

บรรณานุกรม

หนังสือ

- กระแสรู ธนวงศ์. "การฉกัปรายหน้ เรื่อง บัฒนาและอุปสรรคองงานเหือเป้าหมาย
สุภากัถัถวนหน้า." ใน ประมวลการประอบพบาบาคแห่งชาติครั้งที่ 7. หน้า
172 - 184. กรุงเทพมหานคร : เรือนแกวการพิมพ์, 2526.
- คณะกรรมการลาธารณสุขมุดฐาน, สำนักงาน. การลาธารณสุขมุดฐานในประเทศไทย.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การทหารผ่านศึก, 2527.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524). กรุงเทพมหานคร : เรืองแสง
การพิมพ์, 2520.
- _____. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529),
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสนกกรมการเกษตรแห่งประเทศไทย, 2525.
- จันทร์เพ็ญ เรือพานิช. "การวิจัยโดยไรเทคนิคเคสส่าย." ใน วิธีการวิจัยทางการศึกษา
ที่มีประสิทธิภาน. หน้า 25 - 27. ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- จินดา ภิระพันธ์. "การศึกษาพบาบาคเหือเป้าหมายสุภากัถัถวนหน้า." ใน ประมวล
การประอบพบาบาคแห่งชาติครั้งที่ 7. หน้า 323 - 335. กรุงเทพมหานคร :
เรือนแกวการพิมพ์, 2526.
- จินตนา ยูนัพันธ์. การเรียนารลอนทางพบาบาคศาสตร์. ภาควิชาพบาบาคศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

- ทองจันทร์ หงส์คารมภัก. "การจักการเรียนการสอนแบบบูรณาการ." ใน การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง Intensive Training Course for Key Teaching Staff. หน้า 101 - 106. กรุงเทพมหานคร : กองงานวิทยาลัยพยาบาล, 2531.
- ชัชชัย ชัยจิรฉายากุล. การพัฒนาหลักสูตรจากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต, 2529.
- ชัชชัย มุ่งการกิจ. "การบรรยายหมู่เรื่อง หลักการและกลวิธีในการพัฒนาสาธารณสุขเพื่อสุขภาพที่ดีกว่าหน้า." ใน ประมวลการประชุมพยาบาลแห่งชาติครั้งที่ 7. หน้า 31 - 50. กรุงเทพมหานคร : เว็บบอร์ดการพิมพ์, 2526.
- ธีระ รามสุต และ จำรูญ มีชนอน. "กิจกรรมวันเฉลิมฉลองครบรอบ 40 ปี องค์การอนามัยโลก : การประเมินผลทศวรรษแห่งการสาธารณสุขมูลฐาน." ใน วันอนามัยโลก 7 เมษายน 2531. หน้า 61 - 74. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2531.
- บุญเชิด ภิญโชติอนันตพงษ์. การวัดและประเมินผลการศึกษา : ทฤษฎี และการประยุกต์. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, (ม.ป.พ.)
- ประกอบ ศุจินคา. "นโยบายกระทรวงสาธารณสุขเกี่ยวกับการสาธารณสุขเบื้องต้น." ใน รายงานการประชุมสัมมนาระดับชาติ เรื่อง Primary Health Care ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2521. หน้า 45 - 50. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล สหประชาทานิธิ, 2521.
- _____. "นโยบายการใช้บุคลากรสาธารณสุขของประเทศต่อเป้าหมายของการมีสุขภาพที่ดีกว่าหน้า." ใน รายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับชาติ เรื่อง บทบาทของครุพยาบาลกับการมีสุขภาพที่ดีกว่าหน้าเมื่อถึงปี 2543. หน้า 23 - 24. กองงานวิทยาลัยพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข 2524.

ประคอง กรมสุท. สถิตศาสตรปริยুক্তสำหรับครู. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช,
2525.

ประนอม โอทกานนท์. "การอภิปรายหมื่นเรื่องพยาบาลกึ่งงานวิจัยค่านสาธารณสุขมูลฐานใน
ประเทศไทย." ใน ประมวลการประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 7. หน้า
124 - 136. กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์, 2526.

_____ . การพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรเพื่อเป้าหมายการมีสุขภาพที่ดีถ้วนหน้า. ภาค
วิชาพยาบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

ประพนธ์ ปิยรัตน์. "แผนพัฒนาการสาธารณสุขแห่งชาติเพื่อความมีสุขภาพที่ดีถ้วนหน้า." ใน
ประมวลการประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 7. หน้า 12 - 26. กรุงเทพ
มหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์, 2526.

ประกา ลิมประสุต ก. "การอภิปรายหมื่นเรื่อง แนวปฏิบัติสำหรับพยาบาลคองงาน
สาธารณสุขมูลฐาน." ใน ประมวลการประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 7. หน้า
209 - 217. กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์, 2526.

_____ . ข. "แนวปฏิบัติสำหรับพยาบาลคองงานสาธารณสุขมูลฐาน." ใน ประมวล
การประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 7. หน้า 336 - 342. กรุงเทพมหานคร :
เรือนแก้วการพิมพ์, 2526.

ประสานงานโครงการปรัมรงค์คุณภาพชีวิตของประชาชนในชาติ, คณะกรรมการ, กระทรวง
สาธารณสุข. การนำ จปฐ. มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2529.

ปรีชา คีสวัสดิ์. "บทบาทของพยาบาลคองงานสาธารณสุขมูลฐาน." ใน รายงานการประชุม
เชิงปฏิบัติการระดับชาติ เรื่อง บทบาทของครูพยาบาลกับการมีสุขภาพที่ดีถ้วนหน้าเมื่อ
ปี 2543. หน้า 72 - 75. กองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข
2524.

- ปรีชา คีสวัสดิ์. "ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จของงานสาขารวมศูนย์" ใน ประมวลการประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 7. หน้า 214 - 220. กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์, 2526.
- ปลัดกระทรวงสาธารณสุข, สำนักงาน นวกกรมสาธารณสุข. กรุงเทพมหานคร : น.จ.ก. สมบูรณ์ออฟเซตการพิมพ์, 2529.
- นภา เศรษฐจันทร์. "รายงานผลการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับชาติ." ใน รายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับชาติเรื่อง Curriculum Reorientation for Key Teaching Staff. หน้า 249 - 252. กองงานวิทยาลัยพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข, 2526.
- นภา เศรษฐจันทร์, กุศยา คัมภีร์ธำชระ และ เพ็ญฟ้า นรพิถลภ. ประวัติการพยาบาลในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2529.
- แผนงานสาธารณสุข, กอง. รายงานการประชุม แดงดาวณี และข้อเสนอแนะ จากการประชุมนานาชาติ เรื่องการสาธารณสุขมูลฐาน ณ กรุงยัมดีนา อคา สนาท โชเวียก 6 - 12 กันยายน 2521. กรุงเทพมหานคร : สำนักข่าวพาณิชย์, 2523.
- พรณี เหมือนวงศ์. อภิปรายกลุ่มเรื่อง "การศึกษาพยาบาลเพื่อเป้าหมายสุขภาพที่ดีถ้วนหน้า." ใน ประมวลการประชุมพยาบาลแห่งชาติครั้งที่ 7. หน้า 75 - 87. กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์, 2526.
- เพ็ญศรี ระเบียบ. มโนคติและกระบวนการพยาบาล. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนการพิมพ์สาขุประสิทธิ์, 2528.

ทองรัตน์ บุญฐานุรักษ์. การนิเทศและการสอนการพยาบาลในคลินิก. ภาควิชาพยาบาล
ศึกษา : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

ไพฑูริย์ สีนดารัตน์. หลักและวิธีการสอนในระดับอกุมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช,
2522.

_____. ทุกเรื่องอุมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2526.

_____. ปรัชญาการศึกษาเบื้องต้น. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

ไพโรจน์ นิงสานนท์, กำรงค์ บุญปิ่น และ ปรีชา กิ่วสวัสดิ์. "สรุปการบรรยาย
เรื่องกลวิธีระดมความคิดเพื่อสุขภาพที่ดีกว่า." ใน รายงานการสัมมนา ภาคเอกชน
กับสุขภาพที่ดีกว่า กระทรวงสาธารณสุข 2526. หน้า 13 - 39. กรุงเทพ
มหานคร . หจก.สหประชาพาณิชย์, 2526.

ลออ หุตากร. "ความเคลื่อนไหวในบทบาทของพยาบาลนานาชาติเพื่อเป้าหมายสุขภาพที่
ดีกว่า." ใน ประมวลการประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 7. หน้า 137 -
148. กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์, 2526.

เลขาธิการสภาการพยาบาล, สำนักงาน. พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์
พ.ศ. 2528. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529.

วรรณวิไล จันทราภา. "ความร่วมมือพัฒนาบริการพยาบาลระหว่างองค์การของรัฐและเอกชน."
สัมมนาวิชาการปี 2528 สำหรับหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลของโรงพยาบาลระดมทุน
และทั่วไป และหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมงานรักษาพยาบาลสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอื่น ๆ และภาคเอกชน. หน้า 11 - 16.
กรุงเทพมหานคร : องค์การส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2528.

วัลลภ ไทยเหนือ. "การอภิปรายเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคของงานเพื่อเป้าหมายสุขภาพ
ที่ดีกว่า." ใน ประมวลการประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 7. หน้า 172 -
184. กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์, 2526.

- วิจิตร ศรีสอน. หลักการอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บริษัทวัฒนาพานิชจำกัด,
2518.
- วิเชียร ทวีลาภ. "การอภิปรายเรื่อง บทบาทของครูพยาบาลกองงานสาธารณสุขมูลฐาน" ใน รายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับชาติ เรื่อง บทบาทของครูพยาบาลกับการมีสุขภาพที่ดีอันน่าพอใจ 2543. หน้า 191 - 203. กองงานวิทยาลัยพยาบาลสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข, 2524.
- _____. "สรุปผลการประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 7." ใน ประมวลการประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 7 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 1 - 6 พฤศจิกายน 2526. หน้า 281 - 284. กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์, 2526.
- _____. "การพัฒนาวิชาชีพการพยาบาลในประเทศไทย." ใน อนุสรณ์ 60 ปี สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (พ.ศ. 2530). หน้า 90 - 118. กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2530.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรและการสอน-มิติใหม่. กรุงเทพมหานคร : ชเนศวรการพิมพ์,
2525.
- สัจจก, อลิสแตร. "HQ. Guideline for Programme Review on Basic Nursing Education Primary Health Care for Community Health." ใน รายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับชาติ เรื่อง Curriculum Reorientation for Key Teaching Staff. หน้า 65 - 103. กองงานวิทยาลัยพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข, 2526.
- สเตอร์น, ครากอน. "หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการให้บริการสาธารณสุขเบื้องต้น." ใน รายงานการประชุมสัมมนาระดับชาติเรื่อง Primary Health Care ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2520. หน้า 46 - 66. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนสามัญนิทิมุคคต, 2520.

สงัด อุทรานันท์. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร : วงเวียนการพิมพ์, 2527.

สันติ ชรรณารุ่ง. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร : เกรียงศักดิ์
การพิมพ์, 2525.

✓ สายหยุด นิยมวิภาต. "บทบาทของพยาบาลคองงานสาธารณสุขมูลฐานในประเทศไทยกำลังพัฒนา." ใน รายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับชาติ เรื่อง บทบาทของครูพยาบาล
กับการมีสุขภาพที่ดีกว่าเมื่อปี 2543. หน้า 53 - 57. กองงานวิทยาลัย
พยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2524.

_____. "แนวความคิดเกี่ยวกับสุขภาพที่ดีกว่า และการสาธารณสุขมูลฐานที่สนับสนุน
การเปลี่ยนแปลงการศึกษาพยาบาล." ใน รายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการ
ระดับชาติ เรื่อง Curriculum Reorientation for Key Teaching
Staff, หน้า 49 - 59. กองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข
2526.

เสมอ พริ้งพวงแก้ว. "การสาธารณสุขมูลฐานของประเทศไทย." ใน วันอนามัยโลก
7 เมษายน 2531. หน้า 43 - 57. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การ
สงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2531.

สมบุญ วัชรโรทัย. "ความสัมพันธ์ระหว่างระบบบริการสาธารณสุขแห่งชาติ กับบริการ
สาธารณสุขเบื้องต้นในประเทศไทย." ใน รายงานการประชุมสัมมนาระดับชาติ
เรื่อง Primary Health Care ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2520. หน้า 20 - 27.
กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลสหประชาพาณิชย์, 2520.

_____. "สรุปผลการประชุมสัมมนา ครั้งที่ 1 และความมุ่งหมายของการประชุม
สัมมนา ครั้งที่ 2." ใน รายงานการประชุมสัมมนาระดับชาติเรื่อง Primary
Health Care ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2521. หน้า 21 - 24. กรุงเทพมหานคร :
ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล สหประชาพาณิชย์, 2521.

สำลี ทองชิว. กลวิธีการเผยแพร่นวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับผู้บริหารและครูก้าวหน้า.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, 2526.

สำลี เปลี่ยนบางช้าง. "สุขภาพที่ถ้วนหน้าเมื่อ 2543 (Health for All by the
Year 2000)." ใน สรุปคำบรรยายกระบวนการวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ
ตอนที่ 1 กระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
หน้า 1.3 - 1 - 1.3 - 7. คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2526.

_____. "สาธารณสุขมูลฐาน . องค์ประกอบ กลวิธีสนับสนุนและรูปแบบ." ใน
สรุปคำบรรยายกระบวนการวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ ตอนที่ 1, กระทรวง
สาธารณสุข ร่วมกับคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. หน้า 1.5 - 1 -
1.5 - 8. คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2526.

สุภาพ วากเขียน และ อรพิน โภชนาคา. การประเมินผลการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ
มหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2518.

สุภาพ วากเขียน. มาตรการและประเมินผลพฤติกรรม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2525.

อมร เหมสุค. "พยายาบาลกับการพัฒนาสาธารณสุข." ประมวลการประชุมพยายาบาลแห่งชาติ
ครั้งที่ 5. หน้า 86 - 88. กรุงเทพมหานคร : ไทยเกษม, 2519.

_____. แนวความคิด หลักการ และวิธีการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐาน. กรุงเทพฯ
มหานคร : บพิธการพิมพ์, 2524.

บทความ

- เกษม บุดุชอน. "เคล็ดลับ : เทคนิคในการวิจัย." ครูปริทัศน์ 10 (ตุลาคม 2522) : 26 - 28.
- จินตนา ยูนิพันธุ์. "การจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์บนรากฐานของปรัชญาการพยาบาล." วารสารครูศาสตร์ 14 (เมษายน - มิถุนายน 2529) : 50 - 66.
- นพรัตน์ ฉลาทิญชัย. "รายงานการประชุมสภาพยาบาลระหว่างประเทศ ครั้งที่ 16 ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ตอน 3 วันที่ 30 พฤษภาคม - 3 มิถุนายน 2520." วารสารพยาบาล. 27(มกราคม 2521) : 421 - 435.
- ประวิม ศุภสันเสณีย์. "พยาบาลกับการพัฒนาสุขภาพอนามัย." จดหมายเหตุพยาบาลศาสตร์. 3(กันยายน - ธันวาคม 2530) : 13 - 18.
- ประยูร ศรีประสาธน์. "เทคนิคการวิจัยแบบเคล็ดลับ." วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 14(เมษายน - พฤษภาคม 2523) : 49 - 60.
- พวงรัตน์ บุญอุษานุรักษ์. "องค์การพยาบาล." วารสารพยาบาล. 24(ตุลาคม 2518) : 236 - 239.
- _____. "จริยธรรมในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ : กุศโลบายในการพัฒนาหลักสูตร." วารสารพยาบาล. 34(ตุลาคม - ธันวาคม 2528) : 383 - 393.
- ไพธิน นุกุลกิจ. "90 ปีแห่งการศึกษาพยาบาลของประเทศไทย." จดหมายเหตุพยาบาลศาสตร์. 2(กันยายน - ธันวาคม 2529) : 9 - 28)
- พันทิพย์ รามสุท และ สมใจ ทุนกุล. "การยอมรับบทบาทของพยาบาลสาธารณสุขเวชปฏิบัติ." วารสารพยาบาล. 29(กรกฎาคม 2523) : 137 - 151.

- พาริกา อิมราธิม. "ความสำเร็จของพยาบาลอยู่ที่การปฏิบัติ." วารสารพยาบาล. 30 (เมษายน 2524) : 54 - 61.
- แมรี โอฮารา - เคเวโร และมยุรี ศิริบุญย - โสชนสกล. "วิธีเน้นสมรรถนะและการศึกษาพยาบาลที่เน้นชุมชน." วารสารกองงานวิทยาลัยพยาบาล. 9 (เมษายน 2531) : 29 - 37.
- "ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยบุคคลซึ่งทางราชการ เทศบาล สุขาภิบาล หรือ สภากาชาดไทย มอบหมายให้ประกอบโรคศิลปะในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแล้ว (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2518." ราชกิจจานุเบกษา. ตอนที่ 109 ลงวันที่ 10 มิถุนายน 2528.
- ถอ หุตากร. "การควบคุมการประกอบโรคศิลปะกับการประกอบวิชาชีพพยาบาล." วารสารพยาบาล. 29 (กรกฎาคม 2523) : 117 - 131.
- วรรณวิไล จันทร์ภา. "แนวคิดและแนวโน้มงานการใช้และการผลิตพยาบาล." จดหมายเหตุพยาบาลศาสตร์. 1 (พฤษภาคม 2528) : 8 - 17.
- เสถียร เขยประวิง. "องค์ประกอบของการเผยแพร่กิจกรรม." วารสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปีการศึกษา 2524 : 71 - 77.
- สุทธิรัตน์ พิมพ์หงส์ และคณะ. "การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (พยาบาลและผดุงครรภ์) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2525." วารสารพยาบาล. 33 (เมษายน - มิถุนายน 2527) : 115 - 125.
- สมคิด รัชชาติย์. "การนิเทศการฝึกภาคปฏิบัติงานทางการพยาบาล." จดหมายเหตุพยาบาลศาสตร์. 2 (กันยายน - ธันวาคม 2529) : 44 - 60.
- สุนทรวาทิ เขียวพิเชษฐ์. "การจัดการศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรี : ประสิทธิภาพและข้อคิดเห็น." จดหมายเหตุพยาบาลศาสตร์. 2 (กันยายน - ธันวาคม 2529) : 36 - 43.

อัสตร ทัทนันท์ และ วิเจียร ทวีลาภ. "รายงานการประชุมคองเกรส ครั้งที่ 17 ของ สภามหาวิทยาลัยระหว่างประเทศ." วารสารสยามชาติ. 31(เมษายน - มิถุนายน 2525) : 132 - 138.

เอกสารอื่นๆ

กรรณิการ์ เจิมเทียนชัย. "แนวโน้มของการวิจัยทางการพยาบาลในปี 2539." วิทยานิพนธ์ปริชญามหาบัณฑิต ภาควิชาพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล. "แนวคิดพื้นฐานของการจัดการศึกษาทางการพยาบาลที่เน้นชุมชนเป็นหลัก." กรุงเทพมหานคร : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2530. (อักษรสำนวน)

งานวิทยาลัยพยาบาล, กอง. กระทรวงสาธารณสุข. หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ที่เน้นชุมชนเพื่อคุณภาพชีวิต. กรุงเทพมหานคร : กองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข, 2529. (อักษรสำนวน)

_____. คู่มือการให้หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ที่เน้นชุมชนเพื่อคุณภาพชีวิต. กรุงเทพมหานคร : กองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข, 2529. (อักษรสำนวน)

_____. "รายงานผลการติดตามและประเมินผลหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ที่เน้นชุมชนเพื่อคุณภาพชีวิต ปีการศึกษา 2528." กรุงเทพมหานคร : กองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข, 2529. (อักษรสำนวน)

_____. "รายงานผลการติดตามและประเมินผลหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ที่เน้นชุมชนเพื่อคุณภาพชีวิต ปีการศึกษา 2529." กรุงเทพมหานคร : กองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข, 2530. (อักษรสำนวน)

- งานวิทยาลัยพยาบาล, กอง. กระทรวงสาธารณสุข. "รายงานการติดตามและประเมินผลหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่เน้นชุมชนเพื่อคุณภาพชีวิต ปีการศึกษา 2530." กรุงเทพมหานคร : กองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข, 2531, (อักษฺาเนา)
- เทพนม เมืองแมน. เอกสารประกอบการสัมมนาระกัษชาติ ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2522 เรื่อง บริการสาธารณสุขมูลฐานที่จำเป็นเพื่อสุขภาพลุ่มรณะของประชากรไทย ในปี พ.ศ. 2543, 2522.
- ชัชชัย มุงการกั. "นโยบายการพัฒนาบุคลากรทางการสาธารณสุข." รายงานการประชุมเรื่อง ประมุขเทศเกี่ยวกับการใช้มือครและกรเรียนการสอนที่เน้นสมรรถนะระหว่างวันที่ 16 - 20 พฤศจิกายน 2530 ณ วิทยาลัยพยาบาลลำปาง, กรุงเทพมหานคร : กองงานวิทยาลัยพยาบาล : 23 - 30 (อักษฺาเนา)
- บุญช่วย โชคมั่งมี. "การค้ำเนินงานของกองงานวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นชุมชน." เอกสารการสัมมนาวิชาการสำหรับหัวหน้าฝ่ายวิชาการและหัวหน้าฝ่ายบริการการศึกษา วันที่ 12 - 16 ตุลาคม 2530 ณ วิทยาลัยพยาบาลสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี : วิทยาลัยพยาบาลสุราษฎร์ธานี . เอกสารหมายเลข 007, 2530. (อักษฺาเนา)
- ประนอม โยทกานนท์. "ชุดการเรีบนกัวศนเองเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพยาบาลในการสนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐาน พุทธศักราช 2527." ปริณุฎานิพนธ์คุณุณันันันิต หลักสูตรปริณุฎาการศึกษาคุณุณันันันิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2527.
- วิจิตร ไซษันท์ "บทบาทของพยาบาลวิชาชีพในงานสาธารณสุขมูลฐานตามการรายงานของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน ภาคกลาง." วิทยานิพนธ์ปริณุฎานิพนธ์ ภาควิชาพยาบาลศึกษา นันันิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

วชิรา วิจิตรวัจน. "ผลกระหมของการสาธารณสุขมูลฐานต่อการศึกษาพยาบาลในอนาคค."
วิทยานิพนธ์ปริญตคามหามัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา มัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2528.

สวอนน์ (Rudolph L. Swanp). "แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลหลักสูตรแบบชุมชน."
ใน รายงานผลการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการสร้างรูปแบบการศึกษาคณะและ
ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร. หน้า
23 - 25. กรุงเทพมหานคร : กองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข,
2530. (อัครสำเนา)

สาธารณสุข, กระทรวง. "นโยบายและกลวิธีการพัฒนาการสาธารณสุขในแผนพัฒนาการ
สาธารณสุข ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534)." กรุงเทพมหานคร : กระทรวง
สาธารณสุข, ม.ป.พ. (อัครสำเนา)

สายหยุด นิยมวิภาค. "ก้าวใหม่ทางการศึกษาและบริกาพยาบาล." เอกสารการประชุม
วิชาการประจำปี 2529 สมาคมศิษย์เกาพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข วันที่ 19
ธันวาคม 2529, กองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข 2529.

สุวรรณ กิตติเนาวรัตน์. "การศึกษาเชิงวิเคราะห์หลักสูตรพยาบาลศาสตรในประเทศไทย."
วิทยานิพนธ์ปริญตคามหามัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา มัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

สมหมาย หิรัญธ. "บทบาทของพยาบาลวิชาชีพในงานสาธารณสุขมูลฐานตามการรายงาน
ของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ."
วิทยานิพนธ์ปริญตคามหามัณฑิต ภาควิชาพยาบาลศึกษา มัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2527.

สมพันธ์ หิรัญธีระนันท์ และคณะ. "การประเมินผลการศึกษานักศตรพยาบาลศาสตรมัณฑิต
คณะพยาบาลศาสตร มหาวิทยาลัยมหิดล." ผลงานวิจัยทางการศึกษาและผลงาน
วิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : เจริญผล, 2528 . 4 - 120 -
4 - 125.

สมบูรณ์ คณิสะ. "การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อสร้างสมรรถภาพด้านการสอนของครู
ประจำการระดับประถมศึกษา." ปรินตูปัญชาการศึกษาศุภบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.

บรรณานุกรม

- ✓ สายหยุด นิยมวิภาต บรรยาย เรื่องการประเมินผลหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ เน้นชุมชนให้แก่
เจ้าหน้าที่กองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข วันที่ 9 ตุลาคม
2530

BIBLIOGRAPHY

Books

- American Nurses' Association. Nursing : A Social Policy Statement.
Missouri : American Nurses' Association, 1980.
- Banathy, Bela H. Instructional System. California : Feason/Lear
Singler, 1968.
- Barhyte, Diana Y. "Instructional Planning in a Competency-Based
Nursing Program." In Teaching Tomorrow's Nurse : A Nurse
Educator Reader. pp. 129 - 136. Edited by Mirin Susan
Kooperstein. Massachusetts : Nursing Resources, Inc. 1980.
- Benson, Evelyn Rose and McDevitt, Joan Quinn. Community Health and
Nursing Practice. 2nd ed. New Jersey : Prentice-Hall, Inc.
1980.
- Bendall, Eve. "Learning." In A Guide for Teachers of Nurses,
Edited by Elizabeth Raybould. pp. 20 - 32. Great Britain :
Western Printing Services Ltd. 1975.
- Beauchamp, George A. Curriculum Theory. 3rd ed. Wilmette. Illinois :
The Kagg Press, 1975.
- Best, John W. Research in Education. 4th ed. New Delhi:Prentice-
Hall of India Private Limited, 1983.
- Bevis, Em Olivia. Curriculum Building in Nursing : A Process. 2nd
ed. Saint Louis : The C.V. Mosby Company, 1978.

- Bower, Fay L. "Modular Instruction for Primary Health Care Education."
In Approaches to Teaching Primary Health Care, Edited by
Harry J. Knopke and Nancy L. Diekelmann. pp. 130 - 143
St. Louis : The C.V. Mosby Company. 1981.
- Bridgman, Margaret. Collegiate Education for Nursing. New York :
Russell Sage Foundation, 1953.
- Brown, Esther Lucile. Nursing for the Future. New York : Russel
Sage Foundation, 1948.
- Brown, Barbara J. and Chinn, Peggy L. Nursing Education : Practical
Methods and Models. London : An Aspen Publication. 1982.
- Burns, Richard W. and Klingstedt, Joe Lars. Competency-Based
Education : An Introduction. New Jersey : Education Technology
Publishing, 1972.
- Chaloem Varavithya. Medical Curricula in Thailand. Singapore :
Maruzen Asia PTE. Ltd., 1982.
- Chioni, Rose Marie and Panicucci, Carol. "Tomorrow's Nurse
Practitioners." In Changing Patterns of Nursing Practice :
New Needs, New Roles. Compiled by Edith P. Lewis. pp. 105 -
114. New York : The American Journal of Nursing Company,
1971.
- Conley, Virginia C. Curriculum and Instruction in Nursing. Boston :
Little, Brown and Company, 1973.
- Ellis, Arthur K. Cogan, John J. and Howey, Kenneth R. Introduction
to the Foundations of Education. New Jersey : Prentice-
Hall, Inc., 1981.

- Faunce, Roland C. and Bossing, Nelson L. Developing the Core Curriculum. 2nd ed. New Jersey : Prentice-Hall, Inc., 1958.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology of Education. 3rd ed. New York : McGraw-Hill Book Co., 1971.
- Gagné', Robert M. The Conditions of Learning. New York : Holt Rinehart and Winston Co., 1970.
- Goldberg, Enid. "Governance in Nursing Education." In Current Perspectives in Nursing Education : The Changing Scene. Vol.1. pp. 31 - 36. Edited by Janet A. Williamson. St.Louis: The C.V. Mosby Company, 1976.
- Gwynn, J. Minor. Curriculum Principles and Social Trends. 3rd ed. New York : The Macmillan Company, 1960.
- Hall, Gene E. and Jones, Howard L. Competency - Based Education : A Process for the Improvement of Education. New Jersey : Prentice - Hall Inc., 1976.
- Harbeck, Mary B. "The Student Will Appreciate Competently. . ." In Competency-Based Education : an Introduction, Edited by Richard W. Burns and Joe Lars Klingstedt. pp. 52 - 60. New Jersey : Educational Technology Publishing, 1972.
- Heidgerken, Loretta E. Teaching and Learning in Schools of Nursing. Principles and Methods. 3rd ed. Philadelphia : J.B. Lippincott Co., 1965.

Hosford, Philip L. An Instructional Theory : A Beginning. New Jersey: Prentice - Hall, Inc., 1973.

Instructional Development Services. Strategies for Instructional Development. California : The Consortium of the California State University, 1985.

Jarvis, Linda L. Community Health Nursing : Keeping the Public Healthy. Philadelphia : F.A. Davis Company, 1981.

Jansen, Deborah Maclurg. Clinical Instruction and It Integration in the Curriculum. 3rd ed. London: Henry Kimpton.,1952.

Kathleen, Guinie K. The Professional Nurses. London : The McMillan Co., 1970.

Knopke, Harry J. "A Framework for Systemic Educational Planning." In Approaches to Teaching Primary Health Care, Edited by Harry J. Knopke and Nancy L. Diekelmann, pp. 41 - 56. St.Louis : The C.V. Mosby Company, 1981.

_____. "Essential Elements of Program Evaluation." In Approaches to Teaching Primary Health Care, Edited by Harry J. Knopke and Nancy L. Diekelmann, pp. 245 - 255. St. Louis : The C.V. Mosby Company, 1981.

Knopke, Harry J. and Goodwin, Brent B. "Assessing Student Competence." In Approaches to Teaching Primary Health Care, Edited by Harry J. Knopke and Nancy L. Diekelmann, pp. 272 - 284. St. Louis : The C.V. Mosby Company, 1981.

- Klingstedt, Joe Lars. "Philosophical Basic for Competency-Based Education." In Competency-Based Education an Introduction, Edited by Richard W. Burns and Joe Lars Klingstedt. pp. 7 - 19. New Jersey : Educational Technology Publishing, 1972.
- Kozma, Robert B. Belle, Lawrence W. and Williams, George W. Instructional Technique in Higher Education. New Jersey : Educational Technology Publication. 1978.
- Krug, Edward A. Curriculum Planning. New York : Harper & Row, 1967.
- Krueger, Janelle C. Nelson, Allen H. and Wolanin, Mary Opal. Nursing Research : Development, Collaboration and Utilization. Maryland : Aspen Systems Corporation, 1978.
- Leahy, Kathleen M. Cobb, M. Marguerite. and Jones, Mary C. Community Health Nursing. 4th ed. New York : McGraw-Hill Book Company, 1986.
- Linstone, Harold A., and Turoff, Murray. "Introduction." In The Delphi Method : Techniques and Application, Edited by Harold A. Linstone, and Murray Turoff pp. 3 - 12. London : Addison-Wesley Publishing Company, 1975.
- Lincoln, Y. and Guba, E. Naturalistic Inquiry. Beverly Hills : SAGE Publications Inc., 1985.
- Ministry of Public Health. The Realization of Primary Health Care in Thailand. Bangkok : Amarin Printing Group Co., Ltd., 1988.

- McAschan, H. H. Competency - Based Education and Behavioral Objectives. New Jersey : Educational Technology Publishing, 1979.
- McNiel, John D. Curriculum : A Comprehensive Introduction. 2nd ed. Boston : Little, Brown and Company, 1981.
- Neagly, Rose L. and Evans, N. Dean. Handbook of Effective Curriculum Development. New Jersey : Prentice - Hall, Inc., 1967.
- Pratt, David. Curriculum : Design and Development, New York : Harcourt Brace Jovanovich, Inc., 1980.
- Phinix, Philip H. Philosophy in Education. New York : Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1958.
- Prakom Vuthipongse, Edited. Primary Health Care in Thailand. Bangkok : The Daily Trade News, The Department of Commerical Relations. 1985.
- Richards, Ronald W. "The Nature of Primary Health Care Education." In Approaches to Teaching Primary Health Care. Edited by Harry J. Knopke and Nancy L. Diekelmann. pp. 3 - 14. St. Louis : The C.V. Mosby Company, 1981.
- Roper, Nancy. Clinical Experience in Nurse Education. London : Churchill Livingstone, 1976.
- Rogers, Everett M. Diffusion of Innovation. 3rd ed. New York : The Free Press. 1983.

- Scales, Freda S. Nursing Curriculum Development, Structure, Function.
Connecticut : Appleton - Century - Crofts, 1985.
- Schein, Edgar H. Professional Education : Some New Directions.
New York : McGraw-Hill Book Company, 1972.
- Schweer, Jean E. Creative Teaching in Clinical Nursing. Saint Louis:
The C.V. Mosby Company, 1972.
- Scuowzo, Herbert E. The Practical Audio-Visual Handbook for Teachers.
New York : Parker Publishing Co., Inc., 1967.
- Shortridge, Lillie M. and Lee, E. Juanita. Introduction to Nursing
Practice. New York : McGraw-Hill Book Co., 1980.
- Seaman, Cathrine H.C. and Verhonick, Phyllis J. Research Methods
for Undergraduate Students in Nursing. New York : Appleton-
Century-Crofts Co., 1982.
- Sprinthall, Richard C. and Sprinthall, Norman A., Educational
Psychology : A Developments Approach. Massachusetts :
Addison - Wesby Publishing Co., 1974.
- Sundeen, Sandra J. et.al. Nurse - Client Interaction : Implementing
the Nursing Process. St. Louis : The C.V. Mosby Co., 1976.
- Taba, Hilda. Curriculum Development Theory and Practice. New York :
Harcourt, Brace & World, Inc., 1962.
- Tanner, Daniel. Secondary Curriculum : Theory and Development.
New York : The Macmillan Co., 1971.

- Torres, Gertrude and Stanton, Marjorie. Curriculum Process in Nursing : A Guide to Curriculum Development. New Jersey : Prentice - Hall, Inc., 1982.
- Tyler, Ralph W. Basic Principles of Curriculum and Instruction. Chicago : The University of Chicago Press, 1949.
- Waltz, Corolyn; Strickland, Ora L. and Lenz, Elizabeth R. Measurement in Nursing Research. Philadelphia : F.A. Davis Company, 1984.
- Williamson, Janet A. ed. Current Perspectives in Nursing Education: The Changing Scene. Vol.2. St. Louis : The C.V. Mosby Company, 1978.
- Wulf, Kathleen M. and Schave, Barbara. Curriculum Design : A Handbook for Education. Illinois : Scott, Foresman and Company, 1984.
- Wong, Matin R. and Raulerson, John D. A Guide to Systemic Instructional Design. New Jersey : Educational Technology Publication, 1974.
- Yura, Helen and Walsh, Marry B. The Nursing Process : Assessing, Planning, Implementing, Evaluating. 3rd ed. New York : Appleton-Century-Croft, 1972.
- Yura, Helen. The Nursing Process. New York : Appleton-Century-Crofts, 1973.

Articles

- Anderson, J. Warren. "The Generalist - Vanishing Instructional Development." Educational Technology. (June 1972) : 21 - 24.
- Beare, Patricia. "The Clinical Contract - An Approach to Competency-Based Clinical Learning and Evaluation." Journal of Nursing Education. 24(February 1985) : 75 - 77.
- Ben - Peretz, Miriam. "The Concepts of Curriculum Potential." Curriculum Theory Network. 5 : 2 (1975) : 151 - 159.
- Butterfield, Shona E. "Professional Nursing Education What is Its Purpose?" Journal of Nursing Education. 24(March 1985) : 99 - 103.
- Carlisle, Kenneth E. "The Process of Task Analysis : Integrating Training's Multiple Methods." Journal of Instructional Development. Vol.6. No.4, 1982.
- Connors, Veronica L. "Teaching Affective Behaviors." Journal of Nursing Education. 18(June 1979) : 33 - 35.
- Fraskerud, Jacquelyn H. "Utilizing a Nursing Conceptual Model in Basic Level Curriculum Development." Journal of Nursing Education. 22(June 1983) : 224 - 227.
- Ghiglieri, Sharon; Wood, Susan Ann and Moyer, Kerry. "Toward a Competency-Based Safe Practice." Nursing Management. 14 (March 1983) : 16 - 19.

- Huang, Sheila H. Dasher, Lynne A. and Varner, Charlotte F.
"Performance Appraisal for CCU Nurses." Nursing Management.
12(October 1981) : 50 - 55.
- Hayter, Jean. "Educational Taxonomies Revisited." Journal of
Nursing Education. 22(October 1983) : 339 - 342.
- Killer, Colleen and Bowen, Marnelle. "CBE for First-Line Managers."
Nursing Management. 15(November 1984) : 63 - 68.
- Kramer, Marlene. "Philosophical Foundations of Baccalaureate Nursing
Education." Nursing Outlook. 29(April 1981) : 224 - 228.
- Lawrence, Sally A. and Lawrence, Rena M. "Curriculum Development :
Philosophy, Objectives and Conceptual Framework : Nursing
Outlook. 33(May - June 1983) : 160 - 163.
- Lee, A. Maughan. "An Administrator's Guide to Instructional
Development." Audio - Visual Instruction. (November 1971):
18 - 20.
- Schenk, Katherine. "Teaching Distributive Nursing." Nursing
Outlook. 24(September 1976) : 574 - 577.
- Williamson, Janet A. "Mutual Interaction : A Model of Nursing
Practice." Nursing Outlook. (February 1981) : 104 - 107.

Other Materials

Heartel, Lorraine Carol. "Competency-Based Education in Baccalaureate Nursing Programs (Mastery Learning, Individualized, Performance-Based, Professional)." Health Sciences, Nursing, The University of Texas at Austin. Dessertation Abstracts International. 1985.

International Council of Nurses & World Health Organization. "Report of the Workshop on The Role of Nursing in Primary Health Care." Geneva : World Health Organization, 1979.

Lee, K.S. "Nursing Input in HFA Stragety Implementation in the Western Pacific Region." Document of Interregional Workshop on Concerted Action for Nursing Development 5 March 1987, 4 p.

Mahler, Halfdan. "Nurses Lead the Way." World Health. WHO : Geneva (July 1985)

O' Hara - Devereaux, Mary. "Curriculum Development for Primary Health Care Nursing in Strengthening Primary Health Care in Nursing Education : An Orientation Workship Nursing Colleges Division, Ministry of Public Health, 1987. (Roneo)

Redding, Barbara. "Formative Evaluation of The Secondary Care Sequence of A Competency-Based Baccalaureate Program in Nursing." Health Sciences, Nursing, The University of Florida, Dessertation Abstracts International. 1982.

- World Health Organization. Planning and Programming for Nursing Service. WHO : Geneva, 1971.
- ____. Technical Report Series No.588, Community Health Nursing Report of a WHO Expert Committee. WHO : Geneva, 1974.
- ____. Official Records of the World Health Organization No.226, Twenty - Eighth World Health Assembly : Resolutions and Decisions. WHO : Geneva, 1975.
- ____. Primary Health Care. WHO : Geneva, 1978.
- ____. "The Role of Nursing/Midwifery Personnel in The Strategy of Health for All." Thirty - Sixth World Health Assembly, 13 May 1983. WHO, 36.11. : 1983.
- ____. "Education and Training of Nurse Teachers and Managers with Special Regard to Primary Health Care." WHO : Geneva, 1984.
- ____. A Guide to Curriculum Review for Basic Nursing Education : Orientation to Primary Health Care and Community Health. WHO : Geneva, 1985.
- ____. SEARO Regional Health Papers No.5, Notes for the Practising Midwife. WHO : India, 1985.
- ____. Report of A Meeting on "Nursing in Support of The Goal Health for All by The Year 2000." 16 - 20 November 1981, WHO : Geneva, 1982.

ภาคผนวก

เรื่อง	หน้า
<u>ภาคผนวก ก</u>	
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	350
รายงานผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบ	352
รายงานผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ เครื่องมือการฝึกภาคปฏิบัติ	357
รายงานอาจารย์ผู้ร่วมงานวิจัย	360
แบบสัมภาษณ์บทบาทและสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในการพยาบาลเนื้องูมขน.....	362
แบบสอบถามสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ รอบที่ 2	366
แบบประเมิน เครื่องมือการฝึกปฏิบัติ	391
แบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับการนำรูปแบบจากการวิจัยไปปฏิบัติ	396
แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการปฏิบัติการพยาบาลเนื้องูมขนตามรูปแบบการวิจัย..	398
ข้อสอบการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลเนื้องูมขน	400
<u>ภาคผนวก ข.</u>	
คู่มือครู	1 ฉบับ
เอกสารประกอบการสอน	1 ฉบับ
คู่มือปฏิบัติการ	1 ฉบับ
แบบฝึกหัดปฏิบัติการ	9 ฉบับ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร (ประกอบ กรรณสูต 2525 : 40)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

$$\bar{X} = \text{ค่ามัธยฐานเลขคณิตหรือค่าเฉลี่ย}$$

$$\sum X = \text{ผลบวกของคะแนนทั้งหมด}$$

$$n = \text{จำนวนประชากร}$$

2. การคำนวณมัธยฐานใช้สูตร (ประกอบ กรรณสูต 2524 : 44)

$$Mdn = Lo + i \left(\frac{\frac{N}{2} - f_1}{f_2} \right)$$

$$Mdn = \text{มัธยฐาน}$$

$$Lo = \text{ขีดจำกัดที่แท้จริงของคะแนนในชั้นที่มีมัธยฐาน}$$

$$N = \text{จำนวนความถี่ทั้งหมด}$$

$$i = \text{อัตรภาคชั้น}$$

$$f_1 = \text{ความถี่สะสมจากชั้นคะแนนต่ำสุดถึงคะแนนที่เป็น}$$

$$\text{ขีดจำกัดบนของคะแนนในชั้นที่มีมัธยฐาน}$$

$$f_2 = \text{ความถี่ของคะแนนในชั้นที่มีมัธยฐาน}$$

3. การคำนวณพิสัยระหว่างควอไทล์มาจากการคำนวณควอไทล์ที่ 1 (Q_1) และควอไทล์ที่ 4 (Q_3) โดยใช้สูตรมัธยฐานในข้อ 2 โดยเปลี่ยน $\frac{N}{2}$ เป็น $\frac{N}{4}$ และ $\frac{3N}{4}$ ตามลำดับ

4. การคำนวณค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร (ประคอง กรรมสุต 2524 : 51)

$$SD = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \left(\frac{\sum X}{N}\right)^2}$$

SD = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X = คะแนน

N = จำนวนขอมูล

5. การทดสอบค่าที (t - test)

ใช้สูตร 2 สูตร ดังนี้ (Ferguson 1971 : 152, 154)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{S^2/N_1 + S^2/N_2}}$$

$$df = N_1 + N_2 - 2$$

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{[N \sum D^2 - (\sum D)^2] / N - 1}}$$

$$df = N - 1$$

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ = ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

N_1, N_2 = จำนวนตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

D = ผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลองของ
แต่ละตัวอย่าง

S^2 = ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบต้นแบบ

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริการพยาบาล

นางบังอร ชาอุดมรงค์	วุฒิการศึกษา ครุศาสตร์บัณฑิต ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลสระบุรี
นางพรทิพย์ วิโรจน์แสงอรุณ	วุฒิการศึกษา วทม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาพยาบาลสาธารณสุข ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลชุมพล อำเภอชุมพล จังหวัดนครราชสีมา
นางสมหมาย นีร์อุบล	วุฒิการศึกษา คม.(การบริหารการพยาบาล) ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายสนับสนุนบริการพยาบาล กองการพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสาธารณสุข

นางสมใจ ปานศิริ	วุฒิการศึกษา วทม.(สุขศึกษา) ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายแผนงานและประเมินผล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดราชบุรี
นางพิทวง จินวงษ์	วุฒิการศึกษา วทม.(พยาบาลสาธารณสุข) ประกาศนียบัตรแพทย์ศาสตร์ศึกษา ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารงานสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา

นางศรีอุไร แคนงสอาด

วุฒิกการศึกษา วทบ.(สุขศึกษา)

ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายแผนงานและประเมินผล

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรี

คณบดี

คณบดี

นางสาววิจิตร ไซพันธ์

วุฒิกการศึกษา คม.(การบริหารการพยาบาล)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลสระบุรี

นางสาวศรีสมวงศ์ วรรณศิลป์

วุฒิกการศึกษา MS.

ตำแหน่ง หัวหน้าแผนกวิชาการพยาบาลกุมารเวช

วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ

นางบุญสืบ ศรีไชยงค์

วุฒิกการศึกษา สังคมวิทยามหาบัณฑิต

ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายวิชาการ

กองงานวิทยาลัยพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวง

กระทรวงสาธารณสุข

นางปาริชาติ ตามไท

วุฒิกการศึกษา คม.(การบริหารการพยาบาล)

ตำแหน่ง หัวหน้างานวิจัยและประเมินผล

กองงานวิทยาลัยพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวง

กระทรวงสาธารณสุข

นางสาวสมประสงค์ โอวาทกา

วุฒิกการศึกษา Ph.D.

ตำแหน่ง วิทยากร

กองงานวิทยาลัยพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวง

กระทรวงสาธารณสุข

นางมยุรี ศิริบุญ - โสแทนศิริ   ศึกษาด้าน Doctor of Nursing Science
 ตำแหน่ง วิทยากร
 กองงานวิทยาลัยพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวง
 กระทรวงสาธารณสุข

มหาวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมศรี น. ระนอง   ศึกษาด้าน ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
 (พัฒนาชุมชน)
 ตำแหน่ง หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข
 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัลลภ สุริยาภรณ์   ศึกษาด้าน M.S.N. (Pediatrics)
 ตำแหน่ง หัวหน้าวิชาอนามัยชุมชน
 ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ งามาชิปที
 คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพจิตร กลดิวัจน์   ศึกษาด้าน M.P.H.
 ตำแหน่ง รองหัวหน้าภาควิชาการพยาบาล
 สาธารณสุข ฝ่ายวิชาการ
 คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์จริยาวัตร คมปะคุ้ม   ศึกษาด้าน วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์)
 ตำแหน่ง รองหัวหน้าภาควิชาการพยาบาล
 สาธารณสุข
 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพ์ภา กามาพงศ์
 วุฒิกำรศึกษำ คม.(กำรบริหารกำรพยาบาล)
 ค่ำหน่ง ผู้ช่วยศำสตรำจารย์
 ภำควิชำพยาบาลศึกษำ คณะศุภศำสตร
 จุฬำलगรณมหาวิทยาลัย

ผู้ช่วยศำสตรำจารย์กฤษณำ รัตนสิขธรรม
 วุฒิกำรศึกษำ M.P.H. (Public Health)
 ค่ำหน่ง ผู้ช่วยคณบดีฝ่ำยวิชำกำร
 คณะพยาบาลศำสตร
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บำงแสน

อำจำรย์สุวัธรณำ จันทร์ประเสริฐ
 วุฒิกำรศึกษำ สังคมศำสตรมหาบัณฑิต
 สำขำสังคมศำสตรกำร แห้ยและสำขำรณสุข
 ค่ำหน่ง หัวหน้าภำคกำรพยาบาลชุมชน
 คณะพยาบาลศำสตร
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บำงแสน

วิทยาลัยพยาบาลสมำคำชำคไทย

อำจำรย์สมจิตรต์ โฉ่สุนทร
 วุฒิกำรศึกษำ M.P.H.
 ค่ำหน่ง หัวหน้าแผนกวิชำกำรพยาบาล
 สำขำรณสุข

วิทยาลัยพยาบาลสมำคำชำคไทย

อำจำรย์มัลลิกำ ภมรสุท
 วุฒิกำรศึกษำ วท.ม.(สำขำรณสุขศำสตร)
 ค่ำหน่ง อำจำรย์พยาบาล
 แผนกวิชำกำรพยาบาลสำขำรณสุข
 วิทยาลัยพยาบาลสมำคำชำคไทย

สถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน

อาจารย์เอนอร์ จังศิริพรปกรณ์

วุฒิการศึกษา วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์
สาขาโภชนาการ)
หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน
คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยศรีสะเกษ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ตรวจสอบเครื่องมือการฝึกภาคปฏิบัติ

อาจารย์พนิกา กุศลบุญดีย์

วุฒิการศึกษา ประกาศนียบัตรพยาบาลผดุงครรภ์และ
อนามัย ประกาศนียบัตรครูพยาบาล
ค.บ. (พยาบาลศึกษา)
ตำแหน่ง หัวหน้าแผนกวิชาการพยาบาลสูติ-นรีเวช
วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ
ประสบการณ์การทำงานสอน 29 ปี

อาจารย์ประเทิน ทูมไพโรจน์

วุฒิการศึกษา ประกาศนียบัตรพยาบาลผดุงครรภ์
และอนามัย ประกาศนียบัตรครูพยาบาล
กศ.บ. (พยาบาล)
ตำแหน่ง หัวหน้าแผนกวิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์
วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ
ประสบการณ์การทำงานสอน 24 ปี

อาจารย์วรรณศรี สุวรรณโกสีย์

วุฒิการศึกษา ประกาศนียบัตรพยาบาลผดุงครรภ์
และอนามัย ประกาศนียบัตรครูพยาบาล
กศ.บ. (พยาบาล)
ตำแหน่ง หัวหน้าแผนกวิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์
ประสบการณ์การทำงานสอน 25 ปี

อาจารย์เอก สุระอุปถ

วุฒิกการศึกษา ประกาศนียบัตรการพยาบาลผดุงครรภ์
และอนามัย ประกาศนียบัตรครูพยาบาล คม.(พยาบาลศึกษา)
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำแผนกวิชาการพยาบาล
อายุรศาสตร์ - ศัลยศาสตร์
ประสบการณ์การทำงาน 30 ปี

อาจารย์สุทธิพันธ์ พิทักษ์วรรณ

วุฒิกการศึกษา ประกาศนียบัตรพยาบาลผดุงครรภ์
และอนามัย อนุปริญญาพยาบาลสาธารณสุข วท.บ.(สุขศึกษา)
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำแผนกวิชาการพยาบาลกุมารเวช
ประสบการณ์การทำงาน 23 ปี

อาจารย์เมธริกา สันธะนางกูร

วุฒิกการศึกษา ประกาศนียบัตรพยาบาลผดุงครรภ์
และอนามัย ประกาศนียบัตรครูพยาบาล
กศ.บ.(พยาบาล) คม.(การบริหารการพยาบาล)
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำแผนกวิชาการพยาบาลสูติ-นรีเวช
ประสบการณ์การทำงาน 22 ปี

อาจารย์รวิภาศรี ฉันทะล

วุฒิกการศึกษา ประกาศนียบัตรพยาบาลผดุงครรภ์
และอนามัย ประกาศนียบัตรครูพยาบาล กศ.บ.(พยาบาล)
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำแผนกวิชาการพยาบาล
อายุรศาสตร์ - ศัลยศาสตร์
ประสบการณ์การทำงาน 18 ปี

อาจารย์อารีย์ มหาวรรณ

วุฒิการศึกษา ประกาศนียบัตรพยาบาลตมกรุงเทพมหานคร
และอนามัย คบ. (พยาบาลศึกษา)
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาณัติพิ
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำแผนกวิชาการพยาบาลกุมารเวช
ประสบการณ์การทำงาน 16 ปี

อาจารย์วิริยา สุขวงศ์

วุฒิการศึกษา ประกาศนียบัตรพยาบาลตมกรุงเทพมหานคร
และอนามัย อนุปริญญาพยาบาลสาธารณสุข
วทม., วทม. (การพยาบาลสาธารณสุข)
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำแผนกวิชาการพยาบาลสาธารณสุข
ประสบการณ์การทำงาน 15 ปี

อาจารย์นิษฐา อารยบุญโญ

วุฒิการศึกษา ประกาศนียบัตรพยาบาลตมกรุงเทพมหานคร
และอนามัย ประกาศนียบัตรครูพยาบาล กศ.บ. (พยาบาล)
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำแผนกวิชาการพยาบาลสูติ-นรีเวช
ประสบการณ์การทำงาน 5 ปี

รายนามอาจารย์ผู้ร่วมงานวิจัย

วิทยาลัยพยาบาลราชบุรี

1. ผู้ประสานงาน อาจารย์ดิระเอียง แจ่มจันทร์

2. อาจารย์นิเทศการปฏิบัติการงานวิจัย
แผนกวิชาการพยาบาลสู่ศาศตร์

อาจารย์พณี	จารุพันธ์
อาจารย์ศรีสุชา	จิกค์เจริญ
อาจารย์สากร	เขาวรรณ
อาจารย์สุภาพร	จิรวงศ์
อาจารย์สมจิตต์	ลิ้มโพธิ์แกม
อาจารย์วรรษนา	รุ่งวิธษา

แผนกวิชาเนวศึกพื้นฐานและหลักการพยาบาล

อาจารย์ชนิดา	สมญา
อาจารย์ทองสุข	สุขสวัสดิ์
อาจารย์กาญจนา	ศิริวราศัย
อาจารย์ดวงแข	อมราพิทักษ์
อาจารย์นิกพันธุ์	ปานรุ่งค์
อาจารย์จรินทร์	สมญา

แผนกวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน

อาจารย์จารุพันธ์	สมบุญสิทธิ์
อาจารย์มาลินี	จำเนียร
อาจารย์วรรณารต	จิราธิอ
อาจารย์จิริยา	อินทนา
อาจารย์อภี	เด้าขันนากุล

3. อาจารย์ฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์

อาจารย์วิรัตน์ กุดอมเมฆ

วิทยาลัยพยาบาลสระบุรี

อาจารย์วิมลณี สิงหะ และคณะ

แบบสัมภาษณ์บทบาท และสมรรถนะของ
พยาบาลวิชาชีพในการพยาบาลเนื้องูมชน

จุดประสงค์ของการสัมภาษณ์

1. เพื่อทราบบทบาทของพยาบาลวิชาชีพในการพยาบาลเนื้องูมชน
2. เพื่อทราบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในการพยาบาลเนื้องูมชน
3. เพื่อหาแนวความคิดในการฝึกภาคปฏิบัติ

คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการสัมภาษณ์

บทบาท คือ งานหรือหน้าที่ที่พยาบาลวิชาชีพจะต้องปฏิบัติเพื่อเป็นการสนับสนุน
การสาธารณสุขมูลฐาน

สมรรถนะ คือ งานที่ผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่ง ต้องไป
ปฏิบัติเพื่อเป็นการประกอบอาชีพ ตัวอย่างเช่น พยาบาลวิชาชีพทุกคนต้องให้
การพยาบาลเนื้องูมชน คือ การปฏิบัติการพยาบาลที่ประสมประสาน แนว
ความคิดของการสาธารณสุขมูลฐานองในการปฏิบัติทุกระดับสถานที่ ตั้งแต่บ้าน สถานที่
จำหน่ายยา สถานีอนามัย หรือสถานบริการสุขภาพ และโรงพยาบาล เพื่อให้การสนับสนุน
การดูแล ป้องกันโรค และส่งเสริมสุขภาพแก่บุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน

การพยาบาลกำหนดความหมายตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุง
ครรภ์ พ.ศ. 2528 เป็น 5 ด้านคือ การดูแล การรักษา การป้องกัน การฟื้นฟู และ
การส่งเสริมสุขภาพ

โครงสร้างแบบสัมภาษณ์

1. ข้อมูลส่วนบุคคล
ชื่อ .....

ตำแหน่ง ..... สถานที่ทำงาน/ที่อยู่ .....
วันที่สัมภาษณ์ ..... เวลา .....

2. คำถามสำหรับสัมภาษณ์

- 2.1 พยายามอธิบายว่ามีบทบาทอย่างไรในการขยายตลาดเน้นชุมชนตามแนวคิดและหลักการของการสาธารณสุขมูลฐาน (คำถามเฉพาะผู้ทรงคุณวุฒิ)
- 2.2 พยายามอธิบายว่าจะต้องมีสมรรถนะอะไรบ้างในการขยายตลาดเน้นชุมชน
- 2.3 ท่านคิดว่าการศึกษาภาคปฏิบัติควรมีลักษณะอย่างไรจึงจะช่วยให้นักศึกษาขยายตลาดสมรรถนะในข้อ 2.2

3. คำถามสำหรับสัมภาษณ์เฉพาะผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นพยาบาล (เพิ่มเติม)

เนื่องจากผู้วิจัยจะพัฒนารูปแบบการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชนในรายละเอียด ความสมบูรณ์ที่ได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งต้องอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิอีกกลุ่มหนึ่ง เป็นผู้ตรวจสอบรูปแบบที่ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยใช้เทคนิคหลาย ๆ อย่าง จึงขอความกรุณาท่านเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) พยาบาลวิชาชีพ 2) มีวุฒิการศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรีขึ้นไป 3) ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการศึกษาพยาบาลในฐานะครูหรือผู้บริหาร และ 4) เป็น หรือ เคยเป็นอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติหรือทำงานเกี่ยวข้องกับภาควิชาปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชน จำนวน 5 ท่าน เพื่อการตรวจสอบรูปแบบดังกล่าว

- (1) ชื่อ ..... สถานที่ทำงาน .....
- (2) ชื่อ ..... สถานที่ทำงาน .....
- (3) ชื่อ ..... สถานที่ทำงาน .....
- (4) ชื่อ ..... สถานที่ทำงาน .....
- (5) ชื่อ ..... สถานที่ทำงาน .....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพจากการสัมภาษณ์

- 1) ผู้ส่งเสริมสุขภาพให้แก่บุคคล ครอบครัว หรือชุมชน ประกอบด้วยการปฏิบัติ ทาง ๆ ดังนี้

สอน

ให้คำแนะนำปรึกษา

นิเทศงาน บสส. อสม.

ร่วมมือกับชุมชนหรือทีมสุขภาพในงานส่งเสริมสุขภาพ

การให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพและการสาธารณสุข

การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระตุ้นให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย

- 2) ผู้สนับสนุนบุคคล ครอบครัว หรือชุมชนให้รู้จักการดูแลสุขภาพ ประกอบทว
การปฏิบัติต่าง ๆ ดังนี้

จัดนิทรรศการ

จัดประชุมปรึกษาทางสุขภาพ

จัดชมรมทางสุขภาพ

ร่วมประชุมกับองค์กรชุมชน

วิเคราะห์ปัญหาชุมชน

ประสานงานกับบุคคลหรือองค์การเกี่ยวกับสุขภาพ

เป็นที่ปรึกษาทางสุขภาพ

- 3) ผู้ให้บริการการรักษาพยาบาล

ทำการพยาบาลเพื่อการดูแล ส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพ

ทำการรักษาเบื้องต้นด้วยตนเองหรือกระตุ้นให้ อสม. ปฏิบัติโดยถูกต้อง

คัดกรองผู้ป่วย

ส่งต่อผู้ป่วยเพื่อรับการรักษา

- 4) ผู้นำงานสุขภาพ

ริเริ่มงานหรือโครงการที่จำเป็นต่อชุมชน

พัฒนาตนเองด้านความรู้และความชำนาญในงานสุขภาพ

พัฒนาผู้ร่วมงานในทีมสุขภาพ

วางแผนหรือร่วมวางแผนในการพัฒนาสุขภาพชุมชน

ร่วมแก้ปัญหาทางสุขภาพให้แก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน
กระตุ้นให้เกิดพัฒนาการทางสุขภาพ

5) ผู้ให้บริการการพยาบาล

ให้เป็นไปตามหน้าที่พยาบาลคือ การดูแล การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกัน
โรค และการฟื้นฟูสุขภาพ

แบบสอบถามสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิรอบที่ 2

คำชี้แจง การตอบแบบสอบถามรอบที่ 2

แบบสอบถามชุดนี้ ผู้วิจัยพัฒนามาจากความคิดเห็นรอบที่ 1 เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ
ได้พิจารณารายละเอียดอีกครั้งหนึ่ง ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจะนำไปสู่การร่างคู่มือครุ
คู่มือปฏิบัติการ และแบบฝึกหัดปฏิบัติการ ของการวิจัยครั้งนี้ ความคิดเห็นของท่านมี
ประโยชน์ต่อการวิจัย ผู้วิจัยขอระลึกในพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ชื่องานวิจัย "การพัฒนารูปแบบการฝึกปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชน วิธีการเชิง
สมรรถนะ"

เหตุผลของการพัฒนา เมื่อนโยบายการสาธารณสุข เน้นการสาธารณสุขมูลฐาน
เพื่อความเป็นสุขภาพที่ถ้วนหน้า การศึกษาพยาบาลจำเป็นต้องพัฒนาความรู้ในฐานะบุคคล แต่การ
พัฒนามีข้อจำกัดต่าง ๆ กัน ปัญหาสำคัญคือมีอยู่ว่าการฝึกการพยาบาลเน้นชุมชนซึ่งเป็นการ
พยาบาลที่มุ่งการสาธารณสุขมูลฐานนั้นควรเป็นแบบใด งานวิจัยนี้จะเป็นการเสนอรูปแบบ
อย่างหนึ่งของการฝึกการพยาบาลเน้นชุมชนดังกล่าว

จุดประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบของการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชนที่
สามารถใช้กับหลักสูตรของพยาบาลศาสตร์ในปัจจุบันที่มุ่งเน้นการสาธารณสุขมูลฐาน โดย
ครูสามารถนำไปใช้กับการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาใดก็ได้ เพียงแต่กำหนดขอบเขต
การศึกษาให้เน้นเฉพาะวิชาการพยาบาลของตนเท่านั้น และการฝึกปฏิบัติตามรูปแบบนี้จะไม่
ซ้ำซ้อนกับการฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน หรือการฝึกสมรรถนะทางวิชาชีพอื่น ๆ เช่น
การสอนสู่ศึกษา การรักษาพยาบาลเบื้องต้น เป็นต้น

ตอนที่ 1

การกำหนดน้ำหนักสมรรถนะ

คำชี้แจง

ในการตอบแบบสอบถามจากแบบสอบถามครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้คำนวณค่าเฉลี่ย และฐานนิยมของการกำหนดน้ำหนักคะแนนจากท่านผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดแล้วและได้นำหนักคะแนนดังกล่าว พร้อมแสดงน้ำหนักคะแนนที่ท่านให้จากครั้งที่ 1 กำกับด้วย

จุดมุ่งหมายในการตอบแบบสอบถามรอบนี้ เพื่อจะให้ท่านได้ทบทวนคำตอบของตนเอง แล้วอาจเปลี่ยนคำตอบครั้งสุดท้ายนี้ หรือจะยังคงยืนยันคำตอบเดิมไปรื้อให้ความเห็นดังนี้

ถ้าความเห็นคงเดิมเช่นครั้งที่ 1 ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคงเดิม แต่ถ้าต้องการเปลี่ยนน้ำหนัก ให้ท่านลงตัวเลขน้ำหนักใหม่ ที่ท่านต้องการลงในช่อง เปลี่ยนเป็น

หมวด ก. สมรรถนะแกนหลักของ
การพยาบาลเนื้องอก
จากน้ำหนักคะแนน 100
ผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนน
น้ำหนักดังนี้ .....

น้ำหนักคะแนน		ความเห็น		
เฉลี่ย	ฐานนิยม	ท่านให้ครั้งที่ 1	คงเดิม	เปลี่ยนเป็น
49.79	50			.....

	น้ำหนักคะแนน		ความถี่	
	เฉลี่ย	ฐานนิยม	ทันท้อง ครั้งที่ 1	เปลี่ยน เป็น
<u>หมวด ก. ประกอบทวอย 5</u>				
<u>สมรรถนะย่อย (ส. 1 - 5)</u>				
จากน้ำหนักคะแนน 100 ผู้ทรงคุณวุฒิ โ้หน้าหนักดังนี้				
ส.1 การปรับตัวเข้ากับชุมชน	20.87	20	.....	.....
ส.2 การส่งเสริมอนามัย	21.81	20	.....	.....
ส.3 การส่งเสริมการดูแลตนเอง	20.99	20	.....	.....
ส.4 สัมผัสกับการช่วยตนเอง	19.62	20	.....	.....
ส.5 การประสานบริการ	16.71	10	.....	.....
<u>หมวด ข. สมรรถนะวิชาชีพสำหรับ</u>				
<u>การพยาบาลในชุมชน</u>				
จากน้ำหนักคะแนน 100 ผู้ทรงคุณวุฒิโ้หน้าหนักดังนี้				
	50.21	50	.....	.....
<u>หมวด ข. ประกอบทวอย</u>				
<u>9 สมรรถนะย่อย (ส.1 - 9)</u>				
จากน้ำหนักคะแนน 100 ผู้ทรงคุณวุฒิโ้หน้าหนักดังนี้				
ส.1 การสอน	13.91	15	.....	.....
ส.2 การนิเทศ	12.96	10	.....	.....
ส.3 การตรวจสุขภาพ	10.87	10	.....	.....
ส.4 การคัดกรองผู้ป่วย	11.29	10	.....	.....
ส.5 การส่งต่อเพื่อรับการรักษา	10.08	10	.....	.....

- ส.6 การรักษามะเร็ง
- ส.7 ยาเคมี
- ส.9 ฟื้นฟูสุขภาพ

น้ำหนักคะแนน			ความเห็น	
เฉลี่ย	ฐานนิยม	ท่านให้ครั้งที่ 1	คงเดิม	เปลี่ยนเป็น
12.45	10		.....	.....
8.12	10		.....	.....
9.79	10		.....	.....

ข้อเสนอแนะจากบทสรุปครั้งที่ 1

1. ให้รวมสมรรถนะที่ 3 และสมรรถนะที่ 4 ของมหาวิทยาลัยเข้าด้วยกัน
2. ให้รวมสมรรถนะที่ 6 สมรรถนะที่ 7 และสมรรถนะที่ 8 ของมหาวิทยาลัยเข้าด้วยกัน
3. ให้เพิ่มสมรรถนะภาวะผู้นำ อีกหนึ่งสมรรถนะ

ความคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2

ตรวจสอบการวิเคราะห์งานของสมรรถนะแกนหลักของการพยาบาลเน้นชุมชน

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามตอนที่ 2 นี้ มีคำถามที่ท่านจะต้องพิจารณา 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 พิจารณายืนยันความคิดเห็นเดิมจากแบบสอบถามครั้งที่ 1 ปฏิบัติดังนี้

สมรรถนะแกนหลักของการพยาบาลเน้นชุมชน เป็นสมรรถนะที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาคำรูปแบบการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชน : วิธีการเชิงสมรรถนะ จากการตอบแบบสอบถามครั้งที่ 1 ของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้นำมาคำนวณความถี่ฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ เพื่อแสดงความสอดคล้องของแต่ละข้อความของการตอบพร้อมระบุคะแนนการตอบของท่านครั้งที่ 1 ไว้ด้วย ทั้งเครื่องหมายแสดงต่อไปนี้

* คือ คำมัธยฐาน

— คือ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

o คือ คะแนนการตอบของท่านครั้งที่ 1

จุดมุ่งหมายในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ เพื่อเป็นการยืนยันคำตอบของท่าน โดยขอให้ท่านผู้ทรงคุณวุฒิทบทวนคำตอบของตนแล้วอาจเปิดใจตอบใหม่ในการตอบครั้งที่สองหากยืนยัน หรือยังคงยืนยันคำตอบเดิม ซึ่งครั้งนี้ได้ปรับปรุงและแจ้งแบบสอบถามเป็นรายข้อเพื่อให้ท่านได้พิจารณาในรายละเอียด ถ้าคำตอบของท่านครั้งที่ 2 นี้ ยังอยู่นอกพิสัยควอไทล์ กรุณาให้เหตุผลในช่องเหตุผลด้วย

การตอบโต้ปฏิบัติดังนี้

ถ้าค่าตอบคงเดิม ให้กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องคงเดิม

ถ้าเปลี่ยนค่าตอบใหม่ ให้กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องตัวเลือกใหม่

ตามระดับคะแนนที่ท่านต้องการ

ส่วนที่ 2 พิจารณาความถี่เพิ่มเติม

จากแบบสอบถามครั้งที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอความถี่เห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ยิ่ง ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนาแบบ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอความกรุณาให้ความถี่เพิ่มเติมไว้ท้ายเรื่อง จะเป็นพระคุณยิ่ง

ความหมายของอันดับคะแนนตามตารางจะเป็นดังนี้

1	หมายความว่า	ท่านเห็นควายน้อยที่สุด
2	หมายความว่า	ท่านเห็นควายน้อย
3	หมายความว่า	ท่านเห็นควายนปานกลาง
4	หมายความว่า	ท่านเห็นควายนมาก
5	หมายความว่า	ท่านเห็นควายนมากที่สุด

ตัวอย่างการตอบ

ตัวอย่างข้อความ

- (0) ไรภษาและวางตัวถูกต้อง
 (00) ไรวจาและมารยาทที่คอบ
 มกคณ

อันดับคะแนน					ความเห็น	
1	2	3	4	5	คงเดิม	เหตุผล
			0 *		✓	มีความจำเป็นน้อย ต่อการฝึกปฏิบัติ
		✓	0 *			

จากตัวอย่าง (0) และ (00) แปลว่า การใช้ภาษาถูกต้องมีค่ามัธยมฐาน
 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ $4.6 - 4.3$

คำตอบ (0) จากข้อมูลดังกล่าวท่านคิดว่า ท่านคงค่าตอบเดิม ซึ่งค่าตอบเดิม
 ของท่านอยู่ในพิสัยควอไทล์ จึงไม่ต้องให้เหตุผล

คำตอบ (00) ท่านขอเปลี่ยนค่าตอบใหม่จาก 4 เป็น 3 นอกพิสัยควอไทล์ ท่าน
 จึงให้เหตุผลด้วย

ความหมายของสมรรถนะ

วัตถุประสงค์ของสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน ครอบครัว หรือบุคคล ในชุมชน กลุ่มเป้าหมายเป็นแนวทางในการปรับตัวพยายามให้เหมาะสมที่จะ เข้าพบ พูด หรือสร้าง ความสนใจในสิ่งที่ต้องการได้ถูกต้อง

	ระดับคะแนน					ความเห็นครั้งที่ 2	
	1	2	3	4	5	คงเดิม	เหตุผล
<p>1.1 <u>งานการไว้เบรูกานทักษะ</u> นักศึกษาจะต้องแสดงตนว่า สามารถกระทำสิ่งต่อไปนี้ได้</p> <p>(1) ใ้ภาษาและวางตัวได้ถูกต้อง เหมาะสมกับกาละเทศะ ทัศนคติของสังคม ชนบ ธรรมเนียมและประเพณี ของท้องถิ่นนั้น ๆ</p> <p>(2) วางแผนและนำแผนไปปฏิบัติ ในการที่จะเข้าพบหรือพูดกับ บุคคล ครอบครัว กลุ่มคน และชุมชนตามวัตถุประสงค์ที่ ต้องการได้ตรงกับทัศนคติของ สังคมและวัฒนธรรมของชุมชน ตามข้อมูลที่ศึกษา</p> <p>(3) ประเมินผลการปฏิบัติตามแผนใน ชอ (2) และวิเคราะห์ปัญหาที่ เกี่ยวข้องกับทัศนคติของสังคม และวัฒนธรรมของกลุ่มเป้าหมาย</p>				*			
				*			
				*			

1.2 งานการเรียนรู้ความรู

นักศึกษาจะต้องแสดงว่า
มีความรู้ในสิ่งต่อไปนี้

- (1) การใช้ภาษา หลักการพูด
และการสนทนา
- (2) วัฒนธรรมและประเพณีไทย
- (3) การสร้างสัมพันธภาพ
- (4) การวางแผน
- (5) การประเมินผลแผนงาน

อันดับคะแนน					ความถี่ครั้งที่ 2	
1	2	3	4	5	คงเดิม	เหตุผล
		*				
		*				
		*				
		*				
		*				

1.3 งานการเรียนรู้เจตคติ

นักศึกษาจะต้องแสดงว่าตน
มีเจตคติดังต่อไปนี้

- (1) การยอมรับความเป็นบุคคล
ของประชาชนที่เกี่ยวข้อง
เป็นวิธีการที่ช่วยให้การทำ
งานร่วมกันเป็นไปอย่างมี
ประสิทธิภาพ
- (2) การปรับตัวให้สอดคล้องกับ
สภาพสังคมที่เกี่ยวข้องจะ
ทำให้งานสำเร็จลงด้วยดี

อันดับคะแนน					ความถี่ครั้งที่ 2	
1	2	3	4	5	คงเดิม	เหตุผล
			*			
			*			

1.4 เนื้อหาความรู้ที่ควรเรียนมากก่อนการฝึกปฏิบัติ

จากงานการเรียนรู้อ่าน
 ความรู้ข้อ 1.2 แสดงว่านักศึกษา
 จะต้องมีความรู้ก่อนฝึก
 ปฏิบัติ

- (1) วิชาธรรมและประเพณี
 ของจีน
- (2) สังคมวิทยา
- (3) การสื่อสาร
- (4) มนุษยสัมพันธ์

อันดับคะแนน					ความคิดเห็นครั้งที่ 2	
1	2	3	4	5	คงเดิม	เหตุผล
			* ┌───┐			
			* ┌───┐			
			* ┌───┐			
			* ┌───┐			

1.5 จำนวนประสบการณ์

จำนวนประสบการณ์ที่
 นักศึกษาจะต้องฝึกปฏิบัติ
 สมรรถนะที่ 1 (บันทึกคะแนน
 จากจำนวนประสบการณ์สูงสุด
 ที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นใน
 รอบ 1)

จำนวนประสบการณ์			ความคิดเห็นครั้งที่ 2	
เฉลี่ย	ฐานนิยม	ท่านให้ ครั้งที่ 1	คงเดิม	เปลี่ยนเป็น
4.04	3			

สมรรถนะที่ 2 การส่งเสริมอนามัย

ความหมายของสมรรถนะ

วินิจฉัยและส่งเสริมบุคคล ครอบครัว หรือชุมชน ให้มีการพัฒนาพฤติกรรมอนามัยที่ถูกต้อง

2.1 งานการวินิจฉัยโรคทางทันต

นักศึกษาจะต้องแสดงว่าตน

สามารถกระทำได้

- (1) เก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมอนามัยของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน ด้วยการสัมภาษณ์และสังเกตแบบมีส่วนร่วมได้
- (2) แปลงและวินิจฉัยพฤติกรรมอนามัยที่ดีหรือพฤติกรรมอนามัยที่ควรต้องแก้ไขได้ตรงตามปัจจัยที่มีอิทธิพล
- (3) วางแผนและปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมอนามัยที่ถูกต้องสอดคล้องกับปัญหาพฤติกรรมอนามัย พร้อมทั้งติดตามประเมินผล

อันดับคะแนน					ความถี่ครั้งที่ 2	
1	2	3	4	5	คงเดิม	เพิ่มขึ้น
			*			
			*			
			*			

2.4 เนื้อหาความรู้ที่ควรเรียนมากขึ้น

การฝึกปฏิบัติ

จากข้อ 2.2 แสดงว่าความรู้ที่

นักศึกษาควรมีคือ

- (1) การเก็บข้อมูล
- (2) สถิติเบื้องต้น
- (3) ตารางผสมฐาน
- (4) จปฐ.

อันดับคะแนน					ความเห็นครั้งที่ 2	
1	2	3	4	5	คงเดิม	เหตุผล
			* [ ]			
			* [ ]			
			* [ ]			
			* [ ]			

2.5 จำนวนประสบการณ์

จำนวนประสบการณ์ที่นักศึกษาจะต้อง
ฝึกปฏิบัติสมรรถนะที่ 2 (บันทึกคะแนน
จากจำนวนประสบการณ์สูงสุดที่ผู้ทรงคุณวุฒิ
ให้ความเห็นในรอบ 1)

จำนวนประสบการณ์			ความคิดเห็นครั้งที่ 2	
เฉลี่ย	ฐาน นิยม	ท่านที่ ครั้งที่ 1	คงเดิม	เปลี่ยน เป็น
4.35	3			

สมรรถนะที่ 3 การส่งเสริมการดูแลตนเอง

ความหมายของสมรรถนะ

ประเมินต้องการการดูแลสุขภาพของบุคคล ครอบครัว หรือชุมชน เมื่อมีปัญหา และส่งเสริมให้แก้ไขปัญหาคายตนเองตามความสามารถและสิ่งแวดล้อมของบุคคล ครอบครัว หรือชุมชนนั้น

3.1 งานการไว้หน้การทักษะ

นักศึกษาระยะต้องแสดงจาก

สามารถกระทำสิ่งต่อไปนี้ได้

- (1) ประเมินความต้องการโดยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสุขภาพที่ปรากฏได้
- (2) วางแผนการพยาบาลและปฏิบัติการเพื่อแก้ปัญหาทางสุขภาพได้ตรงกับความต้องการหรือปัญหาสุขภาพที่วิเคราะห์ได้
- (3) ประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาลตามแผน (2) และบ่งชี้แนวทางปฏิบัติต่อเนื่องได้

อันคัมคะแผน					ความเห็นครั้งที่ 2	
1	2	3	4	5	คงเดิม	เหตุผล
			*			
			*			
			*			

3.2 งานการเรียนรู้ความ

นักศึกษาจะต้องแสดงว่าตน
มีความรู้ในสิ่งต่อไปนี้

- (1) กระบวนการพยาบาล
- (2) วิธีการจิตใจให้บุคคล ครอบครัว
กลุ่มคน หรือชุมชนมีส่วนร่วม
ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของแผน
- (3) กระบวนการแก้ปัญหา
- (4) สาเหตุและหลักการแก้ไขข้อขัดแย้ง

อันดับคะแนน					ความถี่ครั้งที่ 2	
1	2	3	4	5	คงเดิม	เหตุผล
			*			
			*			
			*			
			*			

3.3 งานการเรียนรู้เจตคติ

นักศึกษาจะต้องแสดงว่าตนมี
เจตคติดังนี้

- (1) การแก้ปัญหาสุขภาพต้องเกิดจาก
ความเข้าใจของผู้ที่มีปัญหาเอง
ยอมรับและแก้ไขด้วยความเต็มใจ
- (2) มีความพอใจที่จะเป็นผู้ชี้แนะและ
ช่วยเหลือให้ประชาชนแก้ปัญหา
สุขภาพด้วยตนเอง (เพิ่มเติมจาก
รอบที่ 1)

อันดับคะแนน					ความถี่	
1	2	3	4	5	คงเดิม	เหตุผล
			*			

3.4 เนื้อหาความรู้ของเรียนมาก่อน
การฝึกปฏิบัติ

จากงานการเรียนรู้ตามความรู้อ

3.2 แสดงว่านักศึกษาควรรู้อะไรต่อไป
นี้
กษณ

- (1) การวางแผน
- (2) การแก้ปัญหา
- (3) การแก้ไขข้อขัดแย้ง

อันดับคะแนน					ความถี่เห็นครั้งที่ 2	
1	2	3	4	5	คงเดิม	เพิ่มขึ้น
			*			
		*				
		*				

3.5 จำนวนประสบการณ์

จำนวนประสบการณ์
ที่นักศึกษาต้องฝึกปฏิบัติ
สมรรถนะที่ 3

จำนวนประสบการณ์ที่ ฝึกจากแบบสอบถามครั้งที่ 1			ความถี่เห็นครั้งที่ 2	
เฉลี่ย	ฐาน นิยม	หาค่าให้ ครั้งที่ 1	คงเดิม	เพิ่มขึ้น เป็น
4.09	2			

สมรรถนะที่ 4 สมัยนิยมการช่วยเหลือตนเอง

ความหมายของสมรรถนะ

สมัยนิยมใหม่บุคคล ครอบครัว หรือชุมชน เรียนรู้บริการสุขภาพของรัฐ และการปฏิบัติเพื่อการช่วยเหลือตนเองเมื่อต้องการ

4.1 งานการเรียนรู้รูกานทักษะ

นักศึกษาจะต้องแสดงว่าคุณสามารถ

กระทำสิ่งต่อไปนี้ได้

กระตุ้นให้บุคคล ครอบครัว หรือ
ชุมชนร่วมแก้ปัญหา ดังนี้

- (1) ให้ข้อมูลที่เป็สาเหตุของปัญหา
สำหรับพิจารณาตัดสินใจ
- (2) ใ้บุคคลากรทางการสาธารณสุข
เช่น อสม. บสส. เจ้าหน้าที่
สาธารณสุขได้เหมาะสมกับปัญหา
- (3) การเลือกใช้แหล่งทรัพยากรทาง
สุขภาพ เช่น สถานีอนามัย
กองทุนฯ ให้เป็นประโยชน์
- (4) ตัดสินใจวางแผนแก้ปัญหาสุขภาพ
- (5) ประเมินผลปฏิบัติการตามแผน

	อันคัมคะแณม					ความเฒนครั้งที่ 2	
	1	2	3	4	5	คงเคิม	เหตุยล
				*			
				*			
				*			
				*			
				*			

4.2 งานการเรียนรู้ผ่านความรู้

นักศึกษาจะต้องแสดงว่าตนมี

ความรู้ในสิ่งต่อไปนี้

- (1) การตั้งใจ
- (2) การตัดสินใจ
- (3) มุมมองสัมพัทธ์
- (4) ประเภทและบทบาทของ
บุคลากรสาธารณสุขระดับ
ต่าง ๆ
- (5) โรงพยาบาลและสถานบริการ
สาธารณสุข
- (6) แนวคิดและหลักการสาธารณสุข
มูลฐาน
- (7) ภาวะผู้นำด้านการตั้งใจและ
กระตุ้นให้มีส่วนร่วม

อันดับคะแนน					ความเห็นครั้งที่ 2	
1	2	3	4	5	คงเดิม	เหตุผล
			*			
			*			
			*			
			*			
			*			
			*			
			*			

4.3 งานการเรียนรู้ผ่านเจตคติ

นักศึกษาจะต้องแสดงว่าตนมี

เจตคติดังนี้

- (1) การแก้ปัญหาสุขภาพต้องเกิดจาก
บุคคลสนใจและ เป็นผู้ตัดสินใจ
ใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- (2) บุคคล ครอบครัว หรือชุมชน
จะต้องมีส่วนร่วมอย่างคอบนเอง
ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ

อันดับคะแนน					ความคิดเห็นครั้งที่ 2	
1	2	3	4	5	คงเดิม	เหตุผล
			*			
			*			

4.4 เนื้อหาความรู้ที่ของโรงเรียนเอกชน

การฝึกปฏิบัติ

จากงานการโรงเรียนเอกชนความรู้

ข้อ 4.2 แสดงว่านักศึกษาจะต้องมีความรู้ต่อไปนี้ก่อนฝึกปฏิบัติ

- (1) การตั้งใจ
- (2) การมีส่วนร่วม
- (3) มนุษย์สัมพันธ์
- (4) สถานบริการสาธารณสุขและบุคลากรสาธารณสุข
- (5) สาธารณสุขมูลฐาน

อันดับคะแนน					ความคิดเห็นครั้งที่ 2	
1	2	3	4	5	คงเดิม	เหตุผล
			*			
			*			
			*			
			*			
			*			

4.5 จำนวนประสบการณ์

จำนวนประสบการณ์ที่
นักศึกษาคงฝึกปฏิบัติ
สมรรถนะที่ 4

จำนวนประสบการณ์ที่ของฝึก จากแบบสอบถามครั้งที่ 1			ความคิดเห็นครั้งที่ 2	
เฉลี่ย	ฐานนิยม	ท่านให้ ครั้งที่ 1	คงเดิม	เปลี่ยน เป็น
3.82	2			

สมรรถนะที่ 5 การประสานบริการ

ความหมายของสมรรถนะ

ส่งเสริมให้บุคคล ครอบครัว หรือชุมชน เรียนรู้การปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือตัวเองเมื่อเจ็บป่วยและจำเป็นต้องไปรับบริการการรักษายาบาล

5.1 งานการเรียนรู้ความทักษะ

- นักศึกษาจะต้องแสดงว่าตนสามารถกระทำสิ่งต่อไปนี้ได้
- (1) วิเคราะห์และกำหนดแนวทางการช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยร่วมกับบุคคล ครอบครัว หรือชุมชน ให้สามารถรับการรักษาที่ถูกต้องทันเวลา
  - (2) สนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว หรือชุมชน สามารถวินิจฉัยปัญหาความเจ็บป่วยและแก้ไขได้อย่างถูกต้อง
  - (3) แนะนำวิธีการใช้แหล่งบริการสุขภาพในท้องถิ่น
  - (4) ช่วยให้บุคคล ครอบครัว และชุมชน สามารถวางแผนประสานการรักษาเมื่อมีปัญหาความเจ็บป่วยได้

อันดับคะแนน					ความถี่ครั้งที่ 2	
1	2	3	4	5	คงเดิม	เพิ่มขึ้น
			*			
			*			
			*			
			*			

5.2 งานการเขียนบทความ

นักศึกษาจะคงแสดงว่า

ความรู้ในสิ่งต่อไปนี้

- (1) การคัดกรอง
- (2) การลงโทษ
- (3) โรคที่เป็นปัญหาของชุมชน
- (4) การปฐมพยาบาล
- (5) แหล่งบริการทางสุขภาพของรัฐและเอกชน
- (6) การทำงานร่วมกันเป็นทีม
- (7) สาธารณสุขมูลฐาน
- (8) การบริการสาธารณสุขขั้นต้น

อันดับคะแนน					ความคิดเห็นครั้งที่ 2	
1	2	3	4	5	คงเดิม	เหตุผล
			*			
			*			
			*			
			*			
			*			
			*			
			*			
			*			

5.3 งานการเขียนบทความ

นักศึกษาจะคงแสดงว่า

เจตคติดังนี้

- (1) การประสานบริการสุขภาพขั้นต้น (Basic Health Services) ที่ต้องมาจากความเข้าใจและความพร้อมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน ในท้องถิ่นนั้น ๆ
- (2) พยายามวิเคราะห์ข้อใดใจที่จะเป็นแหล่งข้อมูลและช่วยเหลือทางการพยาบาลความหมายที่ความรับผิดชอบของวิชาชีพที่จะพึงมี
- (3) ตระหนักถึงความสำคัญของการสาธารณสุขมูลฐานและการบริการสุขภาพขั้นต้น (เพิ่มเติมจากความคิดเห็นครั้งที่ 1)

อันดับคะแนน					ความคิดเห็นครั้งที่ 2	
1	2	3	4	5	คงเดิม	เหตุผล
			*			
			*			

5.4 เนื้อหาความร้ที่ของเรียนภาคอน
การฝึกปฏิบัติ

จากงานการเรียนร้ที่คนความ
ขอ 5.2 แสดงว่านักศึกษาจะต้องมี
ความร้ที่ต่อไปนี้ของฝึกปฏิบัติ

- (1) การปฐมพยาบาล
- (2) การมีส่วนร่วม
- (3) การประสานงาน
- (4) บทบาทหน้าที่ของกระทรวง
สาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับ
จปฐ. และการพัฒนาคุณภาพ
ชีวิต
- (5) สาธารณสุขมูลฐานกับนโยบาย
การสาธารณสุขของประเทศ

อันดับคะแนน					ความคิดเห็นครั้งที่ 2	
1	2	3	4	5	คงเดิม	เหตุผล
			*			
			*			
			*			
			*			
			*			

5.5 จำนวนประสบการณ์

จำนวนประสบการณ์ที่
นักศึกษาต้องฝึกปฏิบัติ
สมรรถนะที่ 5

จำนวนประสบการณ์ที่ของ ฝึกจากแบบสอบถามครั้งที่ 1			ความคิดเห็น	
เฉลี่ย	ฐานนิยม	ท่านให้ ครั้งที่ 1	คงเดิม	เปลี่ยน เป็น
4.58	3			

ตอนที่ 3

รูปแบบการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชน : วิธีการเชิงสมรรถนะ

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม

จากการทบทวนแบบสอบถามครั้งที่ 1 และการให้ความคิดเห็นของบุุทรวงคุณวุฒิ
ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการปรับปรุงรูปแบบ เพื่อให้มีความครอบคลุมถูกต้อง และมีความ
เป็นไปได้ โดยยึดแนวสาระเดิมจากการนำเสนอรูปแบบครั้งที่ 1 โดยปรับปรุงข้อ
ความและให้รายละเอียดของหลักการและเหตุผล จำแนกจุดประสงค์เป็น 3 ด้าน คือ
ความรู้ ทักษะ และเจตคติ การเตรียมก่อนฝึกปฏิบัติ กระบวนการฝึกปฏิบัติ การ
ประเมินผล และกิจกรรมซ่อมเสริมมากขึ้น (รายละเอียดดังเอกสารแนบ 1. คำ
ชี้แจงประกอบรูปแบบ และ 2. รูปแบบในรายละเอียด)

ในครั้งนี ขอให้ท่านพิจารณาแบบที่นำเสนอมาพร้อมนี้อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเป็น
ครั้งสุดท้ายของการวิจัย โดยผู้วิจัยได้นำเสนอคำขอครั้งที่ 1 ของบุุทรวงคุณวุฒิในแบบ
ประเมินไว้ดังนี้

- ✓ คือ คำมีชยฐาน
- คือ คำพิสัยระหว่างควยไทล
- คือ คะแนนการตอบของท่านครั้งที่ 1

ในการตอบครั้งนี้ ถ้าท่านมีความคิดเห็นคงเดิม ให้กา ✓ ในช่องคงเดิม
แต่ถ้าท่านต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ให้กา ✓ ในช่องควเลือกใหม่ตามอันดับความคิด
เห็นของท่าน แต่ถาคำตอบใหม่อยู่นอกพิสัยควยไทล โปรดให้ความเห็นควย สำหรับ
ในหัวข้อจุดประสงค์ ขอความกรุณาให้ความเห็นเป็นรายข้อ จะเป็นพระคุณยิ่ง

ความหมายของอันกัมคะ เณ

1	หมายความว่า	ท่านเห็นคายน้อยที่สุด
2	หมายความว่า	ท่านเห็นคายน้อย
3	หมายความว่า	ท่านเห็นคายนปานกลาง
4	หมายความว่า	ท่านเห็นคายนมาก
5	หมายความว่า	ท่านเห็นคายนมากที่สุด

คำชี้แจงเพิ่มเติม

สำหรับหัวข้อ จุดประสงค์ในแบบประเมินต่อไปนี้ เป็นจุดประสงค์เดิมที่
ผู้วิจัยได้นำมาแก้ไขปรับปรุง โดยจัดหมวดหมู่ใหม่ให้ชัดเจนตามขอเสนอแนะจาก
ผู้ทรงคุณวุฒิและได้แสดงคะแนนรวมทั้งที่ 1 ไว้ตรงหัวข้อจุดประสงค์ครั้งนี้
ขอความกรุณาท่านให้ความคิดเห็นเป็นรายข้อด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

เมื่อทานอาหารและพิจารณาการเปลี่ยนแปลงที่แน่นอนแล้ว โปรดให้ความเห็นในการร่างต่อไปนี้ด้วย

รายการตรวจสอบ	อันดับคะแนน					ความเห็นครั้งที่ 2	
	1	2	3	4	5	คงเดิม	เหตุผล
1. หลักการและเหตุผล				*			
2. จุดประสงค์				*			
2.1 งานทักษะ							
ข้อ 1							
ข้อ 2							
ข้อ 3							
ข้อ 4							
ข้อ 5							
2.2 งานความรู้							
ข้อ 1							
ข้อ 2							
ข้อ 3							
2.3 งานเจตคติ							
ข้อ 1							
ข้อ 2							
ข้อ 3							
ข้อ 4							
3. การเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติ				*			
4. กระบวนการฝึกปฏิบัติ				*			
5. การประเมินผล				*			
6. กิจกรรมซ่อมเสริม				*			

แบบประเมินเครื่องมือการฝึกภาคปฏิบัติ

รายการประเมิน	ระดับประเมิน			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรแก้ไข
<p>1. แผนการสอน</p> <p> แผนการสอนที่ 1</p> <p> แผนการสอนที่ 2</p> <p> แผนการสอนที่ 3</p>				
<p>2. คู่มือปฏิบัติการ</p> <p> การให้ข้อมูลทั่วไปทั้งหมด</p> <p> คำอธิบายคำสำคัญ ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติ</p> <p> คำอธิบายวิธีการฝึกปฏิบัติ</p>				
<p>3. แบบฝึกหัดปฏิบัติการ</p> <p> แบบฟอร์มบันทึกของแบบฝึกหัดแต่ละส่วน</p> <p> แบบฝึกหัดทบทวนความรู้</p> <p> แบบบันทึกการเรียนรู้</p>				
<p>4. แบบประเมินทักษะปฏิบัติ</p> <p> แบบประเมิน : กระบวนการพยาบาลเนื้องอก</p> <p> แบบประเมิน : การประเมินประสานการสาธารณสุข มูลนิธิ</p>				

รายการประเมิน	ความคิดเห็น			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรแก้ไขดังนี้
<p>5. หน่วยปฏิบัติการ</p> <p>5.1 หน่วยปฏิบัติการที่ 1 สมรรถนะการปรับตัวเข้ากับชุมชน ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับเนื้อหาต่อไปนี้</p> <p>5.1.1 กิจกรรมปฏิบัติการ เรื่อง</p> <p>(1) ชีวิตประจำวัน</p> <p>(2) วัฒนธรรมประเพณี</p> <p>(3) ความเชื่อ</p> <p>(4) ศาสนา</p> <p>(5) ความสนใจต่อกิจกรรมของสังคมหรือรัฐ</p> <p>5.1.2 มโนทัศน์สำหรับการฝึกปฏิบัติ</p> <p>5.2 หน่วยปฏิบัติการที่ 2 สมรรถนะการส่งเสริมอนามัย ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับเนื้อหาต่อไปนี้</p> <p>5.2.1 กิจกรรมปฏิบัติการ เรื่อง</p> <p>(1) นิสัยการกิน</p> <p>(2) นิสัยการออกกำลังกาย</p> <p>(3) อนามัยสิ่งแวดล้อม</p> <p>(4) การดูแลสุขภาพตนเอง</p> <p>(5) สุขภาพฟัน</p> <p>5.2.2 มโนทัศน์สำหรับการฝึกปฏิบัติ</p>				

รายการประเมิน	ความคิดเห็น			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรแก้ไขดังนี้
<p>5.3 หน่วยปฏิบัติการที่ 3 สมรรถนะส่งเสริมการดูแลตนเอง ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับเนื้อหาต่อไปนี้</p> <p>5.3.1 กิจกรรมปฏิบัติการ เรื่อง</p> <p>(1) ปัญหาสุขภาพจากความเจ็บป่วย</p> <p>(2) การสอนสู่ศึกษา</p> <p>(3) การฟื้นฟูสุขภาพ</p> <p>(4) การช่วยตนเองหลังการเจ็บป่วย</p> <p>(5) การป้องกันการเจ็บป่วย</p> <p>5.3.2 มโนทัศน์สำหรับการฝึกปฏิบัติ</p> <p>5.4 หน่วยปฏิบัติการที่ 4 สมรรถนะการสนับสนุนการช่วยตนเอง ท่านมีความคิดเห็นเป็นอย่างไรกับเนื้อหาต่อไปนี้</p> <p>5.4.1 กิจกรรมปฏิบัติการ เรื่อง</p> <p>(1) การใช้ทรัพยากรบุคคลตามสุขภาพ</p> <p>(2) การใช้ทรัพยากรพื้นฐานให้เกิดประโยชน์</p> <p>(3) การแก้ปัญหาสุขภาพของบุคคลในครอบครัว</p>				

รายการประเมิน	ความพึงพอใจ			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรแก้ไขทั้งนี้
<p>(4) การสร้างสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพ</p> <p>(5) การใช้แหล่งบริการทางสุขภาพให้เกิดประโยชน์</p> <p>5.4.2 มโนทัศน์สำหรับการฝึกปฏิบัติ</p> <p>5.5 หน่วยปฏิบัติการที่ 5 สมรรถนะ</p> <p>ประสานบริการ ท่านมีความพึงพอใจเป็นอย่างไรกับเนื้อหาต่อไปนี้</p> <p>5.5.1 กิจกรรมปฏิบัติการ เรื่อง</p> <p>(1) การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย</p> <p>(2) การจำแนกอาการสำคัญก่อนส่งโรงพยาบาล</p> <p>(3) การปฐมพยาบาลก่อนส่งโรงพยาบาล</p> <p>(4) การนำผู้ป่วยส่งโรงพยาบาล</p> <p>(5) การใช้โครงการสาธารณสุขของรัฐและหมู่บ้านคานการรักษายาบาล</p> <p>5.5.2 มโนทัศน์สำหรับการฝึกปฏิบัติ</p>				

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ด้วยความขอบพระคุณอย่างสูง

ผู้วิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำรูปแบบจากการวิจัยไปปฏิบัติ

คำชี้แจง

1. จากการที่ท่านได้ร่วมทดลองนำรูปแบบการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลที่เน้นชุมชนที่ผู้วิจัยศึกษาไปใช้แล้ว ท่านคิดว่ารูปแบบเหมาะสมกับการนำไปปฏิบัติหรือไม่ โปรดให้คำตอบตามแบบสอบถามต่อไปนี้ด้วยความจริงใจ จะเป็นพระคุณยิ่ง

2. แบบสอบถามนี้จะแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ให้ท่านแสดงความคิดเห็นตามรายการข้อความเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบตามอันกับความเหมาะสมกับการนำไปปฏิบัติ

ตอนที่ 2 ให้ท่านให้ความคิดเห็นเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบ

3. ความหมายของคะแนนความเหมาะสมของรูปแบบ เป็นดังนี้

5	หมายถึง	ท่านเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	ท่านเห็นว่าเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	ท่านเห็นว่าเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	ท่านเห็นว่าเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	ท่านเห็นว่าเหมาะสมน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 ความเหมาะสมของรูปแบบต่อไปนี้

1. กิจกรรมปฏิบัติการที่ให้นักศึกษาเลือกเป็นเป้า (focus) ของการฝึกปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามจุดประสงค์ของสมรรถนะ

5 4 3 2 1

2. การฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการพยาบาลแบบร่วมมือปฏิบัติตามรูปแบบการวิจัย

3. การตรวจสอบการปฏิบัติตามรูปแบบ ประเมินทักษะปฏิบัติตามกระบวนการ พยาบาลเน้นชุมชนและการประชุม ประสานการสาธารณสุขชุมชน	5 4 3 2 1 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
4. การอภิปรายผลการเรียนรู้เมื่อสิ้นสุด การฝึกปฏิบัติแต่ละประสบการณ์	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
5. การฝึกปฏิบัติทั้งกระบวนการตั้งแต่ ปฐมบท ฝึกปฏิบัติ และอภิปราย ผลการเรียนรู้ สร้างเสริมความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาทักษะการพยาบาล เน้นชุมชน เพื่อการสาธารณสุขชุมชน และคุณภาพชีวิต	☐ ☐ ☐ ☐ ☐

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบ

ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้วิจัยในการพัฒนารูปแบบด้วย
จะเป็นพระคุณยิ่ง

1. ปัญหาของการใช้รูปแบบมีอะไรบ้าง

.....

.....
2. ข้อเสนอแนะและขอควรแก้ไขปรับปรุงรูปแบบ

.....

.....
3. ความคิดเห็นอื่น ๆ

.....

.....

แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการปฏิบัติการพยาบาล เน้นชุมชน
ตามรูปแบบการวิจัย

คำชี้แจง

1. เมื่อท่านปฏิบัติตามรูปแบบการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาล เน้นชุมชนตามหัวข้อวิจัยพัฒนา
ขึ้นแล้วนี้ ท่านมีความพอใจหรือไม่อย่างไร ขอให้นักศึกษาตอบตามความคิดเห็น
ที่ตรงตามความรู้สึกจริงของนักศึกษามากที่สุด
2. ความหมายของคะแนนระดับความพึงพอใจ เป็นดังนี้

5	หมายถึง	ท่านพึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	ท่านพึงพอใจมาก
3	หมายถึง	ท่านพึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	ท่านพึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	ท่านพึงพอใจน้อยที่สุด

1. วิธีการฝึกปฏิบัติ

	5	4	3	2	1
1.1 การบันทึกตามแบบฝึกหัดปฏิบัติการ	☐	☐	☐	☐	☐
1.2 การให้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมลงมือ ปฏิบัติกับนักศึกษาในการให้ข้อมูลวินิจฉัย ปัญหา วางแผนการพยาบาลและประเมินผล	☐	☐	☐	☐	☐
1.3 การประยุกต์ใช้วิชาการและหลักการทาง ทฤษฎีกับการศึกษามากกว่าการเขียนตัวทฤษฎี ลงในแผนการพยาบาล	☐	☐	☐	☐	☐
1.4 การเขียนและอภิปรายผลสรุปการเรียนรู้ เมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติ	☐	☐	☐	☐	☐

ข้อสอบการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชน

เป็นข้อสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ใช้สำหรับ
ประเมินผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการฝึกภาคปฏิบัติ
การพยาบาลเน้นชุมชน

ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ 0.92

ข้อสอบการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชน

คำชี้แจงในการทำข้อสอบ

1. ข้อสอบทั้งหมดมีจำนวน 35 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน
2. ให้นักศึกษาคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวลงในกระดาษคำตอบ ทั้งตัวอย่าง

คำถาม (0) ปลาน้ำจืดคือปลาอะไร

- ก. ปลาทุ
- ข. ปลาบึก
- ค. ปลาอินทรี
- ง. ปลาชารุณ

คำตอบ (0)   ก   ข   ค   ง
                  ( )   (X)   ( )   ( )

3. เวลาการสอบ 30 นาที

1. การปฏิบัติงานของพยาบาลต่อไปนี้
ข้อใดเป็นการพยาบาลเน้นชุมชน
  - ก. การสอนสุขศึกษาแก่ประชาชน
  - ข. การเยี่ยมบ้านและให้ภูมิคุ้มกันโรค
  - ค. การรักษาพยาบาลเบื้องต้นที่สถานีอนามัย
  - ง. การสนับสนุนให้ผู้ป่วยเรียนรู้วิธีการดูแลตนเองเมื่อกลับบ้าน
2. พยาบาลจำเป็นต้องเรียนรู้เรื่องการพยาบาลเน้นชุมชนมากขึ้นเพราะเหตุใด
  - ก. การสาธารณสุขเน้นการพึ่งตนเอง
  - ข. การสาธารณสุขกระจายถึงระดับตำบล
  - ค. การสาธารณสุขเน้นการป้องกันในชุมชน
  - ง. ประชากรและความต้องการการบริการสุขภาพสูงขึ้น
3. การพยาบาลเน้นชุมชนต้องปฏิบัติการ ณ ที่ใด
  - ก. ที่บ้าน
  - ข. ในชุมชน
  - ค. ในหมู่บ้าน
  - ง. ในโรงพยาบาลหรือที่ใดก็ได้

พยาบาลวิชาชีพไปเยี่ยมบ้านนางอนหลังคลอดบุตรคนที่ 2 ได้ 1 สัปดาห์ นางอน และบุตรชายที่คลอดแข็งแรงดี บุตรคนแรกเป็นหญิงอายุ 2 ขวบ หลังจากพยาบาลตรวจดู เด็กแล้วไต่ถามแก่นางอนว่า จะสาริการอาบน้ำเด็กใหญ่ นางอนตอบว่า "ไม่ต้องก็ได" จากข้อมูลนี้ให้ตอบข้อ 4 - 10

4. ถ้าท่านเป็นพยาบาลคนนั้น ท่านจะทำอะไร เมื่อถูกนางอนกล่าวปฏิเสธ
  - ก. ถามเหตุผลจากนางอน
  - ข. วางเฉยและดำเนินการสาริการ
  - ค. ชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นของการอาบน้ำเด็ก
  - ง. ชวนนางอนสนทนาและ เปลี่ยนจากการสาริการ เป็นให้นางอนทำเอง
5. การปฏิเสธของนางอน เป็นประเด็นที่พยาบาลควรคิดถึงอะไร
  - ก. นางอนอาจอาบน้ำบุตรแล้ว
  - ข. นางอนอาจไม่ต้องการการสาริการ
  - ค. ความเกรงใจของนางอนที่มีต่อพยาบาล
  - ง. นางอนอาจจะยังไม่พร้อมเพราะเข้าเกินไป
6. นางอนบอกกับพยาบาลว่า เธออยู่กับลูกชายสบายดี แต่ตอนนี้ลูกสาวเธอมีไข้สูงตัวร้อนเป็นหวัดจะทำอย่างไร คำพูดใดที่พยาบาลควรใช้เพื่อค้นหาปัญหาของผู้ป่วย
  - ก. เป็นไขมากี่วันแล้ว
  - ข. คุณพาไปหาหมอหรือยัง
  - ค. ขอตรวจอุณหภูมิเป็นอย่างไร
  - ง. ตัวร้อนมากไหมอย่าลืมเช็ดตัวให้บ่อย ๆ
7. หลังการตรวจร่างกายเด็กแล้วท่านพบว่าบุตรสาวนางอนเป็นไข้หวัดใหญ่ ท่านจะทำอย่างไรกับนางอน
  - ก. สอนวิธีการดูแลเด็กเมื่อไข้สูง
  - ข. บอกให้นางอนพาเด็กไปตรวจที่สถานอนามัย
  - ค. ถามนางอนว่าบุตรสาวจำเป็นท้องไคยาจะมีปัญหาหรือไม่
  - ง. แนะนำให้แยกบุตรสาว บุตรชายจากกันเพื่อป้องกันการติดเชื้อ

8. นางอ่อนบอกว่าทุกทีบุตรสาวของตนเป็นไข้ไม่ต้องกินยากหายเอง คราวนี้ก็เป็นมากและนาน ในฐานะพยาบาลท่านจะทำอย่างไร
- ปลอบใจและชี้แจงว่าไม่มีอาการรุนแรง
  - ตามถึงอาการโรคครั้งก่อน ๆ และซักถามความเข้าใจ
  - อธิบายอาการของโรคปัจจุบันของบุตรสาวให้แก่นางอ่อนทราบ
  - เปรียบเทียบอาการสำคัญของหวัดใหญ่กับไข้ธรรมดาทั่วไป
9. ท่านคิดว่า การเยี่ยมบ้านนางอ่อนโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการให้การอนามัยแก่เด็กเป็นการถูกต้องหรือไม่
- ไม่ถูกต้อง เพราะนางอ่อนเคยมีลูกแล้ว
  - ถูกต้อง เพราะเป็นการปฏิบัติปกติของการเยี่ยมบ้าน
  - ไม่ถูกต้อง เพราะการพยาบาลเรื่องเดียวกัน ที่ต่างสถานการณอาจแตกต่างกัน
  - ถูกต้อง เพราะบุตรนางอ่อนเป็นทารกแรกคลอดที่คงได้รับการดูแลที่ถูกต้อง
10. วิธีการที่จะทำให้นางอ่อนเข้าใจจุดประสงค์และร่วมมือกับท่านในการเยี่ยมบ้านครั้งนี้คือข้อใด
- บอกนางอ่อนล่วงหน้าว่าจะมาเยี่ยมบ้าน
  - อธิบายจุดประสงค์และขอความคิดเห็นจากนางอ่อน
  - ถามความสนใจของนางอ่อนและให้ช่วยเตรียมเครื่องใช้
  - ชี้แจงประโยชน์ของการอนามัยแก่เด็กเล็กที่ถูกต้อง

นางสีอายุ 40 ปี จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อาชีพทำนา ฐานะยากจน คนในครอบครัว
มีปัญหาโภชนาการ ในฐานะของพยาบาลท่านต้องการแก้ปัญหาให้แก่นางสี

จากข้อมูลนี้ให้ตอบข้อ 11 - 15

11. ในการเข้าพบนางสี ท่านต้องการให้นางสี
มีส่วนร่วมประเมินปัญหา ท่านจะพูดอย่างไร
จึงจะเป็นการเหมาะสม
- คุณอ้วนขึ้นใช่ไหม คุณน้ำหนัก
  - ท่าทางคุณเหนื่อยมาก วันนี้มีงานหนัก
หรือ
  - เช่นตัวอย่างนี้ที่บ้านแกงกบกินบ้างหรือ
เปล่า
  - ของแพงขึ้นกับข้าวกับปลาก็แพงคุณลำบาก
ไหม
12. ลูกนางสีคนเล็กอายุ 9 เดือน ผอมมากท่านต้อง
การข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อการวินิจฉัยปัญหาของ
เด็กให้ถูกต้อง ท่านจะใช้คำถามข้อใด
- ลูกกินนมแม่หรือเปล่า
  - ตอนนี้ลูกคุณหนักเท่าไร
  - คุณให้ลูกคุณกินอาหารอะไรบ้าง
  - ให้อาหารเสริมแก่ทั้งแต่อายุกี่เดือน
13. นางสีผ่านการอบรมเรื่องกรกินที่
อยู่ดีและมีแผนพิถีพิถันอย่างอาหารที่
ควรรับประทาน ซึ่งเป็นตัวอย่าง
อาหารที่ทำไม่ได้ในท้องถิ่น อีกทั้ง
นิสัยการกิน และฐานะการเงินยาก
ที่นางสีจะทำตามได้ ท่านจะทำ
อย่างไรเพื่อช่วยนางสี
- เขียนตัวอย่างอาหารให้ใหม่
  - สาริการปรุงอาหารที่ถูกต้อง
ให้นางสีดู
  - สอนวิธีกึ่งแปลงอาหารทดแทน
เช่น ทำนมถั่วเหลือง
  - ร่วมกับนางสีทำเมนูอาหารพื้น
บ้านที่ให้คุณค่าทางอาหาร

14. หลังจากท่านแนะนำนางสีเรื่องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการกินให้อดท้องแล้ว ท่านได้ติดตามประเมินผลหลังจากนั้น 3 สัปดาห์ต่อมา เพื่อให้การประเมินผลถูกต้องตามการกระทำจริงของนางสี ท่านจะใช้วิธีการประเมินแบบใด
- สัมภาษณ์นางสีและผู้อยู่เกี่ยวข้อง
  - สังเกตตอนที่นางสีและครอบครัวรับประทานอาหารเช้า
  - ให้นางสีตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับนิสัยการกิน
  - ประเมินน้ำหนักและสุขภาพของบุคคลในครอบครัวนางสี
15. หลักการส่งเสริมพฤติกรรมอนามัยที่ถูกคือคือข้อใด
- สอดคล้องกับสภาพสังคมและการศึกษา
  - เหมาะสมกับสภาพและสามารถปฏิบัติได้
  - มีความจำเป็นต้องแก้ไขให้เป็นการถูกต้อง
  - ตรงกับความเชื่อและนิสัยของผู้ที่ต้องการเปลี่ยนแปลง

ชุมชนพุกคาลเป็นชุมชนของผู้มีอันจะกิน อยู่ในเขตเทศบาลอำเภอเมือง ท่านเป็นพยาบาลประจำสถานีอนามัยของชุมชนนี้ มีอสม. และนสส. ด้วย

จากข้อนี้ ตอบข้อ 16 - 21

16. ขณะท่านออกเยี่ยมชุมชนพุกคาล นายมาტი ซึ่งเป็นประธานของชุมชนนี้ บอกแก่ท่านว่า ทางระบายน้ำในหมู่บ้านอุดตัน ทำให้น้ำขังเหม็นเน่า ต้องการให้ทางการมาช่วยแก้ไข ท่านจะทำอย่างไร
- ให้นำเรื่องเข้าที่ประชุมหมู่บ้าน
  - ให้แจ้งรายละเอียดความทางอสม.
  - ท่านรับมากจะแจ้งให้ทางการทราบ
  - ขอความคิดเห็นนายมาติว่าควรทำอย่างไร
17. ท่านคิดว่าท่านควรระมัดระวังนายมาติเพื่อสนทนาเรื่องทางระบายน้ำหรือไม่
- ไม่ควร เพราะท่านได้บอกวิธีแก้ไขไปแล้ว
  - ควร เพราะเป็นการแสดงถึงการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
  - ควร เพราะนายมาติอาจมีข้อมูลที่จะเสนอแนะอื่น ๆ อีก
  - ไม่ควร เพราะการแก้ปัญหาทางระบายน้ำเป็นเรื่องของเทศบาล

18. ขณะที่ชาวชุมชนทุกศาลารวมกันชกสอกทาง
ระบายน้ำ ทานพบว่านางมาลีที่มาช่วยมี
อาการช็อคมาก ระหว่างหยุดพักรับประทาน
อาหารทานจึงถามถึงอาการอื่น ๆ ของ
นางมาลี การถามนี้จะช่วยในการวินิจฉัย
ปัญหาอย่างไร
- ทำให้ได้ข้อมูลที่ท่านสังเกตไม่ได้
  - เป็นการทบทวนข้อมูลที่ไ้จากการสังเกต
  - สร้างความมั่นใจให้แก่พยาบาลในการวินิจฉัย
  - เป็นการสร้างบรรยากาศความเป็นกันเองในขณะสังเกต
19. จากข้อมูลท่านเห็นว่านางมาลีควรจะได้
รับการรักษาโรคที่ถูกต้อง ท่านจะแนะนำ
ให้นางมาลีไปรับการรักษาที่ใด
- โรงพยาบาลชุมชน
  - โรงพยาบาลประจำจังหวัด
  - สถานอนามัยที่ท่านทำงานอยู่
  - คลินิกใกล้บ้านเพราะนางมาลีฐานะดี
20. ในกรณีนี้นางมาลีควรจะได้ได้รับความ
ช่วยเหลือจากใครในการส่งต่อเพื่อ
รับการรักษา
- นสส.
  - อสม.
  - ตัวท่านเอง
  - กรรมการหมู่บ้าน
21. การวางแผนการพยาบาลที่เหมาะสม
แก่นางมาลีในระหว่างทำการชกสอก
ทางระบายน้ำคือข้อใด
- ให้นางมาลีทำเฉพะงานที่
เบา ๆ
  - ให้นางมาลีหยุดทำงานเนื่องจาก
ป่วย
  - แนะนำและให้นางมาลีพิจารณา
เอง
  - แจ้งให้ประธานงานทราบเพื่อจัด
เตรียมเมื่อมีปัญหา

นายสอนเป็นผู้อาวุโสของหมู่บ้านที่มีคนนับถือมาก โดยเฉพาะด้านการรักษาแผนโบราณ ทั้งที่ใกล้หมู่บ้านมีโรงพยาบาลชุมชน ขนาด 100 เตียง ก็ไม่สู้จะมีผู้สนใจไปรับการรักษา

จากข้อสอบ ข้อ 22 - 25

22. การกระทำการพยาบาลข้อใดที่จะเป็นสื่อสร้างสัมพันธภาพที่แก่แก่ระหว่างในหมู่บ้านของนายสอน
- ไปมาหาสู่เป็นประจำ
  - รักษาดูแลอย่างคอบเนื่อง
  - ใช้วิธีการสื่อสารแบบสองทาง
  - มีการติดต่อกันอย่างสม่ำเสมอ
23. ท่านจะป้องกันความขัดแย้งระหว่างการบริหารของวิธกับความเชื่อของคนในหมู่บ้านได้อย่างไร
- ใช้เหตุผลในการสนทนา
  - กำหนดงานโดยวางเป้าหมายร่วมกัน
  - สนับสนุนให้นายสอนเป็นผู้นำโครงการสุขภาพ
  - ให้โอกาสแก่ประชาชนมีอิสระในการพิจารณาทุกความชอบเขตของงาน
24. จากการประชุมกรรมการหมู่บ้าน มีข้อตกลงใหม่ อสม.ประจำหมู่บ้าน ทานคิดว่าท่านนายสอนได้เป็นอสม. จะมีปัญหาหรือไม่
- มี เพราะนายสอนเป็นหมอแผนโบราณ
  - ไม่มี เพราะนายสอนเป็นที่ยอมรับของประชาชนอยู่แล้ว
  - มี เพราะนายสอนอาจไม่เลื่อมใสต่อการรักษาพยาบาลแผนใหม่
  - อาจเป็นประโยชน์ต่อการรักษาพยาบาล
25. ครอบครัวนายสอนมีความเห็นว่าการรักษาของแพทย์แผนปัจจุบัน ควรมีการรักษาแผนโบราณร่วมด้วยท่านจะทำอย่างไร
- อนุญาตให้ทำได้ตามความเหมาะสม
  - ชี้แจงข้อเสียของการรักษาแผนโบราณ
  - ให้ความคิดเห็นและตามเหตุผลจากครอบครัวนายสอน
  - เสนอให้มีการทดลองใช้กับครอบครัวนายสอนก่อน เพื่อพิจารณาผล

กข. คำลูกคนเล็กของนางทองย้อย เป็นไขหวัคใหญ่เนื่องจากบ้านอยู่ในสลัม จึงทำให้หวัคแพร่ไปสู่ลูกคนอื่น ๆ ของนางทองย้อย

ตอบข้อ 26 - 30

26. จากการประเมินปัญหาพบว่า กข. คำ เป็นหวัคใหญ่ชนิดรุนแรง ทำให้มีการแพร่กระจายได้โดยง่าย ท่านจะให้การรักษาอย่างไร
- แนะนำให้ผู้ป่วยทุกคนไปพบแพทย์
  - ให้นางทองย้อยร่วมคิดแก้ปัญหาที่ท่าน
  - แนะนำให้พักผ่อนและกินอาหารมีประโยชน์
  - ไม่ต้องทำอะไรหวัคเป็นโรคที่หายเองได้
27. วิธีป้องกันการเกิดปัญหาซ้ำในกรณีนางทองย้อยนี้ ท่านจะทำอย่างไร
- สอนวิธีปฏิบัติตนให้ถูกต้องเมื่อเป็นหวัค
  - แนะนำไม่ให้ใช้สิ่งของปนกันเมื่อเป็นหวัค
  - ชี้ให้เห็นถึงการป้องกันที่ทั้งนางทองย้อยกระทำอยู่
  - เขียนวิธีป้องกันและการปฏิบัติตนเมื่อเป็นหวัค
28. การช่วยให้นางทองย้อยรู้จักการทำลายเชื้อคั่วความร้อน ที่ศาลควานางทองย้อยจะสามารถทำได้คือข้อใด
- โรยหมอนึ่ง
  - ตากแดดจืด
  - โรยบิโนเทอาบ
  - โรยคมิในหม้อทั่วไป
29. จากการตรวจสอบสภาพบุตรนางทองย้อยคนอื่น พบว่า พี่เค็กชาย คำเป็นเกิลสัน และมียาจากสถานีอนามัยทาแล้ว การพยาบาลที่ถูกต้องให้คือข้อใด
- แนะนำการโรยยาเพิ่มเติม
  - ตรวจสอบความสะอาดของผู้ป่วย
  - เพิ่มขนาดของยาตามความเหมาะสม
  - ตรวจสอบการโรยยาและการเปลี่ยนแปลง
30. นางทองย้อยแจ้งว่าบุตรของตนแสบมากเวลาหยาา ขอใจกระเทียมทาแทนได้หรือไม่
- ถามวิธีการหยาา จากผู้ป่วย
  - บอกให้ทาบาง ๆ จะแสบน้อยลง
  - ชี้แจงข้อเสียของการใช้กระเทียม
  - อนุญาตให้ใช้ได้เพราะกระเทียมเป็นสมุนไพร

การสาธารณสุขมูลฐานทำให้บทบาทของบุคลากรสาธารณสุข การบริการสุขภาพ และวิธีการปฏิบัติเปลี่ยนแปลงไปจากผู้ให้ไปเป็นผู้สนับสนุนเพื่อการดูแลสุขภาพ

จากข้อมูลข้อ 31 - 35

31. ตามหลักการสาธารณสุขมูลฐาน ท่านคิดว่า การแก้ปัญหาสุขภาพที่ที่สุดคือข้อใด
- เผยแพร่สุขภาพศึกษาสู่ชุมชน
  - ฝึกให้คนเรียนรู้การช่วยตนเอง
  - กระจายบริการให้ถึงมือประชาชน
  - เพิ่มโรงพยาบาลในชุมชนให้เพียงพอ
32. บทบาทของพยาบาลในงานสาธารณสุขมูลฐานคือข้อใด
- การดูแลสุขภาพผู้ป่วย
  - การส่งเสริมสุขภาพ
  - การเป็นผู้นำทางบ้านสุขภาพ
  - การรักษาพยาบาลเบื้องต้นในระดัชุมชน
33. การสนับสนุนให้ผู้ป่วยและครอบครัวสามารถดูแลสุขภาพตนเองเมื่อกลับจากโรงพยาบาลแล้วคือข้อใด
- ติดตามและเยี่ยมบ้านเป็นครั้งคราว
  - สอนการปฏิบัติตนของผู้ป่วยเมื่อกลับบ้าน
  - วางแผนและกำหนดวิธีปฏิบัติร่วมกับผู้ป่วยและญาติ
  - จัดให้ผู้ป่วยและญาติเข้าร่วมกิจกรรมการดูแลสุขภาพ
34. ข้อใดเป็นการใช้ทรัพยากรที่บ้านให้เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพ
- การจัดทำสนามสุขภาพประจำหมู่บ้าน
  - การใช้พลังแสงอาทิตย์อบขาที่ไม่มีแรง
  - การทำไม้ไผ่หรือกะลานวดเท้าเพื่อสุขภาพ
  - การนำจักรยานที่เสียแล้วมาปรับเป็นจักรยานออกกำลังกาย
35. การสาธารณสุขมูลฐานไม่สามารถประสบผลได้หากว่าบุคลากรทางการสาธารณสุขยังคงเป็นผู้ให้บริการ ท่านจะแก้ปัญหานี้อย่างไร
- สนับสนุนงานผสม
  - สนับสนุนการทำงานของอสม.
  - สนับสนุนให้มีการจัดบริการสุขภาพเคลื่อนที่
  - สนับสนุนการบริการสุขภาพที่ประชาชนทำเองได้

กระดาษคำตอบ ขอสอบการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลเนรฐมชน

ชื่อนักศึกษา .....

เลขที่ประจำตัว .....

วิทยาลัยพยาบาล .....

	ก	ข	ค	ง		ก	ข	ค	ง
1	( )	( )	( )	( )	21	( )	( )	( )	( )
2	( )	( )	( )	( )	22	( )	( )	( )	( )
3	( )	( )	( )	( )	23	( )	( )	( )	( )
4	( )	( )	( )	( )	24	( )	( )	( )	( )
5	( )	( )	( )	( )	25	( )	( )	( )	( )
6	( )	( )	( )	( )	26	( )	( )	( )	( )
7	( )	( )	( )	( )	27	( )	( )	( )	( )
8	( )	( )	( )	( )	28	( )	( )	( )	( )
9	( )	( )	( )	( )	29	( )	( )	( )	( )
10	( )	( )	( )	( )	30	( )	( )	( )	( )
11	( )	( )	( )	( )	31	( )	( )	( )	( )
12	( )	( )	( )	( )	32	( )	( )	( )	( )
13	( )	( )	( )	( )	33	( )	( )	( )	( )
14	( )	( )	( )	( )	34	( )	( )	( )	( )
15	( )	( )	( )	( )	35	( )	( )	( )	( )
16	( )	( )	( )	( )					
17	( )	( )	( )	( )					
18	( )	( )	( )	( )					
19	( )	( )	( )	( )					
20	( )	( )	( )	( )					

รวมคะแนน

--

เฉลยข้อสอบการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลเนนชุมชน

1. ง	2. ก	3. ง
4. ก	5. ข	6. ก
7. ค	8. ข	9. ค
10. ข	11. ค	12. ค
13. ง	14. ข	15. ข
16. ก	17. ข	18. ก
19. ข	20. ค	21. ค
22. ค	23. ค	24. ข
25. ก	26. ข	27. ค
28. ง	29. ข	30. ก
31. ข	32. ค	33. ง
34. ค	35. ง	

ภาคผนวก ข. เครื่องมือการฝึกภาคปฏิบัติ

ชุดที่ 1	คู่มือครู
ชุดที่ 2	เอกสารประกอบการสอน
ชุดที่ 3	คู่มือปฏิบัติการ
ชุดที่ 4	แบบฝึกหัดปฏิบัติการ

คำชี้แจงภาคผนวก ข

ภาคผนวก ข. นี้เป็นการรวบรวมเอกสารสื่อ
การสอนที่ใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติตามรูปแบบ
การฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาล เน้นชุมชน ประกอบ
ด้วยเอกสาร 4 ชุดคือ

คู่มือครู ใช้สำหรับครูในการจัดการเรียนการสอน
เอกสารประกอบการสอน เป็นเอกสารสำหรับ
ครูที่จะเลือกใช้ประกอบการฝึกภาคปฏิบัติแต่ละสมรรถนะ
คู่มือปฏิบัติการ ใช้สำหรับผู้เรียนศึกษาวิธีการปฏิบัติ
การพยาบาลแบบร่วมมือปฏิบัติ และการเรียนตามรูปแบบ
แบบฝึกหัดปฏิบัติการ เป็นแบบบันทึกและวิเคราะห์
ข้อมูลตามกระบวนการพยาบาลสำหรับการฝึกปฏิบัติ
แต่ละกิจกรรม

แบบฝึกหัดปฏิบัติการที่นำไปทดลองใช้ คือ การส่งเสริมอนามัย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก-ข
รูปแบบการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชน : วิธีการเชิงสมรรถนะ	1
1. หลักการและเหตุผล	1
2. จุดประสงค์	3
3. การฝึกปฏิบัติ	5
มโนทัศน์ของรูปแบบกระบวนการพยาบาลแบบร่วมมือปฏิบัติ	16
การนำรูปแบบไปใช้	17
การจัดการเรียนการสอน	21
แผนการสอนที่ 1	36
แผนการสอนที่ 2	51
แผนการสอนที่ 3	56

คำนำ

การศึกษาพยาบาลมีลักษณะเด่นเกี่ยวกับการศึกษาวิชาชีพอื่น ๆ หรือการศึกษาทั่วไป ที่จัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของสังคม การเปลี่ยนแปลงของสังคมจึงมีผลโดยตรงต่อการ จัดการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ดังเช่นปัจจุบันการสาธารณสุขของประเทศได้มุ่งงานสาธารณสุข มูลฐาน โดยมีเป้าหมายว่าในปี พ.ศ. 2543 ประชาชนจะมีสุขภาพที่ดีถ้วนหน้า ซึ่งหมายความว่า การสาธารณสุขกระจายสู่ประชาชนทุกคนอย่างทั่วถึง นโยบายการสาธารณสุขทำให้ บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรทางการสาธารณสุข เปลี่ยนแปลงไปจากงานบริการสาธารณสุข ซึ่งเดิมที่บุคลากรสาธารณสุขจะเป็นผู้กระทำ ผู้ปฏิบัติและผู้ให้บริการ เปลี่ยนไป เป็นงานสนับสนุน ให้ประชาชนเป็นผู้ปฏิบัติ ผู้ช่วยตนเอง เพื่อความมีสุขภาพดี

พยาบาลซึ่งเป็นบุคลากรสาธารณสุขประเภทหนึ่งจำเป็นต้องเรียนรู้ และยอมรับ บทบาทหน้าที่ที่เปลี่ยนแปลงไปนี้ ต้องปรับตนเองให้เหมาะสมกับงานสนับสนุนให้ประชาชนพึ่ง ตนเองเพื่อความมีสุขภาพดี ซึ่งจะ เป็นงานทั้งด้านการศึกษาและรักษาควบคู่ไปกับงานส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งจะครอบคลุมประสานการสาธารณสุขมูลฐานในการปฏิบัติ เรียกว่าการพยาบาลเนชุมชน การพยาบาลทั้งระดับบ้าน โรงพยาบาล หรือแม่แคลด่านอนามัย และการดูแลสุขภาพแก่บุคคล ครอบครัว หรือชุมชน เพื่อการป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพที่ทำการเปลี่ยนแปลงนี้มีผลโดยตรง ต่อการศึกษาพยาบาลที่จะต้องปรับให้เป็นไปอย่างเหมาะสม ซึ่งแต่ละประเทศจะมีวิธีปฏิบัติต่าง ๆ กัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นฐานความต้องการทางสังคมของประเทศนั้น ๆ สำหรับประเทศไทยได้นำ มาใช้ในรูปแบบของหลักสูตรเนชุมชน หรือการศึกษาเนชุมชน การฝึกปฏิบัติโคเนนประสบการณ์ คานชุมชน การจัดการศึกษากาปฏิบัติอาจมีวิธีจัดหลาย ๆ วิธีการ สำหรับรูปแบบที่ผู้วิจัยนำ เสนอนี้ เป็นวิธีการฝึกปฏิบัติวิธีหนึ่งที่มุ่ง เน้นการพยาบาลที่ประสานการสาธารณสุขมูลฐาน และกระบวนการพยาบาลเข้าด้วยกัน เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลได้ฝึกสมรรถนะสำหรับการพยาบาล เนชุมชนที่จำเป็นต้องใช้เมื่อสำเร็จการศึกษา เรียกชื่อรูปแบบว่ากระบวนการพยาบาลแบบ รวมมือปฏิบัติ เป็นวิธีการฝึกปฏิบัติที่แบบนั้นครูในสาขาวิชาพยาบาลต่าง ๆ สามารถนำไป ประยุกต์ใช้กับการฝึกปฏิบัติในวิชาของตนได้

เป้าหมายหลักของการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชน ตามรูปแบบนี้มุ่งที่

- (1) การประสมประสานการสาธารณสุขมูลฐาน (2) การใช้กระบวนการพยาบาล
 (3) การสร้างปฏิสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วมปฏิบัติการ และ (4) การฝึกปฏิบัติโดยการควบคุมตนเองของผู้เรียนตามหลักการศึกษาโดยเน้นสมรรถนะ โดยสถานที่ฝึกปฏิบัติจะเป็นที่บ้านโรงพยาบาลหรือชุมชนก็ได้ ทั้งนี้ผลที่ตามมาของผู้เรียนเองจะเกิดการเรียนรู้ กระจือหรือสนใจ การค้นคว้า เห็นความสำคัญของครูในฐานะผู้สนับสนุนช่วยเหลือ และสนุกกับการเรียน

คู่มือครูฉบับนี้จะบอกครูเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกภาคปฏิบัติในภาพรวม วิธีการนำไปใช้ และแผนการสอนที่สำคัญ 3 แผน ตลอดจนเทคนิคการนิเทศ และตารางประเมินผลที่ครูสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง หรือปรับให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนของครูได้ความเหมาะสม

รูปแบบการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลในชุมชน : วิธีการเชิงสมรรถนะ

1. หลักการและเหตุผล

การจัดการศึกษาพยาบาล เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีเป้าหมายหลัก คือ การผลิตบุคลากรทางการพยาบาลเพื่องานบริการสุขภาพให้แก่สังคม โดยให้มีปริมาณผลผลิตเพียงพอต่อความต้องการของการขยายบริการการรักษายพยาบาล ตามระบบการสาธารณสุขของประเทศประการหนึ่ง กับอีกประการหนึ่ง บุคลากรทางการพยาบาลที่ผลิตมานั้นจะต้องมีความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างสอดคล้องกับนโยบายการสาธารณสุขที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย เมื่อนโยบายการสาธารณสุขของประเทศเน้นการสาธารณสุขมูลฐานควมมุ่งหวังจะให้ประชาชนคนไทยมีสุขภาพที่ดีจนกระทั่งในปี 2543 สถาบันการศึกษาพยาบาลจึงต้องพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนและหลักสูตร เพื่อประสมประสานการสาธารณสุขมูลฐานเข้ากับการศึกษาพยาบาล การฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลแต่เดิมที่อยู่แต่เฉพาะในโรงพยาบาล กระจายไปเป็นการฝึกประสบการณ์ภายนอกโรงพยาบาลซึ่งเป็นการฝึกปฏิบัติในสถานบริการสุขภาพในชุมชนและตามชุมชนต่าง ๆ

การจัดการศึกษาพยาบาล โดยมุ่งถึงการสาธารณสุขมูลฐานได้เป็นความจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาพยาบาล ซึ่งแต่ละประเทศต่างเลือกใช้ในรูปแบบที่ต่าง ๆ กันไป บางประเทศจัดเป็นวิชาใหม่ บางประเทศจัดเป็นเนื้อหารวมกับวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน และบางประเทศจัดเป็นเนื้อหารวมในวิชาการรักษายพยาบาลขั้นต้น แต่สำหรับประเทศไทยได้นำมาใช้ในรูปแบบของการศึกษาที่เน้นชุมชน หลักสูตรการศึกษาพยาบาลได้เน้นเนื้อหาความรู้ชุมชนเป็นหลัก วิธีการฝึกภาคปฏิบัติสำหรับนักศึกษาเปลี่ยนไปจากเดิม โดยเสริมประสบการณ์ความรู้ชุมชนให้แก่ศึกษามากขึ้น (Community-oriented education) การจัดการศึกษาในลักษณะนี้จะ เน้นที่การเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลที่จะต้องมุ่งถึงความต้องการของประชาชนตามสภาพทางสังคม เศรษฐกิจและความเป็นอยู่ที่เป็นจริง

เมื่อการศึกษาพยาบาลให้ความสำคัญกับความต้องการและขอจากักันชุมชน ความต้องการสุขภาพของชุมชน ทำให้รูปแบบการฝึกปฏิบัติการพยาบาลเปลี่ยนไป การฝึกปฏิบัติที่

เน้นการนำความรู้แค่เพียงบางส่วนจากชุมชนมาใช้เพื่อเป็นแนวทางของการพยาบาล นั้น ไม่เป็นการเพียงพอที่จะช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้บทบาทของพยาบาลที่แท้จริงต่อชุมชน เพราะปัญหาสุขภาพบางที่มีสาเหตุจากผู้ป่วย แต่บางครั้งครอบครัว และชุมชนอาจเป็นปัญหาของผู้ป่วยเสียเอง ดังนั้น การฝึกปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชนจึงได้เน้นวิธีการที่องค์การอนามัยโลกเห็นว่าจะ เป็นแนวทางของการฝึกปฏิบัติที่สามารถประสมประสานโน้ตค้นของการสาธารณสุขมูลฐานลงสู่การปฏิบัติการพยาบาลทุกระดับได้ทั้งในบ้าน ร้านขายยา ศูนย์บริการสาธารณสุข หรือแม้แต่โรงพยาบาล เพื่อให้การดูแลสุขภาพแก่บุคคล ครอบครัว หรือชุมชน โดยอาศัยกระบวนการประเมินปัญหา พิจารณาความต้องการ วางแผน ปฏิบัติการ และประเมินผลการปฏิบัติงาน การฝึกปฏิบัติที่จะให้เกิดพฤติกรรมนี้ ได้ต้องฝึกให้นักศึกษาพยาบาลกระตุ้นให้บุคคล ครอบครัว หรือชุมชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติทั้งกระบวนการพยาบาลเพื่อการดูแลสุขภาพเอง ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น และใช้บริการการสาธารณสุขเพื่อตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การฝึกปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชนอาจมีอยู่หลายรูปแบบหรือวิธีการ ซึ่งแต่ละวิธีการฝึกปฏิบัตินั้นจะต้อง เน้นให้นักศึกษาพยาบาลเรียนรู้ถึงการดูแลสุขภาพช่วยเหลือ ป้องกันโรค และส่งเสริมสุขภาพแก่บุคคล ครอบครัว หรือชุมชนที่ตรงกับความต้องการของเขาเหล่านั้น การศึกษาโดยเน้นสมรรถนะ เป็นแนวทางของการจัดการศึกษาพยาบาลอย่างหนึ่ง ซึ่งนักการศึกษาพยาบาลเห็นว่า จะช่วยให้นักศึกษาพยาบาลเรียนรู้บทบาทของพยาบาล และฝึกสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับบทบาทของพยาบาลนั้น ทำให้มีความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การนำการศึกษาโดยเน้นสมรรถนะ (Competency-based education) มาใช้ในการจัดการศึกษา อาจนำมาใช้จัดทั้งหลักสูตรหรือจัดเป็นรายวิชา หรือจัดเป็นการเฉพาะบางส่วนบางวิชาก็ได้

โดยหลักการและแนวคิดของการศึกษาโดย เน้นสมรรถนะ และ เน้นวิธีการจัดการศึกษา ที่มุ่งการฝึกหัดและการ เรียนรู้ เฉพาะสมรรถนะที่เป็นที่ต้องการสำหรับงานที่ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาชีพนั้น ๆ ต้องไปปฏิบัติซึ่ง เป็นการประหยัดและลดความซ้ำซ้อนในการฝึกปฏิบัติ จากแนวคิดนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำมาพัฒนาเป็นรูปแบบการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชน วิธีการเชิงสมรรถนะขึ้น โดยมุ่งการฝึกภาคปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ เน้นชุมชน

ซึ่งส่วนใหญ่จะมีลักษณะการจัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชาแต่เน้นชุมชนประการหนึ่งกับอีกประการหนึ่ง เพื่อเสริมให้การฝึกปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชน มีความชัดเจนและเป็นส่วนเสริมการพยาบาลในคลินิกให้สมบูรณ์

ในการฝึกปฏิบัติตามรูปแบบนี้ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเน้นนักศึกษาต้องใส่ใจกระบวนการพยาบาลในการปฏิบัติ 4 ขั้นตอนคือ การประเมินปัญหา การวางแผนการพยาบาล การนำแผนไปปฏิบัติ และการประเมินผล แต่ทั้งนี้การปฏิบัตินั้นจะต้องเป็นการประสมประสานหลักการของการสาธารณสุขมูลฐาน 4 ประการลงไปด้วย คือ (1) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว หรือชุมชน (2) การเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม (3) การใช้ทรัพยากรของชุมชนให้เกิดประโยชน์ทางสุขภาพ และ (4) พึ่งตนเอง โดยประชาชนเป็นผู้ร่วมลงมือปฏิบัติทุกขั้นตอนของกระบวนการพยาบาล

เพื่อให้การฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชน เป็นไปตามพื้นฐานทฤษฎีของวิธีการเชิงสมรรถนะ การฝึกปฏิบัติตามรูปแบบนี้จะให้โอกาสแก่นักศึกษาเลือกกิจกรรมปฏิบัติการของแต่ละสมรรถนะที่สนใจได้โดยมีคู่มือปฏิบัติการที่จะช่วยให้นักศึกษามีความเข้าใจในขณะฝึกปฏิบัติและพร้อมกันนั้นนักศึกษาจะมีแบบประเมินทักษะปฏิบัติ (Skill checklist) สำหรับตรวจสอบตนเอง ในการฝึกปฏิบัติ นักศึกษาสามารถคิดและปฏิบัติไปตามขั้นตอนของการฝึกปฏิบัติอย่างอิสระ โดยมีครูนิเทศเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดระยะเวลาของการฝึกปฏิบัติเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายของสมรรถนะนั้น ๆ

2. จุดประสงค์

2.1 จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้ นักศึกษาสามารถปฏิบัติการพยาบาลเพื่อการดูแล ป้องกัน ส่งเสริม และฟื้นฟูสุขภาพให้แก่ บุคคล ครอบครัว หรือชุมชน โดยการประสมประสานหลักการสาธารณสุขมูลฐานที่จะทำให้ประชาชนไปสู่ความมีสุขภาพที่ดีวนหน้าได้โดยใช้กระบวนการพยาบาล

2.2 จุดประสงค์เฉพาะ

ด้านความรู้ เพื่อให้นักศึกษาพัฒนาความรู้ต่อไปนี้

1. อธิบายมโนทัศน์ของการพยาบาลเน้นชุมชนที่ถูกต้อง
2. บ่งชี้ความสำคัญของการให้การพยาบาลที่ตรงตามความต้องการของบุคคล ครอบครัว หรือชุมชน
3. อธิบายการใช้กระบวนการพยาบาลที่จะกระตุ้นและสร้างให้บุคคล ครอบครัว หรือชุมชน มีส่วนช่วยในการปฏิบัติเพื่อการดูแล พันฟูสุขภาพ ป้องกันโรค หรือพัฒนาสุขภาพตนเองโดยการช่วยเหลือตนเองอย่างเหมาะสมกับศักยภาพ และสถานะแห่งตน

ด้านทักษะ เพื่อให้นักศึกษาพัฒนาทักษะการพยาบาลเน้นชุมชนต่อไปนี้

1. การกระตุ้นให้บุคคล ครอบครัว หรือชุมชน มีส่วนร่วมในการพิจารณา และตัดสินใจปัญหาทางสุขภาพของตนด้วยตนเอง เพื่อการดูแลสุขภาพ ส่งเสริมสุขภาพ หรือฟื้นฟูสุขภาพโดยยึดหลัก 4 ประการคือ
  - (1) การให้ประชาชนร่วมลงมือปฏิบัติ
  - (2) การเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสม
  - (3) การใช้ทรัพยากรของชุมชนให้เกิดประโยชน์ทางสุขภาพ
  - (4) การพึ่งตนเอง
2. การประเมินและวินิจฉัยการพยาบาลเพื่อการดูแล ป้องกัน ส่งเสริม และฟื้นฟูสุขภาพให้แก่บุคคล ครอบครัว หรือชุมชน
3. การแก้ปัญหาสุขภาพให้ตรงกับความต้องการของบุคคล ครอบครัว หรือชุมชน
4. การติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพของการพยาบาลเน้นชุมชนที่ให้แก่ บุคคล ครอบครัว หรือชุมชน
5. การปฏิบัติการพยาบาลโดยให้ประชาชนร่วมมือปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการพยาบาล

งานเจตคติ เพื่อให้นักศึกษาพัฒนาเจตคติดังต่อไปนี้

1. มีความพร้อมและเต็มใจที่จะปฏิบัติตามการพยาบาลโดยมุ่งให้บุคคล ครอบครัว หรือชุมชน สามารถพึ่งตนเองทางสุขภาพ เพื่อการมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข โดยมีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการพยาบาล
2. ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของพยาบาลในการที่จะกระทำ ให้การพยาบาลเป็นส่วนสนับสนุนนโยบายการสาธารณสุขมูลฐานที่นำไปสู่ความมีสุขภาพที่ดีถ้วนหน้า
3. มีความรู้สึกและสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อประชาชน และผู้ร่วมงานในการดำเนินงานการบริการสุขภาพ
4. กระตือรือร้นต่อการฝึกปฏิบัติและการศึกษาค้นคว้า เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ด้วยความเข้าใจอันดี

3. การฝึกปฏิบัติ

การดำเนินการฝึกปฏิบัติประกอบด้วยงาน 3 ขั้นตอนคือ

1. การเตรียมความพร้อมของผู้เรียนก่อนฝึกปฏิบัติ
2. กระบวนการฝึกปฏิบัติ
3. การประเมินผล

รายละเอียดการดำเนินการฝึกปฏิบัติเป็นดังนี้ (ดูแผนภูมิที่ 1 ประกอบ)

1. การเตรียมความพร้อมของผู้เรียนก่อนฝึกปฏิบัติ

จุดประสงค์เพื่อ

- (1) ให้ศึกษามีความพร้อมก่อนลงมือปฏิบัติ
- (2) ให้ศึกษารู้อาณาเขตจำนวนประสบการณ์ที่ตรงปฏิบัติตามกำหนด
- (3) ให้ศึกษารู้อบรมวันที่ต้องฝึกปฏิบัติ
- (4) พัฒนาสุขภาพจิตที่ดีให้แก่นักศึกษา
- (5) สนับสนุนให้นักศึกษารู้อาณาเขตงานตนเอง

ขั้นตอนปฏิบัติ

ขั้นตอนปฏิบัติ	ครู	นักศึกษา	สื่อการเรียน	การสร้างเสริมเจตคติ
ปฐมนิเทศก่อนฝึกปฏิบัติ	1. ปฐมนิเทศเรื่อง - จุดประสงค์การฝึกปฏิบัติ - แหล่งฝึกปฏิบัติ - ลักษณะการฝึกปฏิบัติ - การใช้คู่มือปฏิบัติการ - การเลือกกิจกรรมปฏิบัติ - การทำแบบฝึกหัดปฏิบัติการ - การประเมินผลการปฏิบัติ	รับฟังอภิปรายซักถาม	คู่มือปฏิบัติการ แบบฝึกหัดปฏิบัติการ แบบประเมินทักษะปฏิบัติ	ทำให้นักศึกษาริ่กลสบายใจ เกิดความเชื่อมั่น มีความพร้อมและกระตือรือร้นที่จะลงมือปฏิบัติ

ขั้นตอนปฏิบัติ	ครู	นักศึกษา	สื่อการเรียน	การสร้างเสริมเจตคติ
2.	ชี้แจงความหมายและขอบเขตของกิจกรรมปฏิบัติการของสมรรถนะที่จะฝึกปฏิบัติแล้วให้นักศึกษาเลือกกิจกรรมปฏิบัติการตามความสนใจ	เลือกกิจกรรมตามความสนใจ	หน่วยปฏิบัติการของสมรรถนะที่ฝึกปฏิบัติ	ทำให้นักศึกษาอิสระและเริ่มรับผิดชอบงานด้วยตนเอง
3.	ทำแบบฝึกหัด ทบทวนความรู้ประจำสมรรถนะ	ทำแบบฝึกหัด ทบทวนความรู้	แบบฝึกหัด ทบทวนความรู้ประจำสมรรถนะ	สร้างความมั่นใจในพื้นฐานความรู้ก่อนลงฝึกปฏิบัติ

2 กระบวนการฝึกปฏิบัติ

จุดประสงค์

- (1) ให้นักศึกษาพัฒนาความรู้และทักษะตามสมรรถนะที่ต้องการ
- (2) สร้างเสริมความรับผิดชอบตนเองของนักศึกษาต่อการเรียนรู้
- (3) สร้างบรรยากาศอิสระในการปฏิบัติงานทั้งครูและนักศึกษา
- (4) สร้างเสริมความสัมพันธ์อันดี และบรรยากาศทางวิชาการในระหว่าง

ครู นักศึกษา และเพื่อนักศึกษาด้วยกัน

ขั้นตอนการปฏิบัติ

ขั้นตอนปฏิบัติ	ครู	นักศึกษา	สื่อการเรียน	การสร้างเสริมเจตคติ
งานขั้นที่ 1 ประเมิน ปัญหาและ วินิจฉัย การพยาบาล	- สนับสนุน ให้คำแนะนำ นำปรึกษา - นิเทศวิธี การสำรวจ ข้อมูล	1. สํารวจข้อมูล เพื่อประเมิน ปัญหาจาก แหล่งข้อมูล โดยตรงและ บันทึก	แบบฝึกหัด ปฏิบัติการ *แบบ ประเมิน ปัญหาและ วินิจฉัย การพยาบาล*	- ครูให้เวลาแก่นักศึกษา เพื่อปรึกษา - นักศึกษาอิสระต่อการ ฝึกปฏิบัติและรับผิดชอบ งานการเรียนรู้ของตน
		2. วินิจฉัยความ ต้องการหรือ ปัญหารวมกับ กลุ่มเป้าหมาย สรุปวินิจฉัย พร้อมลงบันทึก ในแบบฝึกหัด ปฏิบัติการ		
งานขั้นที่ 2 วางแผนและ ปฏิบัติการ พยาบาล	- สนับสนุนให้ คำแนะนำ ปรึกษา - นิเทศการ วางแผนและ นำแผนไป ปฏิบัติ	3. วางแผนการ พยาบาล 4. นำแผนไป อภิปรายร่วม กับกลุ่มเป้าหมาย 5. แก้ไขปรับปรุง แผนที่กลุ่มเป้าหมาย ที่มีความเห็น	แบบฝึกหัด ปฏิบัติการ *แผนการ พยาบาล*	- ครูให้เวลานักศึกษาปรึกษา - นักศึกษาอิสระในการวางแผน และนำแผนไปปฏิบัติ ร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย - นักศึกษาคตรวจสอบผลงาน แก้ไข เพื่อการปรับปรุงตนเอง โดยการเรียนรู้จากกลุ่ม เป้าหมาย

ขั้นตอนปฏิบัติ	ครู	นักศึกษา	สื่อการเรียนรู้	การสร้างเสริมเจตคติ
		เราสามารถ ปฏิบัติได้จริง		
งานขั้นที่ 3 ประเมินผล การปฏิบัติ	- สัมภาษณ์ให้ คำแนะนำ ปรึกษา - นิเทศการ ติดตามผล ที่กลุ่มเป้าหมาย	6. กำหนดหน้าที่ให้ กลุ่มเป้าหมาย คำถามตาม แผนกายน เอง 7. ติดตามกลุ่ม เป้าหมาย เพื่อประเมิน ผลสัมฤทธิ์ ของแผนกายน การสังเกต พฤติกรรมหรือ ตรวจสอบ ความรู้อความ เข้าใจแล้ว แก่กรณี 8. ประเมิน ปัญหาและ อุปสรรคของ กลุ่มเป้าหมาย ในการดำเนิน การตามแผน	- แบบฝึกหัด ปฏิบัติการ แบบประ เมินการ ปฏิบัติการ พยายาล* - เครื่องมือ ประเมินผล ที่นักศึกษา พัฒนาขึ้น (ถ้ามี)	- นักศึกษาดูตรวจสอบ งานตนเองเพื่อหาแนว ทางแก้ไขปัญหาที่มี ประสิทธิภาพและการ ปฏิบัติที่ถูกต้องข้อ ๆ ไป

ขั้นตอนปฏิบัติ	ครู	นักศึกษา	สื่อการเรียนรู้	การสร้างเสริมเจตคติ
		9. ประเมิน การเรียนรู้ ของผู้เรียน ที่เกิดและ แนวทางแก้ไข	- แบบประเมิน ทักษะปฏิบัติ ทั้ง 2 ชุด	
		10. ทำบันทึกการ เรียนรู้		ทบทวนความรู้และสร้าง ความเข้าใจที่ถูกต้องการ ฝึกปฏิบัติตามสมรรถนะ นั้น ๆ
<u>งานขั้นที่ 4</u>				
อภิปรายผล การเรียนรู้	- ชี้แจงจุด ประสงค์ ของการ อภิปราย - จัดกลุ่มให้ นักศึกษา อภิปราย ขอความรู้ ที่ได้จากการ ฝึกปฏิบัติ โดยใช้แบบ บันทึกการ เรียนรู้ เป็น แนวทาง	11. รวมอภิปราย และเสนอ ประสบการณ์ ของสมรรถนะ ของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียน เป็นประธาน และดำเนินงาน กลุ่มด้วยตนเอง	แบบบันทึก การเรียนรู้ ประจำ สมรรถนะ	- ให้อิสระในการอภิปราย โดยการแลกเปลี่ยน ความรู้
		12. ให้กลุ่มผู้เรียนหา ข้อสรุปความรู้รวม กับกลุ่มนักศึกษาอื่น ๆ ด้วยการอภิปราย ปัญหาในแบบบันทึก		

ขั้นตอนปฏิบัติ	ครู	นักศึกษา	สื่อการเรียนรู้	การสร้างเสริมเจตคติ
		การเรียนรู้ ของแต่ละ สมรรถนะ		

3. การประเมินผล

จุดประสงค์เพื่อ

- (1) บอกระดับผลการปฏิบัติงานแต่ละสมรรถนะ
- (2) ประเมินการพัฒนาทักษะของนักศึกษาพยาบาล
- (3) เป็นแนวทางการปรับปรุงตนเองทั้งครูและนักศึกษา

วิธีการประเมิน	เครื่องมือ	การตัดสิน
<p>1. <u>การประเมินก่อนฝึกปฏิบัติ</u></p> <p>ทบทวนความรู้ก่อนฝึกปฏิบัติ</p> <p><u>จุดประสงค์ เพื่อ</u></p> <p>เป็นเกณฑ์พิจารณาความพร้อมของนักศึกษาชั้นต้น และเป็นการทบทวนข้อความรู้ของนักศึกษาที่ ต้องใช้ในการฝึกปฏิบัติ</p> <p><u>วิธีการ</u> ให้นักศึกษาทำ ก่อนลงฝึกปฏิบัติ</p>	<p>แบบฝึกหัดทบทวนความรู้ ตามเนื้อหาวิชาที่ต้องเรียน มาก่อนลงฝึกปฏิบัติ ที่มี คะแนนกำกับแต่ละข้อ คำถาม เรียกว่า แบบฝึกหัดทบทวนความรู้</p>	<p>ผู้เรียนต้องทำคะแนนได้ตั้งแต่ ร้อยละ 50 ขึ้นไปจากคะแนน เต็มทั้งหมด ถ้าทำได้ต่ำกว่าร้อยละ 50 ให้อ่านหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่ครูเห็นว่าเหมาะสม แล้วให้สอบซึ่งต้องทำคะแนน ได้ร้อยละ 50 จึงผ่านไป ฝึกปฏิบัติได้</p>

วิธีการประเมิน	เครื่องมือ	การตัดสินใจ
<p>2. <u>การประเมินระหว่าง</u> <u>การฝึกปฏิบัติ</u> <u>จุดประสงค์</u> เพื่อ ติดตามการปฏิบัติงานเพื่อ ให้คำแนะนำปรึกษา <u>วิธีการ</u> ครูนิเทศการปฏิบัติ ตรวจแบบฝึกหัด ปฏิบัติการ ประเมินผู้เรียนด้วยแบบ ประเมินทักษะปฏิบัติ และในระหว่าง ปฏิบัติผู้เรียน จะไรประเมินตนเอง</p>	<p>แบบฝึกหัดปฏิบัติการ แบบประเมินทักษะปฏิบัติ</p>	<p>ขึ้นอยู่กับวินัยของครูนิเทศ เพราะเป้าหมายสำคัญคือ การสร้างเสริมพัฒนา และ ให้กำลังใจแก่นักศึกษาให้ สามารถกระทำโดยถูกต้อง และเกิดการเรียนรูจริง</p>
<p>3. <u>การประเมินหลัง</u> <u>การฝึกปฏิบัติ</u> <u>จุดประสงค์</u> เพื่อพิจารณา ความสามารถที่จะผ่านการ ฝึกปฏิบัติตามสมรรถนะนั้น ๆ <u>วิธีการ</u> เมื่อนักศึกษาได้ ประสบการณ์ (Case requirement) ครบแล้ว หรือเมื่อนักศึกษาและครูเห็นว่า ประเมินได้ จะทำการประเมิน ดังนี้</p>		

วิธีการประเมิน	เครื่องมือ	การตัดสิน
3.1 ประเมินผลสรุปจากการอภิปรายหลังการฝึกปฏิบัติ	แบบบันทึกการเรียนรู้	คะแนนรวมรายบุคคลต้องได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนแบบบันทึกการเรียนรู้
3.2 ประเมินทักษะปฏิบัติ ตามแบบประเมินทักษะปฏิบัติควยการ ภูมิภาค ที่มีให้พิจารณาเปรียบเทียบกับที่นักศึกษาให้ คะแนนตนเอง	แบบประเมินทักษะปฏิบัติ	คะแนนรวมแต่ละชุดของแบบประเมินต้องได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 จึงจะถือว่าผ่าน

คะแนนการพิจารณานักศึกษาที่ผ่านการฝึกปฏิบัติต้องได้คะแนนดังนี้

1. คะแนนรวมจาก แบบบันทึกการเรียนรู้ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 จากคะแนนเต็มของ แบบบันทึกการเรียนรู้
2. คะแนนรวมจากการประเมินทักษะปฏิบัติแต่ละชุดไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

การขอเสริม

จุดประสงค์ เพื่อ

ขอเสริมความรู้และทักษะในกรณีนักศึกษาไม่มั่นใจ หรือผลสรุปการประเมินหลังการฝึกปฏิบัติ ไม่ผ่านข้อใดข้อหนึ่งหรือทั้งหมด เพื่อ

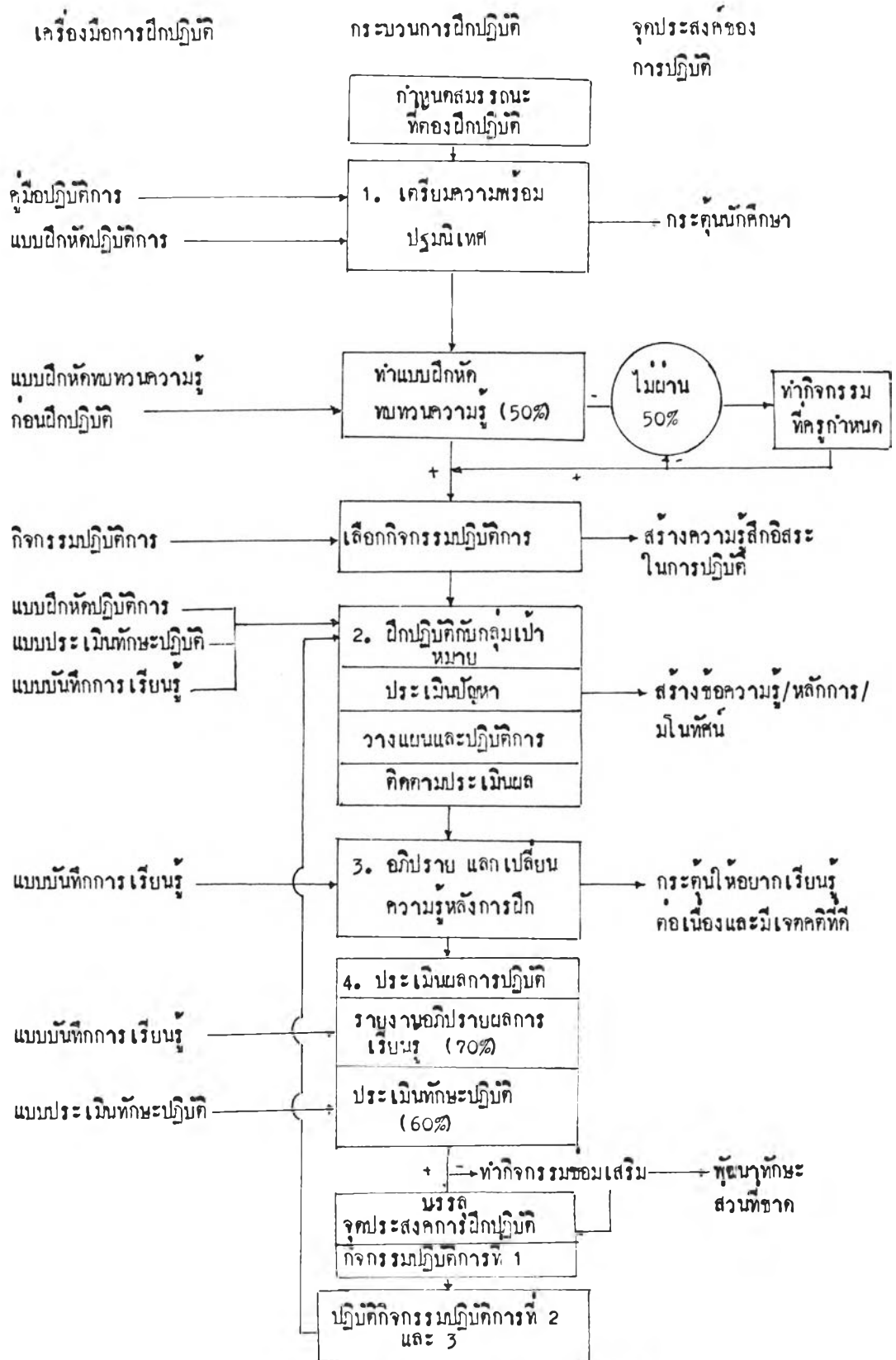
- (1) ขอเสริมความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับแต่ละสมรรถนะ
- (2) สร้างเสริมเจตคติที่ดีต่อการฝึกปฏิบัติ
- (3) พัฒนาสุขภาพจิต

กิจกรรม	หลักการ
1. จัดเวลาที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาพยาบาล เลือกเวลาและกิจกรรมชมเสริมหรือฝึก ปฏิบัติซ้ำตามความสนใจ (ถ้าทำได้)	1. ให้โอกาสแก่นักศึกษาพยาบาลในการ ตัดสินใจและเลือกวิธีการด้วยตนเอง
2. กระตุ้นให้หมักำลึงใจที่ค	2. ครูนิเทศเปิดโอกาสให้นักศึกษาพยาบาล เขาพบเพื่อขอคำแนะนำปรึกษา
3. ทำเนิการจามกิจกรรมที่นักศึกษาเลือก และประเมินผลหลังชมเสริมเพื่อ พิจารณาไ้ยาวนาน	

การชมเสริมที่นักศึกษาจะเลือกไปทำภายใต้คำแนะนำและวินิจฉัยของครูคือ

1. สอบชม หรือ
2. ทำกรณีศึกษา (Case Study) หรือ
3. รายงานศึกษาเพิ่มเติม หรือ
4. ปฏิบัติการจากสถานการณ์จำลองที่ครูกำหนด

โครงสร้างการดำเนินการฝึกปฏิบัติตามรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนา

มีโนทัศน์ของรูปแบบกระบวนการพยาบาลแบบร่วมมือปฏิบัติ

รูปแบบกระบวนการพยาบาลแบบร่วมมือปฏิบัติ มีมีโนทัศน์สำคัญ 5 ประการคือ

1. การฝึกปฏิบัติการพยาบาลร่วมกับบุคคล ครอบครัว หรือชุมชน ณ ที่ใดก็ตามตามกลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติตามกระบวนการพยาบาลทุกขั้นตอนตามเป้าหมายของสมรรถนะการพยาบาลเน้นชุมชนหนึ่ง ๆ จะทำให้นักศึกษาเรียนรู้ทักษะการพยาบาลเน้นชุมชนสมรรถนะนั้น ๆ ไปพร้อม ๆ กับกลุ่มเป้าหมายเรียนรู้การดูแลสุขภาพของตนเองตามหลักการสาธารณสุขมูลฐาน
2. การฝึกปฏิบัติการพยาบาลเพื่อการศึกษาต้องให้เกิดประโยชน์แก่ทั้งผู้เรียนและผู้รับการฝึกปฏิบัติเท่า ๆ กัน
3. การฝึกปฏิบัติการพยาบาลที่เป็นทักษะทางปัญญา (Intellectual skill) จะต้องเกิดจากความอิสระและความสนใจของตัวนักศึกษาเอง
4. การฝึกปฏิบัติโดยการตรวจสอบทักษะปฏิบัติการพยาบาลด้วยตนเองเป็นระยะ ๆ โดยมีครูเป็นผู้สนับสนุน จะทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจ เรียนรู้อย่างเข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล
5. การอภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักศึกษาหลังการฝึกปฏิบัติจะลดช่องว่าง หรือเสริมประสบการณ์ส่วนที่ขาดของนักศึกษาคนใดคนหนึ่งที่เกิดขึ้นเนื่องจากข้อจำกัดของเวลาการศึกษาและปฏิบัติการทางสุขภาพที่ปรากฏ ซึ่งนอกจากเป็นการเพิ่มพูนความรู้แล้วยังช่วยในการสร้างเจตคติที่ดีต่อการพยาบาล

การนำรูปแบบไปใช้

1. วิธีการนำรูปแบบไปใช้

รูปแบบการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชน : วิธีการเชิงสมรรถนะพัฒนาขึ้นมา เพื่อให้เหมาะสมกับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตเน้นชุมชนหรือหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของการ ประสมประสานหลักการสาธารณสุขมูลฐาน เพื่อให้หลักสูตรนั้น ๆ มีความสมบูรณ์ตามจุดประสงค์ ที่สนองต่อนโยบายการสาธารณสุขจริง วิธีการนำรูปแบบไปใช้มี 3 วิธีคือ

วิธีที่ 1 จัดเป็นการฝึกปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชน โดยให้เป็นประสบการณ์ ส่วนหนึ่งของการฝึกปฏิบัติเน้นชุมชนของวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาชีพได้แก่ วิชาหลักการพยาบาล การพยาบาลผู้ใหญ่และสูงอายุ การพยาบาลเด็ก การพยาบาลสูติศาสตร์ การพยาบาล จิตเวช การพยาบาลแม่และเด็ก การพยาบาลอนามัยชุมชน การรักษายาบาลเบื้องต้น แนวคิดและหลักการพยาบาล เป็นต้น

วิธีนี้เหมาะสำหรับหลักสูตรที่เป็นรายวิชา แต่มีเนื้อหามุ่งเน้นชุมชน และนโยบาย จักการศึกษา กำหนดให้ทุกวิชาต้องใช้การพยาบาลเน้นชุมชน ลักษณะของกลุ่มเป้าหมายและ ปัญหาที่สนใจในการฝึกปฏิบัติจะเป็นเฉพาะสาขาวิชา

วิธีที่ 2 จัดเป็นการฝึกปฏิบัติการพยาบาลส่วนหนึ่งของวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นส่วน เสริมที่ทางคณาจารย์พิจารณาเห็นว่าควร เน้นชุมชนเป็นหลัก ในวิชานั้น ๆ ได้แก่ วิชาการ รักษาพยาบาลเบื้องต้น วิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน หรือวิชาการพยาบาลสาธารณสุข

วิธีนี้เหมาะสำหรับหลักสูตรที่กำหนดเป็นรายวิชา และมีนโยบายการศึกษาให้ความสำคัญของการฝึกปฏิบัติทั้งทางคลินิก และชุมชนเท่า ๆ กัน โดยจำแนกวิชาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ปฏิบัติเฉพาะทางคลินิก เช่น การพยาบาลอายุรศาสตร์ การพยาบาล ศัลยศาสตร์ เป็นต้น ส่วนอีกกลุ่มเป็นกลุ่มที่ฝึกเน้นชุมชน ได้แก่ วิชาการพยาบาลอนามัย เน้นชุมชน เป็นต้น

วิธีที่ 3 จัดเป็นการฝึกปฏิบัติของวิชาการพยาบาลเน้นชุมชน ซึ่งเปิดเป็นรายวิชาอิสระ มีลักษณะวิชา (Course description) และหน่วยกิตเฉพาะของวิชา

วิธีนี้หลักสูตรจะเป็นรูปแบบใดก็ได้ แต่มีวิชาการพยาบาลเน้นชุมชนเพิ่มอีก 1 วิชาในหลักสูตร

2. คุณสมบัติของนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติ

นักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลเน้นชุมชนตามรูปแบบจะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. ผ่านการเรียนภาคทฤษฎีเฉพาะเนื้อหาความรู้ที่ต้องเรียนก่อนการฝึกปฏิบัติแล้ว โดยไม่จำเป็นต้องเรียนจบทั้งวิชา ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาได้นำข้อความรู้ส่วนที่เกี่ยวข้องไปใช้ในการฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง หรือ
2. ผ่านการเรียนรายวิชาที่มีเนื้อหาความรู้ที่กำหนดว่าต้องเรียนก่อนการฝึกปฏิบัติแล้ว หรือ
3. ชั้นปีที่พิจารณาเห็นว่ามีความรู้พร้อมที่ฝึกปฏิบัติได้

3. สถานที่ฝึกปฏิบัติ

สถานที่ฝึกปฏิบัติ หมายถึง สถานที่ที่มีกลุ่มเป้าหมายที่นักศึกษาเลือกฝึกปฏิบัติ เช่น กลุ่มเป้าหมายของนักศึกษา คือ ผู้ป่วยหญิงตั้งครรภ์ แหล่งฝึกของนักศึกษา ก็คือ คีกราชาวดี แต่หากกลุ่มเป้าหมายของนักศึกษาเป็นครอบครัวนายสอน หมู่ 10 ตำบลท่าแร่ แหล่งฝึกของนักศึกษาคือ บ้านนายสอน หมู่ 10 ตำบลท่าแร่ เป็นต้น แหล่งฝึกจะเป็นที่ใดที่หนึ่งนั้นให้ขึ้นกับความเป็นไปได้ของการฝึกปฏิบัติ ความปลอดภัย และนโยบายของสถาบันการศึกษา สถานที่ที่จะเป็นแหล่งฝึกได้ คือ

- หอผู้ป่วย หรือ
- บ้าน หรือ
- กลุ่มคน เช่น ตลาดสด ตลาดนัด โรงเรียน หอพัก บ้านเช่าที่มี

หลายครอบครัวในบ้านเดียวกัน เป็นต้น หรือ

- ชุมชน ไคแก หมู่บ้าน

4. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย หมายถึง บุคคล ครอบครัว หรือชุมชนที่นักศึกษากำหนดเพื่อใช้สำหรับการฝึกปฏิบัติแต่ละประสบการณ์ ซึ่งในการฝึกปฏิบัติแต่ละครั้งนักศึกษาระวังกำหนดกลุ่มเป้าหมายของตนให้ชัดเจน ซึ่งอาจเป็นลักษณะหนึ่งลักษณะใด คือ

- ศึกษาเป็นบุคคลหรือเฉพาะราย หรือ
- ศึกษาเป็นครอบครัว หรือ
- ศึกษาเป็นกลุ่ม เช่น ห้างกลุ่มคน หรือห้องหมู่บ้าน

ประเภทของกลุ่มเป้าหมายที่นักศึกษาระเลือกศึกษาได้ จำแนกได้เป็นดังนี้

ประเภทที่ 1 จำแนกตามชนิดและขนาดของกลุ่มเป้าหมาย มี 6 ประเภทคือ

ผู้ช่วย 1 ราย

ผู้ช่วย 1 กลุ่ม (ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป) สำหรับผู้ช่วยที่เลือกศึกษาระต้องเป็นผู้ช่วยที่มีอาการไม่หนักมาก มีโอกาสกลับบ้าน รอกกลับบ้าน เตรียมกลับบ้าน หรืออยู่ระยะพักฟื้น

บุคคล 1 คน (ที่ใดก็ได้ อาจเป็นเพื่อนนักศึกษา บุคคลที่สนใจ)

ครอบครัว 1 ครอบครัว หรือมากกว่า

กลุ่มคน 1 กลุ่ม หรือมากกว่า ใดก็ได้ กลุ่มคนในโรงงาน โรงเรียน

ตลาด บ้านเช่ากลุ่ม (หมายถึงบ้านหลังเดียวอยู่หลายครอบครัว)

ชุมชน 1 ชุมชน หรือมากกว่า ใดก็ได้ ชุมชนแฟลต ชุมชนแออัด

หมู่บ้าน 1 หมู่บ้าน

ประเภทที่ 2 จำแนกตามลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย นักศึกษาระอาจเลือกลักษณะกลุ่มเป้าหมายได้ดังนี้

2.1 กลุ่มอายุ

- 1) ทารกแรกเกิด - 1 ปี
- 2) วัยก่อนเรียน 1 - 5 ปี
- 3) วัยเรียน 6 - 14 ปี

- 4) วัยรุ่น 15 - 25 ปี
- 5) วัยทำงาน 25 - 60 ปี
- 6) วัยสูงอายุ 60 ปีขึ้นไป
- 7) ทุกอายุ หมายความว่า นักศึกษาต้องการศึกษาบุคคลทุกอายุ

โดยรวม ๆ

- 8) กลุ่มตามวัย จำแนกเป็น วัยเด็ก วัยผู้ใหญ่ วัยสูงอายุ

2.2 กลุ่มหญิงมีครรภ์

2.3 กลุ่มมีโรคประจำตัว เช่น กลุ่มผู้ป่วยเบาหวาน กลุ่มผู้ป่วยความดันโลหิตสูง
กลุ่มอัมพาต กลุ่มคอพอก เป็นต้น

2.4 กลุ่มเพศ ไค้แก เพศหญิง เพศชาย อาจหมายถึง เกย์ หรือเลสเบียน
ไค้ถ้านักศึกษาสนใจศึกษา

2.5 กลุ่มอาชีพ ไค้แก ธุรกิจ ค้าขาย เกษตรกรรม ราชการ (อาจจำแนก
ชนิอาชีพเจาะจงไค้ เช่น พยาบาล ครู แพทย์ ทหาร เป็นต้น) และกลุ่มไม่มีอาชีพ

การจัดการเรียนการสอน

การฝึกปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชนแต่ละสมรรถนะตามรูปแบบกระบวนการร่วมมือปฏิบัติการพยาบาลจะต้องดำเนินการปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการพยาบาล (Nursing Process) 4 ขั้นตอน คือ ประเมินปัญหาวางแผน ปฏิบัติการและติดตามประเมินผล โดยแต่ละขั้นกลุ่มเป้าหมายจะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามขั้นตานั้น ๆ ฉะนั้นในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นภาคปฏิบัติตามรูปแบบนี้จึงมีงานที่ครูจะต้องศึกษาและปฏิบัติดังนี้

1. ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติในแหล่งฝึกปฏิบัติ

การฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาประสบการณ์หนึ่ง ๆ จะประกอบด้วยการงาน 4 ขั้นตอนด้วยกัน 3 ขั้นตอนแรกเป็นการปฏิบัติร่วมกับประชาชน ส่วนขั้นตอนสุดท้ายเป็นการปฏิบัติร่วมสถานศึกษา ส่วนอีก 3 ขั้นตอนเป็นการศึกษาและปฏิบัติโดยตรงกับบุคคล ครอบครัว หรือชุมชนที่นักศึกษาเลือกเป็นกลุ่มเป้าหมายในการปฏิบัติ แหล่งฝึก กระบวนการต่อไปนี้จะเริ่มขึ้นหลังจากที่นักศึกษาผ่านการทดสอบแบบฝึกหัดทบทวนความรู้ประจำสมรรถนะแล้ว และเลือกกิจกรรมปฏิบัติการพร้อมที่จะฝึกปฏิบัติ

1.1 ประเมินปัญหา และวินิจฉัยการพยาบาล

งานขั้นนี้เป็นงานขั้นแรกที่นักศึกษาต้องลงศึกษากลุ่มเป้าหมายจากสถานการณ์จริง การดำเนินงานกำหนดเป็น 2 ขั้นตอนคือ งานสำรวจข้อมูลและงานวินิจฉัยการพยาบาล นักศึกษาจะต้องทำบันทึกลงในแบบฝึกหัดปฏิบัติการเป็นแบบบันทึกข้อมูล ซึ่งจะแยกส่วนของข้อมูล และการวินิจฉัยการพยาบาล ขั้นตอนที่ปฏิบัติคือ

1.1.1 สำรวจข้อมูล การรวบรวมข้อมูลเป็นงานขั้นแรกของการประเมินปัญหา ซึ่งการได้มาซึ่งข้อมูลนั้นอาจมาจากการสัมภาษณ์ หรือการสังเกตกลุ่มเป้าหมายก็ได้ ซึ่งในการดำเนินการเริ่มจากการสร้างให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความคุ้นเคย สนใจ และมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูล ความสำคัญของการเก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ที่การสนทนาที่เป็นกันเอง การสังเกตโดยไม่ให้กลุ่มเป้าหมายรู้สึกว่าคุณกำลังทำอะไรอย่างมีวิธีการ การสำรวจข้อมูลเพื่อประเมินปัญหาให้นักศึกษากระทำเป็น 2 กรณี คือ

(1) สํารวจข้อมูลเพื่อประเมินปัญหาความจุประสงค์ของสมรรถนะ เป็น การสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคล สังคม สิ่งแวดล้อม ภาวะเศรษฐกิจ การศึกษา และ ความเชื่อว่าจะมีผลทำให้เกิดปัญหาทางสุขภาพอย่างไร

(2) สํารวจข้อมูลเพื่อประเมินความพร้อมของกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบต่อสุขภาพของตน ครอบครัว หรือชุมชนเกี่ยวกับ

ความเข้าใจถึงการดูแลสุขภาพสุขภาพ

ความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับความเจ็บป่วย

ระดับการศึกษา

สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ใดแก่ สภาพาสังคม เศรษฐกิจ

ความเชื่อ ศาสนา ลักษณะความเป็นอยู่

อิทธิพลของบุคคลในครอบครัว

สุขภาพจิต

1.1.2 วินิจฉัยการพยาบาล งานขั้นนี้เริ่มค่อจากการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั่วหมคแล้ว ใหนักศึกษาร่วมกับกลุ่มเป้าหมายวินิจฉัยว่าความต้องการ หรือปัญหาของกลุ่ม เป้าหมายเกี่ยวกับสุขภาพนั้นคืออะไร วิธีการประเมินปัญหาอาจทำได้หลายกรณี กล่าวคือ ประเมินโดยใช้ขอความรู้ทางวิชาการที่นักศึกษาเรียนมาเป็นเกณฑ์พิจารณา หรือบางที่อาจใช้ จปร. หรือ กชช 2 ก. หรือเกณฑ์อื่น ๆ ที่มีผู้กำหนดไว้แล้วมาช่วยพิจารณา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ ข้อมูลและ เป้าหมายของการสำรวจข้อมูลแต่ละครั้ง

ความสำคัญของการวินิจฉัย คือการให้บุคคล ครอบครัว หรือชุมชน ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เขาร่วมกิจกรรมให้ข้อมูลและวินิจฉัยความต้องการหรือปัญหาร่วมกัน เพื่อ ให้เกิดเป็นที่ยอมรับและมีส่วนร่วม ตั้งแต่นั้นคน

1.2 วางแผนและปฏิบัติการ

หลังจากนักศึกษาสำรวจข้อมูลและวินิจฉัย การพยาบาลแล้ว นักศึกษาจะคอง นำความต้องการ หรือปัญหาที่ได้จากงานขั้นที่ 2 วางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาให้ตรงกับความต้องการ โดยกำหนดจุดประสงค์เป็นเป้าหมายของแผนและแนวการประเมิน จากนั้นให้กำหนด กิจกรรมปฏิบัติของแผนในรายละเอียด จะคองให้บุคคล ครอบครัว หรือชุมชนที่เป็นกลุ่ม

เป้าหมายปฏิบัติร่วมด้วย เมื่อนำแผนไปปฏิบัติแล้วให้ร่วมกันสังเกตปัญหาความสำเร็จของงาน ว่าได้ตามจุดประสงค์เชิงใด มีปัญหาใด พร้อมกับหาแนวทางแก้ปัญหาพร้อมกัน

ข้อสำคัญของการวางแผนต้อง เน้นที่กลุ่มเป้าหมายให้รู้จักนำวิชาการและ ทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์และสอดคล้องกับสภาพด้วยตนเองอย่างมากที่สุดโดยที่ สามารถจะดำเนินแล้วทั้งตนเองได้

1.3 ติดตามและประเมินผล

การประเมินผล กำหนดเป็น 2 จุดประสงค์ คือ

1. ประเมินเพื่อดูว่ากลุ่มเป้าหมายสามารถปฏิบัติได้ตามจุดประสงค์ของ แผนได้มากน้อย มีปัญหาหรือข้อแก้ไขอย่างไร

วิธีและเกณฑ์การประเมินขึ้นอยู่กับข้อตกลงของนักศึกษากับกลุ่มเป้าหมาย ประการหนึ่ง หรืออาจใช้เกณฑ์ที่มีผู้กำหนดไว้แล้วในการประเมิน ได้แก่ จปฐ. กชช. 2 ค. และอื่น ๆ กรณีที่นักศึกษาไม่สามารถติดตามประเมินได้ อาจเนื่องด้วยกลุ่มเป้าหมาย ย้ายถิ่นฐาน หรือตัวนักศึกษาเองต้องย้ายแหล่งฝึกปฏิบัติ หรือหมดเวลาการฝึกภาคปฏิบัติ และการเปลี่ยนแปลงบางอย่างต้องใช้เวลา ให้นักศึกษาใช้วิธีประเมินความเข้าใจจากกลุ่ม เป้าหมายแทนว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจที่จะปฏิบัติตามแผนหรือไม่ แทนการสังเกต การเปลี่ยนแปลง

ในการจัดเวลาประเมินผลนี้ครูอาจพิจารณากำหนดช่วงเวลาประเมินผล ให้แก่นักศึกษา หรือมอบหมายให้นักศึกษามีโอกาสติดตามประเมินผลกับกลุ่มเป้าหมายได้ ตาม ที่นักศึกษานักกับยูเร็น

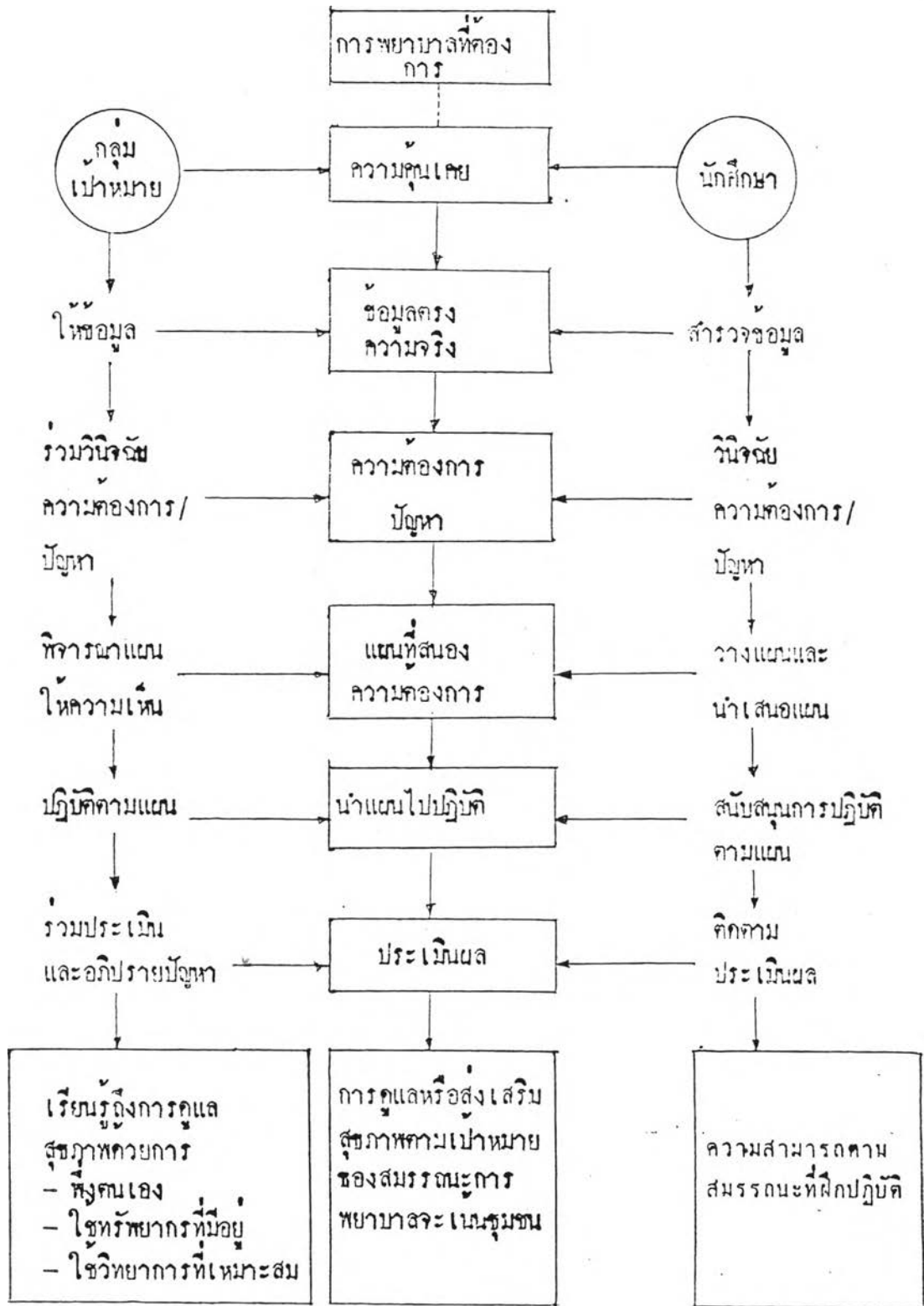
2. ประเมินเพื่อดูว่าการปฏิบัติงานตลอดมาตั้งแต่ขั้นที่ 2 จนถึงปัจจุบันพบ ปัญหาอะไรบ้าง และนักศึกษาเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัตินั้น ๆ การประเมินนี้ได้ใช้แบบประเมิน หักคะแนนปฏิบัติ

1.4 อภิปรายผลการเรียนรู้

เมื่อนักศึกษาฝึกปฏิบัติครบ 3 ขั้นตอนข้างต้นแล้ว นักศึกษาจะต้องกลับเข้ากลุ่มเพื่ออภิปรายข้อความรู้ที่ได้จากประสบการณ์การฝึกปฏิบัติ โดยการใช้คำถามตามแบบบันทึกการเรียนรู้ในแบบฝึกหัดปฏิบัติการเป็นแนวทางในการอภิปราย โดยครูจัดกลุ่มอภิปรายให้นักศึกษาหรือให้นักศึกษาสร้างกลุ่มเองและดำเนินการอภิปรายมีครูเป็นศูนย์เหตุ การอภิปรายจะเน้นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของนักศึกษา ซึ่งแต่ละคนจะมีมุมมองการเรียนรู้ที่แตกต่างกันซึ่งการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์จะทำให้นักศึกษามีความรู้กว้างขวาง เสริมประสบการณ์ส่วนที่ขาดไปและสนุกสนานกับประสบการณ์ที่ตนฝึกปฏิบัติมา อันเป็นวิธีการหนึ่งของการพัฒนาเจตคติที่ดี

การอภิปรายผลการเรียนรู้ ให้ครูจัดชั้นเมื่อนักศึกษายานประสบการณ์แต่ละสมรรถนะครบชั้นก่อนตามกระบวนการพยาบาลแล้ว ซึ่งสถานที่จัดอภิปรายอาจเป็นวิทยาลัยพยาบาล สถานที่ทำงาน เช่น สถานีอนามัย เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของสถานการณ์ วิธีการจัดอาจอยู่ในรูปของการประชุมปรึกษา (conference) อภิปรายประสบการณ์ (discussion) หรือแสดงนิทรรศการ แล้วแต่ครูจะพิจารณาเห็นเป็นการเหมาะสม ทั้งนี้ให้เน้นไปตามแนวคำถามในแบบบันทึกการเรียนรู้ที่กำหนด

การฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนข้อ 1.1 1.2 และ 1.3 จะมีกลไกการปฏิบัติการพยาบาลตามกระบวนการพยาบาลแบบร่วมมือปฏิบัติ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 กลไกการปฏิบัติการพยาบาลตามรูปแบบกระบวนการพยาบาลแบบร่วมมือ ปฏิบัติ

หลักการสำคัญ แต่ละชั้นตอนจะมีความเกี่ยวเนื่องกันโดยลำดับ นับตั้งแต่การเลือกกิจกรรมปฏิบัติการเป็นต้นมา จนถึงชั้นประเมินผลงานแต่ละชั้นนั้น นักศึกษาจะทบทวนตรวจสอบความถูกต้องของการปฏิบัติด้วยแบบประเมินทักษะปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ นอกจากจะเป็นการสร้างความรับผิดชอบของตนเอง การเรียนรู้แล้ว ยังมุ่งให้ยูเรียนได้ฝึกเจตคติโดยใช้การปฏิบัติ 3 ชั้น คือ ลองทำ ตรวจสอบ และสร้างความเข้าใจ เพื่อให้เกิดความแจ่มชัดถึง การปฏิบัติด้วย

อีกประการหนึ่ง โดยหลักการของรูปแบบการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลเนรุ่มชน จะเน้นการประสมประสานการสาธิตและสาธิตปฏิบัติเข้ากับการปฏิบัติ ทั้งนี้ ในการฝึกปฏิบัติแต่ละชั้น กลุ่มเป้าหมายจะต้องมีส่วนร่วมเสมอ มีการใช้วิทยาการที่เหมาะสม พิจารณาใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ และการพึ่งตนเองเป็นหลักการสำคัญของการฝึกปฏิบัติ

2. สมรรถนะที่จะฝึกปฏิบัติ

ในการฝึกปฏิบัติตามรูปแบบกระบวนการร่วมมือปฏิบัติการพยาบาล จะเน้นการฝึกปฏิบัติสมรรถนะเฉพาะสำหรับการพยาบาลเนรุ่มชน 5 สมรรถนะ

สมรรถนะ ใช้ทัศนคติทางสังคม (Social norm) และวัฒนธรรมของบุคคล ครอบครัว หรือชุมชน เป็นแนวทางในการปรับตัวให้เหมาะสมที่จะเข้าพบ พูด หรือสร้างความสนใจในสิ่งที่ต้องการได้อย่างถูกต้อง (ใช้ชื่อย่อสมรรถนะว่า การปรับตัวเข้ากับชุมชน

ขอบเขตการฝึกปฏิบัติ

ฝึกทักษะการปรับตัวโดยการปรับทัศนคติของสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนนั้น

ในการฝึกปฏิบัติกิจกรรมปฏิบัติการให้นักศึกษาเลือกเป็นแนวทางของการศึกษา 5 เรื่องดังนี้

ชีวิตประจำวัน

วัฒนธรรมประเพณี

ความเชื่อ

ศาสนา

ความสนใจต่อกิจกรรมสังคมหรือรัฐ

สมรรถนะ

วินิจฉัยและส่งเสริมพฤติกรรมอนามัยที่ถูกต้องให้แก่ บุคคล ครอบครัว หรือชุมชน

ขอบเขตการฝึกปฏิบัติ

ฝึกทักษะการประเมินพฤติกรรมอนามัย การวางแผนและการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมอนามัยที่ถูกต้อง และสอดคล้องกับปรัชญาที่มีอิทธิพลให้แก่ บุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน

ในการฝึกปฏิบัติ มีกิจกรรมปฏิบัติการให้นักศึกษาเลือกเป็นแนวทางของการศึกษา 5 เรื่องดังนี้

นิสัยการกิน

นิสัยการออกกำลังกาย

อนามัยสิ่งแวดล้อม

การดูแลสุขภาพตนเอง

สุขภาพฟัน

การนำไปใช้ในคลินิค ให้ครูขยายหัวข้อเรื่องกิจกรรมปฏิบัติการให้สอดคล้องกับเนื้อหาของวิชานั้น ๆ เช่น นิสัยการกินของผู้ป่วยเบาหวาน เป็นต้น

สมรรถนะ

ประเมินสภาวะปัญหาสุขภาพของบุคคล ครอบครัว หรือเมื่อมีปัญหา และสนับสนุนให้แก้ไขปัญหาคายตนเองตามความสามารถและสิ่งแวดล้อมของบุคคล ครอบครัว หรือชุมชนนั้น

ขอบเขตการฝึกปฏิบัติ

ฝึกทักษะการใช้ข้อมูลทางสังคม และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางการแก้ปัญหารองบุคคล ครอบครัว หรือชุมชน ตามปัญหาทางสุขภาพที่ปรากฏ

ในการฝึกปฏิบัติกิจกรรมปฏิบัติการให้นักศึกษาเลือกเป็นแนวทางของการศึกษา 5
เรื่อง คือ

- ปัญหาสุขภาพเรื้อรังจากความเจ็บป่วย
- การสอนสุขศึกษา
- การฟื้นฟูสุขภาพ
- การช่วยตัวเองหลังการเจ็บป่วย
- การประเมินสุขภาพตนเอง

การนำไปใช้ในคลินิก ให้ครูขยายหัวข้อเรื่องกิจกรรมปฏิบัติการให้สอดคล้องกับเนื้อหา
ของวิชานั้น ๆ เช่น การฟื้นฟูสุขภาพผู้ป่วยที่เป็นโรคหัวใจ

สมรรถนะ

สนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว หรือชุมชน เรียนรู้บริการสุขภาพของรัฐ และการ
ปฏิบัติเพื่อการช่วยตนเอง เมื่อต้องการ

ขอบเขตการฝึกปฏิบัติ

ฝึกทักษะการปฏิบัติที่จะทำให้บุคคล ครอบครัว หรือชุมชนมีความเข้าใจต่อบริการ
สุขภาพของรัฐและใช้ให้เป็นประโยชน์

ในการฝึกปฏิบัติ มีกิจกรรมปฏิบัติการให้นักศึกษาเลือกเป็นแนวทางของการศึกษา
ดังนี้

- การใช้ประโยชน์จากบุคลากรสาธารณสุข
- การใช้ทรัพยากรพื้นฐานให้เกิดประโยชน์
- การแก้ปัญหาสุขภาพของบุคคลในครอบครัว
- การวางแผนสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพ
- การใช้แหล่งบริการทางสุขภาพ

การนำไปใช้ในคลินิกให้ครูขยายหัวข้อเรื่องกิจกรรมปฏิบัติการให้สอดคล้องกับเนื้อหา
ของวิชานั้น ๆ เช่น การจัดบ้านสำหรับสตรีหลังคลอด เป็นต้น

สมรรถนะ

ส่งเสริมให้บุคคล ครอบครัว หรือชุมชน เรียนรู้การช่วยเหลือตนเองเมื่อมีความจำเป็น
ต้องใช้บริการสุขภาพ ให้สามารถไปรับการรักษาพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
ขอบเขตการฝึกปฏิบัติ

ฝึกทักษะการสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว หรือชุมชนช่วยเหลือผู้ป่วยหรือผู้ต้อง
การบริการทางสุขภาพ ให้สามารถรับการรักษาหรือการบริการที่ถูกต้อง ปลอดภัย โดย
เหมาะสมกับสภาพชุมชน

ในการฝึกปฏิบัติ มีกิจกรรมปฏิบัติการให้นักศึกษาเลือกเป็นแนวทางของการศึกษา
5 เรื่องดังนี้

- การนำส่งผู้ป่วยป่วย
- การจำแนกอาการสำคัญเพื่อส่งโรงพยาบาล
- การปฐมพยาบาลก่อนส่งโรงพยาบาล
- การช่วยเหลือผู้ป่วยขณะส่งโรงพยาบาล
- การใช้โครงการสาธารณสุขของรัฐและหมู่บ้าน

การนำไปใช้ในคลินิก ให้ครูขยายหัวข้อเรื่องกิจกรรมปฏิบัติการให้สอดคล้องกับ
เนื้อหาของวิชานั้น ๆ เช่น การนำส่งผู้ป่วยหลังหัก เป็นต้น

3. การจัดประสบการณ์

3.1 จำนวนประสบการณ์

การฝึกปฏิบัติของนักศึกษา 1 ประสบการณ์ จะประกอบด้วยขั้นตอนการฝึกปฏิบัติ
4 ชั้น ดังกล่าวในข้อ 1 ซึ่งจำนวนประสบการณ์ขั้นต่ำที่ความต้องการของแต่ละสมรรถนะจะแตกต่างกันออกไป ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

สมรรถนะวิชาชีพเฉพาะงาน	จำนวนประสบการณ์
การปรับตัวเข้ากับชุมชน	3.84
การประสานบริการ	3.79
การส่งเสริมอนามัย	3.70
การส่งเสริมการดูแลสุขภาพตนเอง	3.50
สนับสนุนการช่วยตนเอง	3.22

3.2 การมอบหมายงาน

ครูอาจมอบหมายให้นักศึกษาฝึกเป็นรายบุคคล หรือฝึกเป็นกลุ่มก็ได้ ถ้าเป็นกลุ่มไม่ควรเกินกลุ่มละ 5 คน กำหนดให้มีหัวหน้ากลุ่มด้วย ทั้งนี้ ลักษณะการเลือกกิจกรรมการฝึกปฏิบัติให้เป็นไปตามความสนใจของนักศึกษา และนโยบายการฝึกภาคปฏิบัติของสถานศึกษานั้น ๆ

4. การให้คำแนะนำปรึกษา

ครูนิเทศ หรือครูพี่เลี้ยงจะต้องเปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าพบเพื่อ

- 1) ขอคำแนะนำปรึกษา
- 2) รายงานผลความก้าวหน้า

อย่างน้อยในการฝึกปฏิบัติ 1 ประสบการณ์ นักศึกษาจะต้องพบกับครูนิเทศ หรือครูพี่เลี้ยงอย่างน้อย 1 ครั้ง

5. การนิเทศ

การนิเทศการฝึกปฏิบัติของนักศึกษา มีจุดมุ่งหมายของการนิเทศ 4 ประการ ทั้งแสดงวิธีการและเครื่องมือต่อไปนี้

เรื่องต้นเหตุ	เครื่องมือ
<p>1. นิเทศความสามารถในการนำกระบวนการพยาบาลไปใช้ตามขั้นตอนต่าง ๆ คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> • การประเมินปัญหา • การวินิจฉัยการพยาบาล หรือปัญหา • การวางแผนแก้ปัญหาให้ตรงกับความต้องการ • การนำแผนไปปฏิบัติ • การติดตามและประเมินผล 	<p>แบบประเมินทักษะปฏิบัติ กระบวนการพยาบาลเน้นชุมชน</p>
<p>2. นิเทศการลงารมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาสุขภาพกับกลุ่มเป้าหมาย</p> <ul style="list-style-type: none"> • ความร่วมมือของกลุ่มเป้าหมาย • ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย • ผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติร่วมกันของนักศึกษา กับกลุ่มเป้าหมาย 	<p>แบบประเมินทักษะปฏิบัติการ ประสมประสานการสาธารณสุข มูลฐาน</p>
<p>3. ปัญหาระหว่างปฏิบัติงาน เพื่อให้การสนับสนุนช่วยเหลือให้การปฏิบัติงานเป็นไปโดยคล่องตัว</p>	<p>การสังเกตและการขอคำ ปรึกษาของนักศึกษา</p>
<p>4. ประเมินผลการผ่านประสบการณ์</p>	<p>แบบประเมินทักษะปฏิบัติทั้ง 2 ชุด เพื่อสรุปให้คะแนน</p>

6. เครื่องมือและวิธีการประเมินผล

ในการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชนความรูปรูปแบบ มีเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน 4 ชนิดคือ

1. แบบฝึกหัดทบทวนความรู้
2. แบบฝึกหัดปฏิบัติการ
3. แบบบันทึกการเรียนรู้
4. แบบประเมินทักษะปฏิบัติ

การใช้เครื่องมือแต่ละชนิดมีจุดประสงค์และวิธีการใช้แตกต่างกัน ทั้งรายละเอียดที่จะกล่าวต่อไปนี้

แบบฝึกหัดทบทวนความรู้

ลักษณะ เป็นแบบฝึกหัดคำถามให้นักศึกษาตอบเป็นรายข้อ อาจเป็นคำถามชนิดเลือกตอบ ฝึกถูก เติมความ หรืออธิบาย ข้อความที่นักศึกษาจะต้องมีมาก่อนการฝึกปฏิบัติ ในเนื้อหาวิชาบังคับ

จุดประสงค์ ใช้เป็นเกณฑ์พิจารณาความพร้อมของนักศึกษาชั้นต้น และเพื่อการทบทวนข้อความรู้ที่ต้องใช้ในการฝึกปฏิบัติ

วิธีใช้ ให้นักศึกษาทำก่อนลงฝึกปฏิบัติแต่ละสมรรถนะ

การพิจารณาผล ครูตรวจให้คะแนนตามที่กำหนด ถ้าคะแนนที่นักศึกษาทำได้ต่ำกว่าร้อยละ 50 ให้แก้ไขปรับปรุง หรือศึกษาเพิ่มเติมก่อนการฝึกปฏิบัติตามการมอบหมายของครู

แบบฝึกหัดปฏิบัติการ

ลักษณะ เป็นแบบฝึกหัดที่จะให้ข้อมูลแก่นักศึกษา เพื่อใช้ในการศึกษาและปฏิบัติตามขั้นตอนการปฏิบัติงานแต่ละขั้น โดยการให้รวบรวมข้อมูล ตอบคำถาม สรุปผลการเรียนรู้ลงในแบบฝึกหัดปฏิบัติการนั้น ๆ

แบบฝึกหัดปฏิบัติการแต่ละสมรรถนะจะประกอบด้วยกำรบันทึก 4 ส่วนคือ

- ส่วนที่ 1 แบบประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล
- ส่วนที่ 2 แผนการพยาบาล
- ส่วนที่ 3 แบบประเมินผลการปฏิบัติ
- ส่วนที่ 4 แบบบันทึกการเรียนรู้

จุดประสงค์ สำหรับติดตามการปฏิบัติงานเพื่อให้คำแนะนำปรึกษาแต่ละขั้นตอนของการปฏิบัติ

วิธีใช้ ใช้สำหรับให้ครูตรวจสอบการปฏิบัติของนักศึกษาว่าเป็นไปโดยถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ โดยนักศึกษานำส่งเป็นคราว ๆ ไป เช่น อาจนำมาส่งเพื่อขอคำแนะนำปรึกษา หรือครูขอให้นำส่ง แต่อย่างน้อยที่สุด 1 ประสพการณ์ต้องส่งครูตรวจ 1 ครั้ง

การพิจารณาผล การตรวจแบบฝึกหัดปฏิบัติการ นี้เป็นการตรวจเพื่อให้คำแนะนำแก่นักศึกษา และดูความก้าวหน้าเพื่อให้ นักศึกษาสามารถเดินได้ถูกต้องมั่นใจ และมีบรรยากาศของการเรียนรู้ ขออภิปรายจากการตรวจ แบบฝึกหัดปฏิบัติการที่สำคัญคือ ข้อเสนอแนะของการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ครูจะใช้เป็นตัวกระตุ้นให้นักศึกษามีความมั่นใจและไปศึกษาต่อไป

การตรวจแบบฝึกหัดปฏิบัติการไม่มีการให้คะแนน

แบบบันทึกการเรียนรู้

ลักษณะ เป็นแบบขอรายการคำถามซึ่งนักศึกษาคือจะใช้เขียนสรุปความรู้ที่ได้จากการฝึกปฏิบัติ เพื่อนำไปเป็นแนวทางของการอภิปรายในชั้นเรียน แบบบันทึกนี้จะมีคะแนนให้คำตอบแก่นักศึกษาเป็นรายข้อ

จุดประสงค์ เพื่อประเมินว่านักศึกษามีความรู้ตามจุดประสงค์ของสมรรถนะ

วิธีใช้ ใช้สำหรับเป็นแนวทางการอภิปราย โดยนักศึกษานำบันทึกขณะอภิปราย เมื่อนักศึกษานำบันทึกแล้วส่งครูตรวจ

การพิจารณาผล ครูจะตรวจให้คะแนนตามกำหนดของแบบบันทึก ซึ่งคะแนนจะ
 คองไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนรวมจากแบบบันทึกการเรียนรู้ของแต่ละสมรรถนะ

แบบประเมินทักษะปฏิบัติ

ลักษณะ แบบประเมินทักษะปฏิบัติ (Skill checklist) หมายถึง แบบ
 สำนวนรายการแต่ละขั้นตอนของการปฏิบัติว่าครบคลุมถูกต้องหรือไม่ ใช้สำหรับให้นักศึกษา
 และครูนิเทศตรวจขั้นตอนการฝึกปฏิบัติของนักศึกษา

แบบประเมินทักษะปฏิบัติมี 2 ชุดคือ

แบบประเมินทักษะปฏิบัติกระบวนการปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชน ใช้สำหรับประเมิน
 กระบวนการพยาบาล ตั้งแต่การประเมินปัญหา วินิจฉัยความต้องการ วางแผน นำ
 แผนไปปฏิบัติ และประเมินผล

แบบประเมินทักษะปฏิบัติการประสมประสานการสาธารณสุขมูลฐาน ใช้สำหรับประเมิน
 หลักการสาธารณสุขมูลฐาน 4 ประการคือ การมีส่วนร่วม การใช้ทรัพยากรที่เหมาะสม
 การใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น และการพึ่งตนเอง

วิธีการใช้แบบประเมินทักษะปฏิบัติสำหรับนักศึกษา

จุดประสงค์ เพื่อให้นักศึกษาใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบตนเองว่าทักษะปฏิบัติ
 แต่ละขั้นนั้นตนเองทำหรือไม่ทำ ถ้าไม่ทำเพราะเหตุผลใด ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการ
 แก้ไขข้อบกพร่องของนักศึกษาเอง และใช้สำหรับเป็นประเด็นสำหรับปรึกษาครูหรือคนควา

ตัวอย่างเช่น

รายการประเมิน	การปฏิบัติ						คะแนน
	ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2		ครั้งที่ 3		
	ทำ	ไม่ได้ทำ	ทำ	ไม่ได้ทำ	ทำ	ไม่ได้ทำ	
1. ยอมรับความคิดเห็นและข้อแก้ไขแผน และการปฏิบัติจากกลุ่มเป้าหมาย							สำหรับครูให้ คะแนน เช่น ข้อ 2 ครูว่าดีมาก ได้ 4 คะแนน
2. จัดหาอุปกรณ์หรือเครื่องใช้ หรือบุคคล ไปพร้อม เพื่อให้การนำแผนไปใช้ให้ มีประสิทธิภาพ							

วิธีการใช้แบบประเมินทักษะปฏิบัติสำหรับครู

จุดประสงค์ เพื่อให้ครูใช้ เป็นเครื่องมือสำหรับประเมินผลการปฏิบัติของนักศึกษา
ว่ามีความสามารถในการปฏิบัติมากน้อย การให้คะแนนจะเป็นแบบมาตรฐานประมาณค่า
(rating scale) ดังนี้

ถ้านักศึกษาทำได้ดีมาก	ให้	4	คะแนน
ดี	ให้	3	คะแนน
พอใช้	ให้	2	คะแนน
ต้องแก้ไข	ให้	1	คะแนน

การพิจารณาผล การพิจารณาคะแนนตาม จะพิจารณาคะแนนที่ได้คะแนนรวมแต่ละ
แบบประเมินร้อยละ 60 ในกรณีที่ไม่มีบางข้อต้องแก้ไข ครูอาจจะพิจารณาข้อแก้ไขสำหรับ
นักศึกษาเป็นราย ๆ ไป

แผนการสอนที่ 1

การเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติ

จุดประสงค์

1. ให้นักศึกษามีความพร้อมก่อนลงฝึกภาคปฏิบัติ
2. ให้นักศึกษารู้เกณฑ์จำนวนประสบการณ์ที่ต้องปฏิบัติตามกำหนด
3. ให้นักศึกษารู้สมรรถนะ และขั้นตอนที่ต้องฝึกปฏิบัติ
4. พัฒนาสุขภาพจิตที่ดีแก่นักศึกษา
5. สนับสนุนให้นักศึกษามีความเข้าใจขั้นตอนกระบวนการทำงานและงานที่ต้องปฏิบัติ

เนื้อหาวิชา

เพื่อให้นักศึกษามีความพร้อมก่อนลงฝึกปฏิบัติสิ่งที่ครูจะต้องให้ความรู้แก่นักศึกษาเพื่อเป็นการปฐมนิเทศ คือ

1. จุดประสงค์ของการฝึกปฏิบัติ
2. สถานที่ฝึกปฏิบัติ
3. ลักษณะของการฝึกปฏิบัติ
4. การใช้คู่มือปฏิบัติการ และแบบฝึกหัดปฏิบัติการ
5. การเลือกกิจกรรมปฏิบัติการ
6. การทำแบบฝึกหัดปฏิบัติการ
7. การประเมินผลการฝึกปฏิบัติการ

มโนทัศน์

1. การพยาบาลเน้นชุมชนคือการปฏิบัติการพยาบาลที่ประสานการสาธารณสุขเข้าไปในแต่ละชั้นของกระบวนการพยาบาล

2. การพยาบาลเนื้องอกชนิดที่โตช้าที่การพยาบาลสามารถทำให้บุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชนยอมรับ และมีส่วนร่วมกับแผนที่จะต้องปฏิบัติเพื่อสุขภาพของตน

3. การพยาบาลเนื้องอกชนิดจะเกิดสัมฤทธิ์ผลตามจุดประสงค์ก็ต่อเมื่อ บุคคล ครอบครัว หรือชุมชนมีส่วนร่วม เห็น เข้าใจถึงความต้องการและมีส่วนร่วมพิจารณาเลือกหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง

วิธีการสอน บรรยาย

สาธิตการทำแบบฝึกหัดปฏิบัติการ

สื่อการสอน

1. สิ่งที่มียู่แล้ว

คู่มือครู

คู่มือปฏิบัติการ

แบบฝึกหัดปฏิบัติการ

2. สิ่งที่ครูเตรียมเพิ่มเติม

2.1 เตรียมเอกสารสื่อการสอนเท่ากับจำนวนนักศึกษา 2 ชุด (อยู่ในเอกสารประกอบการสอน) คือ

2.1.1 แบบฝึกหัดทบทวนความรู้ประจำสมรรถนะ

2.1.2 หน่วยปฏิบัติการประจำสมรรถนะ

2.1.3 แบบประเมินทักษะปฏิบัติ

2.2 แผนการฝึกปฏิบัติของนักศึกษา (Rotation plan)

การเตรียมการสอน

มอบหมายงานให้นักศึกษาไปอ่านทบทวนข้อความรู้ต่อไปนี้

1. แนวคิด หลักการ และวิธีการของกระบวนการพยาบาล

2. แนวคิด และหลักการของการสาธารณสุขมูลฐาน

3. เนื้อหาความรู้ภาคทฤษฎีที่เป็นเนื้อหาวิชาบังคับสำหรับสมรรถนะที่จะฝึกปฏิบัติ

สถานที่สอน

วิทยาลัยพยาบาล หรือ
 แหล่งที่ฝึกปฏิบัติ หรือ
 สถานที่ที่ครูพิจารณาว่าเหมาะสม

เวลา 50 นาที

กิจกรรมการสอน

<u>กิจกรรม</u>	<u>เวลา/นาที</u>
1. ครูกล่าวนำถึงการฝึกปฏิบัติการพยาบาลเนเน่ชุมชน และจุดประสงค์ของการฝึกปฏิบัติ อธิบายความหมายของการพยาบาลเนเน่ชุมชน สมรรถนะที่ฝึกปฏิบัติ และลักษณะของการฝึกปฏิบัติ และการใช้คู่มือปฏิบัติการ	10 นาที
2. ครูสาธิตการทำแบบฝึกหัดปฏิบัติการ และอภิปรายปัญหาทั่วไป	10 นาที
3. ครูอธิบายการไขแบบประเมินทักษะปฏิบัติ	5 นาที
4. ครูซักถามความเข้าใจแล้วให้นักศึกษาทำแบบฝึกหัดทบทวนความรู้ก่อนฝึกปฏิบัติ	10 นาที
5. ครูอธิบายความหมายของกิจกรรมปฏิบัติการ และให้นักศึกษาเลือกกิจกรรมปฏิบัติการที่สนใจ เพื่อนำไปวางแผนปฏิบัติการ	5 นาที
6. ครูบอกจุดประสงค์และวิธีการประเมินจากแบบฝึกหัดทบทวนความรู้ พร้อมเฉลยแบบฝึกหัด	10 นาที

ประเมินผล

1. จากความสนใจ และข้อซักถาม
2. ติดตามการทำแบบฝึกหัดปฏิบัติการ
3. ผลการตรวจแบบฝึกหัดทบทวนความรู้ ให้ครูแจ้งเฉพาะผู้ใดคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 เพื่อให้มีการศึกษาเพิ่มเติม หรือแก้ไขปรับปรุง แล้วแต่ความเห็นชอบของครู

สำหรับค่าเฉลี่ยแบบฝึกหัดทบทวนอยู่ในหน้าต่อไป

ค่าเฉลี่ย แบบฝึกหัดทบทวนความรู้

สมรรถนะการปรับตัวเข้ากับชุมชน

คะแนนรวม

56

คะแนน

คะแนนผ่าน

28

คะแนน

1. ให้นักศึกษาตอบคำถามต่อไปนี้ว่าผิด (X) หรือถูก (✓) ข้อละ 2 คะแนน
(คะแนนเต็ม 18 คะแนน)

- ✓ 1. วัฒนธรรมของคนไทยในทุกท้องถิ่นเหมือนกัน
- ✓ 2. ประเพณีของแต่ละชุมชนจะบ่งบอกถึงความเชื่อของชุมชนนั้นๆ
- ✓ 3. การเข้าใจทัศนคติของสังคม (Social norm) จะช่วยให้เราสามารถวินิจฉัยความต้องการของสังคมได้ถูกต้อง
- X 4. การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะต้องรวดเร็วและกระจายไปครอบคลุมพื้นที่
- ✓ 5. การพูดตัวต่อตัวเป็นการสื่อสารที่ทำให้ได้ข้อมูลตรงความจริงที่สุด
- ✓ 6. การสังเกตการแสดงออกซึ่งเป็นภาษาอย่างหนึ่ง จะช่วยให้เราเข้าใจผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น
- ✓ 7. การเรียนรู้ถึงประเพณี และวัฒนธรรมของบุคคลอื่นจะทำให้การสร้างสัมพันธภาพเป็นไปได้
- X 8. สังคมจะยอมรับการกระทำของพยาบาลโดยอัตโนมัติ ในฐานะของผู้ให้บริการแก่สังคม

2. ค่าเฉลี่ยคำถามเลือกตอบให้คะแนนข้อละ 4 คะแนน

1. ง

เหตุผล การยอมรับและใส่ใจต่อความรู้สึกผู้อื่นจะช่วยให้การสัมพันธ หรือการสนทนามีประสิทธิภาพมากขึ้น

2 ก

เหตุผล เป็นการกระตุ้นให้บุคคลตามอธิบาย แสดงว่าผู้ถามสนใจในความคิดความรู้สึก
ของคู่สนทนา ซึ่งเป็นหลักการ เขาถึงอย่างหนึ่งที่จะจำเป็นสำหรับการนำไปใช้
เพื่อชุมชน

3 ง

เหตุผล การตัดสินใจแก้ปัญหาใด ๆ ก็ตามต้องคำนึงถึงความเท่าเทียมกันในผลประโยชน์
งานนั้นจึงจะราบรื่น

4 ค

เหตุผล ถ้าการให้ข้อมูลไม่ชัดเจนต้อง เปิดโอกาสให้อภิปรายซักถามเพื่อความเข้าใจตรงกัน

5 ข

เหตุผล เมื่อเสร็จสิ้นการ เก็บหรือให้ข้อมูล ควรจะไต่ถามการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
และวางแผนแก้ปัญหาารวมกัน

6 ง

เหตุผล นำเสียงอาจเป็นความเคียดชัง ดังนั้นการประเมินพฤติกรรมจึงต้องอาศัยสีหน้า
และท่าทางจะเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจ

7 ง

เหตุผล โดยมารยาทของคนไทยเมื่อมีผู้ให้จะต้องรับ แต่ต้องเป็นทวยความพอดี

8 ก

เหตุผล การสังเกต ภาวะโภชนาการให้ครอบคลุม ต้องสังเกตพฤติกรรมการกิน โดยปกติประจำวันจะทำให้ได้ข้อมูลครอบคลุม

9 ข

เหตุผล การให้คำแนะนำที่จะสร้างให้เกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง ควรจะต้องให้ขณะที่อยู่ในเหตุการณ์จริง แต่ทั้งนี้เหตุการณ์นั้นต้องไม่เป็นอันตราย

10 ข

เหตุผล การเตรียมตัวเองให้พร้อม จะสร้างความมั่นใจที่จะเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

คำเฉลย แบบฝึกหัดทบทวนความรู้

สมรรถนะการส่งเสริมอนามัย

คะแนนรวม	50	คะแนน
คะแนนงาน	25	คะแนน

1. ให้กาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกต้อง และกา ✗ หน้าข้อที่ผิด ให้ข้อละ 2 คะแนน

- ..✗.. 1) การสัมภาษณ์เคอร์เอร์เก็บข้อมูลที่ดีที่สุด
- ..✓.. 2) ถ้าหากกลุ่มประชากรมากให้ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล
- ..✓.. 3) การประเมินข้อมูลอาจใช้วิธีการทางสถิติจะทำให้มีความเข้าใจข้อมูลมากขึ้น
- ..✓.. 4) การนับจำนวนครั้งที่เกิดปัญหา จะทำให้ขนาดของปัญหาได้
- ..✗.. 5) การสำรวจข้อมูลเพื่อการประเมินปัญหาจะช่วยให้วินิจฉัยความต้องการได้ถูกต้อง
- ..✓.. 6) การวินิจฉัยปัญหาโดยมีเกณฑ์เปรียบเทียบจะทำให้การวินิจฉัยมีความตรงสูง
- ..✗.. 7) แหล่งข้อมูลที่ดีที่สุดคือ คน บันทึก และรายงานต่าง ๆ
- ..✓.. 8) ตาหาคงของการข้อมูลที่แบบตรงควรนำข้อมูลมาจากแหล่งต้นกำเนิด
(Primary source)
- ..✓.. 9) การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาต้องดูให้ครอบคลุมทั้งที่เป็นปัญหาสังเกตได้และสังเกตไม่ได้แต่สามารถรู้ได้ด้วยการถาม
- ..✓.. 10) ปัญหาของผู้ป่วยยอมเป็นปัญหาของสังคม ปัญหาของสังคมอาจเป็นปัญหาของผู้ป่วยได้

2. ให้คะแนนข้อละ 2 คะแนน

- 1) ค. ตามความหมายของการสาธารณสุขมูลฐานขององค์การอนามัยโลก
- 2) ก. เหตุผลเช่นเดียวกับข้อแรก
- 3) ก. ตามความหมายของกระทรวงสาธารณสุข
- 4) ค. ตามความหมายและเนื้อหาเกี่ยวกับ จปฐ.
- 5) ง. ข้อ ก ข และ ค จะผนวกในการพัฒนาพฤติกรรมของบุคคลตั้งแต่วัยเด็ก

3. จงอธิบายมโนทัศน์ (ให้ข้อละ 10 คะแนน)

1) การสาธารณสุขมูลฐาน คือ การดูแลสุขภาพที่จำเป็นสำหรับประชาชน ซึ่งใช้เทคโนโลยี ทรัพยากร และวิธีการปฏิบัติที่เป็นไปเพื่อความเหมาะสมแก่ประชาชน โดยประชาชนมีส่วนร่วมด้วย

2) จปฐ. คือ ระดับความต้องการจำเป็นขั้นต่ำที่สุดที่ทุกชีวิตจะมีได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ อย่างเหมาะสม มี 8 หมวด 32 ตัวชี้วัด

คำเฉลย แบบฝึกหัดทบทวนความรู้

สมรรถนะ การสนับสนุนการช่วยตนเอง

คะแนนเต็ม	30	คะแนน
คะแนนผ่าน	15	คะแนน

1. ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด ให้ชอละ 2 คะแนน

- 1) ง เหตุผล ความขัดแย้งจะ เกิดจากการต่างจุดประสงค์
- 2) ข เหตุผล เช่นเดียวกับข้อ 1
- 3) ค เหตุผล การรับฟังความคิดเห็นของกันและกันจะลดการขัดแย้ง
- 4) ข เหตุผล ความบ่อยครั้งของความผิดคือปัญหา
- 5) ข เหตุผล แผนที่ดีต้องตรงตามความต้องการ

2. ให้ชอละ 2 คะแนน

- 1) ปัญหา แรงกดดันเป็นปัญหาที่ต้องการการตัดสินใจจากคนหลายคน
- 2) การร่วมกันแก้ปัญหาที่ดีจะต้องมาจากการเคารพต่อความคิดเห็นของกันและกัน
- 3) การแก้ปัญหาการทำงานร่วมกันนั้นจะต้องใช้วิธีการสื่อสารแบบสองทาง
- 4) ควรหลีกเลี่ยงข้อขัดแย้งในการแก้ปัญหา
- 5) การแก้ปัญหา เป็นทีมดีกว่าการแก้ปัญหาเพียงคนเดียว
- 6) แผนที่ดีควรปรับให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ได้
- 7) แผนปฏิบัติการ เป็นแผนที่ทานใจในการทำงานจริง
- 8) การแก้ปัญหาที่ดีต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลก่อน
- 9) เหตุผลไม่สามารถแก้ปัญหาและข้อขัดแย้งได้
- 10) การวางแผนระยะสั้นให้ชัดเจนกว่าการวางแผนระยะยาว

คำเฉลย แบบฝึกหัดทบทวนความรู้

สมรรถนะ สันนิษฐานการช่วยตนเอง

คะแนนเต็ม	40	คะแนน
คะแนนผ่าน	20	คะแนน

1. ให้จับคู่บุคลากรสาธารณสุขกับงานในความรับผิดชอบทางขวามือ

<u>บุคลากรสาธารณสุข</u>	<u>งานในความรับผิดชอบ</u>
ก. หัวหน้าฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน	..ด.. 1. ควบคุมและนิเทศงานบริการสุขภาพของสถานอนามัย
ข. หัวหน้าสถานอนามัย	..ฉ.. 2. บริการและส่งเสริมงานแม่และเด็ก
ค. ผอ.ศูนย์	..ง.. 3. สันนิษฐานงานสาธารณสุขและรักษาโรคภัย ๆ ภายในหมู่บ้าน
ง. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	..ช... 4. แนะนำวิธีสร้างส้วมแกชุมชน
จ. ผู้สื่อข่าวสาธารณสุข	..ก... 5. กำหนดมาตรฐานพยาบาลการพยาบาลในระคับอำเภอ
ฉ. กรรมการหมู่บ้าน	..ฉ.. 6. สันนิษฐานและพิจารณางานพัฒนาหมู่บ้าน
ช. เจ้าหน้าที่สุขาภิบาล	..ช.. 7. ส่งเสริมและนิเทศงานการบริการสุขภาพในระคับตำบล
ญ. สาธารณสุขอำเภอ	..ค.. 8. กำหนดการบริการสุขภาพเบื้องต้นแกชุมชน
ก. ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน	..จ.. 9. แจงข้อมูลข่าวสารการสาธารณสุขแกชาวบ้าน

2. ให้กาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกและกาเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อที่ผิด

- ..✓... ก. โรงพยาบาลศูนย์ทำหน้าที่รับส่งต่อ (referred) ทั่วไป
- ..✗... ข. ปกติแล้ว อสม. จะเป็นผู้คัดกรองผู้ป่วยไปโรงพยาบาลตามการวินิจฉัยที่เห็นว่าเหมาะสม
- ..✗... ค. โรงพยาบาลชุมชนเป็นโรงพยาบาลที่เปิดบริการเพื่อการรักษามารดาและทารก
- ..✗... ง. สถานีอนามัยมีหน้าที่เฉพาะเพื่อการป้องกันโรคและติดตามผู้ป่วย
- ..✓... จ. โรงพยาบาลสาขา (Extended OPD.) เป็นหน่วยตรวจรักษาผู้ป่วยที่เปิดบริการรักษาเฉพาะกรณีเจ็บป่วยในชุมชน

3. ให้กาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้อง

- การจูงใจที่จะทำให้ผู้ป่วยปฏิบัติงาน

☐ มีความสุข	☒ คำเนิงานไปสู่เป้าหมาย
------------------------------------	---
- การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาจะช่วยให้ผู้ร่วมงาน

☒ มีความเข้าใจอันดีต่อกัน	☐ ตัดสินใจได้ตรงกัน
---	--
- ลักษณะของผู้นำที่สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีให้แกกลุ่มจะต้องประกอบด้วย

☒ การเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น	☐ มีการตัดสินใจที่อิสระ
---	--
- การสร้างสัมพันธภาพที่ดีจะต้องเกิดจาก

☐ ความสนิทสนมคนเดียว	☒ การสื่อสารที่ถูกต้องชัดเจน
---	--
- ความขัดแย้งเกิดขึ้นได้เสมอถ้าหากว่ากลุ่มบุคคลนั้น

☐ คิดไม่เหมือนกัน	☒ มีเป้าหมายต่างกัน
--	---
- การแก้ปัญหาที่ถูกต้องจะต้องมาจาก

☐ การร่วมมือกันแก้ปัญหา	☒ การวิเคราะห์ปัญหาได้ตรงข้อเท็จจริง
--	--

คำเฉลย แบบฝึกหัดทบทวนความรู้

สมรรถนะ การประสานบริการ

คะแนนเต็ม	50	คะแนน
คะแนนผ่าน	25	คะแนน

1. คำถามเลือกตอบให้คะแนนข้อละ 2 คะแนน

1 ง

ตามหลักการสาธารณสุขมูลฐาน คนทุกคนต้องรู้จักที่จะช่วยตนเองเพื่อสุขภาพ

2 ก

การจัดบริการสาธารณสุขที่ดีต้องมีการวางแผนล่วงหน้า

3 ง

การตัดสินใจของพิจารณาเหตุผล ความเป็นไปได้ ผลดี และผลเสียจากสิ่งที่ตัดสินใจปฏิบัติ

4 ค

การเข้าเฝ้าขอขมาเป็นการประพรมยาบาลที่จำเป็นที่สุดสำหรับการนำส่งหรือขนย้ายผู้ป่วยกระดูกหัก

5 ก

การรักษาพยาบาลเบื้องต้นเป็นงานสาธารณสุขอย่างหนึ่งที่ประชาชนสามารถทำได้
โดยเหมาะสม

6 ง

เป็นสถานบริการสุขภาพที่สามารถทำการรักษาโรคของ ค.ช.ชนา ไค

7 ข

นสส. คือ ผู้ทำหน้าที่สื่อข่าวสารสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

8 ค

วิธีการป้องกันโรคหัด คือ การให้การศึกษาแก่ประชาชน

9 ง

การสาธารณสุขมูลฐาน คือ การดูแลสุขภาพด้วยประชาชนเพื่อประชาชน

10 ข

การสาธารณสุขมูลฐานที่มีประสิทธิภาพประชาชนจะต้องมีส่วนร่วม

2. หลักการจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานการสาธารณสุข
(คะแนน 30 คะแนน)

2. ใช้ประชาชนมีส่วนร่วมงานตั้งแต่เริ่มต้น
3. ให้คำชมเชยหรือกำลังใจในสิ่งที่ดี แก้ไขข้อบกพร่อง
5. กระตุ้นให้ประชาชนรู้สึกว่าการดำเนินงานที่สำคัญ และมีประโยชน์ต่อสุขภาพ
7. ให้ประชาชนมีความรู้สึกว่าเขาเป็นผู้ตัดสินใจด้วยตนเอง
9. ให้ความรู้ใหม่ ทักษะ และความรับผิดชอบที่จำเป็นสำหรับชุมชนแต่ละท้องถิ่น

แผนการสอนที่ 2

กระบวนการฝึกปฏิบัติ

จุดประสงค์เพื่อ

1. ให้นักศึกษาพัฒนาความรู้และทักษะความสมรรถนะที่ต้องการ
2. สร้างเสริมความรับผิดชอบตนเองของนักศึกษาต่อการเรียนรู้
3. สร้างบรรยากาศอิสระในการปฏิบัติงานทั้งครูและนักศึกษา
4. สร้างเสริมความสัมพันธ์อันดี และบรรยากาศทางวิชาการในระหว่างครู นักศึกษา และเพื่อนนักศึกษาคู่กัน

มีโนทัศน์

1. กระบวนการพยาบาลเป็นวิธีการสำหรับพยาบาลที่จะนำมาใช้เพื่อให้สามารถวินิจฉัยความต้องการของผู้รับบริการ วางแผน กระทำการ และติดตามผลว่าการพยาบาลนั้นกระทำไปได้อย่างถูกต้อง และตรงความต้องการอย่างแท้จริงของผู้รับบริการ
2. การพยาบาลเพื่อให้บุคคล ครอบครัว กลุ่มคน และชุมชนมีสุขภาพที่ดีวนหน้า โดยใช้การสาธารณสุขมูลฐานนั้น พยาบาลจะต้องสามารถประยุกต์ใช้หลักการที่สำคัญ 4 ประการในการดำเนินกระบวนการพยาบาลให้แก่ผู้รับบริการ คือ การมีส่วนร่วม การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม การใช้ทรัพยากรท้องถิ่น และการพึ่งตนเอง
3. การสร้างความมีส่วนร่วมต้องเกิดจากการให้และยอมรับบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน และชุมชน เกิดความเข้าใจงานที่ปฏิบัติแต่ละขั้นตอน พินิจวิเคราะห์ให้ความเห็นร่วมจนถึงการนำไปปฏิบัติจริง

วิธีการสอน

นิเทศการปฏิบัติงานของนักศึกษา
ให้คำแนะนำปรึกษา

สื่อการสอน

1. สิ่งที่มีอยู่แล้ว

แบบประเมินทักษะปฏิบัติการกระบวนการปฏิบัติการพยาบาลในชุมชน
แบบประเมินทักษะปฏิบัติการประสานงานการสาธารณสุขมูลฐาน

2. สิ่งที่ครูเตรียมเพิ่มเติม

แบบบันทึกพฤติกรรม (anecdotal record) ภาครูของครู

การเตรียมการสอน

1. ครูควรมีเวลาให้พร้อมที่จะให้นักศึกษาเข้าพบ เพื่อขอคำแนะนำปรึกษาในแต่
ละขั้นตอนของการปฏิบัติ และก่อนการสอนครูควรบอกนักศึกษาให้ทราบก่อน
2. ครูควรมีแผนการนิเทศที่เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละคน

สถานที่สอน

สถานที่ฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา

เวลา ขึ้นอยู่กับสถานการณ์พิเศษ แต่ครูควรให้เวลาในการนิเทศนักศึกษา
อย่างน้อยคนละ 20 นาที เพื่อสังเกตพฤติกรรมและปัญหาของนักศึกษา

จำนวนครั้งของการนิเทศขึ้นอยู่กับพิจารณาและความจำเป็นสำหรับนักศึกษาแต่ละคน
แต่อย่างน้อยนักศึกษาทุกคนควรจะได้รับกา นิเทศด้านการติดตามและประเมินผลของนักศึกษา

1 ครั้งต่อ 1 สมรรถนะ

กิจกรรมการสอน

<u>กิจกรรม</u>	<u>เวลา/นาที</u>
1. ครูนิเทศขั้นตอนการปฏิบัติของนักศึกษา เพื่อพิจารณางานหลัก ของนักศึกษา 2 ประการคือ (1) นักศึกษาสามารถทำตามกระบวนการพยาบาล ได้ดีมากน้อย ความเหมาะสมทันหัตถะปฏิบัติกระบวนการพยาบาล เน้นชุมชน (2) นักศึกษาสามารถประสานการสาธารณสุข มูลฐาน ได้ดีมากน้อย ความเหมาะสมทันหัตถะปฏิบัติการ การประสานการสาธารณสุขมูลฐาน	20 นาที
2. ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงาน ให้การสนับสนุน และให้คำแนะนำ แก่นักศึกษา	

แนวทางการนิเทศ

ก. การประเมินปัญหา

การนิเทศขั้นประเมินปัญหา จุดประสงค์ที่สำคัญ

1. การสำรวจข้อมูลของนักศึกษาต้องได้มาจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมเป็นหลัก ประกอบกับการสนทนา แต่ทั้งนี้ให้ปฏิบัติตามแบบสหายของกลุ่มเป้าหมาย
2. เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วมีการทบทวนข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายว่าเป็นการถูกต้อง
3. นักศึกษาต้องจำแนกการวินิจฉัยปัญหาแล้วขอความเห็นรวมจากผู้ให้ข้อมูล พร้อมอภิปรายเรียงลำดับปัญหาร่วมกัน โดยกลุ่มเป้าหมายเห็นชอบว่าจำเป็น

ขั้นการประเมินปัญหาให้จบแต่เพียงเท่านั้น เพื่อให้ศึกษานำข้อมูลที่ได้นำ
 วางแผนเพื่อการแก้ปัญหาในขั้นต่อไป

ขณะที่ครูใช้แบบประเมินทักษะตรวจสอบว่านักศึกษาทำได้หรือไม่ ทำไม่ได้ เพราะอะไร แต่ถ้าครูไม่ทดสอบนี้ปกติแล้วนักศึกษาก็จะตรวจสอบตัวเขาเองด้วย

ข. การวางแผนและปฏิบัติการ

การนี้เทศน์นี้จะเริ่มงานดังนี้

1. นักศึกษานำแผนมา เสนอแก่กลุ่มเป้าหมายเพื่อพิจารณาหาแนวทางปฏิบัติ ร่วมกัน การใช้ทรัพยากร การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ความเป็นไปได้
2. นักศึกษาสาริตรงงานบางอย่างในแผน หรืออธิบายการปฏิบัติตามแผนให้กลุ่มเป้าหมายเข้าใจ ทดลองปฏิบัติ หรือมีการทบทวนการปฏิบัติ

งานขั้นนี้จะสิ้นสุดเมื่อกลุ่มเป้าหมายตกลงแผน และยอมรับที่จะปฏิบัติตาม จากนั้นให้นักศึกษามาเยี่ยมเพื่อติดตามประเมินผล ซึ่งแนวการประเมินกลุ่มเป้าหมายจะทราบก่อนเป็น การล่วงหน้าเพราะกำหนดในแผนแล้ว

ครูนี้เทศน์ต้องดูว่านักศึกษาทำถูกขั้นตอน และหลักการหรือไม่ เมื่อมีปัญหา แก้ ปัญหาได้อย่างไร เกณฑ์การประเมินดูได้จากแบบประเมินทักษะปฏิบัติ

ค. การประเมินผลปฏิบัติ

เมื่อครบวันนี้นักศึกษาจะต้องไปพบกลุ่มเป้าหมาย และสังเกตการเปลี่ยนแปลง ประกอบการสนทนา สิ่งใดที่เปลี่ยนไม่ได้ต้องศึกษาให้เข้าใจแจ่มชัด พร้อมบันทึก และหา แนวทางแก้ไขร่วมกับกลุ่มเป้าหมายในทันที

อีกส่วนหนึ่งที่นักศึกษาต้องประเมินคือ การเรียนรู้ และประสบการณ์ที่ตนได้รับว่า เป็นอย่างไร ใฝ่ผลแนวคิด วิธีการปฏิบัติอย่างไร

การนี้เทศน์ที่สำคัญจะอยู่บนติดตามประเมินผล ซึ่งครูจะทราบได้งานตั้งแต่ขั้นต้น มานั้น นักศึกษาสามารถกระทำได้ระดับใด โดยสังเกตจากพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย

และสัมภาษณ์ เพื่อเป็นการพิจารณาการปฏิบัติงานของนักศึกษาด้วย

การประเมินผล

การประเมินผลให้ครูพิจารณาปัญหาแต่ละชั้นที่ควรปรับปรุง และแก้ไข ให้นักศึกษาทราบเพื่อการแก้ไขต่อไป สำหรับการประเมินผลตัดสินการปฏิบัติ ให้ครูเรียกนักศึกษาพบ เพื่อการอภิปราย และพิจารณาให้คะแนนต่อไป

แผนการสอนที่ 3

การอภิปรายผลการเรียนรู้

จุดประสงค์

1. เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักศึกษา เนื่องจากแต่ละคน
 คงมีประสบการณ์เฉพาะที่ตนสนใจ การถ่ายทอดความรู้ให้แกกันจะช่วยให้ศึกษามองภาพ
 ได้กว้างและยังเป็นการจูงใจให้นักศึกษาอยากค้นคว้ากิจกรรมอื่น ๆ ควบ
2. เพื่อฝึกการคิด การเขียน การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยการให้
 นักศึกษารู้อภิปรายอย่างมีหลักเกณฑ์ และมีแบบบันทึกการเรียนรู้เป็นแนวทางการบันทึก

วิธีการสอน

วิธีการสอนให้ครูและนักศึกษาเลือกตามความสนใจ เช่น อภิปรายแลกเปลี่ยน
 ความรู้ จักรณิศการ จัดแสดงบทบาทสมมติ หรือสถานการณ์จำลองก็ได้ จุดหมายที่สำคัญ
 คือต้องให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ให้แกกัน

สื่อการสอน

สิ่งที่มีอยู่แล้ว

คู่มือครู

แบบบันทึกการเรียนรู้

สิ่งที่ต้องเตรียมเพิ่ม

ข้อคิดเห็น เสนอแนะที่ครูต้องการเพิ่มเติมให้แก่นักศึกษา

การเตรียมก่อนสอน

แจ้งกำหนดเวลา สถานที่ วิธีการนำเสนอให้นักศึกษาทราบ ซึ่งวิธีการนำเสนอ นั้น ครูอาจนำเอาวิธีการอื่น ๆ มาประกอบด้วย แล้วแต่จะพิจารณาเห็นเป็นการเหมาะสม ดังกล่าวในวิธีการสอน เช่น การแสดงนิทรรศการ การแสดงบทบาทสมมติ หรืออื่น ๆ แล้ว แต่นักศึกษาจะพิจารณาวิธีใดเป็นวิธีการนำเสนอ

สถานที่สอน

วิทยาลัยพยาบาล หรือ
สถานที่ฝึกปฏิบัติ หรือ
สถานที่ที่ครูพิจารณาเห็นเป็นการเหมาะสม

กิจกรรมการสอน

<u>กิจกรรม</u>	<u>เวลา/นาที</u>
1. ครู เปิดอภิปรายด้วยกรณีแรงจูงใจประสงค์ของการอภิปราย การใช้บันทึกการเรียนรู้ วิธีทำเป็นกิจกรรมต่าง ๆ	60 นาที
2. ให้แต่ละกลุ่มดำเนินการอภิปราย ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย	
3. ในระหว่างการอภิปรายครูจะทำหน้าที่เป็นผู้มีส่วนร่วมในการอภิปรายและสร้างบรรยากาศทางวิชาการให้แก่กลุ่มนักศึกษา	
4. ครู เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามและขอความคิดเห็นใด	

การประเมินผล

ประเมินจาก

1. ความสนใจของนักศึกษา
2. การแลกเปลี่ยนความรู้
3. วิธีการนำเสนอหรือการอภิปราย
4. ผลจากบันทึกการเรียนรู้ ศึกษาคำตอบได้จากหน้าต่อไป

แนวคำคอมมันท์กการเรียนรู

สมรรถนะการปรับตัวเข้ากับชุมชน

คำชี้แจง แนวคำคอมมันท์เป็นแนวคำคอมกว้าง ๆ สำหรับครู ท่านอาจจะมีคำคอมอื่น ๆ อื่น
ก็สามารถใช้ไ้ได้เช่นกัน

1. การปรับตัวเข้ากับชุมชน คือ

การกระทำทำให้สอดคล้องกับปทัสถานของสังคมและวัฒนธรรมของคนในชุมชนนั้น
เพื่อให้สามารถเข้าพบ พูด หรือสร้างความสนใจในสิ่งที่ต้องการกับกลุ่มเป้าหมายได้เป็น
อย่างดี การปรับตัวนี้อาจเป็นทั้ง การพูด มารยาท กาลเทศะ และการปฏิบัติอื่น ๆ

2. ปัจจัยที่จะช่วยให้เขาถึงชุมชน

<u>การปฏิบัติตน</u>	<u>ปัจจัยที่เป็นตัวบ่งชี้</u>
กาลเทศะ	อาชีพ
	ฐานะทางสังคม
	ฐานะทางเศรษฐกิจ
ขนบธรรมเนียมท้องถิ่น	การดำเนินชีวิตประจำวัน
	สัญลักษณ์การแสดงออก
วัฒนธรรม	วิธีการแสดงออก
ภาษา	สำเนียง
	สภาพท้องถิ่น หรือเขตจังหวัดที่อยู่
การสื่อสาร	ลักษณะทั่วไปของชุมชน
	ความพิการทางร่างกาย
	การสมาคมของคนในชุมชนหรือ
	บุคคลนั้น

3. ปัญหาการปรับตัวเข้ากับชุมชน (การตอบอาจมีหลายวิธี ในที่นี้นำเสนอ 3 วิธี)

ปัญหา	วิธีแก้ปัญหา	เหตุผล
1. ใช้ภาษาและการสื่อสารไม่ถูกต้อง	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาการใช้ภาษาของกลุ่มเป้าหมาย - ฝึกพูดและเตรียมพูดก่อนใช้ - เลือกภาษาที่เป็นกลางและสื่อสารง่าย 	ภาษาและระดับการศึกษาของคนแตกต่างกัน
2. ปฏิบัติไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบเวลาและสถานที่ที่เหมาะสมก่อน - ตรวจสอบอาชีพและเวลาว่าง 	กาลเทศะหมายถึงกาลท่าทีที่ถูกต้องกับเวลา และสถานที่
3. ขาดการเคารพในสิทธิของบุคคล	<ul style="list-style-type: none"> - ฝึกการฟังผู้อื่นอย่างตั้งใจ - ฝึกการรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น - ให้ความเคารพบุคคลอื่นเหมือนตนเอง - ปฏิบัติตนอย่างมีสัมมาคารวะกับทุกคน 	การเคารพนับถือกันเป็นจิตวิทยาของการยอมรับความเป็นบุคคล

4. หลักการปรับตัวให้เข้าสังคม

- 1) ทำความเข้าใจชุมชน โดยการรวบรวมข้อเท็จจริงใหม่มากที่สุดจนกระทั่งมั่นใจว่ามีความเข้าใจชุมชน และวิธีการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง
- 2) ศึกษาการปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพทางสังคม วัฒนธรรมและประเพณี
- 3) ใช้วิธีการปฏิบัติที่ดีที่สุดคือ

พุทธ

มารยาท

ลึกลับ

มีความเคารพในผู้อื่น

แนวคำตอบบันทึกการเรียนรู้

สมรรถนะ การส่งเสริมอนามัย

คำชี้แจง แนวคำตอบนี้เป็นแนวคำตอบกว้างสำหรับครู ท่านอาจมีคำตอบอื่น ๆ อื่นก็สามารถนำไปสอนได้เช่นกัน

1. พฤติกรรมอนามัยคือ การแสดงออกของคนเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของตนเองให้แข็งแรง ไม่เจ็บป่วย ภัยการกิน การนอน การออกกำลังกาย และอื่น ๆ
2. พัฒนาการนิสัยของคนเกิดขึ้นจากการปลูกฝังและปฏิบัติมาตั้งแต่เด็ก เช่น ไม่ชอบอาบน้ำไม่กินผัก เป็นต้น ผลกระทบต่อการพยาบาลคือการฝึกนิสัยใหม่จะเป็นไปได้โดยยากและต้องใช้เวลา
3. พฤติกรรมการแก้ปัญหาอนามัยของบุคคล/ชุมชนใช้วิธีการอย่างไร การตอบข้อนี้ขึ้นอยู่กับข้อค้นพบของนักศึกษา แต่ส่วนใหญ่จะผ่านกระบวนการคือ
รับรู
ลองปฏิบัติ
ปฏิเสธ หลังมีการกระตุ้นแล้วจะปฏิบัติตามใหม่
4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมอนามัย มีดังนี้
ความเชื่อ
พัฒนาการนิสัย
สิ่งแวดล้อม

5. จปฐ. ใช้วิเคราะห์พฤติกรรมอนามัยใดเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องของนางสาวคือ

หมวดที่ 1 การกิน

หมวดที่ 2 ที่อยู่อาศัย

หมวดที่ 3 การพักผ่อนจิตใจ

แนวคำตอบบันทึกการเรียนรู้

สมรรถนะการส่งเสริมการดูแลตนเอง

คำชี้แจง แนวคำตอบนี้เป็นแนวคำตอบกว้าง ๆ สำหรับครู ท่านอาจจะมีคำตอบอื่น ๆ อีกก็สามารถนำมาใช้ได้เช่นเดียวกัน

1. หลักการส่งเสริมการดูแลตนเอง

- 1) ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้วิเคราะห์และประเมินความต้องการของตนเอง โดยมีพยาบาลเป็นผู้ร่วมให้ความคิดเห็น
- 2) วิธีการปฏิบัติต้องง่ายไม่ซับซ้อนในชีวิตประจำวัน ใช้อุปกรณ์อย่างง่าย ๆ ไม่สิ้นเปลือง
- 3) ติดตามการปฏิบัติและให้กำลังใจสนับสนุน
- 4) นอกประโยชน์ของการปฏิบัติเพื่อการดูแลตนเองให้ชัดเจน

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดูแลตนเอง

- 1) การยอมรับของกลุ่มเป้าหมาย
- 2) ความเชื่อ
- 3) พฤติกรรมการแก้ปัญหาของแต่ละบุคคล
- 4) อิทธิพลของบุคคลในครอบครัว
- 5) วัฒนธรรม
- 6) พัฒนาการนิสัยเฉพาะบุคคล
- 7) วิถีการดำเนินชีวิต หรือความเคยชิน

3. จงอธิบายคำต่อไปนี้

ความต้องการการพยาบาล หมายถึง ปัญหาที่ต้องการให้มีการแก้ไข

3. จงอธิบายคำต่อไปนี้

- ความต้องการการพยาบาล หมายถึง ปัญหาที่ต้องการให้มีการแก้ไข โดยใช้ความรู้และทักษะทางการพยาบาล
- การแก้ปัญหา หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้บรรลุสิ่งที่ต้องการ โดยใช้กระบวนการดังนี้
- ชั้นที่ 1 รวบรวมข้อมูลจนสามารถเข้าใจ ปัญหาและบอกสาเหตุของปัญหาได้
  - ชั้นที่ 2 หาวิธีการแก้ปัญหาหลาย ๆ วิธี
  - ชั้นที่ 3 เลือกวิธีแก้ปัญหาที่ประหยัดที่สุด และให้ผลมากที่สุด
  - ชั้นที่ 4 นำวิธีแก้ปัญหาที่เลือกไปปฏิบัติและ ตีความผลจากการแก้ปัญหาเป็นไป อย่างถูกต้อง
- ความเชื่อกับการแก้ปัญหาทางสุขภาพ หมายถึง วิธีการแก้ปัญหาของบุคคลบางคน หรือคนบางกลุ่มไม่ใช่วิธีการทางวิทยาศาสตร์ หรือสากล แต่กลับแก้ปัญหาคามศรัทธาเชื่อ ของตน ทั้งที่บางครั้งไม่เกี่ยวกับความรู้ หรือฐานะทางเศรษฐกิจเลย
- อิทธิพลของครอบครัวกับการดูแลตนเองของสมาชิกในครอบครัว หมายถึง การดูแล ตนเองของบางคนขึ้นอยู่กับผู้มีอิทธิพลใน ครอบครัวเป็นสำคัญ จะพบได้มากใน ครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เป็นผู้นำหมดทุกด้าน

แนวคำตอบบันทึกการเรียนรู้

สมรรถนะ สัมผัสการช่วยตนเอง

คำชี้แจง แนวคำตอบนี้เป็นแนวคำตอบกว้าง ๆ สำหรับครู ท่านอาจจะมีคำตอบอื่น ๆ อื่ก
ก็สามารถนำไปสอนได้เช่นกัน

1. ปัญหาของคนไทยกับความสนใจต่อสิ่งแวดล้อมอันได้แก่ คน ทรัพยากร แหล่งบริการ
และอื่น ๆ เพื่อการช่วยเหลือตนเองด้านสุขภาพคืออะไร

- 1) คุณเคยกับระบบการบริการสาธารณสุขแต่เดิมในฐานะผู้รับบริการ
- 2) มีความเชื่อเรื่องเวรกรรม เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจึงสุดแต่เวรกรรม
- 3) ความยากจน
- 4) ขาดความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ คนมีความรู้สูงจึงอาจปฏิบัติตน
ผิดได้
- 5) การเผยแพร่ข้อมูลที่จะสร้างให้เกิดความเข้าใจข้อมูลทางสุขภาพทั้งด้านตัวบุคคล
การใช้บริการทาง ๆ การแก้ปัญหาสุขภาพขาดประสิทธิภาพ

2. ปัญหาของการปฏิบัติต่อไปนี้

- การรู้จัก ปัญหาอยู่ที่ จุดประสงค์ไม่ชัดเจน
ประโยชน์ที่ใ้ได้รับไม่ชัดเจน
- การตัดสินใจ ปัญหาอยู่ที่ ไม่วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา
ขาดความรู้ทั้งทางวิชาการและประสบการณ์
- การมีส่วนร่วม ปัญหาอยู่ที่ ไม่ตรงกับความต้องการ
ยุ่งยาก ซับซ้อน ยากแก่การปฏิบัติ
ไม่ได้รับการยอมรับ

3. วิธีแก้ปัญหาทางสุขภาพจิตจากอิทธิพลต่อไปนี้

ความเชื่อ วิธีแก้ ให้ทำได้ถูกต้องตั้งแต่ต้นตรายให้แก้ไขตามเหตุผล
ทางวิชาการ

ความเคยชินมาแต่เด็ก วิธีแก้ อธิบายด้วยเหตุผลและให้ทดลองทำด้วยตนเอง
อิทธิพลของบุคคลในครอบครัว วิธีแก้ ใช้บุคคลนั้นให้เกิดประโยชน์ในการแก้ปัญหา
สุขภาพของครอบครัว

โครงสร้างของสังคม วิธีแก้ จักกระทำเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพให้สอดคล้องกับ
สังคมนั้น ๆ ใหม่มากที่สุด

แนวคำตอบบันทึกการเรียนรู้

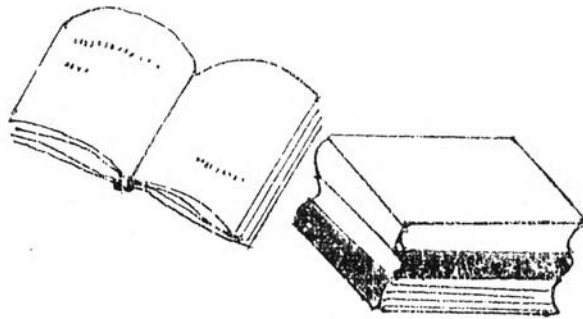
สมรรถนะการประสานบริการ

คำชี้แจง แนวคำตอบนี้เป็นแนวคำตอบกว้างสำหรับครู ท่านอาจจะมีคำตอบอื่น ๆ อีก ก็
สามารถนำมาใช้ได้เช่นกัน

1. ทำไมจึงต้องสนับสนุนการประสานบริการด้วยการช่วยตนเอง เมื่อมีการเจ็บป่วยเกิดขึ้น
การสาธารณสุขมูลฐานที่มีประสิทธิภาพ ต้องมาจากการเรียนรู้และการช่วยตนเองของ
ประชาชน โดยเฉพาะการบริการของรัฐยังไม่ทั่วถึง คุณภาพชีวิตเรื่องความปลอดภัย
เมื่อเจ็บป่วยลดลง ผู้ป่วยอาจอยู่ในภาวะอันตรายถึงแก่ชีวิตได้
2. ความจำเป็นที่ประชาชนควรมีความรู้เกี่ยวกับโรคและการปฐมพยาบาล คือ
  - 1) ช่วยตนเอง
  - 2) ความปลอดภัยของชีวิต
  - 3) คุณภาพชีวิตที่ดี
3. หลักการสนับสนุนให้ประชาชนช่วยตนเองในการนำผู้ป่วยส่งโรงพยาบาล
  - 1) ให้รวมวิเคราะห์ข้อมูลและการวินิจฉัยปัญหา
  - 2) ให้รวมวินิจฉัยปัญหารวมกัน
  - 3) แก้ปัญหาตรงกับความต้องการของประชาชน
  - 4) วิธีการแก้ปัญหาทาง่าย สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง
4. การคมนาคมและระยะทางทำให้

..... ศรีทหาคอบริการลดลง ผู้เจ็บป่วยได้รับความยุ่งยาก
เหตุผล ประชาชนขาดความมั่นใจ

เอกสารประกอบการสอน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
แบบฝึกหัดทบทวนความรู้	1
การปรับตัวเข้ากับชุมชน	2
การส่งเสริมอนามัย	7
การส่งเสริมการดูแลสุขภาพตนเอง	10
สนับสนุนการช่วยตนเอง	12
การประสานบริการ	14
หน่วยปฏิบัติการ	19
หน่วยปฏิบัติการ การปรับตัวเข้ากับชุมชน	20
หน่วยปฏิบัติการ การส่งเสริมอนามัย	26
หน่วยปฏิบัติการ การส่งเสริมการดูแลสุขภาพตนเอง	32
หน่วยปฏิบัติการ สนับสนุนการช่วยตนเอง	37
หน่วยปฏิบัติการ การประสานบริการ	42
แบบประเมินทักษะปฏิบัติ	47
แบบประเมินทักษะปฏิบัติ กระบวนการปฏิบัติการพยาบาลในชุมชน	48
แบบประเมินทักษะปฏิบัติ การประสานประสานการสาธารณสุขมูลฐาน ...	55
ภาคการวิชา	60
ประเภทข้อมูล	61
ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)	67
กชช. 2 ค.	73
หลักการสร้างการมีส่วนร่วม	85

คำนำ

สื่อการสอนเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการจัดการ เรียนการสอนทุกสาขาวิชา เพราะสื่อการสอนจะเป็นสิ่งที่ทำให้การจัดการ เรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามเป้าหมายที่ต้องการ ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชนตามรูปแบบ "กระบวนการพยาบาลแบบร่วมมือปฏิบัติ" ที่ผู้วิจัยพัฒนาถูกต้องตามจุดประสงค์ ผู้วิจัยจึงได้จัดทำเอกสารประกอบการสอนชุดนี้ขึ้น เพื่อให้ครูสามารถนำไปใช้ใ้ความความเหมาะสมและความจำเป็นสำหรับการฝึกปฏิบัติแต่ละสมรรถนะ

เนื้อหาสาระในฉบับประกอบควย

1. แบบฝึกหัดทบทวนความรู้ สำหรับการ เตรียมความพร้อมก่อนลงฝึกภาคปฏิบัติ
2. แบบประเมินทักษะปฏิบัติ สำหรับให้นักศึกษา ครูนิเทศก์หรือครูพี่เลี้ยง ใช้ในการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติว่า สามารถใช้กระบวนการพยาบาลและประสมประสานการสาธารณสุขมูลฐานได้
3. หน่วยปฏิบัติการ สำหรับให้นักศึกษาใช้ทราบนโครงสร้างภาพรวม ในรายละเอียดของสมรรถนะที่นักศึกษาต้องฝึกปฏิบัติ
4. ภาคสาระวิชา เป็นเนื้อหาสาระวิชาที่จำเป็นสำหรับครู เมื่อต้องการได้แก่ ประเภทขอมูล จปฐ. กชช. 2ค. และหลักการสร้างการมีส่วนร่วม

แบบฝึกหัดทบทวนความรู้

ในการฝึกปฏิบัติแต่ละสมรรถนะ ก่อนการฝึกปฏิบัติ นักศึกษาทุกคนจะต้องทำแบบฝึกหัดทบทวนความรู้ที่จะใช้เป็นพื้นฐานของการฝึกปฏิบัติสำหรับสมรรถนะนั้น ๆ

การนำไปใช้

1. ครูจัดเตรียมแบบฝึกหัดทบทวนความรู้ตามตัวอย่างในเอกสารนี้ให้เท่ากับจำนวนนักศึกษา
2. ให้นักศึกษาทำในชั่วโมงปฐมฤกษ์ ก่อนการฝึกปฏิบัติ ใช้เวลาชุดละ 20 นาที
3. ครูเฉลยคำตอบให้นักศึกษาตรวจเอง หรือครูจะนำไปตรวจเองก็ได้ ผู้ที่โคะแนนต่ำกว่าครึ่งให้พบครูเพื่อการแก้ไขปรับปรุง

แบบฝึกหัดทบทวนความรู้

สมรรถนะ : การปรับตัวเข้ากับชุมชน
----

1. ให้นักศึกษาตอบคำถามต่อไปนี้ว่า ผิด (X) หรือถูก (✓)

- .... 1. วัฒนธรรมของคนไทยในทุกท้องถิ่น เหมือนกัน
- .... 2. ประเพณีของแต่ละชุมชนจะบ่งบอกถึงความเชื่อของชุมชนนั้นด้วย
- .... 3. การเข้าใจทัศนคติของสังคม (Social norm) จะช่วยให้เราสามารถวินิจฉัยความต้องการของสังคมได้ถูกต้อง
- .... 4. การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะต้องรวดเร็วและกระจายไปครอบคลุมพื้นที่
- .... 5. การพูดตัวต่อตัว เป็นการสื่อสารที่ทำให้ได้ข้อมูลตรงความจริงที่สุด
- .... 6. การสังเกตการแสดงออก เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้พยาบาลเข้าใจผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น
- .... 7. การเรียนรู้ถึงประเพณี และวัฒนธรรมของบุคคลอื่นจะทำให้การสร้างสัมพันธภาพเป็นไปได้
- .... 8. สังคมจะยอมรับการกระทำของพยาบาลโดยอัตโนมัติในฐานะที่พยาบาลเป็นผู้ให้บริการแก่สังคม

2. คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด 1 ข้อ

- 1) เมื่อท่านไปสัมภาษณ์นางสาวจันทร์ อายุ 19 ปี เพิ่งเข้ามาอยู่โรงพยาบาลวันแรก ปรากฏว่าขณะสัมภาษณ์นางสาวจันทร์ ร้องไห้โฮ ท่านจะทำอย่างไร
- ก. ปล่อยให้นางสาวจันทร์ สงบจิตใจ เอง ๆ จนกว่าจะดีขึ้น แล้วจึงสัมภาษณ์ต่อ
  - ข. กล่าวขอโทษที่รบกวนเธอ แล้วบอกให้เธอทราบว่า จำเป็นต้องสัมภาษณ์ตอนนี้
  - ค. ถามนางสาวจันทร์ ว่าจะให้มาสัมภาษณ์ได้เมื่อไรอีก
  - ง. เปิดโอกาสให้แก่นางสาวจันทร์ ว่าท่านยินดีรับฟังปัญหาของนางสาวจันทร์ ถ้าเธอต้องการ

ท่านเลือกตอบข้อ .....

2) ระหว่างที่ท่านต้องการถามความสนใจเรื่องสุขภาพของหญิงอายุ 62 ปี หญิงนั้นบอกท่านว่า เธอสนใจว่าทำไมหลานสาวเธออายุ 19 ปีแล้วแต่ยังไม่ประจำเดือน ท่านจะทำอย่างไร

- ก. ถามเกี่ยวกับสุขภาพหลานสาว
- ข. ถามถึงสุขภาพของหญิงคนนั้นต่อ
- ค. แนะนำให้ไปตรวจที่โรงพยาบาล
- ง. ถามว่าทำไมสนใจเกี่ยวกับเรื่องของหลานสาว

ท่านเลือกตอบข้อ .....

3) ในการไปเยี่ยมบ้านครั้งหนึ่ง ท่านเพิ่งจะเริ่มสารัตถการอนามัยน้ำเต็กให้มารดา เต็กคู ก็มีช่างซ่อมประตูกุบ้านเขามาทำการซ่อมประตูใกล ๆ กันนั้น ท่านจะทำอย่างไร

- ก. สารัตถต่อจนเสร็จ
- ข. บอกมารดาเต็กว่าขอยกเลิกการสารัตถ
- ค. ถามช่างว่าเมื่อไรจะเสร็จ เพื่อท่านจะได้คอย
- ง. ย้ายที่อนามัยเต็กออกมาให้ไกลจากสิ่งรบกวนนั้น

ท่านเลือกตอบข้อ .....

4) นางสาวศรี อายุ 20 ปี ตั้งครรภ์ได้ 2 เดือน มีความเชื่อว่าการกินอาหารเนื้อมาก จะทำให้ลูกอ้วนแล้วคลอดยาก ท่านจะทำอย่างไรนางสาวศรีปฏิเสธไม่เชื่อคำชี้แจงของท่าน ที่บอกว่าการกินเนื้อมากไม่ทำให้เด็กอ้วน

- ก. บอกนางสาวศรีว่าความใจताไม่เชื่อที่บอก
- ข. ให้กำลังใจเพราะนางสาวศรีมีสิทธิ์ที่จะไม่เชื่อ
- ค. ชักจูงให้นางสาวศรีร่วมมือปรายอย่างอิสระเพื่อสร้างความมั่นใจ
- ง. บอกนางสาวศรีว่าการกินอาหารก็จำเป็นสำหรับหญิงมีครรภ์

ท่านเลือกตอบข้อ .....

5) เมื่อการเยี่ยมบ้าน หรือการสนทนากับผู้ป่วยสิ้นสุดลงท่านควรทำอย่างไร

- ก. กล่าวขอบคุณเจ้าของบ้านหรือผู้ป่วยที่ให้ความร่วมมือ
- ข. สรุปรายชื่อคนพบ และหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน
- ค. แจกแก่ผู้ป่วยว่าภารกิจของท่านเสร็จสิ้นแล้วเอาไว้คร่าวพัฒนาไปหมด
- ง. แจกผลการเก็บข้อมูลว่าท่านจะนำไปใช้ในงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ท่านเลือกตอบข้อ .....

6) ท่านไปพบลุงสี อายุ 45 ปี เพื่อสนทนาเกี่ยวกับอาชีพของลุงสี ปรากฏว่า ลุงสีพูดกับท่านควยเสียงหวน ๆ ท่านจะทำอย่างไร

- ก. หยุดสนทนาแล้วถามลุงสีว่าไม่พอใจหรือ
- ข. สังเกตเสียงของลุงสีเวลาพูดกับผู้อื่น
- ค. สังเกตความผิดปกติของลำคอและทอมนำเหลือง
- ง. สังเกตสีหน้าท่าทางของลุงสีประกอบนำเสียง

ท่านเลือกตอบข้อ .....

7) เมื่อท่านไปพบแม่ของที่บ้าน วันนั้นเป็นวันตรุษเก่าๆ ซึ่งเป็นชาวเขมยวั้นยักได้
ไซแล้วจีไฟ ท่านไม่ชอบเลย แต่แม่ของก็คะยั้นคะยอให้ท่านรับประทาน ท่านจะทำอย่างไร

- ก. บอกว่าท่านไม่ชอบกล่าวขอบคุณ
- ข. ท่านหยิบมาชิมแล้วบอกว่าท่านไม่เสกกินมากจน
- ค. ยอมรับแต่ไม่รวมรับประทาน
- ง. แบ่งมารับประทานในปริมาณที่ท่านคิดว่ากินหมด

ท่านเลือกตอบข้อ .....

8) ท่านคิดว่าเวลาที่เหมาะที่สุดที่ท่านจะศึกษาภาวะโภชนาการของกลุ่มเป้าหมาย
คือตอนใด

- ก. เวลารับประทานอาหาร
- ข. เวลาปรุงอาหาร
- ค. ตลอดทั้งวัน
- ง. เวลาไปจ่ายตลาด

ท่านเลือกตอบข้อ .....

9) ท่านต้องการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ยาฆ่าแมลงแก่ลุงชาว ซึ่งเป็นเกษตรกร
ท่านคิดว่าท่านจะทำเมื่อใด

- ก. เมื่อท่านพร้อม
- ข. ขณะที่ลุงชาวใช้ยาฆ่าแมลง
- ค. เมื่อนักวิชาเกษตรมาพบลุงชาว
- ง. เมื่อลุงชาวว่างจากภารกิจการประจำวัน

ท่านเลือกตอบข้อ .....

- 10) สิ่งแรกที่ท่านจะต้องปฏิบัติเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่ท่านต้องการนั้นคืออะไร
- ก. ศึกษาภูมิศาสตร์และภาษาท้องถิ่น
  - ข. เตรียมตัวท่านโดยการศึกษามารยาทและสิ่งที่พึงปฏิบัติ
  - ค. ศึกษาวัฒนธรรมประเพณีและค่านิยมของกลุ่มเป้าหมาย
  - ง. เตรียมกลุ่มเป้าหมายโดยการชี้แจงวัตถุประสงค์ให้ทราบล่วงหน้า

ท่านเลือกตอบข้อ .....

แบบฝึกหัดทบทวนความรู้

สมรรถนะ : การส่งเสริมอนามัย

1. ให้กาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูก และกา × หน้าข้อที่ผิด
- ..... 1) การสัมภาษณ์คือวิธี เก็บข้อมูลที่ผิดพลาดที่สุด
  - ..... 2) ถ้าหากกลุ่มประชากรมากควรใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล
  - ..... 3) การประเมินข้อมูลอาจใช้วิชาสถิติ จะทำให้มีความเข้าใจข้อมูลมากขึ้น
  - ..... 4) การนับจำนวนครั้งที่เกิดปัญหาจะทำให้กะขนาดปัญหาได้
  - ..... 5) การสำรวจข้อมูลเพื่อการประเมินปัญหาจะช่วยให้วินิจฉัยความต้องการ
ได้ถูกต้อง
  - ..... 6) การวินิจฉัยปัญหาโดยมีเกณฑ์เปรียบเทียบจะทำให้การวินิจฉัยมีความ
ตรงสูง
  - ..... 7) แหล่งข้อมูลที่ผิดพลาดคือ คน บันทึก และรายงานต่าง ๆ
  - ..... 8) ฉาหาคงการข้อมูลที่แน่นอนตรงควรนำข้อมูลมาจากแหล่งต้นกำเนิด
(Primary resources)
  - ..... 9) การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของคู่มือครอบคลุมทั้งที่เป็นปัญหา
สังเกตได้และสังเกตไม่ได้แต่สามารถรู้ได้ด้วยการถาม
  - ..... 10) ปัญหาของยุโรปยอมเป็นปัญหาของสังคมและปัญหาของสังคมอาจเป็น
ปัญหาของยุโรปได้เช่นกัน

2. ขงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด 1 ข้อ

1) การสาธารณสุขมูลฐานคืออะไร

- ก. การดูแลสุขภาพเบื้องต้น
- ข. การบริการสุขภาพชุมชน
- ค. การดูแลสุขภาพที่จำเป็นที่ประชาชนมีส่วนร่วมและทำได้
- ง. การช่วยให้ประชาชนมีสุขภาพดี

ท่านเลือกตอบข้อ .....

2) การสาธารณสุขมูลฐานที่ีจะต้องมีลักษณะ เป็นอย่างไร

- ก. ง่ายและสามารถนำไปปฏิบัติได้
- ข. ใช้เทคนิคและวิธีการที่ถูกต้อง
- ค. ใช้ทรัพยากรราคาถูก
- ง. ประชาชนสามารถสร้างงานด้วยตนเองได้

ท่านเลือกตอบข้อ .....

3) ความจำเป็นพื้นฐานคืออะไร

- ก. ความต้องการขั้นต่ำที่ทำให้คนอยู่ได้อย่างปกติสุข
- ข. การมีสุขภาพเบื้องต้นดี ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ
- ค. การมีชีวิตตามความจำเป็นอย่างมีความสุข
- ง. เกณฑ์ของการมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ท่านเลือกตอบข้อ .....

- 4) ความจำเป็นพื้นฐานจะครอบคลุมองค์ประกอบด้านใดบ้าง
- ก. การสาธารณสุข
  - ข. การศึกษา
  - ค. การดำรงชีวิต
  - ง. การบริโภคที่ถูกต้อง

ท่านเลือกตอบข้อ .....

- 5) พฤติกรรมอนามัยของคนขึ้นอยู่กับสิ่งใด
- ก. การศึกษา
  - ข. ความคุ้นเคย
  - ค. สิ่งแวดล้อมทางสังคม
  - ง. การพัฒนาพฤติกรรม ของบุคคลตั้งแต่วัยเด็ก เป็นต้นมา

ท่านเลือกตอบข้อ .....

3. จงเขียนความหมายของคำต่อไปนี้สั้น ๆ แต่ให้ไ้ใจความคามความเข้าใจของนักศึกษา
ห้ามลอกจากตำรา

- 1) การสาธารณสุขมูลฐาน .....
- .....
- .....
- .....
- 2) จปฐ .....
- .....
- .....
- .....

แบบฝึกหัดทบทวนความรู้

สมรรถนะ : การส่งเสริมการดูแลตนเอง

1. ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

- 1) ใครคือบุคคลที่อยู่ในภาวะชั้คแยง
- นายมาทะเสาะกับพี่เร่องการ เมือง
  - นางสีไม่ชอบหน้าเพื่อนบ้าน
  - นุชนารณไม่เห็นควยกับวิธิการนิเทศ ของครู
  - สายบัวจำ เป็นต้องทำตามทั้งที่ไม่ต้องการ

ท่านเลือกตอบข้อ .....

2) สาเหตุของการชั้คแยงมักจะ เกิดจากอะไร

- ความคิดเห็นไม่ตรงกัน
- มีเป้าหมายต่างกัน
- มีรสนิยมและ ภูมิหลังต่างกัน
- ขาดความคิดอย่างมีเหตุผล

ท่านเลือกตอบข้อ .....

3) ท่านคิดว่าผู้ป่วยโรคกระดูกหักทุกรายควรต้องมีโปรแกรมกายภาพบำบัด แต่เพื่อนท่านไม่เห็นควยท่านจะทำอย่างไร

- ชี้แจง เหตุผลที่สมควร
- ไม่สนใจ เพราะคนเราย่อมมีความคิดต่างกัน
- ถามแนวความคิดของ เพื่อน เพื่อการพิจารณาข้อตกลง
- ท่านขอให้หัวหน้าสิกช่วยพิจารณาตัดสิน

ท่านเลือกตอบข้อ .....

- 4) ถ้าท่านต้องการทราบว่างานของท่านมีปัญหาหรือไม่ ท่านจะทำอย่างไรจากวิธีการต่อไปนี้
- ออกแบบทดสอบผลงาน
  - หาสถิติความบกพร่อง
  - ให้ผู้อื่นช่วยแสดงความคิดเห็น
  - ตรวจสอบงานย้อนหลังโดยถามจากผู้เกี่ยวข้อง

ท่านเลือกข้อ .....

- 5) ท่านจะใช้วิธีการจูงใจอย่างไรเพื่อให้ผู้ช่วยเห็นชอบกับการปฏิบัติที่ท่านแนะนำแก่ผู้ช่วย
- บอกจุดประสงค์ให้ผู้ช่วยทราบ
  - เสนอแผนที่ตรงกับความต้องการการพยาบาลของผู้ช่วย
  - สาธิตการปฏิบัติให้ผู้ช่วยดู
  - แนะนำให้ผู้ช่วยดูตัวอย่างผู้ช่วยที่เคยปฏิบัติแล้วมีอาการดีขึ้น

ท่านเลือกข้อ .....

2. จงกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ท่านเห็นว่าถูก และกาเครื่องหมาย × หน้าข้อที่ท่านเห็นว่าผิด

- ปัญหา แรงกดดัน เป็นปัญหาที่ของการการตัดสินใจจากคนหลาย ๆ คน
- การร่วมกันแก้ปัญหาที่ที่จะต้องมาจากการเคารพความคิดเห็นของกันและกัน
- การแก้ปัญหาการทำงานร่วมกันนั้นจะต้องใช้วิธีการสื่อสารแบบสองทาง
- ควรหลีกเลี่ยงข้อขัดแย้งในการแก้ปัญหา
- การแก้ปัญหา เป็นที่ดีกว่าการแก้ปัญหา เพียงคนเดียว
- แผนที่ควรปรับให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ได้
- แผนปฏิบัติการ เป็นแผนที่ท่านใช้ในการทำงานจริง
- การแก้ปัญหาที่ดีควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลก่อน
- เหตุผลไม่สามารถแก้ปัญหาและข้อขัดแย้งได้
- การวางแผนระยะสั้นให้ลุล่วงดีกว่าการวางแผนระยะยาว

แบบฝึกหัดทบทวนความรู้

สมรรถนะ : สนับสนุนการช่วยเหลือตนเอง

คำชี้แจง การช่วยเหลือตนเองในที่นี้หมายถึง การรู้จักใช้บุคลากรสาธารณสุข สถานบริการเกี่ยวกับสุขภาพ และการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีให้เป็นประโยชน์และถูกต้องเพื่อการช่วยเหลือตนเอง เมื่อมีปัญหาสุขภาพและต้องการความช่วยเหลือ

1. ให้จับคู่บุคลากรสาธารณสุขกับงานในความรับผิดชอบทางขวามือ

<u>บุคลากรสาธารณสุข</u>	<u>งานในความรับผิดชอบ</u>
ก. หัวหน้าฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน	....1. ควบคุมและนิเทศ งานบริการสุขภาพของสถานอนามัย
ข. หัวหน้าสถานอนามัย	....2. บริการและส่งเสริมงานแม่และเด็ก
ค. ผอ.ศูนย์	....3. สนับสนุนงานสาธารณสุขและรักษาโรคภัย ๆ ภายในหมู่บ้าน
ง. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	....4. แนะนำวิธีสร้างส้วมแกชุมชน
จ. ผู้สื่อข่าวสาธารณสุข	....5. กำหนดมาตรฐานพยาบาลการพยาบาลในระดั้อำเภอ
ฉ. กรรมการหมู่บ้าน	....6. สนับสนุนและพิจารณางานพัฒนาหมู่บ้าน
ช. เจ้าหน้าที่สุขภาพตำบล	....7. ส่งเสริมและนิเทศ งานการบริการสุขภาพในระดัตำบล
ฅ. สาธารณสุขอำเภอ	....8. ดำเนินการบริการสุขภาพเบื้องต้นแกชุมชน
ค. ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน	....9. แจงข้อมูลข่าวสารการสาธารณสุขแกชาวบ้าน

2. ให้กาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูก และกาเครื่องหมาย × หน้าข้อที่ผิด
- ..... ก. โรงพยาบาลศูนย์ทำหน้าที่รับส่งต่อ (referred) ทั่วไป
  - ..... ข. ปกติแล้ว อสม. จะเป็นผู้คัดกรองผู้ป่วยไปโรงพยาบาลตามการวินิจฉัยที่เห็นว่าเหมาะสม
  - ..... ค. โรงพยาบาลชุมชนเป็นโรงพยาบาลที่เปิดบริการเพื่อการรักษามารดาและทารก
  - ..... ง. สถานอนามัยมีหน้าที่เฉพาะเพื่อการป้องกันโรคและติดตามผู้ป่วย
  - ..... จ. โรงพยาบาลสาขา (Extended OPD) เป็นหน่วยตรวจรักษาย่อยที่เปิดรับรักษาเฉพาะกรณีเจ็บป่วยในชุมชน
3. ให้กาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่า เป็นคำตอบที่ถูกต้อง
1. การจูงใจที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติงาน มีความสุข ดำเนินงานไปสู่เป้าหมาย
  2. การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาจะช่วยให้ผู้ร่วมงาน
    - มีความเข้าใจอันดีต่อกัน
    - ตัดสินใจได้ตรงกัน
  3. ลักษณะของผู้นำที่สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีให้แกกลุ่มจะต้องประกอบด้วย
    - การเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น
    - มีการตัดสินใจที่อิสระ
  4. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีจะต้องเกิดจาก
    - ความสนิทสนมคุ้นเคย
    - การสื่อสารที่ถูกต้องชัดเจน
  5. ความขัดแย้งเกิดขึ้นได้เสมอถ้าหากว่ากลุ่มบุคคลนั้น
    - คิดไม่เหมือนกัน
    - มีเป้าหมายต่างกัน
  6. การแก้ปัญหาที่ถูกต้องจะต้องมาจาก
    - การร่วมมือกันแก้ปัญหา
    - การวิเคราะห์ปัญหาได้ตรงข้อเท็จจริง

แบบฝึกหัดทบทวนความรู้

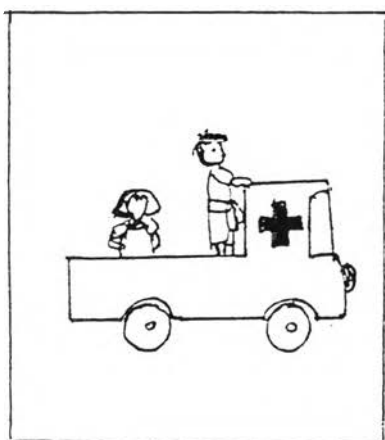
สมรรถนะ : การประสานบริการ

คำชี้แจง

1. การประสานบริการหมายถึงการช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยเมื่อจำเป็นเพื่อให้สามารถรับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการทางสุขภาพโดยปลอดภัยที่สุด
2. เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด 1 ข้อ

1

ท่านพร้อมหรือยังที่จะประสานบริการ ในเหตุการณ์ต่อไปนี้

นายมี ต้องการรถไปโรงพยาบาลเพื่อส่งภรรยาที่กำลังจะคลอด

1. ความหลักการสาธารณสุขมูลฐาน
ใครคือผู้ที่คิดว่าจะนำรถมาจากที่ใด
  - ก. เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย
  - ข. อสม.
  - ค. ผ.ส.ส.
  - ง. นายมีเอง

ท่านเลือกตอบข้อ .....

2. การวางแผนส่งภรรยาที่มีไปคลอดที่โรงพยาบาลควรเริ่มตั้งแต่เมื่อใด
- ภรรยาเริ่มตั้งครรภ์
  - เมื่อภรรยาเริ่มมาฝากครรภ์ที่สถานอนามัย
  - เมื่อใกล้คลอดแล้วแคสะควก
  - เมื่อเริ่มเจ็บท้องคลอด

ท่านเลือกตอบข้อ .....

3. วันนั้นโชคคีนายมีทารกขณะส่งภรรยาไปคลอดที่โรงพยาบาลได้ แต่โชคคีนายมีไม่คิดทารกไม่ทำอะไร
- ให้อสม. เอรอดตนเองออก
  - ท่านเองอาสาขับรถไปส่งเพราะมีรถส่วนตัว
  - ให้หมอคำนายหาคคลอดคาสะควก
  - อาจเป็นวิธีใดวิธีหนึ่งก็ได้ (ทั้ง ก ข หรือ ค) ขึ้นอยู่กับสถานการณ์

ท่านเลือกตอบข้อ .....

ค.ช.ธนา อายุ 10 ปี
ตกคนไม่ซาทัก

---

4. การจัดส่ง ค.ช.ธนา ไปโรงพยาบาลที่ ค.ช.ธนา ได้รับความปลอดภัยที่สุดคือข้อใด
- ให้ผู้เห็นเหตุการณ์ไปตาม อสม. ที่อยู่ใกล้
  - ให้ผู้เห็นเหตุการณ์ไปตาม ผสส.
  - ให้ผู้เห็นเหตุการณ์เข้าเผือกชั่วคราวดาทำเป็น
  - อุม ค.ช.ธนา ไปสถานอนามัย

ท่านเลือกตอบข้อ .....

5. เด็กชายธนา ร้องปวดชามาก ท่านคิดว่าควรช่วยเบื้องต้นเพื่อบรรเทาอาการปวดให้เด็กชายธนา ตามหลักการสาธารณสุขมูลฐานคือข้อใด
- ให้ยาแก้ปวด (ถ้ามี)
  - ให้ประคบน้ำแข็งบริเวณที่ปวด
  - ให้เด็กชายธนา ออกทน และไม่ขยับเขยื้อนส่วนที่หัก
  - เข้าเฝ้าและพอกค้ำยไปไม่บรรเทาอาการปวด

ท่านเลือกตอบข้อ .....

6. ปัญหาของเด็กชายธนา ควรได้รับการรักษาจากสถานบริการสุขภาพในระดับใด
- บ้าน อสม.
  - สถานอนามัย
  - โรงพยาบาลสาขา
  - โรงพยาบาลทั่วไป

ท่านเลือกตอบข้อ .....

สถานอนามัยหุบผาเยย ต.บางยาง
อำเภอ ห้วยใหญ่

---

7. ถ้าท่านเป็นหัวหน้าสถานอนามัยต้องการแจ้งเรื่องการระบาคของอหิวาตกโรคไปยังหมู่บ้านในความรับผิดชอบของท่าน ตามหลักการสาธารณสุขมูลฐานท่านจะทำอย่างไร
- ปิดประกาศที่หน้าสถานอนามัย
  - แจ้งให้ ผ.สส. ไปเผยแพร่ข่าว
  - บอกให้ อสม. จัดการเผยแพร่ข่าว
  - จัดนิทรรศการและจัดวัคซีนป้องกัน

ท่านเลือกตอบข้อ .....

๘. ท่านคิดว่า เพื่อให้โครงการรณรงค์เพื่อป้องกันโรคไคดลเพิ่มเติมที่ควรจะต้องประสานงานกับกระทรวงใด

- ก. กระทรวงเกษตร
- ข. กระทรวงสาธารณสุข
- ค. กระทรวงศึกษาธิการ
- ง. กระทรวงมหาดไทย

ท่านเลือกตอบข้อ .....

๙. การสาธารณสุขมูลฐานเป็นนโยบายการสาธารณสุขที่ผู้ใดเป็นผู้กระทำ

- ก. กระทรวงสาธารณสุข
- ข. หัวหน้าสถานีอนามัย
- ค. ผสส. อสม.
- ง. ประชาชน

ท่านเลือกตอบข้อ .....

๑๐. การบริการสาธารณสุขที่จะนำไปสู่ความมีสุขภาพที่ดีจนหน้าไคดล จะต้องดำเนินการในลักษณะใด

- ก. ขยายการจัดบริการที่เข้าถึงมือประชาชน
- ข. ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
- ค. กระจายโรงพยาบาลชุมชนได้ทั่วถึง
- ง. การบริการสาธารณสุขมีความรวดเร็วและปลอดภัย

ท่านเลือกตอบข้อ .....

2. การรูงใจเป็นวิธีการที่สำคัญในการสร้างให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการ
 สาธารณสุข ซึ่งหลักการการรูงใจนั้นมีหลายประการ ให้นักศึกษาเลือกหลักการรูงใจ
 จากข้อค้ำคอบต่อไปนี้ โดยวงกลมล้อมรอบ ค้ำเลขข้อ ที่ท่านเห็นว่าถูกต้องให้มากที่สุด
เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ

1. จัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นให้แกประชาชนเพื่อให้สามารถดำเนินงานสุขภาพได้ดี
2. ให้ประชาชนมีส่วนร่วมงานค้ำงแคศน
3. ให้ค้ำชมเชยหรือก้ำลึงใจในลึงที่ค้ำ แกไขข้อบกพร่อง
4. ให้ประชาชนทดลองกระทำค้ำยศนเองโดยเราจะเป็นผู้สาริตหรือให้ค้ำแนะน้า
5. กระศุนให้ประชาชนรู้ลึงว่าศนก้ำลึงท้ำงนที่ลึงค้ำญและมีประโยศนค้ำสุขภาพ
6. จักค้ำงเป็นชมรมสุขภาพให้ประชาชนเข้ร่วม
7. ให้ประชาชนมีความรู้ลึงว่าเข้เป็นผู้ค้ำค้ำลึงใจค้ำยศนเอง
8. จักค้ำโครงการอบรมท้ำงสุขภาพให้แกประชาชนเพื่อเข้จะได้ร่วมเรียนรู้
9. ให้ความรู้ใหม่ ทักษะ และควมรับค้ำคอบที่จำเป็นลึงสำหรับชุมชนค้ำละทองลึง
10. ชักจูงให้ประชาชนตรวจศนคุณภาพผลงานท้ำงสุขภาพของศนนบรการสุขภาพ
 ในทองลึง

หน่วยปฏิบัติการ

หน่วยปฏิบัติการ หมายถึง ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอน การปฏิบัติแต่ละสมรรถนะที่ครูและนักศึกษาควรทราบก่อนการฝึกปฏิบัติ แต่ละหน่วยปฏิบัติการประกอบด้วย

- คำอธิบายสมรรถนะ
- ขอบเขตการฝึกปฏิบัติ
- กิจกรรมปฏิบัติการ
- จุดประสงค์ของการฝึกปฏิบัติ
- เกณฑ์จำนวนประสบการณ์ ระยะเวลา
- เนื้อหาวิชาบังคับ
- มโนทัศน์สำหรับการฝึกปฏิบัติ
- การนำไปใช้เฉพาะสาขาวิชา

การนำไปใช้

1. ครูจัดเตรียมหน่วยปฏิบัติการของสมรรถนะที่ครูต้องการ ความตัวอย่างในเอกสารนี้ให้เท่ากับจำนวนนักศึกษา
2. แจกหน่วยปฏิบัติการให้แก่นักศึกษาไปศึกษาล่วงหน้า เพื่อ อานกิจกรรมปฏิบัติการและวิธีการศึกษาประจำหน่วยให้เข้าใจ พร้อมแบบ ฝึกหัดปฏิบัติการคนละ 1 ชุด
3. นักศึกษาจะ เลือกกิจกรรมปฏิบัติการที่สนใจพร้อมแจ้งให้ ครูทราบ
4. ในกรณีที่เป็นการฝึกปฏิบัติครั้งแรกครูควรซักซ้อมความ เข้าใจเรื่องกิจกรรมปฏิบัติการ และการทำแบบฝึกหัด

หน่วยปฏิบัติการ

การปรับตัวเข้ากับชุมชน

สมรรถนะ

ใช้ทัศนคติทางสังคม (Social norm) และวัฒนธรรมของบุคคล ครอบครัว หรือชุมชน เป็นแนวทางในการปรับตัวให้เหมาะสมที่จะเข้าพบ พูด หรือสร้างความสนใจ ในสิ่งที่ต้องการ ใคอย่างถูกต้อง

ขอบเขตการฝึกปฏิบัติ

ฝึกทักษะการปรับตัวโดยการใชทัศนคติของสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนนั้น

กิจกรรมปฏิบัติการ

นักศึกษามีกิจกรรมปฏิบัติการที่สามารถเลือกศึกษาได้ตามความสนใจ 5 เรื่อง แต่ละเรื่องจะเป็นประเด็นของการศึกษาข้อมูลให้นักศึกษาต้องเรียนรู้ และทดลองนำมาวางแผนเพื่อการเข้าสัมภาษณ์ สอน หรือแนะนำเกี่ยวกับสุขภาพเรื่องใดเรื่องหนึ่งกับกลุ่มเป้าหมายตามที่ นักศึกษากำหนด โดยนำไปทดลองใช้จริง พร้อมประเมินผลการเรียนรู้

1. ชีวิตประจำวัน

ถ้านักศึกษาเลือกเรื่องนี้ นักศึกษาจะต้องใช้วิธีการสังเกตแบบมีจุดรวมคือ การสังเกตและสนทนาเพื่อการใช้ชีวิตประจำวันของกลุ่มเป้าหมายด้วยการที่นักศึกษาทำตนเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวในเหตุการณ์นั้น ๆ เช่น ถ้าเขากำลังทำความสะอาดบ้าน นักศึกษาก็ต้องทำด้วย โดยใช้หลักการของบ้านนั้น ๆ หรือครอบครัวนั้น หรือชุมชนนั้น จากการเรียนรู้ชีวิตประจำวันนี้ให้นักศึกษานำข้อมูลไปวางแผนและปฏิบัติการสัมภาษณ์ สอนหรือแนะนำต่อไป

2. วัฒนธรรมประเพณี

ถ้านักศึกษาเลือกเรื่องนี้ ให้ศึกษาวัฒนธรรมและประเพณีที่พยาบาลต้องเรียนรู้สำหรับใช้เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัวในขณะที่เดียวกันให้ศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมควย เช่น การใช้ภาษา การใช้มารยาท กาลเทศะ เป็นต้น

3. ความเชื่อ

ถ้านักศึกษาเลือกเรื่องนี้ การศึกษาจะเน้นไปที่ความเชื่อของกลุ่มเป้าหมายที่จะมีผลหรือเกี่ยวข้องกับสุขภาพ และวิธีการนำมาปรับใช้เพื่อชักจูงให้กลุ่มเป้าหมายร่วมมือด้านสุขภาพ

4. ศาสนา

วิธีการศึกษาให้เลือกรื่องที่ให้ความกระจงศาสนาโคศาสนาหนึ่ง ขอบเขตและวิธีปฏิบัติทางศาสนาในส่วนที่จะเกี่ยวข้องกับปัญหาทางสุขภาพ และสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับพยาบาลวิชาชีพในการปรับตัวได้อย่างเหมาะสม เช่น ถ้าหากเราจะไปให้บริการแก่ผู้นับถือศาสนาคริสต์วันอาทิตย์ ควรไปที่ใด เป็นต้น

5. พัฒนานิสัยเฉพาะบุคคล

ถ้านักศึกษาเลือกเรื่องนี้ นักศึกษาจะต้องสำรวจข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับนิสัยการพูด อารมณ์ ความสนใจ ค่านิยม และลักษณะเฉพาะเกี่ยวกับพฤติกรรมทางสุขภาพ ทั้งนี้เพราะนิสัยเฉพาะบุคคลอาจมีปัญหาทางการพยาบาลได้ เช่น นิสัยรักสะอาดมากเกินไป เป็นต้น

จุดประสงค์ของการฝึกปฏิบัติ

ขอความรู้ที่ต้องการ

1. อธิบายคำต่อไปนี้

การปรับตัวให้เข้ากับชุมชน

ธรรมเนียมท้องถิ่น

การยอมรับความเป็นบุคคล

2. บังคับการใช้เวลา สถานที่ ภาษา มารยาท ขนบธรรมเนียม และ ประเพณีที่เหมาะสมสำหรับการเข้าหากลุ่มเป้าหมายที่กำหนดได้

3. บอกรายการสาเหตุและวิธีแก้ปัญหาการทำงานของพยาบาลที่เกิดจากการปรับตัวเข้ากับชุมชนไม่ได้ ใ้ได้อย่างถูกต้อง

ทักษะที่ต้องการ

1. ใช้ภาษาและวางตัวใ้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ ปทัสถานของสังคม ขนบธรรมเนียม และประเพณีของท้องถิ่นนั้น ๆ

2. วางแผนและนำแผนไปปฏิบัติในการที่จะเข้าพบหรือพบกับบุคคล ครอบครัวยุคน และชุมชนความวัตถุประสงค์ของการใ้ตรงกับปทัสถานของสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนความซื่อสัตย์ศึกษา

3. ประเมินผลการปฏิบัติตามแผนในข้อ (2) และวิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับปทัสถานของสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มเป้าหมาย

เจตคติที่ต้องการ

1. การยอมรับความเป็นบุคคลของประชาชนที่เกี่ยวข้อง เป็นวิธีการที่ช่วยให้การทำงานร่วมกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เกี่ยวข้องจะทำให้งานสำเร็จลงด้วยดี

จำนวนประสบการณ์ที่ต้อฝึกปฏิบัติ

3 กิจกรรมปฏิบัติการ

ระยะเวลาการฝึกปฏิบัติ

14 - 15 ชั่วโมงต่อ 1 ประสบการณ์

เนื้อหาวิชาบังคับ นักศึกษาคองเรียนภาคทฤษฎีเกี่ยวกับเนื้อหาความรู้ต่อไปนี้ก่อนลงฝึกปฏิบัติ

1. การสื่อสาร
2. มนุษยสัมพันธ์
3. สังคมวิทยา
4. วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น

สถานที่ฝึกปฏิบัติ

ขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมายที่นักศึกษาเลือก หรือที่ครูพิจารณาเห็นเหมาะสม

ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติ

ขั้นที่ 1 เตรียมการ

ให้นักศึกษาเลือกกิจกรรมปฏิบัติการที่สนใจ ทบทวนความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 ประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล

การประเมินข้อมูล (assessment) ในการฝึกปฏิบัติมี 2 ด้านคือ

- (1) ประเมินข้อมูลเกี่ยวกับนิสัย การพูด มารยาทของนักศึกษาเองในการที่จะเตรียมตัวเข้าปฏิบัติการ ปรับตัวเข้ากับชุมชน โดยใช้กระบวนการประเมินข้อมูลตามแบบฝึกหัดที่กำหนด และ (2) ประเมินข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายตามหัวข้อกิจกรรมปฏิบัติการที่เลือกและบันทึกข้อมูล

ขั้นที่ 3 วางแผนการปรับตัวเข้ากับชุมชน

เขียนแผนปรับตัวเข้ากับชุมชน โดยใช้ข้อมูลจากขั้นที่ 2 เป็นพื้นฐานของการวางแผนว่าท่านจะปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะทำให้ท่านสามารถสัมภาษณ์ สอน หรือแนะนำเกี่ยวกับสุขภาพแก่กลุ่มเป้าหมาย

ขั้นที่ 4 ปฏิบัติการ

นำแผนไปทดลองปฏิบัติจริงกับกลุ่มเป้าหมายในสถานการณ์จริง

ขั้นที่ 5 ประเมินผลการปฏิบัติ

ประเมินผลการปฏิบัติตามแผน บันทึกข้อที่ทำได้ ข้อที่ทำได้ และการแก้ปัญหา

ขั้นที่ 6 อภิปรายผลการเรียนรู้

บันทึกผลการเรียนรู้ตามแบบบันทึกท้ายแบบฝึกหัด เพื่อบอกว่าท่านได้เรียนรู้อะไรบ้าง และจะนำสิ่งที่เรียนรู้มาใช้เพื่อการปรับตัวอย่างไร พร้อมนำไปเข้าร่วมอภิปรายหลังการฝึกปฏิบัติกับกลุ่มนักศึกษา

มโนทัศน์สำหรับการฝึกปฏิบัติ

การสาธารณสุขมูลฐานเป็นกลวิธีการดูแลสุขภาพที่ประชาชนสามารถเข้าร่วมปฏิบัติ และช่วยตนเองได้อย่างเหมาะสมกับศักยภาพ และสิ่งแวดล้อมที่เป็นอยู่

การใช้การสาธารณสุขมูลฐานเป็นนโยบายหนึ่งของการดำเนินงานสาธารณสุขของประเทศ ทำให้บุคลากรสาธารณสุขมีบทบาทและทำหน้าที่เป็นผู้ส่งเสริม และสนับสนุนให้ประชาชนรู้จักการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง โดยการใชเทคโนโลยีที่เหมาะสม ใช้ทรัพยากรท้องถิ่นที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ด้านสุขภาพ และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสุขภาพ คำนึงถึง

การสร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนที่มีประสิทธิภาพนั้น บุคลากรสาธารณสุขจะต้องรู้จักประชาชนเป็นอย่างดีทั้งทางด้านการใช้ภาษา การสื่อสาร ภาษากาย ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถปรับตัวและเข้าถึงประชาชน

การปรับตัวเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้เข้าถึงประชาชนเพื่อพูด ซักถาม หรือพบ หรือ สร้างความสนใจด้านสุขภาพ โดยประชาชนมีความยินดีและร่วมมือในกิจกรรม วิธีการหรือสิ่ง

ที่นำเสนอแก่ประชาชน แต่ทั้งนี้จะต้องใช้หลักการต่อไปนี้เพื่อเป็นพื้นฐานในการปรับตัว

1. ต้องยอมรับความแตกต่างของบุคคล ครอบครัว และชุมชน ว่าจะมีปทัสถานทางสังคม วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีการปฏิบัติในชีวิตประจำวันต่างกัน
2. ทุกคนมีสิทธิส่วนบุคคล พยายามเคารพหรือสิทธิส่วนบุคคลทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน
3. การดำเนินการเพื่อกิจกรรมใดก็ตามที่จะให้เกิดความสำเร็จได้จะต้องใช้เวลา มารยาท ความประพฤติ และภาษาที่ถูกต้องกับบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน

การนำไปใช้เฉพาะกับสาขาวิชา

ในกรณีที่ต้องการนำหน่วยปฏิบัติการนี้ไปใช้เฉพาะสาขาวิชาการพยาบาลที่ตนเองสอน เช่น การพยาบาลอายุรศาสตร์ การพยาบาลเด็ก เป็นต้น ให้ครูเจาะจงปัญหาที่ศึกษาตามกิจกรรมปฏิบัติการใดโดยใช้แบบฝึกหัดปฏิบัติการฉบับเดิม

ตัวอย่าง เช่น การศึกษาเรื่องความเชื่อโดยการรณรงค์เพื่อรักษากระดูกหัก จักเป็นกิจกรรมปฏิบัติเรื่องความเชื่อ เป็นต้น กิจกรรมปฏิบัติการต่าง ๆ ที่นำเสนอมาในหน่วยนี้ จักเป็นกลางที่สุด เพื่อให้ครูสามารถนำไปพัฒนาและใช้เฉพาะสาขาวิชาของตนได้สะดวกและมีประสิทธิภาพ และใช้ทั้งกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ป่วยและบุคคลทั่วไป

หน่วยปฏิบัติการ

การส่งเสริมอนามัย

สมรรถนะ

วินิจฉัยและส่งเสริมพฤติกรรมอนามัยที่ถูกคองให้แก่ บุคคล ครอบครัว หรือชุมชน

ขอบเขตการฝึกปฏิบัติ

ฝึกทักษะการประเมินพฤติกรรมอนามัย การวางแผนและการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมอนามัยที่ถูกคอง และสอดคล้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลให้แก่บุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน

กิจกรรมปฏิบัติการ

นักศึกษาที่มีกิจกรรมปฏิบัติการที่สามารถเลือกศึกษาได้ตามความสนใจ 5 เรื่อง ซึ่งมีเนื้อหาเฉพาะที่แตกต่างกัน แต่สิ่งที่นักศึกษาต้องพิจารณาเหมือนกันคือการศึกษาสิ่งต่อไปนี้

1. จุดคองของพฤติกรรมอนามัยของกลุ่มเป้าหมาย
2. ขอบกพรองของพฤติกรรมอนามัย กลุ่มเป้าหมาย
3. ข้อวินิจฉัยการพยาบาล เพื่อพัฒนาพฤติกรรมอนามัยที่ถูกคอง
4. วิธีการร่วมมือกับกลุ่มเป้าหมายในการสนับสนุนหรือแก้พฤติกรรมอนามัย

ให้เป็นไปอย่างถูกต้อง

1. นิสัยการกิน

การฝึกสมรรถนะส่งเสริมอนามัยเรื่อง นิสัยการกินนี้ มุ่งให้นักศึกษาวิเคราะห์ให้เห็นพฤติกรรมอนามัยเฉพาะนิสัยการกินของบุคคล ครอบครัว หรือชุมชนนั้นว่ามีนิสัยการกินว่ามีจุดคองหรือสิ่งแก้ไขอย่างไร หากกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ป่วย ประเด็นศึกษาจะเน้นถึงนิสัยการกินที่เกี่ยวข้องกับโรค เช่น ประเภทและชนิดอาหาร ความเหมาะสมกับโรค เป็นต้น

2. นิสัยการออกกำลังกาย

การฝึกสมรรถนะส่งเสริมอนามัย เรื่อง นิสัยการออกกำลังกาย มุ่งให้นักศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมอนามัยด้าน ลักษณะ วิธีการ ความสนใจ ความสม่ำเสมอ และความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังกายของกลุ่มเป้าหมายเป็นหลัก ข้อความรู้อาจจากการปฏิบัติจะใช้เป็นแนวทางในการศึกษาพฤติกรรมอนามัยด้านอื่น ๆ ต่อไป หากกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ป่วยให้เน้นการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับโรคผู้ป่วย

3. อนามัยสิ่งแวดล้อม

การฝึกสมรรถนะส่งเสริมอนามัย เรื่อง การดูแลสุขภาพตนเอง เป็นการศึกษาพฤติกรรมเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมของบ้านเหมาะสม คือ มีบ้านแข็งแรง สะอาด มีสวนและน้ำดื่ม เพื่อเป็นแนวทางของการวิเคราะห์พฤติกรรมอนามัยอื่น ๆ ต่อไปได้ หากกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ป่วยให้ศึกษาเน้นถึงสิ่งแวดล้อมที่จะมีผลต่อความเจ็บป่วย

4. การดูแลสุขภาพตนเอง

การฝึกสมรรถนะส่งเสริมอนามัย เรื่อง การดูแลสุขภาพตนเอง เป็นการศึกษาพฤติกรรมอนามัยในด้านการดูแลสุขภาพ การตรวจสอบ การรักษาพยาบาลขั้นต้นในขณะเริ่มมีเจ็บป่วย และการปฏิบัติเพื่อดำรงไว้ซึ่งความมีสุขภาพดีของกลุ่มเป้าหมาย การฝึกปฏิบัตินี้ขอเรียนรู้อีกได้ นักศึกษานำไปใช้เพื่อการวิเคราะห์พฤติกรรมอนามัยอื่น ๆ ต่อไป หากกลุ่มเป้าหมายเจ็บป่วย จะหมายถึงการดูแลสุขภาพ เมื่อเจ็บป่วย หรือหายจากการเจ็บป่วย

5. สุขภาพฟัน

การฝึกสมรรถนะส่งเสริมอนามัย เรื่อง สุขภาพฟัน มุ่งให้นักศึกษาเรียนรู้พฤติกรรมอนามัยในด้านการดูแลสุขภาพฟัน และปัญหาของฟัน การตรวจสอบฟันและการแก้ปัญหา ในกรณีที่กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ป่วยให้เน้นสุขภาพฟันที่เกี่ยวข้องกับโรคของผู้ป่วยนั้น

ข้อความรทต้องการ

1. อธิบายคำต่อไปนี้ได้
พฤติกรรมอนามัย
จปฐ.
พฤติกรรมกรรมการแก้ปัญหาอนามัยของแต่ละบุคคล
พัฒนาการนิสัย
2. บอกความสำคัญและเขียนหลักการวิเคราะห์พฤติกรรมอนามัยได้
3. อธิบายเหตุผลของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมอนามัยของกลุ่มเป้าหมาย
ที่ศึกษาได้

ทักษะที่ต้องการ

1. เก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมอนามัยของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน
ด้วยการสัมภาษณ์และสังเกตแบบมีส่วนร่วมได้
2. แปลข้อมูลและวินิจฉัยพฤติกรรมอนามัยที่คหรือพฤติกรรมอนามัยที่ควรต้องแก้ไข
โดยตรงตามปัจจัยที่มีอิทธิพล
3. วางแผนและปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมอนามัยที่ถูกต้องอย่างสอดคล้องกับปัญหา
พฤติกรรมอนามัยและศึกษามผล

เจตคติที่ต้องการ

1. ตระหนักถึงความสำคัญของความเป็นอยู่ตามเกณฑ์ จปฐ. ซึ่งเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำ
ที่เป้าหมายนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี
2. ตระหนักถึงความสำคัญของปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรมอนามัย

เกณฑ์จำนวนประสบการณ์ที่ต้องการฝึกปฏิบัติ

3 กิจกรรมปฏิบัติการ

ระยะเวลาการฝึกปฏิบัติ

14 - 15 ชั่วโมงต่อ 1 ประสบการณ์

เนื้อหาวิชาบังคับ นักศึกษาต้อง เรียนภาคทฤษฎีเกี่ยวกับเนื้อหาความรู้ต่อไปนี้ก่อนลงฝึกปฏิบัติ

1. การเก็บข้อมูล
2. สถิติเบื้องต้น
3. จปฐ.
4. การสาธารณสุขมูลฐาน

สถานที่ฝึกปฏิบัติ

ขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมายที่นักศึกษาเลือก หรือที่ครูพิจารณาเห็นเหมาะสม

ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติ

ขั้นที่ 1 เตรียมการ

ให้นักศึกษาเลือกกิจกรรมปฏิบัติการที่สนใจ ทบทวนความรู้ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 ประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล

ให้นักศึกษาประเมินปัญหาโดยใช้แบบฝึกหัดปฏิบัติการเป็นแนวทางในการศึกษา แต่บางกิจกรรมปฏิบัติการจะมีเกณฑ์ช่วยวินิจฉัยการพยาบาลด้วย เช่น นิสัยการกิน การตรวจสุขภาพ จปฐ. และ กชช.2 ค. ซึ่งบางส่วนจะแนบไว้ในแบบฝึกหัดปฏิบัติการ แต่บางส่วน นักศึกษาสามารถขอได้ที่ครู

ขั้นที่ 3 วางแผนการพยาบาล

แผนการพยาบาลที่นักศึกษาเขียนนี้เป็นแผนส่งเสริมหรือแก้ปัญหาพฤติกรรมอนามัย ซึ่งหมายความว่าถ้านักศึกษาประเมินปัญหาแล้วพบว่ามีความเสี่ยงเกี่ยวกับพฤติกรรมอนามัยที่ส่งเสริมมาก ไม่พบข้อเสียก็ให้ทำแผนส่งเสริม ซึ่งอาจจะขยายแผนจากขอบเขตกิจกรรมเดิมไปสู่กิจกรรมอื่น ๆ ได้อีก เช่น จากการศึกษา พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการออกกำลังกายที่ นักศึกษาก็พิจารณาผนวกการตรวจสุขภาพเข้าในแผนด้วยก็ได้ เป็นต้น

แต่หากประเมินปัญหาแล้วพบข้อเสียของพฤติกรรมอนามัยให้นักศึกษาวางแผน เพื่อแก้ไขปัญหานั้น ๆ

ขั้นที่ 4 ปฏิบัติการ

เป็นขั้นของการนำแผนไปปฏิบัติจริงร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยนักศึกษาต้องนำแผนไปเสนอแก่กลุ่มเป้าหมาย พิจารณาแก้ไขปรับปรุงแล้วให้กลุ่มเป้าหมายนำไปปฏิบัติพร้อมติดตามประเมินผล

ขั้นที่ 5 ประเมินผลการปฏิบัติ

เมื่อครบกำหนดเวลาประเมินผลให้นักศึกษากลับไปประเมินกลุ่มเป้าหมาย อภิปรายปัญหา และ

ขั้นที่ 6 อภิปรายผลการเรียนรู้

ให้นักศึกษารวบรวมข้อความรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ต่าง ๆ เข้าไปนำเสนอแก่กลุ่มเพื่อนักศึกษา เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์

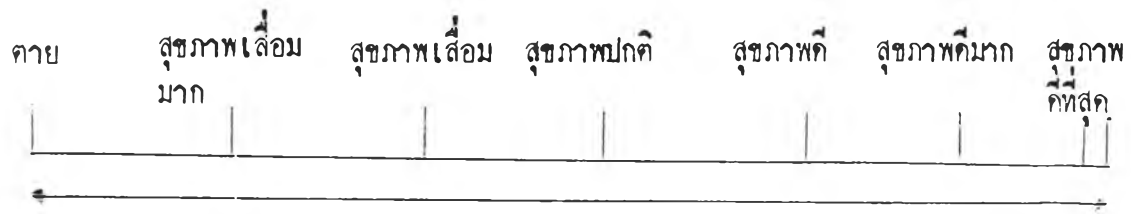
มโนทัศน์สำหรับการปฏิบัติ

คุณภาพชีวิต (Quality of life) เป็นภาวะที่คนนั้นสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในระดับที่เหมาะสมตามความจำเป็นของช่วงชีวิตนั้น ๆ ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขเห็นว่า การมีคุณภาพชีวิตที่ดี ประชาชนควรมีความเป็นอยู่ตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ครบถ้วน ซึ่งสุขภาพที่ดีจะเป็นส่วนหนึ่งที่บ่งชี้ถึงคุณภาพชีวิตที่ดี

การมีสุขภาพที่ดีนั้นต้องเกิดจากบุคคล คนนั้นมีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพร่างกาย จิตใจ และสังคมของตนได้ถูกต้อง

ความเจ็บป่วยและสุขภาพนั้น เป็นสิ่งต่อเนื่องกัน ซึ่งรอย (Callista Roy) เรียกว่า Health-illness continuum มีความหมายว่าระดับแห่งสุขภาพและความเจ็บป่วยของคนเป็นความต่อเนื่องกันที่อาจเกิดขึ้นแก่คนใดคนหนึ่ง ณ เวลาใดเวลาหนึ่งก็ได้ดังนี้

ซึ่งวิธีการแก้ปัญหาที่คิดคือการส่งเสริมให้คนมีพฤติกรรมอนามัยที่เหมาะสม เพื่อดำรงไว้ซึ่งความ
มีสุขภาพปกติเป็นอย่างดี

การมีสุขภาพดี มีโชเฉพาะแต่การหลีกเลี่ยงความเจ็บป่วย หรือทำให้อายุยืนเท่านั้น
แต่ยังมุ่งถึงการเพิ่มคุณภาพชีวิตด้วยการทำกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมสุขภาพกาย จิตใจ อารมณ์
และสังคมที่ดีด้วย ซึ่งการมีสุขภาพดีสามารถทำให้เกิดขึ้นได้ในคนทุกเพศทุกวัย หรือแม้แต่
ผู้เจ็บป่วยเรื้อรัง และผู้พิการ

การทำให้บุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน มีสุขภาพดีนั้นมิใช่อยู่ที่พยายาม
เป็นผู้บอก เป็นผู้สอน เป็นผู้ชี้ แต่พยายามควรต้องเป็นผู้กระตุ้น สนับสนุนให้เขาเหล่านั้น
เรียนรู้และพึ่งตนเองในการสร้างพฤติกรรมอนามัยที่ดีอย่างเหมาะสมกับศักยภาพและสิ่งแวดล้อม
ของเขาเอง

การนำไปใช้เฉพาะสาขาวิชา

ในกรณีที่ครูต้องการนำหน่วยปฏิบัติการนี้ไปใช้เฉพาะสาขาวิชาการศึกษาที่ตนเองสอน
เช่น การพยาบาลอายุรศาสตร์ การพยาบาลเด็ก เป็นต้น ให้ครูเจาะจงปัญหาที่ศึกษาได้โดย
ใช้แบบฝึกหัดและวิธีการฝึกเช่นเดิม

ตัวอย่างเช่น นิสัยการออกกำลังกาย ถ้าเป็นผู้ป่วยโรคหัวใจ จะกำหนดการออก
กำลังกายเป็นอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับอาการของโรคและสภาวะของผู้ป่วย เป็นต้น กิจกรรม
ปฏิบัติการที่นำเสนอมาในหน่วยนี้ จะจัดเป็นกลางที่สุด เพื่อให้ครูสามารถนำไปพัฒนาและใช้
เฉพาะสาขาวิชาของตนได้สะดวกและมีประสิทธิภาพ

หน่วยปฏิบัติการ

การส่งเสริมการดูแลตนเอง

สมรรถนะ

ประเมินสภาวะปัญหาสุขภาพของบุคคล ครอบครัว หรือเมื่อมีปัญหา และสนับสนุนให้แก้ไขปัญหาคายตนเองตามความสามารถและสิ่งแวดล้อมของบุคคล ครอบครัว หรือชุมชนนั้น

ขอบเขตการฝึกปฏิบัติ

ฝึกทักษะการใช้ข้อมูลทางสังคม และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง เป็นแนวทางการแก้ปัญหของบุคคล ครอบครัว หรือชุมชน ตามปัญหาทางสุขภาพที่ปรากฏ

กิจกรรมปฏิบัติการ

นักศึกษามีกิจกรรมปฏิบัติการที่สามารถเลือกศึกษาได้ตามความสนใจได้ 5 เรื่องคือ

1. ปัญหาสุขภาพจากความเจ็บป่วย

ถ้านักศึกษาเลือกกิจกรรมปฏิบัติการเรื่องนี้ แสดงว่ากลุ่มเป้าหมายของนักศึกษาจะต้องเป็นผู้เจ็บป่วย มีโรคประจำตัว ในขั้นต้นนักศึกษจะต้องประเมินว่ากลุ่มเป้าหมายนั้นมีปัญหาสุขภาพจากความเจ็บป่วยใดที่ต้องการให้ความช่วยเหลือเป็นการเฉพาะ

2. การสอนสุขศึกษา

นักศึกษาทุกคนอาจจะคุ้นเคยกับการสอนสุขศึกษา แต่นักศึกษจะต้องประเมินกลุ่มเป้าหมายที่จะสอนนั้นว่าแท้จริงเขาต้องการรู้เรื่องอะไร เช่น ความรู้เรื่องอหิวาตกโรค อาจไม่จำเป็นที่นักศึกษาต้องสอนทั้งเรื่อง เพราะเขาไม่ยากรู้และเขารู้แล้วเกือบหมด แต่สิ่งที่เขาอยากรู้มากที่สุดก็คือ เป็นอหิวาตกโรคทำไมตาย เนื้อหาที่สอนก็จะเจาะจงเฉพาะตอนนี้เป็นต้น

3. การฟื้นฟูสุขภาพ

ประเด็นศึกษาคือ การวิเคราะห์ปัญหาความต้องการฟื้นฟูสุขภาพของกลุ่มเป้าหมาย ว่าต้องการวิธีการฟื้นฟูแบบใด และจะดำเนินการอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับบุคคล ครอบครัว หรือชุมชน

4. การช่วยตัวเองหลังการเจ็บป่วย

เป็นเรื่องที่นักศึกษาจะต้องศึกษาเกี่ยวกับผู้ป่วย จะต้องช่วยตัวเองอย่างไรบ้าง เพื่อการกลับสู่สภาพปกติ และใช้ชีวิตปกติ หรือเพื่อเป็นการลดปัญหาทางสังคม ไม่เป็นภาระแก่ครอบครัว

5. การป้องกันการเจ็บป่วย

ถ้านักศึกษาเลือกหัวข้อนี้ นักศึกษาต้องตรวจสอบว่ากลุ่มเป้าหมายกำลังเสี่ยงต่อโรคใดยัง เช่น คนสูงอายุกับโรคอุบัติเหตุของเส้นเลือดในสมอง คนสูงอายุกับความดันโลหิต การได้รับสารพิษ คนงานโรงไม้กับโรคปอดบางชนิด เป็นต้น แต่ทั้งนี้ให้รวมคนปกติทั่วไปได้เรียนรู้การป้องกันความเจ็บป่วยด้วย

จุดประสงค์ของการฝึกปฏิบัติ

ข้อความรู้ที่ต้องการ

- อธิบาย และยกตัวอย่างคำต่อไปนี้ได้
  - การแก้ปัญหา
  - ความเชื่อกับแก้ปัญหาสุขภาพ
- อธิบายขั้นตอนการประเมินความต้องการด้านสุขภาพของกลุ่มเป้าหมายตามกระบวนการพยาบาลและการแก้ปัญหาได้ถูกต้อง พร้อมทั้งตั้งใจและแก้ปัญหาได้

ทักษะที่ต้องการ

- ประเมินความต้องการโดยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคม และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสุขภาพที่ปรากฏไว้

2. วางแผนการพยาบาลและปฏิบัติการ เพื่อแก้ปัญหาทางสุขภาพโดยตรงความต้องการหรือปัญหาสุขภาพที่วิเคราะห์ได้
3. ประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาลตามแผน (2) และบ่งชี้แนวทางปฏิบัติต่อเนื่องได้

เจตคติที่ต้องการ

1. การแก้ปัญหาสุขภาพที่ดีต้องเกิดจากความเข้าใจของผู้มีปัญหาเอง ยอมรับและแก้ไขด้วยความเต็มใจ
2. มีความพอใจที่จะเป็นผู้ชี้แนะและช่วยเหลือให้ประชาชนแก้ปัญหาสุขภาพด้วยตนเอง

เกณฑ์จำนวนประสบการณ์ที่ต้องฝึกปฏิบัติ   3 กิจกรรมปฏิบัติการ

ระยะเวลาการฝึกปฏิบัติ   14 - 15 ชั่วโมงต่อ 1 ประสบการณ์

เนื้อหาวิชาบังคับ   นักศึกษาต้องเรียนภาคทฤษฎีเกี่ยวกับเนื้อหาความรู้ต่อไปนี้ก่อนลงฝึกภาคปฏิบัติ

1. สถิติเบื้องต้น
2. การวางแผน
3. การแก้ปัญหา
4. การแก้ไขข้อขัดแย้ง

สถานที่ฝึกปฏิบัติ

ขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมายที่นักศึกษาเลือก หรือที่ครูพิจารณาเห็นเหมาะสม

ขั้นตอนปฏิบัติการ

ขั้นที่ 1 เตรียมการ

ให้นักศึกษาเลือกกิจกรรมปฏิบัติการที่สนใจ ทบทวนความรู้ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 ประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล

ศึกษาปัญหาทางสุขภาพของกลุ่มเป้าหมายที่ปรากฏเลือกมา 1 ปัญหา แล้วดำเนินการประเมินข้อมูลทางร่างกาย จิตใจ และสังคม เพื่อวินิจฉัยความต้องการการพยาบาล

ขั้นที่ 3 วางแผนการพยาบาล

เขียนแผนปฏิบัติการ โดยใช้ข้อมูลจากขั้นที่ 1 เป็นพื้นฐานของการวางแผน เพื่อสนองตอบตามความต้องการการพยาบาลของกลุ่มเป้าหมาย

ขั้นที่ 4 ปฏิบัติการ

นำแผนไปอภิปรายจริงกับกลุ่มเป้าหมายและให้นำไปปฏิบัติในสถานการณ์จริงตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 5 ประเมินผลการปฏิบัติ

ประเมินผลการปฏิบัติจริง ปัญหา ข้อค้นพบ และสิ่งที่เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติ

ขั้นที่ 6 อภิปรายแผนการ เรียนรู้

บันทึกประสบการณ์การเรียนรู้ แล้วนำเอาอภิปรายกับกลุ่มนักศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้

มโนทัศน์สำหรับการฝึกปฏิบัติ

เมื่อสุขภาพเสื่อมมากจนถึงระดับความเจ็บป่วยแล้ว ถ้าไม่ถึงแก่ชีวิต โอกาสการกลับมาสู่ภาวะปกติมี 4 ลักษณะคือ 1) เป็นผู้พิการ 2) เป็นผู้มีโรคประจำตัว

3) เป็นพาหะนำโรคชั่วคราว หรือ 4) เป็นผู้หายจากโรคที่ต้องการการพักฟื้นชั่วคราวระยะหนึ่งก่อนเข้าสู่ภาวะปกติ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสมุฐานของโรคที่เป็น

การดูแลรักษาต่อเนื่องที่มีประสิทธิภาพแก่ผู้มีปัญหาทางสุขภาพจะต้องเกิดจากความร่วมมือของผู้ที่มีปัญหา ครอบครัว และผู้เกี่ยวข้อง มีความเข้าใจตรงกัน และร่วมกันแก้ปัญหาที่ตรงกับความต้องการของผู้มีปัญหา

การวินิจฉัย ความต้องการของผู้มีปัญหาทางสุขภาพจะเป็นคัมภีร์บ่งชี้สำคัญที่จะทำให้สามารถเลือกการพยาบาลแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

ความสำคัญของการแก้ปัญหาอยู่ที่ประชาชนเองเป็นผู้เห็นปัญหา ยอมรับโดยมีพยาบาลเป็นผู้ชี้แนะและสนับสนุน เพื่อให้เขาช่วยตนเองได้ และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข จึงเป็นสิ่งที่ถูกต้อง

การแก้ปัญหาสุขภาพที่ถูกต้องควรเป็นการป้องกันมากกว่าการแก้เมื่อเกิดปัญหาแล้ว เพราะระยะเวลาการดูแลและการใช้จ่ายจะแตกต่างกันมาก อีกทั้งผลต่อภาวะสุขภาพและคุณภาพชีวิตก็แตกต่างกัน

การนำไปใช้เฉพาะกับสาขาวิชา

ในกรณีที่ครูต้องการนำหน่วยปฏิบัติการนี้ไปใช้เฉพาะสาขาวิชาการพยาบาลที่ตนเองสอน เช่น การพยาบาลอายุรศาสตร์ การพยาบาลเด็ก เป็นต้น ให้ครูเจาะจงปัญหาที่ศึกษาได้โดยใช้แบบฝึกหัดและวิธีการฝึกเช่นเดิม

ตัวอย่างเช่น การฟื้นฟูสุขภาพ ถ้าผู้ป่วยกระดูกหัก ให้ครูกำหนดขอบเขตเรื่องที่ศึกษาเป็นกระดูกหักใด ไม่จำเป็นต้องใช้กิจกรรมปฏิบัติการเฉพาะที่น่าเสนอนี้เท่านั้น เนื่องจากกิจกรรมปฏิบัติการที่น่าเสนอนี้ จะจัดเป็นกลางที่สุดเพื่อให้ครูสามารถนำไปพัฒนาและใช้เฉพาะสาขาวิชาของตนได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ

หน่วยปฏิบัติการ

สนับสนุนการช่วยตนเอง

สมรรถนะ

สนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว หรือชุมชน เรียนรู้บริการสุขภาพของรัฐ และการปฏิบัติเพื่อการช่วยตนเองเมื่อต้องการ

ขอบเขตการฝึกปฏิบัติ

ฝึกทักษะการปฏิบัติที่จะทำให้บุคคล ครอบครัว หรือชุมชนมีความเข้าใจค่าบริการสุขภาพของรัฐและใช้ให้เป็นประโยชน์

กิจกรรมปฏิบัติการ

ในการฝึกปฏิบัติให้นักศึกษา เลือกกิจกรรมปฏิบัติการข้อใดข้อหนึ่งสำหรับศึกษาทำความเข้าใจ แต่ละกิจกรรมจะมีแบบฝึกหัดในลักษณะเดียวกันสำหรับการฝึกปฏิบัติแต่ละชั้นตอน

1. การใช้ทรัพยากรบุคคลด้านสุขภาพ ศึกษาลักษณะการใช้ทรัพยากรบุคคลที่กลุ่มเป้าหมายใช้อยู่ โดยทั่วไปคามปกติ ทั้งที่เป็นการรักษาแผนโบราณ และแผนปัจจุบัน วิธีการใช้ ผลจากการใช้ ค้นหาจุดดี จุดบกพร่องของการใช้ทรัพยากรบุคคลดังกล่าว วิจัยความต้องการ การแก้ปัญหาแล้ววางแผนแนวการปฏิบัติเพื่อใช้ทรัพยากรบุคคลทางสุขภาพ เช่น อสม. และบุคลากรสาธารณสุข เป็นต้น ให้เป็นไปอย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพและตรงกับความต้องการ เมื่อมีปัญหาคความเจ็บป่วย

2. การใช้ทรัพยากรพื้นบ้านให้เกิดประโยชน์ ทรัพยากรในที่นี้หมายถึงสิ่งที่มีอยู่ และสามารถหยิบฉวยใช้ได้ เช่น สิ่งของเครื่องใช้ โครงการต่าง ๆ ของการสาธารณสุขมูลฐาน เช่น กองทุนยา นอกจากนี้ให้รวมถึงผลไม้ใบหญ้า อาหารที่มีอยู่นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์คือสุขภาพ โดยนักศึกษาต้องศึกษาร่วมกับกลุ่มเป้าหมายและวางแผนร่วมกันที่จะนำมาใช้

วิธีการศึกษา ให้สิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพ แล้วร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อศึกษาข้อมูลในรายละเอียด รูปผล วางแผนการนำไปใช้

3. การแก้ปัญหาสุขภาพของบุคคลในครอบครัว ให้ศึกษาโครงสร้างครอบครัว บุคคลที่มีอิทธิพลต่อครอบครัว วิธีการดำเนินชีวิตของครอบครัว ศาสนา ความเชื่อที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพ วิธีการแก้ปัญหา พัฒนาการนิสัยทางสุขภาพของคนในครอบครัว วิเคราะห์หาจุดดี และจุดบกพร่อง เพื่อร่วมกับกลุ่มเป้าหมายในการแก้ปัญหา เช่น การเกิดโรคติดต่อในบ้าน

4. การสร้างสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพ ให้ศึกษาสิ่งแวดล้อมทางกาย อันได้แก่ แสง เสียง มลพิษ ความสะอาดสิ่งแวดล้อม การทำงาน การกิน การพักผ่อน การสังคม และสิ่งแวดล้อมทางจิตใจอันได้แก่สภาวะทางเศรษฐกิจ ความเครียดจากความเป็นอยู่ สัมพันธภาพภายในครอบครัว สัมพันธภาพกับสังคม ใ้วิเคราะห์และวินิจฉัยเพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาสุขภาพที่ดีต่อไป

5. การใช้แหล่งบริการทางสุขภาพให้เกิดประโยชน์ สำรวจแหล่งบริการทางสุขภาพ ที่มีอยู่ ระยะทาง เวลาที่ใช้บริการ ลักษณะของบริการ และวางแผนการใช้แหล่งบริการ

จุดประสงค์ของการฝึกปฏิบัติ

ขอความรู้ที่ต้องการ

1. อธิบายคำต่อไปนี้ และยกตัวอย่างได้

การสนใจ

กระบวนการตัดสินใจ

การมีส่วนร่วม

2. บอกแหล่งบริการสาธารณสุขในท้องที่ที่ศึกษา และงานการสาธารณสุขในท้องถิ่นของกลุ่มเป้าหมายได้

ทักษะที่ต้องการ

กระตุ้นให้บุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน ร่วมแก้ปัญหา ดังนี้

1. ให้ข้อมูลที่ เป็นสาเหตุของปัญหาสำหรับพิจารณาตัดสินใจสนับสนุนกลุ่มเป้าหมายให้ช่วยตนเอง
2. การเลือกใช้บริการทางการสาธารณสุข เช่น อสม. มสส. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขใกล้เคียงเหมาะสมกับปัญหา
3. การเลือกใช้บริการทางสุขภาพ เช่น สถานอนามัย กองทุนฯ ให้เป็นประโยชน์
4. อัดฉีดใจและวางแผนแก้ปัญหาสุขภาพโดยกลุ่มเป้าหมายช่วยตนเอง
5. ประเมินะผลปฏิบัติการความแผน

เจตคติที่ต้องการ

1. การแก้ปัญหาสุขภาพต้องเกิดจากบุคคลคนนั้นเข้าใจและเป็นผู้ตัดสินใจด้วยตนเอง
2. บุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน จะต้องมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ

เกณฑ์จำนวนประสบการณ์ที่ต้องการฝึกปฏิบัติ 3 กิจกรรมปฏิบัติการ

ระยะเวลาการฝึกปฏิบัติ ครั้งละ 14 - 15 ชั่วโมง คอประสบการณ์

เนื้อหาวิชาบังคับ เนื้อหาวิชาความรู้ที่นักศึกษาต้องเรียนมาก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ คือ

1. การรู้จักใจ
2. การมีส่วนร่วม
3. มนุษยสัมพันธ์
4. สถานบริการสาธารณสุขและบุคลากรสาธารณสุข
5. การสาธารณสุขมูลฐาน

สถานที่ฝึกปฏิบัติ

ขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมายที่นักศึกษาเลือกฝึกปฏิบัติ หรือที่ครูพิจารณาเห็นเหมาะสม

ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติ

ขั้นที่ 1 เตรียมการ

ให้นักศึกษาเลือกกิจกรรมปฏิบัติการที่สนใจ ทบทวนความรู้ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 ประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล

เมื่อนักศึกษาเลือกกิจกรรมปฏิบัติการได้แล้ว ให้นักศึกษาร่วมกันวิเคราะห์และประเมินข้อมูลที่เกี่ยวข้องของกลุ่มเป้าหมายเพื่อวินิจฉัยปัญหา หรือความต้องการ

ขั้นที่ 3 วางแผนการพยาบาล

ให้นักศึกษาร่วมกับกลุ่มเป้าหมายในการพิจารณาแผนที่จะหาทางแก้ปัญหา ปรับปรุงแผนเพื่อแก้ปัญหา บอกข้อข้อเสียและเลือกวิธีที่ดีที่สุด

ขั้นที่ 4 ปฏิบัติการ

ให้กลุ่มเป้าหมายดำเนินการตามแผนการแก้ปัญหาที่กำหนด (ในกรณีทำได้) โดยนักศึกษาเป็นผู้สนับสนุน และกำหนดเวลาสำหรับการติดตามผล

ขั้นที่ 5 ประเมินผลการปฏิบัติ

ให้นักศึกษาคิดความและประเมินผลร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อศึกษาวิธีการหรือหาทางแก้ไขปัญหาให้ดีที่สุด

ขั้นที่ 6 อภิปรายผลการเรียนรู้

เมื่อปฏิบัติครบกระบวนการแล้ว ให้นักศึกษานำที่ประสบการณ์การเรียนรู้ของตนลงในคำถามท้ายแบบฝึกหัด และนำเอาอภิปรายผลการเรียนรู้ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ร่วมกับเพื่อนนักศึกษา

มโนทัศน์สำหรับการปฏิบัติ

การสาธารณสุขมูลฐานเป็นกลวิธีที่จะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพ โดยวิธีการที่สามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและทรัพยากรที่หาได้ในท้องถิ่น

การที่จะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้นั้น จะต้องทำให้ประชาชนเรียนรู้ถึงความจำเป็นของการดูแลสุขภาพ และความเป็นไปได้ที่จะดูแลสุขภาพด้วยตนเองได้อย่างถูกต้องวิธี

การแก้ปัญหาสุขภาพจะต้องเกิดจากบุคคลคนนั้นเข้าใจปัญหา มีความรู้ถึงข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพการสาธารณสุข การบริการสุขภาพ การทำหน้าที่ของบุคลากรสาธารณสุข และรวมในการทดลองการแก้ปัญหาด้วยตัวของเขาเอง

การช่วยตนเองด้านสุขภาพนอกจากมีพฤติกรรมรณรงค์ที่ถูกต้อง รู้จักการดูแลสุขภาพแล้ว ประชาชนจะต้องเรียนรู้การช่วยตนเองทางสุขภาพเมื่อต้องการความช่วยเหลือ

การนำไปใช้เฉพาะสาขาวิชา

ในกรณีที่ครูต้องการนำหน่วยปฏิบัติการนี้ไปใช้เฉพาะสาขาวิชาการพยาบาลที่ตนเองสอน เช่น การพยาบาลอายุรศาสตร์ การพยาบาลเด็ก เป็นต้น ให้ครูเจาะจงปัญหาที่ศึกษาได้ โดยใช้แบบฝึกหัดและวิธีการฝึกเกม

ตัวอย่างเช่น ผู้ป่วยมีแผลเรื้อรังต้องทำแผลจะเลือกใช้สถานบริการสุขภาพแบบใดก็สามารถศึกษาได้ กิจกรรมปฏิบัติการที่นำเสนอมาในหน่วยนี้ จะจัดเป็นกลางที่สุด เพื่อให้ครูสามารถนำไปพัฒนาและใช้เฉพาะสาขาวิชาของตนได้สะดวกและมีประสิทธิภาพ

หน่วยปฏิบัติการ

การประสานบริการ

สมรรถนะ

ส่งเสริมให้บุคคล ครอบครัว หรือชุมชน เรียนรู้การช่วยตนเอง เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้บริการสุขภาพ ให้สามารถไปรับการรักษาพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตการฝึกปฏิบัติ

ฝึกทักษะการสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว หรือชุมชนช่วยเหลือผู้ป่วยหรือผู้ต้องการบริการทางสุขภาพ ให้สามารถรับการรักษาหรือการบริการที่ถูกต้อง ปลอดภัย โดยเหมาะสมกับสภาพชุมชน

กิจกรรมปฏิบัติการ

ในการฝึกปฏิบัติให้นักศึกษาเลือกกิจกรรมปฏิบัติการข้อใดข้อหนึ่งสำหรับการศึกษาค้นคว้าความสนใจ แต่ละกิจกรรมจะมีแบบฝึกหัดเหมือนกัน นอกจากนี้บางส่วนอาจต้องศึกษาเพิ่มเติมเป็นการเฉพาะในกรณีหลังนี้ให้ปรึกษาครูนิเทศก์

1. การเลือกใช้วิธีขนส่งผู้ป่วย ใน การฝึกปฏิบัติให้นักศึกษาค้นคว้าและสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับระยะทางถึงสถานบริการสุขภาพ วิธีการเคลื่อนย้าย การช่วยเหลือของ อสม. การจำแนกระดับผู้ป่วยกับบริการที่มีประสิทธิภาพที่สามารถช่วยเหลือผู้ป่วยได้

2. การจำแนกอาการสำคัญก่อนส่งโรงพยาบาล ปัญหาควรพิจารณาเฉพาะความผิดปกติที่เป็นจริงจากกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะอาการสำคัญก่อนมาโรงพยาบาล เรียงลำดับความสำคัญของปัญหา การปฏิบัติหลักสำคัญของนักศึกษาคือการนำความรู้ไปเสนอแนะให้กลุ่มเป้าหมายมีความเข้าใจที่จะจำแนกผู้ป่วยตามลำดับความสำคัญเพื่อการส่งโรงพยาบาลได้

3. การประชุมพยาบาลก่อนส่งโรงพยาบาล สำหรับกิจกรรมนี้ให้นักศึกษาที่เลือกเฉพาะการประชุมพยาบาลที่กลุ่มเป้าหมายสนใจเท่านั้น แล้ววิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน เพื่อการให้ความรู้ สารคดี วางแผน และกำหนดแนวทางปฏิบัติร่วมกันเพื่อนำส่งโรงพยาบาล

การประเมินสำหรับกิจกรรมนี้คงจะเป็นที่กลุ่มเป้าหมายทบทวนและสารคดีให้ดู (Return demonstrate) ถ้ามานักถือว่าเขาสามารถปฏิบัติได้

4. การนำผู้เจ็บป่วยส่งโรงพยาบาล ในกรณีจะเน้นวิธีการดูแลเพื่อขนส่งผู้ป่วยไปโรงพยาบาลว่าควรปฏิบัติอย่างไรในระหว่างเดินทาง เพื่อให้ผู้ป่วยปลอดภัยที่สุด การศึกษาจะเป็นตามประเด็นที่กลุ่มเป้าหมายสนใจแล้วลองพิจารณาวางแผนร่วมกัน หลังจากนั้นประเมินความสามารถในการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย

5. การใช้โครงการสาธารณสุขของรัฐ และหมู่บ้านคานการรักษายาบาล นักศึกษากับกลุ่มเป้าหมายของสำรวจโครงการสาธารณสุขในหมู่บ้านว่ามีอะไรบ้าง และทำหน้าที่อะไร จะใช้บริการใดอย่างไร กลุ่มเป้าหมายควรปฏิบัติอย่างไรเพื่อเป็นแนวทาง

จุดประสงค์ของการฝึกปฏิบัติ

ขอความรู้ที่ต้องการ

1. อธิบายความหมายของคำต่อไปนี้ได้
  - การลงคอ
  - การคัดกรอง
  - การทำงานเป็นทีม
2. อธิบายถึงความสำคัญของการประสานบริการกับการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ โดยตัวกลุ่มเป้าหมายเอง

ทักษะที่ต้องการ

1. วิเคราะห์และกำหนดแนวทางความช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยร่วมกับ บุคคล ครอบครัว

กลุ่มชน หรือชุมชน ให้สามารถรับการรักษาที่ถูกต้องทันเวลา

2. สนับสนุนให้บุคคลหรือครอบครัวสามารถวินิจฉัยปัญหาความเจ็บป่วยและแก้ไขได้อย่างถูกต้องให้รวมถึงชุมชนด้วย
3. แนะนำวิธีการใช้แหล่งบริการสุขภาพในท้องถิ่น
4. ช่วยให้บุคคล ครอบครัว และชุมชน สามารถรวมวางแผนประสานการรักษาเมื่อมีปัญหาความเจ็บป่วยได้

เจตคติที่ต้องการ

1. การประสานบริการสุขภาพขั้นต้น (Basic Health Service) ที่ต้องการจากความเข้าใจและความพร้อมของบุคคล ครอบครัว ชุมชนในท้องถิ่นนั้น ๆ
2. พยาบาลวิชาชีพของโลใจที่จะเป็นแหล่งข้อมูลและผู้ช่วยเหลือทางการพยาบาล ความเท่าเทียมการรับบริการของวิชาชีพที่จะพึงมี
3. ตระหนักถึงความสำคัญของการสาธารณสุขมูลฐานและการบริการสุขภาพขั้นต้น

เกณฑ์จำนวนประสบการณ์ที่พึงปฏิบัติ 3 กิจกรรมปฏิบัติการ

ระยะเวลาการฝึกปฏิบัติ 14 - 15 ชั่วโมง

เนื้อหาวิชาบังคับ เนื้อหาความรู้ที่นักศึกษาต้องเรียนมาก่อนการฝึกปฏิบัติ คือ

1. การปฐมพยาบาล
2. การประสานงาน
3. บทบาทหน้าที่ของกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต
4. การมีส่วนร่วม
5. การสาธารณสุขมูลฐานกับนโยบายการสาธารณสุขของประเทศ

สถานที่ฝึกปฏิบัติ

ขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมายที่นักศึกษาเลือก และที่ครูพิจารณาแล้วเห็นว่าเหมาะสม

ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติ

ขั้นที่ 1 เตรียมการ

ให้นักศึกษาเลือกกิจกรรมปฏิบัติการที่สนใจ ทบทวนความรู้ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 ประเมินข้อมูลและวินิจฉัยการพยาบาล

เมื่อนักศึกษาเลือกกิจกรรมปฏิบัติการแล้ว พกกลุ่มเป้าหมายเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อวินิจฉัยความต้องการการแก้ไข ปัญหาเพื่อประสานการบริการรักษาพยาบาล

ขั้นที่ 3 วางแผนการพยาบาล

เขียนแผนปฏิบัติการจากความต้องการให้นักศึกษาอภิปรายกับกลุ่มเป้าหมายถึงแนวทางที่จะแก้ปัญหาเพื่อประสานบริการ

ขั้นที่ 4 ปฏิบัติการ

ในขั้นนี้บางกิจกรรมปฏิบัติการนักศึกษาอาจไม่คล่องมือปฏิบัติจริง ให้ตั้งสถานการณ์จำลองขึ้น เพื่อเป็นการทดสอบความพร้อมเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมาย ถ้ามีกรณีจริงให้ทำจริง

ขั้นที่ 5 ประเมินผลการปฏิบัติ

ประเมินผลการปฏิบัติการ การแก้ปัญหาแบบมีส่วนร่วมพร้อมบันทึกปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ปัญหา

ขั้นที่ 6 บันทึกผลการเรียนรู้

เมื่อนักศึกษาทำครบทั้ง 4 ขั้นแล้ว ให้ทำบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้ตามแบบบันทึกที่กำหนด

มโนทัศน์สำหรับการฝึกปฏิบัติ

รอย (Roy, 1976) กล่าวว่า ความมีสุขภาพและความเจ็บป่วยเป็นสิ่งที่ต่อเนื่องกัน ถ้ามีสุขภาพดีก็จะไม่ป่วย แต่ถ้ามือใจสุขภาพเสื่อมเมื่อนั้นความเจ็บป่วยก็ตามมา และใน

ที่สุดอาจถึงตายได้ ฉะนั้น นอกจากคนจะรู้จักการดูแลสุขภาพแล้วก็ควรรู้จักการช่วยตนเอง เมื่อมีปัญหาความเจ็บป่วยเกิดขึ้นด้วย

การช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยที่จำเป็นจะต้องเป็นการช่วยที่ถูกต้อง และผู้เจ็บป่วยปลอดภัย

การปฐมพยาบาล การดูแลผู้ป่วยเพื่อส่งโรงพยาบาล หรือสถานพยาบาลด้วยความปลอดภัยนั้น เป็นงานที่ประชาชนควรจะรู้จัก รู้วิธีและสามารถช่วยตนเองได้ โดยเฉพาะในสภาวะที่บริการการรักษาพยาบาลของประเทศยังกระจายไปไม่ถึง

การใช้บริการทางสุขภาพที่ถูกต้อง และทันเวลา จะเป็นการประหยัดเวลา และการรักษา อีกทั้งโอกาสการกลับคืนสู่สภาวะปกติของผู้เจ็บป่วยจะมีสูง การสาธารณสุขมูลฐานส่วนหนึ่งที่จะประสบความสำเร็จได้ คือ การสนับสนุนให้ประชาชนรู้จักการประสานบริการการรักษาด้วยตนเอง

การนำไปใช้เฉพาะกับสาขาวิชา

ในกรณีที่ครูต้องการนำหน่วยปฏิบัติการนี้ไปใช้เฉพาะสาขาวิชาการพยาบาลที่ตนเองสอน เช่น การพยาบาลอายุรศาสตร์ การพยาบาลเด็ก เป็นต้น ให้ครูเจาะจงปัญหาที่ศึกษาได้ โดยใช้แบบฝึกหัดปฏิบัติการและวิธีการเดิม

ตัวอย่าง เช่น การนำผู้ป่วยส่งโรงพยาบาล การจำแนกอาการท้องเกิน กับ อหิวาตกโรค เป็นต้น กิจกรรมปฏิบัติการที่นำเสนอมานี้ จะจัดเป็นกลางที่สุดเพื่อให้ครูสามารถนำไปพัฒนาและใช้เฉพาะสาขาวิชาของตนได้สะดวกและมีประสิทธิภาพ

แบบประเมินทักษะปฏิบัติ

แบบประเมินทักษะปฏิบัติการฝึกภาคปฏิบัติ

การพยาบาลเนื้องอกชนิดมี 2 ชุดคือ

1. แบบประเมินทักษะปฏิบัติการระบวงการปฏิบัติ
การพยาบาลเนื้องอกชนิด

2. แบบประเมินทักษะปฏิบัติการประสมประสาน
การลาธารณสุขมูลฐาน

จุดประสงค์การประเมินเพื่อให้นักศึกษามีทักษะในทุก
ขั้นตอนที่ควรปฏิบัติ

วิธีการประเมิน ในช่องทาง - ไม่ทำ ใช้เครื่องหมาย ✓ ส่วนของคะแนน หมายถึงครบพิจารณา
ให้คะแนนการประเมินเมื่อนักศึกษามีประสบการณ์
ครบ หรือมีความพร้อมที่จะไปประเมิน

แบบประเมินทักษะปฏิบัติ

กระบวนการปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชน

แบบประเมินทักษะปฏิบัตินี้สามารถใช้ได้ 2 กรณีคือ

1. นักศึกษาใช้ประเมินการปฏิบัติของตนเองว่ามีทักษะของการใช้กระบวนการปฏิบัติการพยาบาลหรือไม่
2. ครูนิเทศก์ใช้ประเมินทักษะของนักศึกษาในการนำกระบวนการพยาบาลไปปฏิบัติแต่ละชั้นสอน

หลังจากสังเกตพฤติกรรมรมนักศึกษาแล้วให้คะแนนตามลำดับดังนี้

- 1 คะแนน = ต้องปรับปรุง
- 2 คะแนน = พอใช้
- 3 คะแนน = ดี
- 4 คะแนน = ดีมาก

ในการปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชน ไม่ว่าจะเป็นสมรรถนะใดก็ตามนักศึกษาจะต้องนำกระบวนการพยาบาลไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การประเมินให้คะแนนทักษะปฏิบัติ (ซึ่งหมายถึงครูจากสถาบันหรือครูพี่เลี้ยง) กระทำได้ดังนี้

1. ครูประเมินด้วยตนเอง หรือ
2. ให้เพื่อน (นักศึกษา) ประเมินเพื่อน (นักศึกษา) ประกอบการวินิจฉัยของครู หรือ
3. นักศึกษานำปฏิบัติประเมินตนเองประกอบการวินิจฉัยของครู

แบบประเมินทักษะปฏิบัติ

กระบวนการปฏิบัติการพยาบาล เน้นชุมชน

สมรรถนะที่ประเมิน .....

กิจกรรมปฏิบัติการ เรื่อง .....

การฝึกปฏิบัติระหว่างวันที่ .....

สถานที่ฝึกปฏิบัติ .....

ชื่อนักศึกษาผู้ฝึกปฏิบัติ ..... ชั้นปีที่ .....

รายการประเมิน	การปฏิบัติ						คะแนน
	ครั้งที่		ครั้งที่		ครั้งที่		
	ทำ	ไม่ ทำ	ทำ	ไม่ ทำ	ทำ	ไม่ ทำ	
<u>การประเมินข้อมูล</u> 1. สํารวจและเก็บข้อมูลจากแหล่ง โดยตรง 2. เก็บข้อมูลได้ตรงประเด็นและ ครอบคลุมตามจุดประสงค์ของ กิจกรรมปฏิบัติการ 3. ใช้แหล่งข้อมูลต่าง ๆ ให้เกิด ประโยชน์ 4. ใช้บรรยากาศเป็นกันเองกับกลุ่ม เป้าหมายในการเก็บข้อมูล 5. วินิจฉัยปัญหาตรงตามข้อมูลที่เก็บมา ได้							

รายการประเมิน	การปฏิบัติ						คะแนน
	ครั้งที่		ครั้งที่		ครั้งที่		
	ทำ	ไม่ ทำ	ทำ	ไม่ ทำ	ทำ	ไม่ ทำ	
6. อภิปรายข้อมูลกับบุคคลออกไป อย่างถูกต้อง							
6.1 ผู้ให้ออมูล							
6.2 ครู							
6.3 เพื่อนนักศึกษา							
<u>การวางแผน</u>							
7. มีจุดประสงค์ของแผนการพยาบาล ชัดเจนและกลุ่มเป้าหมายเห็นด้วย							
8. วิถีปฏิบัติสอดคล้องกับจุดประสงค์							
9. กำหนดวิธีฝึกปฏิบัติในแผนมากกว่า 2 วิธี เพื่อเสนอให้กลุ่มเป้าหมาย พิจารณา							
10. กิจกรรมการพยาบาล (Nursing Activities) ที่กำหนดในแผนนั้นกลุ่มเป้าหมาย สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงด้วย ตนเอง							
11. ใช้วิทยากรที่เหมาะสมหรือใช้ ทรัพยากรท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ ตามแผน							

รายการประเมิน	การปฏิบัติ						คะแนน
	ครั้งที่		ครั้งที่		ครั้งที่		
	ทำ	ไม่ทำ	ทำ	ไม่ทำ	ทำ	ไม่ทำ	
12. กำหนดแผนความซื่อสัตย์ของท้องถิ่น และกลุ่มเป้าหมาย แก้ไขประโยชน์ สูงสุด							
<u>การนำแผนปฏิบัติ</u>							
13. ชี้แจงแผนที่ทัศนคติแก่กลุ่ม เป้าหมายเข้าใจแผนและวิธีปฏิบัติ ตามแผน							
14. ให้ความสนใจในการอภิปรายแผนของ กลุ่มเป้าหมายระหว่างการทำความเข้าใจ เข้าใจแผนที่ทัศนคติกระทำ เสนอ							
15. ยอมรับและแก้ไขแผนเพื่อให้สามารถ ปฏิบัติได้ตามข้อเสนองของกลุ่มเป้าหมาย							
16. กระตุ้นและชี้แนะให้กลุ่มเป้าหมายเห็น แนวทางที่จะปฏิบัติได้							
17. ติดตามสนับสนุนให้กลุ่มเป้าหมายปฏิบัติ ตามแผน							
18. ในกรณีแผนมีข้อผิดพลาดสามารถปรับแก้ไขให้ เหมาะสมกับสภาวการณ์							
19. จัดหาอุปกรณ์เครื่องใช้ หรือบุคคลไป พร้อม เพื่อสนับสนุนให้กลุ่มเป้าหมาย นำแผนไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ							

รายการประเมิน	การปฏิบัติ						คะแนน
	ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2		ครั้งที่ 3		
	ทำ	ไม่ทำ	ทำ	ไม่ทำ	ทำ	ไม่ทำ	
20. จัดเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องไปให้แก่กลุ่มเป้าหมาย (ถ้ามี)							
21. ประสานงานกับหน่วยงาน องค์กรหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การส่งเสริมสุขภาพบรรลุเป้าหมาย (ถ้ามี)							
<u>การประเมินผล</u>							
22. ใช้วิธีการประเมินความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายได้ถูกต้อง							
23. ชี้แจงและหาข้อตกลงกับกลุ่มเป้าหมายในการติดตามประเมินผล							
24. รวบรวมประเมินผลและอภิปรายปัญหาการปฏิบัติตามแผนกับกลุ่มเป้าหมาย							
25. พิจารณาวางแผนการปฏิบัติอย่างคืบเนื่องร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้ผลการประเมินเป็นแนวทาง							
26. ใช้ผลการประเมินเป็นกำลังใจแก่กลุ่มเป้าหมายเพื่อเป็นการปฏิบัติคืบเนื่อง							

ความคิดที่เห็นอื่น ๆ ของผู้ประเมิน

.....
 .....
 .....

ผลการประเมินการปฏิบัติ

คะแนนรวม ..... คะแนน (ให้มากที่สุดที่จำเป็นคือ 4 เป็นคะแนนรวม)
 คะแนนที่ได้ ..... คะแนน คิดเป็นร้อยละ .....

สรุปผลการประเมิน

1. ผลการประเมิน ผ่าน ไม่ผ่าน

2. ระดับผ่าน (ให้วงกลมล้อมรอบระดับคะแนน)

4 = ดีมาก
 3 = ดี
 2 = พอใช้
 1 = ต้องแก้ไขปรับปรุง

ลายเซ็นของผู้ประเมิน

ตำแหน่ง

สถานที่ทำงาน

วันที่ .....

แบบประเมินทักษะปฏิบัติ

การประเมินประสานสาธารณสุขุมูลฐาน

แบบประเมินทักษะปฏิบัตินี้ สามารถใช้ได้ 2 กรณีคือ

1. นักศึกษาใช้ประเมินการปฏิบัติของตนเองว่ามีความดีของการประเมินประสานการสาธารณสุขุมูลฐานหรือไม่
2. ครูใช้ประเมินทักษะของนักศึกษาในการประเมินประสานการสาธารณสุขุมูลฐาน

หลังจากสังเกตพฤติกรรมนักศึกษาแล้วให้คะแนนตามลำดับดังนี้

1	คะแนน	=	ค่อนข้างปรับปรุง
2	คะแนน	=	พอใช้
3	คะแนน	=	ก็
4	คะแนน	=	ดีมาก

ในการปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชนไม่ว่าสมรรถนะใดก็ตาม นักศึกษจะต้องประเมินประสานหลักการสาธารณสุขุมูลฐานได้เป็นอย่างดี

การประเมินให้คะแนนทักษะปฏิบัติ (ซึ่งหมายถึงครูจากสถาบันหรือครูพี่เลี้ยง) กระทำได้ดังนี้

1. ครูประเมินด้วยตนเอง หรือ
2. ให้เพื่อน (นักศึกษา) ประเมินเพื่อน (นักศึกษา) ประกอบการวินิจฉัยของครู หรือ
3. นักศึกษาดูปฏิบัติประเมินตนเอง ประกอบการวินิจฉัยของครู

แบบประเมินทักษะปฏิบัติ

การประเมินประสานการสาธารณสุขชุมชน

รายการประเมิน	การปฏิบัติ						คะแนน
	ครั้งที่		ครั้งที่		ครั้งที่		
	ทำ	ไม่ได้ทำ	ทำ	ไม่ได้ทำ	ทำ	ไม่ได้ทำ	
<p><u>การมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย : นักศึกษา</u> ปฏิบัติดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> เตรียมคำถามให้พร้อมที่ผู้ให้ข้อมูลจะตอบได้ ให้กลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้อง (เช่นญาติ) ร่วมให้ข้อมูลและใช้เอกสารรายงานอื่น ๆ เป็นแหล่งข้อมูลด้วย ให้โอกาสแก่กลุ่มเป้าหมายในการให้ความเห็น พบทวนข้อมูลที่ได้รับร่วมกับกลุ่มเป้าหมายก่อนสรุปวินิจฉัยการพยาบาล วินิจฉัยการพยาบาลร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย นักศึกษาและกลุ่มเป้าหมายร่วมกันจัดอันดับปัญหาจากจำเป็นที่สุดลงไป สนับสนุนกลุ่มเป้าหมายให้อภิปรายที่จะทำให้สามารถกำหนดปัญหาได้ชัดเจน 							

รายการประเมิน	การปฏิบัติ						คะแนน
	ครั้งที่		ครั้งที่		ครั้งที่		
	ทำ	ไม่ได้ทำ	ทำ	ไม่ได้ทำ	ทำ	ไม่ได้ทำ	
8. ให้เวลาแก่กลุ่มเป้าหมายมากพอในการพิจารณาแผนการเรียนมากร่วมกับนักศึกษา							
9. ให้โอกาสกลุ่มเป้าหมายตัดสินใจเลือกกิจกรรมการพยาบาลที่เขาสสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง							
10. ทักทายผลการปฏิบัติตามแผนของกลุ่มเป้าหมาย และร่วมอภิปรายปัญหากับกลุ่มเป้าหมาย							
<u>การใช้วิทยาการ (Technology)</u>							
11. วางแผนโดยเลือกใช้วิทยาการที่เหมาะสมกับสภาพของกลุ่มเป้าหมาย							
12. ร่วมกับกลุ่มเป้าหมายในการประยุกต์ใช้เทคนิคอย่างง่าย ๆ ในการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพ							
<u>การพึ่งตนเอง</u>							
13. กระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายใช้ความรู้ความสามารถที่จะช่วยตนเองอันคืบแรกในการดำเนินการพยาบาล							

รายการประเมิน	การปฏิบัติ						คะแนน
	ครั้งที่		ครั้งที่		ครั้งที่		
	ทำ	ไม่ทำ	ทำ	ไม่ทำ	ทำ	ไม่ทำ	
14. สนับสนุนกลุ่มเป้าหมายร่วมพิจารณาที่จะใช้ความรู้และประสบการณ์ของคน ให้เป็นประโยชน์ทางสุขภาพแก่ตนเอง หรือผู้อื่น							
15. ชี้แจงให้กลุ่มเป้าหมายรู้จักใช้บุคลากรสาธารณสุขสุขภาพทางสุขภาพเมื่อจำเป็นได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ของบุคคลนั้น ๆ							
16. กระตุ้นกลุ่มเป้าหมายให้คิดวิธีการที่จะดูแล และส่งเสริมสุขภาพด้วยวิธีประหยัดและมีคุณภาพในขณะการวางแผนการพยาบาล							
17. วางแผน โดยมุ่งให้กลุ่มเป้าหมายช่วยตนเองและให้เวลาในการนำแผนไปปฏิบัติ							
18. สร้างให้กลุ่มเป้าหมายมีความพร้อมและเห็นชอบที่จะปฏิบัติเพื่อการพัฒนาสุขภาพตามแผน							
19. ช่วยให้กลุ่มเป้าหมายสามารถปฏิบัติเองตามแผนการพยาบาลได้ (ในกรณีที่ยังขาดนักศึกษาอาจต้องสาธิตให้ดูแล้วทดลองให้กลุ่มเป้าหมายทำตาม)							

รายการประเมิน	การปฏิบัติ						คะแนน
	ครั้งที่		ครั้งที่		ครั้งที่		
	ทำ	ไม่ทำ	ทำ	ไม่ทำ	ทำ	ไม่ทำ	
20. สัมภาษณ์ในกลุ่มเป้าหมายประเมินผล และรวมอภิปรายแนวทางการแก้ปัญหา <u>การใช้ทรัพยากรที่ก่อให้เกิดประโยชน์</u>							
21. ร่วมกับกลุ่มเป้าหมายเลือกอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อ ดำเนินการตามแผน โดยใช้หลักการ หาได้ง่าย ราคาประหยัด และมีใน ท้องถิ่น							
22. เสนอให้กลุ่มเป้าหมายใช้บุคลากร อุปกรณ์ และของที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ คุ้มค่า							
23. บังคับให้บุคลากรเลือกใช้สถานบริการ สุขภาพอย่างสมเหตุสมผลแก่กลุ่ม เป้าหมาย							
24. ใช้บุคลากรที่มีอยู่เป็นเกณฑ์ในการแก้ปัญหา เช่น อสม. อย่างเหมาะสม							
25. พิจารณาใช้วัชกรรมหรือโครงการ ของการสาธารณสุขมูลฐาน เพื่อ ประโยชน์ต่อสุขภาพ							

ความคิดเห็นอื่น ๆ ของผู้ประเมิน

.....

.....

.....

ผลการประเมินการปฏิบัติ

คะแนนรวม ..... คะแนน (ให้นับข้อที่จำเป็นคือข้อปฏิบัติ x 4 เป็นคะแนนรวม)

คะแนนที่ได้ ..... คะแนน คิดเป็นร้อยละ .....

สรุปผลการประเมิน

1. ผลการประเมิน ผ่าน ไม่ผ่าน
2. ระดับผ่าน (ให้วงกลมล้อมรอบระดับคะแนน)

4 = ดีมาก

3 = ดี

2 = พอใช้

1 = ต้องแก้ไขปรับปรุง

.....

ลายเซ็นของผู้ประเมิน

.....

ตำแหน่ง

.....

สถานที่ทำงาน

.....

วันที่ .....

ภาคสารวิชา

เป็นภาคข้อมูลที่จำเป็นที่นักศึกษาควรจะรู้ และได้
ศึกษาเป็นการเฉพาะสำหรับสมรรถนะ ข้อมูลที่ให้เน้น
เอกสารประกอบการสอนมี 4 เรื่องคือ

1. ประเภทข้อมูล
2. ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)
3. กชช. 2ค.
4. หลักการสร้างการมีส่วนร่วม

การนำไปใช้

เมื่อคุณพิจารณาเห็นว่าเหมาะที่จะใช้กับ
สมรรถนะที่นักศึกษากำลังฝึกปฏิบัติ

ถ้าคุณมีเอกสารอื่น ๆ ก็สามารถนำมาใช้
ประกอบการสอนได้เช่นกัน

ประเภทข้อมูล

ประเภทข้อมูลต่อไปนี้ สำหรับนักศึกษาจะแก้ไข เป็นแนวทางประกอบการศึกษาชั้น ประเมินปัญหา เพื่อวินิจฉัยการพยาบาล ส่วนที่นักศึกษาเห็นว่าควรจะศึกษาเพิ่มเติมจากที่แบบ ปีก้นกำหนด ซึ่งจะช่วยให้ นักศึกษาค้นพบความข้องการของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือ ชุมชนให้ชัดเจนขึ้น

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพประชากร

1.1 ข้อมูลทั่วไป

อายุ

เพศ

สถานภาพการแต่งงาน

ศาสนา

ความเชื่อ

ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น

1.2 ความเจ็บป่วยในอดีต

ความเจ็บป่วยในวัยเด็ก

อุบัติเหตุ

การอยู่โรงพยาบาล

การผ่าตัด

ความเจ็บป่วยอื่น ๆ

1.3 การแพ้

สารจากสิ่งแวดล้อม

อาหาร

ยา

อื่น ๆ

- 1.4 ประสิทธิภาพใ้ได้รับอนุมัติ
 ทัศนคติการวิจัย
 ระเบียบสุขอนามัยใจจุ่ม
- 1.5 สิ่งเสพติดเป็นนิสัย
 เหล้า
 บุหรี่
 อื่น ๆ
- 1.6 การประกอบอาชีพ
 ลักษณะงานอาชีพ
 ความพอใจในการทำงาน
 สิ่งแวดล้อมการทำงาน
 ช่วงเวลาการทำงาน (นานกี่ชั่วโมง ระบุพัก วันหยุด)
 ระยะห่างจากที่ทำงานถึงบ้าน
 ผลกระทบของการประกอบอาชีพกับสุขภาพ
- 1.7 สถานะทางเศรษฐกิจ
 แหล่งรายได้
 ความพอเพียงของรายได้
 ผลกระทบของสุขภาพจากรายได้
- 1.8 สภาพการศึกษา
 ระดับการศึกษาสูงสุด
 วิธีการหาความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ
- 1.9 สภาพการใช้ชีวิตประจำวัน
 การพักผ่อน
 วิธีการออกกำลังกาย
 การสมาคม
 การใช้วันหยุดสุดสัปดาห์
 การดำเนินชีวิตประจำวัน

- 1.10 วิชาการดูแลสุขภาพ
  - การปฏิบัติเมื่อมีการเจ็บป่วย
  - การดูแลสุขภาพฟัน
  - การป้องกันโรค
  - การตรวจสอบสุขภาพตนเอง
  - การรักษาสุขภาพโดยปกติประจำวัน

2. ข้อมูลทางสังคม

2.1 ครอบครัว

- โครงสร้างครอบครัว
- ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว
- บทบาทของสมาชิกในครอบครัว
- ผู้มีอิทธิพลในครอบครัว
- ผู้มีอิทธิพลนอกครอบครัว (หมายถึงคนภายนอก)
- ตำแหน่งของกลุ่มเป้าหมายในครอบครัว เช่น เป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นลูก
- การย้ายถิ่นฐาน (เป็นต้นจากจังหวัดใหม่)

2.2 ความสัมพันธ์ทางสังคม

- อิทธิพลของสังคมที่มีต่อความเป็นอยู่ของคนในชุมชนนั้น ๆ
- การสมาคมกับผู้อื่น
- กิจกรรมทางสังคม
- โครงสร้างทางสังคม หมายถึงโครงสร้างของครอบครัวหรือชุมชนของกลุ่มเป้าหมาย

2.3 สภาพแวดล้อมทั่วไป

- บ้าน
  - ลักษณะบ้าน และความคงทน
  - จำนวนผู้อยู่อาศัยในบ้าน

การกำกวมน้ำเสีย

การกำกวมไขมัน

น้ำดื่ม น้ำใช้

สวน

2.4 สภาพชุมชนที่ตั้งอยู่

เศรษฐกิจของชุมชน

ความเป็นอยู่โดยส่วนรวมของคนในชุมชน

สาธารณสุขโลก

สิ่งแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของชุมชน

3. ข้อมูลทางโภชนาการ

อาหารหลัก (ที่รับประทานประจำ)

จำนวนมื้ออาหารต่อวัน

ปริมาณอาหารต่อวัน

4. ข้อมูลทางจิตวิทยา

ความสามารถที่จะทำความเข้าใจบุคคลอื่น

ปฏิกิริยาเมื่อเจ็บป่วย

ความสนใจของตนเอง

ความเครียด (มีหรือไม่มี)

ความเจ็บป่วยทางจิต

5. ข้อมูลทางพัฒนาการ

วัย

พัฒนาการนิสัยกาน

การกิน

การนอน (บอกจำนวนชั่วโมง การนอนละเมอ ลักษณะการหลับ)

การออกกำลังกาย

การเล่น พัฒนาการ

การขับถ่าย

การให้ยารักษาเมื่อเจ็บป่วย

วิธีการแก้ปัญหา

สำหรับเด็กเล็ก (0 - 11 ปี) ให้เพิ่ม

การได้รับภูมิคุ้มกัน

พัฒนาการตามวัย

การตรวจสุขภาพเด็กที่ (well-baby checks)

อุบัติเหตุ

ภาวะโภชนาการ

การเรียนรู้

สำหรับเด็กวัยรุ่น (12 - 17 ปี) ให้เพิ่ม

ปัญหาครอบครัว

ปัญหาโรงเรียน

พฤติกรรมลบ (Negative behavior patterns)

การเจริญเติบโตที่ผิดปกติ

พัฒนาการที่ผิดปกติ

ปัญหาทางอาหาร

ปัญหาทางสายตา

สิว

การสมาคม

สิ่งเสพติด (บุหรี่ เหล้า กัญชา ทินเนอร์)

สำหรับผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) ให้เพิ่ม

อุบัติเหตุ

การเตรียมผลิตเกษียณ

ภาวะโภชนาการ

การไถ่ถอน

สายตา

เงินออม

สภาพจิตใจ

6. ข้อมูล ประเมินทางการแพทย์

ประวัติความเจ็บป่วย

การตรวจร่างกาย

น้ำหนัก

ความสูง

ความดันโลหิต

โรคทางกรรมพันธุ์

ความพิการ

สายตา

การดูแลรักษาสุขภาพ

7. ข้อมูลเกี่ยวกับความเจ็บป่วย (ในกรณีที่กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ป่วย)

อาการปัจจุบัน

ประวัติความเจ็บป่วยของผู้ป่วย/ครอบครัว

การตรวจร่างกาย

ผลการตรวจทางห้องทดลอง เอกซเรย์

การตรวจสุขภาพจิต

ภาวะแทรกซ้อนและปัญหาต่อเนื่อง

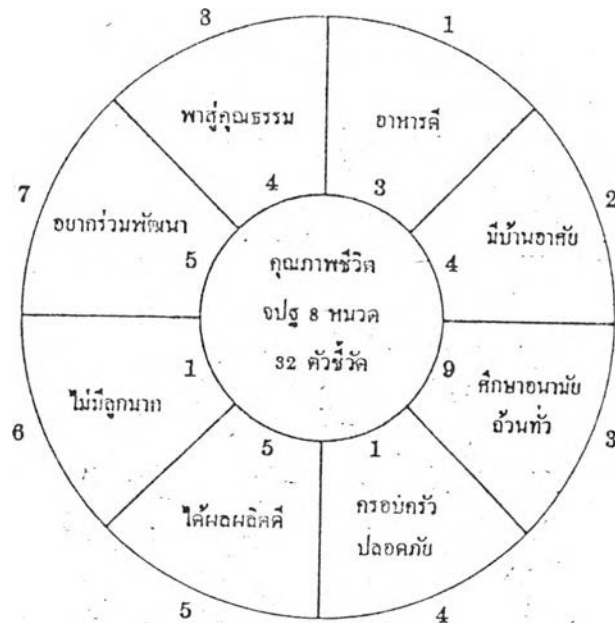
ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)

แนวคิดเรื่อง จปฐ. เพื่อคุณภาพชีวิต

หลักการและแนวคิดเรื่อง จปฐ. นี้ ในเบื้องต้นคือ การวางภาพสังคมที่พึงประสงค์ของคนไทย โดยคิดว่าในฐานะที่ประชาชนทุกคนที่เกิดเป็นคนไทยนั้น ชั้นค่าของชีวิตเขาน่าจะมีอะไรบ้าง นั่นคือ การที่จะทำให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ชั้นค่า เขาควรจะมีอะไรบ้าง การนั่งคิดร่วมกันนี้เป็นการร่วมกันคิดของข้าราชการ 4 กระทรวงหลัก (เกษตร, มหาดไทย, ศึกษา, สาธารณสุข) ผู้ปฏิบัติงานภาคสนามองค์กรเอกชน และประชาชน

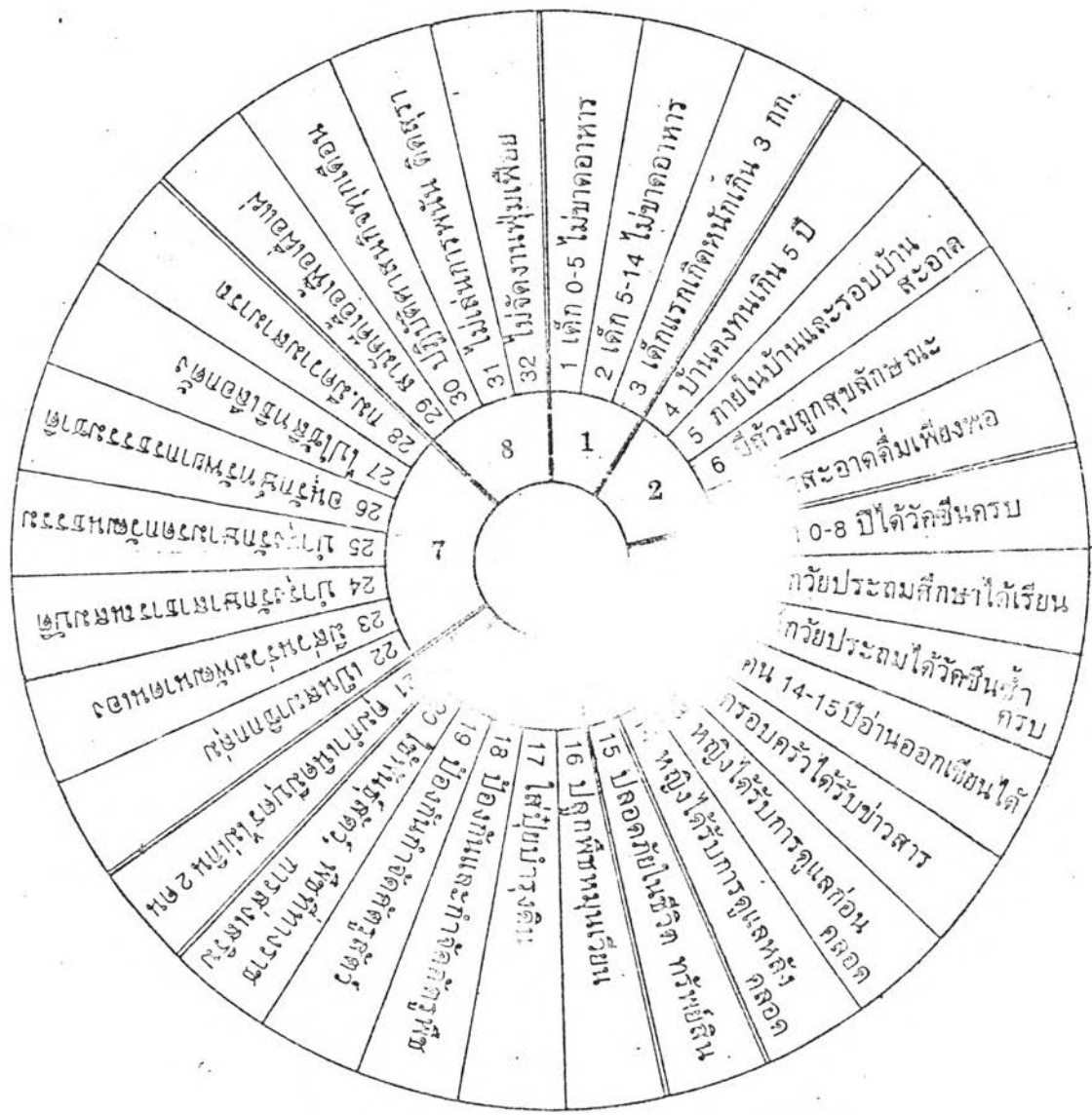
ใคร่สรุปว่า การมีคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย จะต้องบรรลุความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) 8 ประการ ดังภาพ

คุณภาพชีวิต ก็อะไรบ้าง

คุณภาพชีวิต (จปฐ.)

8 หมวด 32 ตัวชี้วัด

ความหมายของคุณภาพชีวิตและ จปฐ.

ความหมายของคำว่า "คุณภาพชีวิต" คือ

1. คุณภาพชีวิต หมายถึง การดำรงชีวิตของมนุษย์ ในระดับที่เหมาะสมตามความจำเป็นพื้นฐานในสังคมหนึ่ง ๆ ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ
2. คุณภาพชีวิตของประชาชนจะดี หมายถึง ครอบครัวหรือชุมชนมีปัจจัยบวกเอื้ออำนวยความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ครบถ้วนทุกประการ

ความหมายของคำว่า "ความจำเป็นพื้นฐาน" (จปฐ.) คือ

1. จปฐ. หมายถึง ความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์แต่ละคนในสังคม
2. จปฐ. หมายถึง สิ่งจำเป็นแก่การครองชีพพื้นฐานของบุคคลหรือเป็นความต้องการพื้นฐานขั้นต่ำของชุมชน เพื่อให้ชีวิตเป็นเกณฑ์ตรวจสอบได้ว่า ในชุมชนหนึ่ง ๆ นั้น ยังขาดแคลนในเรื่องใดบ้างและขาดแคลนแค่ไหน
3. จปฐ. หมายถึง ความต้องการขั้นต่ำที่ชาวบานทุกคนหรือชุมชน ควรจะมีหรือควรจะเป็นเพื่อให้มีชีวิตอยู่อย่างปกติสุขพอสมควร (พออยู่พอกิน) ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ
4. จปฐ. หมายถึง ความต้องการค่าสักที่จะทำให้คุณภาพชีวิตของมนุษย์ดีขึ้นมาได้ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุขพอสมควร

เนื้อหาของ จปฐ.

เนื้อหาของความจำเป็นพื้นฐาน ซึ่งจัดทำโดยโครงการพัฒนาสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ซึ่งมีทั้งนักวิชาการจาก 4 กระทรวงหลัก ผู้ปฏิบัติงานภาคสนาม ตัวแทนของประชาชนและนักวิชาการอื่น ๆ ได้เสนอความจำเป็นพื้นฐานผ่านคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช.) และมีคณะรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว มีทั้งหมด 8 หมวด 32 ตัวชี้วัด คือ

หมวดที่ 1 ประชาชนที่กินอาหารที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอกับความต้องการของร่างกาย

มีตัวชี้วัด คือ

1. เด็กแรกเกิดถึง 5 ปี ได้รับการ��่าระวังทางโภชนาการและไม่มีภาวะขาดสารอาหารในระดัที่ป็นอันกรายกอสุขภาพ
2. เด็กอายุตั้งแต่ 5 - 14 ปี ได้รับสารอาหารครบถ้วนตามความต้องการของร่างกาย
3. หญิงตั้งครรภ์ใ้บริโภคอาหารอย่างถูกคองเพียงพอ ซึ่งมียผลทำให้เด็กแรกเกิดมีน้ำหนักไม่น้อยกว่า 3,000 กรัม

หมวดที่ 2 ประชาชนที่มีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม มีตัวชี้วัดคือ

4. บ้านเรือนมีสภาพคงทนถาวรอย่างน้อย 5 ปี
5. ครอบครัวมีการจัดบ้านเรือนและบริเวณบ้านเรือนให้เป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ
6. ครอบครัวมีส่วนร่วมตักหัดสุขภาพ
7. ครอบครัวมีน้ำสะอาดดื่มเพียงพอตลอดปี

หมวดที่ 3 ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงบริการสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ มีตัวชี้วัด คือ

8. เด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี ได้รับวัคซีนป้องกันวัณโรค โรคคอตีบ ไอกรน บาดทะยัก โปลิโอ และหัด ครบตามเกณฑ์อายุ
9. เด็กวัยประถมศึกษาได้เข้าเรียนการศึกษาภาคบังคับ
10. เด็กวัยประถมศึกษาได้รับวัคซีนป้องกันโรควัณโรค คอตีบ บาดทะยัก และไทฟอยด์
11. ประชาชนอายุ 14 - 50 ปี อ่านออกเขียนได้
12. ครอบครัวได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ อาหารการกิน สุขภาพอนามัย กฎหมายชาวบ้านและข่าวสารบ้านเมือง อย่างน้อยเดือนละครั้ง
13. หญิงตั้งครรภ์ได้รับการดูแลก่อนคลอด

14. หญิงตั้งครรภ์ได้รับบริการทำคลอดและดูแลหลังคลอด

หมวดที่ 4 ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีตัวชี้วัด คือ

15. ประชาชนปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

หมวดที่ 5 ประชาชนมีการผลิตและหาอาหารบางอย่างมีประสิทธิภาพ มีตัวชี้วัด คือ

16. ครอบครัวมีการปลูกพืชหมุนเวียนหรือพืชบำรุงดิน

17. ครอบครัวมีการใช้ปุ๋ยบำรุงดิน เพื่อเพิ่มผลผลิต

18. ครอบครัวมีการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช

19. ครอบครัวมีการป้องกันการระบาดของโรคสัตว์

20. ครอบครัวมีการใช้พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่ทางราชการส่งเสริม

หมวดที่ 6 ครอบครัวสามารถควบคุมช่วงเวลาและจำนวนการมีบุตรได้ตามต้องการ มีตัวชี้วัด คือ

21. คู่สมรสมีบุตรไม่เกิน 2 คน และสามารถให้บริการคุมกำเนิดได้ตามต้องการ

หมวดที่ 7 ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่และการกำหนดชีวิตของตนเอง และชุมชน มีตัวชี้วัด คือ

22. ครอบครัวเป็นสมาชิกกลุ่มที่เข้มแข็ง เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

23. หมู่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเอง

24. หมู่บ้านร่วมกันบำรุงรักษาสาธารณสมบัติที่รัฐและชุมชนสร้างขึ้น

25. หมู่บ้านร่วมกันบำรุงรักษามรดกทางวัฒนธรรม

26. หมู่บ้านร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

27. ประชาชนไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย

28. กรรมการหมู่บ้านมีความสามารถวางแผนดำเนินการตามแผนและจัดระบบการบำรุงรักษาผลงานด้วยตนเองได้

หมวดที่ 8 ประชาชนมีการพัฒนาจิตใจให้ดีขึ้น มีควักวัก คือ

29. ในหมู่บ้านมีความสามัคคีและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน
30. บุคคลในครอบครัวมีการปฏิบัติศาสนกิจอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง
31. บุคคลในครอบครัวไม่เล่นการพนันและไม่กินสุราหรือสิ่งเสพติดอื่น ๆ
32. ครอบครัวไม่ได้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยในการจัดงานประเพณีต่าง ๆ

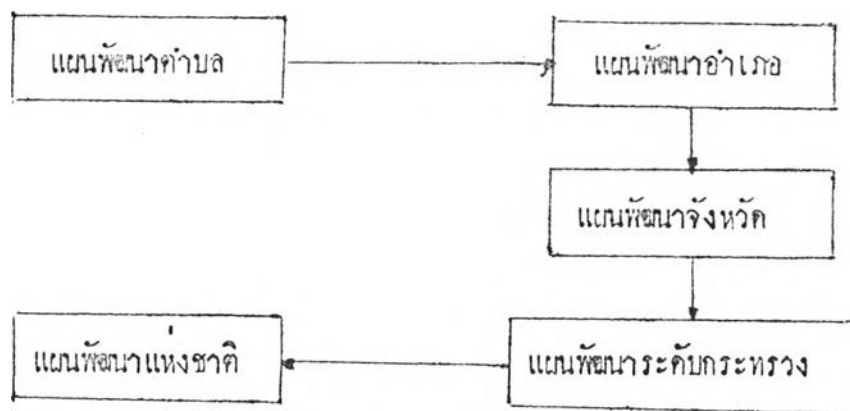
แหล่งที่มาของข้อมูล

คณะกรรมการประสานงานโครงการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนในชาติ,
กระทรวงสาธารณสุข, การนำ สปจ. มาใช้ในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
องค์การทหารผ่านศึก, 2529, หน้า 5 - 10.

กชช. 2 ค

พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ ประชานุกรมการพัฒนาระบบแห่งชาติ (กชช.) กล่าวว่า "ถ้าหมู่บ้านมีความเข้าใจในเรื่องความจำเป็นพื้นฐานแล้ว สามารถแก้ปัญหาความจำเป็นพื้นฐานได้ ประเทศชาติก็เจริญเติบโตได้ ถ้าหมู่บ้านหรือชนบทอยู่ไม่ได้ ชาติก็อยู่ไม่ได้ ชนบทคือหัวใจของชาติ การพัฒนาระบบก็คือการพัฒนารัฐชาติ"

การพัฒนาระบบแห่งชาติได้รับการพิจารณาและเริ่มบรรจุเข้าเป็นแผนพัฒนาของชาติ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 เป็นแผนพัฒนาระบบแนวใหม่ หรือ กชช. เป็นการดำเนินงานประสานกันระหว่าง 4 กระทรวงหลัก คือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งต่อมาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 เพิ่มขึ้นอีก 2 กระทรวง เป็น 6 กระทรวงคือ กระทรวงอุตสาหกรรม และ กระทรวงพาณิชย์ แผนพัฒนาจะเริ่มจากในระดับตำบลเป็นต้นมา จนถึงระดับกระทรวงดังนี้

ในการดำเนินการ เพื่อจัดทำแผนพัฒนาการระบบ กชช. จะใช้ กชช. 2 ค เป็น เครื่องมือประเมินข้อมูลสำหรับเก็บข้อมูลพื้นฐาน เพื่อการพัฒนาในระดับหมู่บ้าน ประกอบด้วย การพิจารณาปัญหา 5 กลุ่มคือ

ปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน

ปัญหาชนบท

ปัญหาสาธารณสุข

ปัญหาแหล่งน้ำ

ปัญหาความรู้

แบบ กขช. 2 ค. เป็นแบบเก็บข้อมูล ซึ่งจะให้ผู้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเก็บทุก 2 ปี เริ่มจากปี พ.ศ. 2527 2529 2531 และต่อไปเป็น พ.ศ. 2533 สำหรับข้อมูลประเมินเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยเป็นข้อมูลส่วนที่ 4 ที่จะมีคำอธิบายและเรื่องที่จะเก็บข้อมูลเมื่อได้ข้อมูลแล้วจะนำข้อมูลที่ได้นี้มาเทียบกับการวางแผนการชีวิต ซึ่งกำหนดคะแนนไว้ให้ ถึงรายละเอียดต่อไปนี้คัดลอกมาจากคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน ระบุกับหมู่บ้าน ปี 2529 กรุงเทพมหานคร : 2529 เนื้อหาบางส่วนได้ปรับปรุงให้ทันสมัย โดยการศึกษาโดยคร่งจากกองแผนงาน กระทรวงสาธารณสุข

แบบประเมิน กขช. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุข

ส่วนที่ 4 สุขภาพอนามัย

คำอธิบาย

ข้อมูลที่จะกรอกในข้อ 30 - 34 ต่อไปนี้ ให้สาธารณสุข
ตำบล เป็นผู้กรอก โดยใช้ข้อมูลจากทะเบียนรอง
สาธารณสุขหรือมอสำรวจ ชม. ถ้าข้อมูลดังกล่าว ไม่มี
หรือไม่ทันสมัยให้สาธารณสุขตำบลประมาณค่าให้ด้วย

30. ในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา

มีเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 1 ปี	จำนวน	[ ] [ ] [ ]	คน	
มีเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 1 ปีตาย	จำนวน	[ ] [ ] [ ]	คน	-----
เด็กที่เกิด มีน้ำหนักแรกเกิด ไม่เกิน 3,000 กรัม	จำนวน	[ ] [ ] [ ]	คน	: บัตรที่ [ ] [ ] :
มีแม่ตาย เนื่องจากการตั้งครรภ์และคลอด	จำนวน	[ ] [ ] [ ]	คน	-----

31. ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา มีเด็กแรกเกิดถึง 5 ปี มีภาวะทางโภชนาการ

ระดับบกพร่อง	จำนวน	[ ] [ ] [ ] [ ]	คน
ขาดสารอาหารระดับ 1	จำนวน	[ ] [ ]	คน
ขาดสารอาหารระดับ 2	จำนวน	[ ] [ ]	คน
ขาดสารอาหารระดับ 3	จำนวน	[ ] [ ]	คน

32. ในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา มีโรคที่พบใน เด็กแรกเกิด ถึง 14 ปี ดังนี้

อหิวาตกโรค	ป่วย	[ ] [ ]	คน
	ตาย	[ ] [ ]	คน
โรคอุจจาระร่วง	ป่วย	[ ] [ ]	คน
	ตาย	[ ] [ ]	คน
โรคบิด	ป่วย	[ ] [ ]	คน
	ตาย	[ ] [ ]	คน
โรคไทฟอยด์	ป่วย	[ ] [ ]	คน
	ตาย	[ ] [ ]	คน
โรคอาหารเป็นพิษ	ป่วย	[ ] [ ]	คน
	ตาย	[ ] [ ]	คน
โรคคอติบ	ป่วย	[ ] [ ]	คน
	ตาย	[ ] [ ]	คน
วัณโรค	ป่วย	[ ] [ ]	คน
	ตาย	[ ] [ ]	คน

โรคบาดทะยัก	ป่วย	[ ] [ ]	คน
	ตาย	[ ] [ ]	คน
โรคโปลิโอ	ป่วย	[ ] [ ]	คน
	ตาย	[ ] [ ]	คน
ไข้เลือดออก	ป่วย	[ ] [ ]	คน
	ตาย	[ ] [ ]	คน
โรคมาลาเรีย (ไข้ป่า)	ป่วย	[ ] [ ]	คน
	ตาย	[ ] [ ]	คน
โรคเรื้อน	ป่วย	[ ] [ ]	คน
โรคฟันและโรคในช่องปาก	ป่วย	[ ] [ ]	คน
โรคหนองหู	ป่วย	[ ] [ ]	คน
โรคไอกรน	ป่วย	[ ] [ ]	คน
โรคหัด	ป่วย	[ ] [ ]	คน
โรคจิต/ปัญญาอ่อน/พิการ	ป่วย	[ ] [ ]	คน
โรคพิษสุนัขบ้า	ตาย	[ ] [ ]	คน

33. ในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา มี โรคที่พบในผู้ใหญ่ (อายุตั้งแต่ 14 ปีขึ้นไป) ดังนี้

อหิวาตกโรค	ป่วย	[ ] [ ]	คน
	ตาย	[ ] [ ]	คน
โรคอุจจาระร่วง	ป่วย	[ ] [ ]	คน
	ตาย	[ ] [ ]	คน
โรคบิด	ป่วย	[ ] [ ]	คน
	ตาย	[ ] [ ]	คน
โรคไทฟอยด์	ป่วย	[ ] [ ]	คน
	ตาย	[ ] [ ]	คน
โรคอาหารเป็นพิษ	ป่วย	[ ] [ ]	คน
	ตาย	[ ] [ ]	คน

วัณโรค	ป่วย	[ ] [ ]	คน
	ตาย	[ ] [ ]	คน
โรคมาลาเรีย (ไข้ป่า)	ป่วย	[ ] [ ]	คน -----
	ตาย	[ ] [ ]	คน : บัตรที่ [ ] [ ] :
กามโรค	ป่วย	[ ] [ ]	คน -----
	ตาย	[ ] [ ]	คน
โรคเรื้อน	ป่วย	[ ] [ ]	คน
โรคจิต/ปัญญาอ่อน/พิการ	ป่วย	[ ] [ ]	คน
โรคเอดส์	ป่วย	[ ] [ ]	คน
โรคพิษสุราเรื้อรัง	ตาย	[ ] [ ]	คน
อุบัติเหตุ	ตาย	[ ] [ ]	คน
ฆาตกรรม	ตาย	[ ] [ ]	คน

34. ในรอบ 1 ปี ชาวบ้านได้รับบริการและมีการดูแลสุขภาพอนามัย ในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคและการรักษาพยาบาลดังนี้

34.1 กลุ่มสตรีที่รพช. มีอายุระหว่าง 15-44 ปี มีจำนวน [ ] [ ] [ ] คู่
และใช้วิธีการคุมกำเนิดคิดเป็น ร้อยละ [ ] [ ] [ ]

34.2 หญิงมีครรภ์ได้รับวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยัก ครบตามเกณฑ์ที่กำหนด
ร้อยละ [ ] [ ] [ ]

34.3 หญิงมีครรภ์ได้รับการคัดกรองจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และ/หรือหญิงครรภ์โบราณ
ที่ผ่านการอบรมแล้ว ร้อยละ [ ] [ ] [ ]

34.4 เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ได้รับการชั่งน้ำหนักเพื่อเฝ้าระวังทางโภชนาการ
ร้อยละ [ ] [ ] [ ]

34.5 เด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี ได้รับวัคซีนป้องกันโรค คอตีบ ไอกรณ บาดทะยัก
โปลิโอ หัด และ วัณโรค ครบตามเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ [ ] [ ] [ ]

34.6 เด็กวัยประถมศึกษา ได้รับวัคซีนป้องกันโรค วัณโรค คอตีบ บาดทะยัก และ

เกณฑ์การชี้วัดหลังจากประเมินความแบบประเมินแล้ว ผู้ประเมินจะให้คะแนน
ความเกณฑ์ที่กำหนดดังนี้

ตัวชี้วัด	ข้อมูลในแบบ กชช. 2ก.	เกณฑ์การชี้วัด '31	คะแนน
การสาธารณสุข และอนามัยบริการ สาธารณสุขใน หมู่บ้าน	3	<ul style="list-style-type: none"> - มีกองทุนยาและเวชภัณฑ์ประจำหมู่บ้าน แต่กรรมการกองทุนยาและเวชภัณฑ์ ยาน การยอมรับกองทุนยาและเวชภัณฑ์ - มีกองทุนยาและเวชภัณฑ์ประจำหมู่บ้าน แต่กรรมการกองทุนยาและเวชภัณฑ์ ยัง ไม่ได้รับการยอมรับกองทุนยาและเวชภัณฑ์ - ไม่มีการจัดทั้งกองทุนยาและเวชภัณฑ์ 	<p style="text-align: right;">3</p> <p style="text-align: right;">2</p> <p style="text-align: right;">1</p>
บริการสาธารณสุข ในตำบล	4, 34.3	<ul style="list-style-type: none"> - มีสถานีอนามัยหรือโรงพยาบาล หรือเมื่อ เจ็บป่วยรุนแรง ส่วนมากไปรับการรักษา พยาบาลจากโรงพยาบาลของรัฐ ใช้เวลา เดินทางภายในครึ่งชั่วโมง - เมื่อเจ็บป่วยรุนแรง ส่วนมากไปรักษา พยาบาลจากโรงพยาบาลของรัฐ ใช้ เวลาเดินทางมากกว่าครึ่งชั่วโมง แต่ ไม่เกิน 1 ชั่วโมง - เมื่อเจ็บป่วยรุนแรง ส่วนมากไปรักษา พยาบาลจากโรงพยาบาลของรัฐ ใช้ เวลาเดินทางมากกว่า 1 ชั่วโมง 	<p style="text-align: right;">3</p> <p style="text-align: right;">2</p> <p style="text-align: right;">1</p>

ควรวัด	ข้อมูลในแบบ กขย. 2ค.	เกณฑ์การวัด '31	คะแนน
<p>สัญลักษณ์ใน บ้าน</p>	7.2, 34.7	<p>พิจารณาจากหลักเกณฑ์ในข้อ ก., ข. และ ค. และใช้ข้อที่คะแนนค่าสุก เป็นเกณฑ์</p> <p>ก. - จำนวนครีวเรื้อนที่มีส่วนรากล้น่า มากกว่า ร้อยละ 60 ของจำนวนครีวเรื้อนทั้งหมด 3</p> <p>- จำนวนครีวเรื้อนที่มีส่วนรากล้น่าอยู่ระหว่าง ร้อยละ 30 - 60 ของจำนวนครีวเรื้อน ทั้งหมด 2</p> <p>- จำนวนครีวเรื้อนที่มีส่วนรากล้น่า น้อยกว่า ร้อยละ 30 ของจำนวนครีวเรื้อนทั้งหมด 1</p> <p>ข. - จำนวนครีวเรื้อนที่มีการจับบ้านเรื้อนและ บริเวณบ้านถูกสุกลักษณะมากกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนครีวเรื้อนทั้งหมด 3</p> <p>- จำนวนครีวเรื้อนที่มีการจับบ้านเรื้อนและ บริเวณบ้านถูกสุกลักษณะอยู่ระหว่างร้อยละ 30 - 60 ของจำนวนครีวเรื้อนทั้งหมด 2</p> <p>- จำนวนครีวเรื้อนที่มีการจับบ้านเรื้อนและ บริเวณบ้านถูกสุกลักษณะน้อยกว่าร้อยละ 30 ของจำนวนครีวเรื้อนทั้งหมด 1</p>	
<p>สุขภาพและ อนามัย</p>	32, 33, 34.7	<p>พิจารณาจากหลักเกณฑ์ในข้อ ก., ข., ค. แล้วใช้ข้อที่คะแนนค่าสุก เป็นเกณฑ์</p> <p>ก. เกณฑ์เด็ก (อายุต่ำกว่า 14 ปี) ในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา</p>	

ตัวชี้วัด	ข้อมูลในแบบ กชช. 2ศ.	เกณฑ์การชี้วัด '31	คะแนน
		<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีการป่วยด้วยโรคระบบทางเดินอาหาร (อุจจาระร่วง, อหิวาตกโรค, บิด, ไทฟอยด์, อาหารเป็นพิษ) คออักเสบ, ไอกรน, บาดทะยัก, โปลิโอ - มีการป่วยด้วยโรคระบบทางเดินอาหาร (อุจจาระร่วง, อหิวาตกโรค, บิด, ไทฟอยด์, อาหารเป็นพิษ) คออักเสบ, ไอกรน, บาดทะยัก, โปลิโอ - มีการลาป่วยด้วยโรคระบบทางเดินอาหาร (อุจจาระร่วง, อหิวาตกโรค, บิด, ไทฟอยด์, อาหารเป็นพิษ) คออักเสบ, ไอกรน, บาดทะยัก, โปลิโอ 	<p>3</p> <p>2</p> <p>1</p>
		<p>๕. เกษตรผู้ใหญ่ (อายุ 14 ปีขึ้นไป) ในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีการป่วยด้วยโรคระบบทางเดินอาหาร (อุจจาระร่วง, อหิวาตกโรค, บิด, ไทฟอยด์, อาหารเป็นพิษ), วัณโรค, มาลาเรีย - มีการป่วยด้วยโรคระบบทางเดินอาหาร (อุจจาระร่วง, อหิวาตกโรค, บิด, ไทฟอยด์, อาหารเป็นพิษ) วัณโรค, มาลาเรีย 	<p>3</p> <p>2</p>

ตัวชี้วัด	ข้อมูลในแบบ กชช. 2ค.	เกณฑ์การชี้วัด '31	คะแนน
การรักษาพยาบาล	34.3	<ul style="list-style-type: none"> - มีการทายด้วยโรครระบบทางเดินอาหาร (อุจจาระร่วง, อหิวาตกโรค, บิด, ไทฟอยด์, อาหารเป็นพิษ) ไข้โรค, มาลาเรีย ค. - จำนวนครัวเรือนที่มีการจัดครัวเรือนใหญ่ถูกหลักสุขาภิบาลอาหารมากกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด - จำนวนครัวเรือนที่มีการจัดครัวใหญ่ถูกหลักสุขาภิบาลอาหารอยู่ระหว่างร้อยละ 30 -- 60 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด - จำนวนครัวเรือนที่มีการจัดครัวใหญ่ถูกหลักสุขาภิบาลอาหารน้อยกว่าร้อยละ 30 ของจำนวนครัวเรือน 	<p style="text-align: center;">1</p> <p style="text-align: center;">3</p> <p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">1</p>
		<ul style="list-style-type: none"> - เมื่อมีการเจ็บป่วยเล็กน้อย ส่วนมากไปรับบริการรักษาพยาบาลจาก อสม. หรือกองทุนยาและเวชภัณฑ์ประจำหมู่บ้าน - ไปรับบริการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุข หรือคลินิก - ซื้อยาของ ยารักษาจากร้านขายยาเอง 	<p style="text-align: center;">3</p> <p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">1</p>
	30.	<ul style="list-style-type: none"> - เด็กที่เกิดมีน้ำหนักแรกเกิดมากกว่า 3,000 กรัม มากกว่าร้อยละ 60 ของเด็กเกิด - เด็กที่เกิดมีน้ำหนักแรกเกิดมากกว่า 3,000 กรัม ร้อยละ 50 - 60 ของเด็กเกิด 	<p style="text-align: center;">3</p> <p style="text-align: center;">2</p>

ตัวชี้วัด	ข้อมูลในแบบ กชช. 2ค.	เกณฑ์การชี้วัด '31	คะแนน
เด็ก 1 - 5 ปี	31.	<ul style="list-style-type: none"> - เด็กที่เกิดมีน้ำหนักแรกเกิดมากกว่า 3,000 กรัม น้อยกว่าร้อยละ 50 ของเด็กเกิด - ไม่มีเด็กขาดสารอาหาร ระดับ 2, 3 - ขาดสารอาหารระดับ 2 และ 3 รวมกันไม่เกิน ร้อยละ 2 ของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี - ขาดสารอาหารระดับ 2 และ 3 รวมกันมากกว่าร้อยละ 2 ของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี 	<p style="text-align: right;">1</p> <p style="text-align: right;">3</p> <p style="text-align: right;">2</p> <p style="text-align: right;">1</p>
การฉีดวัคซีน	34.5. 34.6	<p>พิจารณาตามหลักเกณฑ์ ก, ข แล้วเลือกคะแนน ค่าสูงเป็นเกณฑ์ชี้วัด</p> <p>ก. เด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี ไปรับวัคซีนป้องกัน คอตีบ ไอกรณ บาดทะยัก โปลิโอ หัด และวัณโรค ครบตามเกณฑ์ที่กำหนด</p> <p style="text-align: right;">ร้อยละ 90 - 100</p> <p style="text-align: right;">ร้อยละ 65 - 89</p> <p style="text-align: right;">ต่ำกว่า ร้อยละ 65</p> <p>ข. เด็กวัยประถมศึกษา ได้รับวัคซีนป้องกันโรค คอตีบ บาดทะยัก วัณโรค และไทฟอยด์ ครบตามเกณฑ์ที่กำหนด</p> <p style="text-align: right;">ร้อยละ 90 - 100</p> <p style="text-align: right;">ร้อยละ 65 - 89</p> <p style="text-align: right;">ต่ำกว่า ร้อยละ 65</p>	<p style="text-align: right;">3</p> <p style="text-align: right;">2</p> <p style="text-align: right;">1</p> <p style="text-align: right;">3</p> <p style="text-align: right;">2</p> <p style="text-align: right;">1</p>

ตัวชี้วัด	ข้อมูลในแบบ กชช. 2ค.	เกณฑ์การชี้วัด	คะแนน
การวางแผน ครอบครัว	34.1	<p>คู่สมรสที่ภรรยา มีอายุระหว่าง 15 - 44 ปี และใช้วิธีการคุมกำเนิด</p> <p>ร้อยละ 70 - 100</p> <p>ร้อยละ 60 - 69</p> <p>ต่ำกว่า ร้อยละ 60</p>	<p>3</p> <p>2</p> <p>1</p>
น้ำกินและน้ำใช้ (เกณฑ์ จปฐ.)	2.2, 2.3	<p>ในพิจารณาตามหลักเกณฑ์ข้อ ก, ข. และ เลือกข้อที่ใกล้เคียงแก่ค่าสุกเป็นเกณฑ์</p> <p>ก. จำนวนครัวเรือนที่ใช้น้ำสะอาดเพียงพอ สำหรับกินตลอดปี</p> <ul style="list-style-type: none"> - มากกว่าร้อยละ 70 ของครัวเรือน ทั้งหมด 3 - ร้อยละ 50 - 70 ของครัวเรือนทั้งหมด 2 - น้อยกว่าร้อยละ 50 ของครัวเรือนทั้งหมด 1 <p>ข. จำนวนครัวเรือนที่ใช้น้ำใช้เพียงพอตลอดปี</p> <ul style="list-style-type: none"> - มากกว่าร้อยละ 90 ของครัวเรือน ทั้งหมด 3 - ร้อยละ 70 - 90 ของครัวเรือน ทั้งหมด 2 - น้อยกว่าร้อยละ 70 ของครัวเรือน ทั้งหมด 1 	

หลักการสร้างการมีส่วนร่วม

การสาธารณสุขมูลฐานเน้นให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพ โดยการจึ๊กำเนินการนั้นจะทองกาย มีความเป็นไปได้อ และใช้ทรัพยากรที่หาได้ในท้องถิ่น นั้น ๆ ซึ่งการสร้างการมีส่วนร่วมนี้ยอมทำให้เกิดในทุกโอกาส เช่นเกี่ยวกับการพยาบาลแผนชุมชน ก็มุ่งให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วย ซึ่งหลักการที่จะช่วยให้ประชาชนมีส่วนร่วม ที่นักศึกษาจะทองใฝ่ใจและมีกั้ให้มีทักษะคือ การสื่อสาร และการกระตุ้นใจ

การสื่อสาร (Communication) เป็นทักษะสำคัญของพยาบาลที่จะทองเรียนรู้วิธีการสื่อสารกับประชาชน การสื่อสารคือการส่งข่าวจากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่ง หรือ การแลกเปลี่ยนข้อมูล ก็คือ เป็นการสื่อสาร การสื่อสารอาจเป็นได้ทั้งการพูด การเขียน หรือ แนนเทกริยาหาทาง การสื่อสารที่พยาบาลควรทองมีใช้ คือ การสื่อสารแบบ 2 ทาง (Two-way Communication) หมายความว่าทั้งผู้ส่งและผู้รับข้อมูลแลกเปลี่ยนข้อมูลและอภิปรายความคิด ข้อก็คือทำให้เกิดความรักใจตรงกัน และเห็นชอบรวมกัน มีการสื่อสารอีกวิธีหนึ่งคือ การสื่อสารแบบทางเดียว (One-Way Communication) เป็นการส่งข้อมูลจากผู้ส่งไปถึงผู้รับเลยก็เดียว โดยไม่ต้องพูดจาอภิปรายซักถาม วิธีการนี้อาจใช้ได้ในภาวะเร่งด่วน ซึ่งไม่มีเวลาพอจะมาอภิปรายซักถามกันได้อ แต่ในการพยาบาลแผนชุมชนนี้จำเป็นต้องให้เวลาอกทน และใช้การสื่อสารแบบ 2 ทาง

วิธีการที่จะให้การสื่อสารของนักศึกษากับกลุ่มเป้าหมายชัดเจนนั้น จะทองทำดังนี้

1. ทำข้อมูลและการสนทนาให้หายและชัดเจน
2. ถามแนวความคิด ความเห็น และข้อเสนอแนะจากกลุ่มเป้าหมาย
3. ฟังความคิด ความเห็น และข้อเสนอแนะจากกลุ่มเป้าหมายอย่างคั้งใจ
4. ทองใฝ่ใจกอดความรู้สึก อารมณ์ เจตคติของคู่สนทนา และพร้อมที่จะ

ปรับให้เหมาะสม

5. พบทวนข้อมูลอย่างสม่ำเสมอกับกลุ่มเป้าหมายว่าที่ฟังนั้นถูกทองหรือเข้าใจ

ถูกทอง

6. ในคำกล่าวที่ยากให้มีการอธิบายทบทวนก่อนจนกระทั่งเข้าใจตรงกัน

การจูงใจ (Motivation) อีกชื่ออย่างของการสร้างควมมีส่วนร่วม คือ การจูงใจ หรือพูดให้ง่ายก็คือ การชักจูงให้ทำงานเป็นไปตามจุดประสงค์ของการ

วิธีการจูงใจที่นักศึกษาคควรจะต้องปฏิบัติคือ

1. ทำคนเป็นตัวอย่างที่ก่อกอบเจหาะการเป็นผู้มีความรู้ทางสุขภาพอนามัย
2. ให้รางวัลหรือชมเชยเมื่อปฏิบัติหน้าที่ทำถูก และในขณะที่เดียวกันก็ให้มีการปรับปรุงแก้ไขงานที่ผิด
3. กระตุ้นให้ประชาชนเห็นว่ากำลังทำงานที่สำคัญ จำเป็นแก่สุขภาพซึ่งจะเป็นประโยชน์ก่อภาวะความเป็นอยู่และวิถีชีวิตโคโยปกติ
4. สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล พิจารณายอมุติวินิจฉัยปัญหา และวางแผนร่วมกันตลอดการดำเนินการ
5. ให้ความรู้และอีกทักษะให้แก่ประชาชนในกรณีทำงานนั้นใหม่ และประชาชนไม่คุ้นเคย การกำหนดอาจจะเป็นไปไม่ได้

การสร้างให้มีส่วนรวมนั้น นักศึกษาจะต้องพิจารณาให้เหมาะสม เพราะแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกันในด้านความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์การยอมรับบุคคล การสร้างบรรยากาศให้สุรรมย์ จะช่วยจูงใจให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น

คู่มือปฏิบัติการณ์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก - ข
คำสำคัญที่ใช้ในการปฏิบัติ	1
การวางปฏิบัติงาน	4
วิธีการฝึกปฏิบัติ	5
ชั้นที่ 1 เตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติ	5
ชั้นที่ 2 การฝึกปฏิบัติความถ่วงการขยายวงแบบรวมมือปฏิบัติ ...	5
2.1 ประเมินปัญหาและวินิจฉัยการขยายวง	5
2.2 วางแผนและปฏิบัติการตามแผน	11
2.3 ทักษะและประเมินผล	18
ชั้นที่ 3 อภิปรายผลการเรียนรู้	23
หลักการสำคัญของการฝึกปฏิบัติ	23
หลักการประสมประสานการสาธิตและปฏิบัติ	23
หลักการปฏิบัติสอน ระหว่างการฝึกปฏิบัติสำหรับนักศึกษา	26

คำนำ

การฝึกปฏิบัติการพยาบาลเนเนรุมชน ไม่เหมือนกับการฝึกวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน หรือการพยาบาลในคลินิกของสาขาวิชาการพยาบาลทาง ๆ แต่การฝึกการพยาบาลเนเนรุมชน จะสนับสนุนให้การพยาบาลโดยปกติทั่วไปมีคุณภาพ และเข้าถึงชุมชนโดยแท้จริง เพราะการฝึกปฏิบัตินี้จะ เป็นการฝึกของการใช้กระบวนการพยาบาล โดยประสมประสาน การสาธารณสุขมูลฐานเข้าสู่การปฏิบัติ เป้าหมายของการพยาบาลเนเนรุมชนจะอยู่ที่การมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย การใช้วิทยาการและทรัพยากรที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมาย จะดำเนินการดูแล ป้องกัน ฟื้นฟูและส่งเสริมสุขภาพของตนเองได้ ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงพิจารณารูปแบบการฝึกปฏิบัติที่สามารถประสมประสานหลักการดังกล่าวขึ้น เพื่อใช้สำหรับการฝึกปฏิบัติการพยาบาลเนเนรุมชน

ในการฝึกปฏิบัติที่นักศึกษาจะก่อให้เกิดความสนใจและตั้งใจปฏิบัติกรพยาบาลทวยตนเอง หากมีภูทาสงสัยสามารถปรึกษาครูในทันที ครูจะเป็นผู้ให้คำแนะนำ ตอบคำถาม และช่วยเหลือให้นักศึกษาสามารถปฏิบัติแต่ละขั้นอย่างมั่นใจ เนื่องจากนักศึกษาต้องเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการฝึกปฏิบัติแต่ละสมรรถนะ ดังนี้

1. อ่านคู่มือปฏิบัติการหึ่งฉบับให้เข้าใจ
2. อ่านหน่วยปฏิบัติการที่ครูให้มาสำหรับการฝึกปฏิบัติให้เข้าใจ
3. อ่านและศึกษารันคอนการปฏิบัติและวิธีการทำแบบฝึกหัดปฏิบัติการใน

รายละเอียด

4. เขียนขอคำถามที่นักศึกษาสงสัยไว้ เมื่อมีปัญหากการปฏิบัติ เพื่อขอคำแนะนำปรึกษาและอภิปรายกับครู

ครูจะยินดีให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาทั้งเป็นรายบุคคล หรือกลุ่มใหญ่ การฝึกปฏิบัติ ความรูปแบบนี้จะช่วยให้นักศึกษาเรียนรู้ถึงการใช้กระบวนการพยาบาล การประสมประสาน การสาธารณสุขมูลฐานในการปฏิบัติการพยาบาล และสร้างเสริมความเข้าใจอันดีของนักศึกษา

ต่อความสำคัญของการพยาบาลเน้นชุมชนที่นำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดี กิจกรรมการฝึกปฏิบัติ
ใช้ทั้งในโรงพยาบาลและนอกโรงพยาบาล เช่น ในชุมชนต่าง ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบาย
การศึกษาของสถาบันศึกษาแห่งนั้น ๆ

ส่วนประกอบของคู่มือคือ ตารางปฏิบัติการ ในคู่มือนี้กำหนดเวลาว่าง ๆ ไว้
ให้นักศึกษาเป็นแนวในการปฏิบัติ ซึ่งนักศึกษาบางคนอาจทำได้เร็วกว่ากำหนดก็ได้

อีกส่วนหนึ่งคือขั้นตอนการปฏิบัติซึ่งในที่นี้จะให้รายละเอียดที่ปฏิบัติอย่างครบถ้วน
ให้นักศึกษาจะใช้เพื่อการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

คำสำคัญที่ใช้ในการปฏิบัติ

ความหมายของคำสำคัญที่ใช้ในการปฏิบัติ มีดังนี้

การพยาบาลแบบชุมชน คือ การปฏิบัติกาพยาบาลที่ประสมประสานแนวความคิดของการสาธารณสุขมูลฐานลงในการปฏิบัติทุกระดับสถานที่ ตั้งแต่บ้าน สถานที่จำหน่ายยา สถานที่อนามัย หรือสถานบริการสุขภาพ และโรงพยาบาล เพื่อให้การสนับสนุนการดูแล ป้องกันโรค และส่งเสริมสุขภาพแก่บุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชนกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย หมายถึง บุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชนที่นักศึกษากำหนด เพื่อใช้ในการฝึกปฏิบัติแต่ละประสบการณ์ ซึ่งในการฝึกปฏิบัติแต่ละครั้งนักศึกษาจะต้องกำหนดกลุ่มเป้าหมายของตนให้ชัดเจน ซึ่งอาจเป็นลักษณะหนึ่งลักษณะใด คือ

- ศึกษาเป็นบุคคลหรือเฉพาะราย หรือ
- ศึกษาเป็นครอบครัว หรือ
- ศึกษาเป็นกลุ่ม เช่น ทั้งกลุ่มคน หรือทั้งหมู่บ้าน

ประเภทของกลุ่มเป้าหมายที่นักศึกษาจะเลือกศึกษาได้ จำแนกได้เป็นดังนี้

ประเภทที่ 1 จำแนกตามชนิดและขนาดของกลุ่มเป้าหมาย มี 6 ประเภทคือ

ผู้ป่วย 1 ราย

ผู้ป่วย 1 กลุ่ม (ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป) สำหรับผู้ป่วยที่เลือกศึกษาจะต้องเป็นผู้ป่วยที่มีอาการไม่หนักมาก มีโอกาสกลับบ้าน รอกลับบ้าน เตรียมกลับบ้าน หรืออยู่ระยะพักฟื้น

บุคคล 1 คน (ที่ใดก็ได้ อาจเป็นเพื่อนนักศึกษา บุคคลที่สนใจ)

ครอบครัว 1 ครอบครัว หรือมากกว่า

กลุ่มคน 1 กลุ่ม หรือมากกว่า ได้แก่ กลุ่มคนในโรงงาน โรงเรียน ตลาด บ้านเช่ากลุ่ม (หมายถึงบ้านหลังเดียวอยู่หลายครอบครัว)

ชุมชน 1 ชุมชน หรือมากกว่า ไคแก ชุมชนเฟลค ชุมชนแออัด
หมู่บ้าน 1 หมู่บ้าน

ประเภทที่ 2 จำแนกตามลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย นักศึกษาอาจเลือกลักษณะกลุ่มเป้าหมาย
ได้ดังนี้

2.1 กลุ่มอายุ

- 1) ทารกแรกเกิด - 1 ปี
- 2) วัยก่อนเรียน 1 - 5 ปี
- 3) วัยเรียน 6 - 14 ปี
- 4) วัยรุ่น 15 - 25 ปี
- 5) วัยทำงาน 25 - 60 ปี
- 6) วัยสูงอายุ 60 ปีขึ้นไป
- 7) ทุกอายุ หมายความว่า นักศึกษาต้องเลือกรับรู้บุคคลทุกอายุโดยรวม ๆ
- 8) กลุ่มตามวัย จำแนกเป็น วัยเด็ก วัยผู้ใหญ่ วัยสูงอายุ

2.2 กลุ่มหญิงมีครรภ์

2.3 กลุ่มมีโรคประจำตัว เช่น กลุ่มผู้ป่วยเบาหวาน กลุ่มผู้ป่วยความดัน

โลหิตสูง กลุ่มอัมพาต กลุ่มท้องผูก เป็นต้น

2.4 กลุ่มเพศ ไคแก เพศหญิง เพศชาย อาจหมายถึง เกย์ หรือ

เลสเบี้ยนไคแกนักศึกษาสนใจศึกษา

2.5 กลุ่มอาชีพ ไคแก ธุรกิจ ค้าขาย เกษตรกรรม ราชการ (อาจ
จำแนกชนิกอาชีพเจาะจงได้ เช่น พยาบาล ครู แพทย์ ทหาร เป็นต้น) และกลุ่ม
ไม่มีอาชีพ

กิจกรรมปฏิบัติการคือ หัวข้อเรื่อง (Theme) ที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อของ
การเรียนรู้ในการฝึกภาคปฏิบัติ ซึ่งจะช่วยให้การฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาแต่ละสมรรถนะ
มีขอบเขตชัดเจน มีความเฉพาะ และเป็นไปตามความสนใจของนักศึกษา สมรรถนะหนึ่ง ๆ
จะมีกิจกรรมปฏิบัติการหลายกิจกรรมให้นักศึกษาเลือกได้ แต่ทั้งนี้แต่ละกิจกรรมจะใช้กระบวนการ
การฝึกปฏิบัติและเป้าหมายการเรียนรู้ของการฝึกปฏิบัติสมรรถนะนั้น ๆ เป็นอย่างเดียวกัน

ตัวอย่างเช่น สมรรถนะ การส่งเสริมอนามัย อนามัย มีกิจกรรมปฏิบัติการ 5 กิจกรรม เช่น นิสัยการกิน นิสัยการออกกำลังกาย เป็นต้น ถ้านักศึกษาค้นหนังสือเรื่องการกิน ก็จะเลือกนิสัยการกินเป็นกิจกรรมปฏิบัติการของตน ส่วนนักศึกษาอีกคนหนึ่งอาจเลือกนิสัยการออกกำลังกายก็ได้ หรือบางครั้งทั้งสองคนอาจเลือกเรื่องเดียวกันก็ได้ ประสิทธิภาพแต่ละกิจกรรมปฏิบัติการอาจแตกต่างกันอยู่บ้าง แต่จะรวมกันเมื่อฝึกงานชั้นอภิปรายผลการเรียนรู้

เนื้อหาวิชาบังคับ คือ เนื้อหาความรู้ เฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการฝึกภาคปฏิบัติของแต่ละสมรรถนะ ที่นักศึกษาจะต้องมีเป็นพื้นฐานความรู้ภาคทฤษฎีก่อนลงฝึกปฏิบัติ โดยที่ไม่จำเป็นต้องเรียนจบทั้งวิชา

สมรรถนะ (Competency) คือ งานที่ผู้สำเร็จการศึกษารจากหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่ง ต้องไปปฏิบัติเพื่อเป็นการประกอบอาชีพ ตัวอย่างเช่น พยาบาลวิชาชีพ ทุกคนต้องให้ผู้ป่วยรับบริการ สมรรถนะ คือ การสอนนักศึกษา เป็นต้น

แบบฝึกหัดปฏิบัติการ คือ แบบฝึกหัดรายงานการปฏิบัติแต่ละขั้นตอนของกระบวนการพยาบาล

แบบประเมินทักษะปฏิบัติ คือ แบบประเมินที่เขียนเป็นรายการ ให้นักศึกษาใช้ตรวจสอบการปฏิบัติและระดับการทำงานของตนเอง มี 2 ชุด คือ

- (1) แบบประเมินทักษะปฏิบัติ การประเมินประสานการสาธารณสุขชุมชน
- (2) แบบประเมินทักษะปฏิบัติกระบวนการปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชน

บันทึกการเรียนรู้ คือ รายการข้อคำถามนำสำหรับการอภิปราย และบันทึกผลการอภิปรายที่เป็นข้อสรุปความรู้ที่ได้จากการฝึกภาคปฏิบัติ

ประสบการณ์ หมายถึง การฝึกปฏิบัติงาน 4 ชั้น รวมเป็น 1 ประสบการณ์ คือ 1) ประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล 2) วางแผนและปฏิบัติ 3) ทิศคามและประเมินผล และ 4) อภิปรายผลการเรียนรู้

ตารางปฏิบัติงาน

ตารางปฏิบัติงานที่แสดงนี้ เป็นการบอกช่วงระยะและงานที่นักศึกษาจะต้องปฏิบัติ ในการฝึกปฏิบัติตามรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนา

วันที่หรือ ครั้งที่	งานที่ของปฏิบัติ	เวลา	ผู้ปฏิบัติ	สถานที่
1.	ประชุมเพื่อ ทำแบบฝึกหัดทบทวนความรู้ เลือกกิจกรรมปฏิบัติการ	50 นาที	ครู นักศึกษา	ห้องเรียน
	เฉลยแบบฝึกหัดทบทวนความรู้ และบอกเกณฑ์ผ่าน	ตามแต่ครู พิจารณา	ครู	ห้องเรียน
2.	สำรวจข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย วินิจฉัยการพยาบาล	3 ชั่วโมง	นักศึกษา กลุ่มเป้าหมาย	แหล่งฝึก ปฏิบัติ
	วางแผนการพยาบาล	การบ้าน	นักศึกษา	สถานศึกษา/ หอพัก
3.	เสนอแผนการพยาบาลแก่กลุ่ม เป้าหมาย	4 ชั่วโมง	นักศึกษากลุ่ม เป้าหมาย	แหล่งฝึก
	นำแผนปฏิบัติโดยเคว้นคิดตามประ เมินผล	ความนับ		
4.	ติดตาม-ประเมินผลการปฏิบัติ (วันที่ความนับ)	3 ชั่วโมง	นักศึกษากลุ่ม เป้าหมาย	แหล่งฝึก
5.	อภิปรายผลการเรียนรู้	1	นักศึกษา	ชั้นเรียน
		ชั่วโมง	ครู	

- หมายเหตุ 1. ชั้นเรียน หมายถึง ห้องเรียนที่คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาล
โรงเรียน สภานาอนามัย หรือชั้นเรียนที่ใดที่หนึ่งที่เหมาะสม
2. เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติหรืออาจพิจารณาได้ตามความเหมาะสม

วิธีการฝึกปฏิบัติ

การฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลจะเน้นชุมชน วิธีการเชิงสมรรถนะ เป็นการฝึกที่มุ่งสมรรถนะของการพยาบาลเน้นชุมชนที่จำเป็นสำหรับพยาบาลวิชาชีพ โดยใช้กระบวนการปฏิบัติพยาบาลแบบร่วมมือ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ยาก เพราะนักศึกษาคุ้นเคยกับกระบวนการพยาบาลมาก่อน โดยเฉพาะการฝึกปฏิบัติการพยาบาลโดยตรงแก่ผู้ป่วยในคลินิก เพียงแต่ว่าการฝึกปฏิบัตินี้ไปประสานประสานการสาธารณสุขมูลฐานลงในการปฏิบัติด้วย ทำให้วิธีการปฏิบัติอาจแตกต่างกันไปจากที่เป็นอยู่

ในขั้นตอนของการฝึกปฏิบัติซึ่งมี 3 ขั้นตอนนั้น หัวใจสำคัญอยู่ที่การปฏิบัติการพยาบาลแบบร่วมมือกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งในที่นี้จะให้รายละเอียดเพื่อเป็นแนวทางสำหรับนักศึกษาในการปฏิบัติ

ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติ

ให้นักศึกษาทบทวนความรู้ที่จำเป็นก่อนมีสำหรับการฝึกสมรรถนะแต่ละสมรรถนะให้เข้าใจ เพื่อที่นักศึกษาจะได้วางแผนฝึกหัดทบทวนความรู้ที่ควรกำหนดในการเริ่มฝึกปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชนครั้งที่ 1 ซึ่งนักศึกษาจะต้องทำคะแนนให้ผ่านร้อยละ 50 นักศึกษาจึงจะมีสิทธิ์เข้ากระบวนการฝึกปฏิบัติได้

ขั้นที่ 2 การฝึกปฏิบัติตามกระบวนการปฏิบัติการพยาบาลแบบร่วมมือ

การปฏิบัติในขั้นที่ 2 นี้ เป็นหัวใจสำคัญของการฝึกปฏิบัติที่ต้องการฝึกความชำนาญให้แก่นักศึกษาในสมรรถนะต่าง ๆ โดยใช้กระบวนการพยาบาลที่กลุ่มเป้าหมายต้องร่วมมือปฏิบัติ

2.1 ประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล

จุดประสงค์ของการฝึกปฏิบัติเพื่อ

- 1) รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพจากแหล่งต่าง ๆ โดยเฉพาะบุคคล ครอบครัว หรือชุมชน โดยวิธีการต่าง ๆ ในระดับที่สามารถวินิจฉัยความต้องการทางสุขภาพของกลุ่มเป้าหมายได้ถูกต้อง

2) สร้างความคุ้นเคยกับบุคคล ครอบครัวย หรือชุมชน

ก. การสำรวจข้อมูลจะกระทำเป็น 2 ด้านคือ

1) สำรวจข้อมูลเพื่อประเมินปัญหา เป็นการเก็บข้อมูลต่าง ๆ ของกลุ่มเป้าหมายจากข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพ เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่นิสัยทั่วไป ตลอดจนถึงข้อมูลของปัญหาที่เกี่ยวข้องในรายละเอียด

2) สำรวจข้อมูลเพื่อประเมินความพร้อม การสำรวจเช่นนี้มีความจำเป็น เพราะเมื่อนักศึกษาพยาบาลจะวางแผนเพื่อการพยาบาลแก่กลุ่มเป้าหมายตามรูปแบบที่กลุ่มเป้าหมายจะต้องทำเอง ดังนั้นนักศึกษาจะต้องศึกษาความพร้อมของกลุ่มเป้าหมายเพื่อกำหนดกิจกรรมการพยาบาล วิทยาการ และทรัพยากรที่เหมาะสมกับบุคคล ครอบครัวย หรือชุมชน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

ข. วินิจฉัยการพยาบาล

จุดประสงค์ของการปฏิบัติ

- 1) จีกระ เบียบและวิเคราะห์ข้อมูลทางสุขภาพเพื่อวินิจฉัยการพยาบาล
- 2) ร่วมกับกลุ่มเป้าหมายในการที่จะหาข้อสรุปการวินิจฉัยการพยาบาล

ที่ตรงกัน

เมื่อนักศึกษาสำรวจข้อมูลต่าง ๆ ตามแบบฝึกหัดปฏิบัติการครบแล้ว (นักศึกษาอาจได้มากกว่าที่กำหนดในแบบฝึกหัดก็ได้) ให้นักศึกษาสรุปการวินิจฉัยการพยาบาลให้กลุ่มเป้าหมายทราบ และอภิปรายข้อสรุปว่าเห็นด้วยหรือไม่ ควรวินิจฉัยว่าเป็นจริงจะตรงกับความต้องการจริงของกลุ่มเป้าหมาย ช่วงอภิปรายการวินิจฉัยการพยาบาลนี้นักศึกษาอาจได้ข้อมูลเพิ่มเติมที่ทำให้เข้าใจปัญหาของกลุ่มเป้าหมายได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

การปฏิบัติในขั้นตอนของการประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาลนี้เป็นการสัมผัสโดยตรงกับกลุ่มเป้าหมาย นักศึกษาต้องใช้ความรู้และการสังเกตทั้งโดยตรงและทางอ้อม ตลอดจนการแลกเปลี่ยนข้อมูลแก่กัน เพื่อให้สามารถได้ข้อมูลประกอบการวินิจฉัยการพยาบาลได้ชัดเจน กลุ่มเป้าหมายจะต้องเข้าใจถึงทิศทางและเป้าหมายของการ

พยาบาลที่นักศึกษากำลังจะเสนอให้ช่วย เช่น บอกกลุ่มเป้าหมายให้ทราบว่ากำลังจะให้การพยาบาลใดแก่กลุ่มเป้าหมาย และขอความเห็นชอบเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรม และให้กลุ่มเป้าหมายเสนอข้อมูล ในขณะเดียวกันนักศึกษาก็จะพิจารณาว่าค่านิยมใดที่ให้ข้อเท็จจริงเพื่อพัฒนาการพยาบาลที่มากขึ้น บางครั้งนักศึกษาก็อาจมีความรู้สึกว่าการให้ข้อมูลให้ข้อเท็จจริง ซึ่งไม่เป็นเรื่องแปลก ให้นักศึกษาใช้คำถามซ้ำเพื่อให้เกิดความชัดเจนและประเด็นปัญหาได้ถูก นักศึกษาจำเป็นต้องใช้วิธีการเก็บข้อมูลหลาย ๆ วิธีประกอบกัน โดยเฉพาะการทบทวนข้อมูลโดยให้กลุ่มเป้าหมายย้อนคิดเป็นสิ่งจำเป็น

ในการฝึกปฏิบัติในชั้นของการประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาลนี้ นักศึกษาก็จะประกอบประสานการสาธิตและฐานความรู้จากการปฏิบัติที่ทางรังนี้

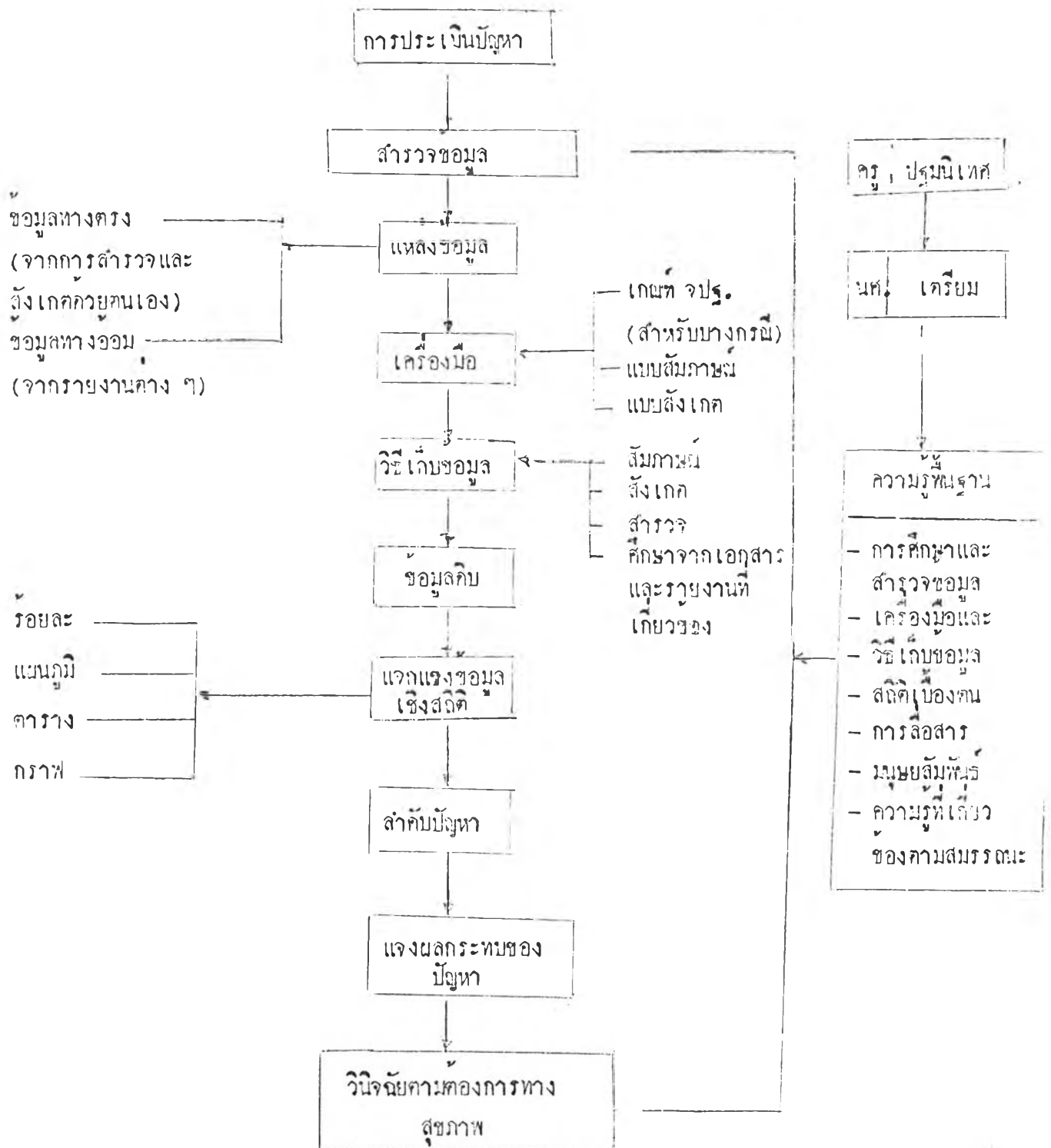
1

ประเมินปัญหา
และวินิจฉัยการพยาบาล

กระบวนการปฏิบัติ การพยาบาลแผนชุมชน	การประเมินประสาน การสาธารณสุขมูลฐาน
<p>1. ประเมินปัญหาในกลุ่มเป้าหมายตามจุดประสงค์ของสมรรถนะที่นักศึกษาฝึกปฏิบัติ</p> <ul style="list-style-type: none"> • รวบรวมและเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และสังเกต • แหล่งข้อมูล คือ บุคคล/ครอบครัว ชุมชน/ผู้เกี่ยวข้อง บนที่กลาง ๆ ทางสุขภาพที่เกี่ยวของ • สิ่งที่ต้องศึกษา <ul style="list-style-type: none"> สถานะทางสุขภาพหรือปรากฏ ประวัติสุขภาพของบุคคล ครอบครัว/ชุมชน สภาวะสังคมเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา ความเชื่อ ศาสนา ลักษณะความเป็นอยู่และสิ่งแวดล้อม การกำเินชีวิต อิทธิพลของครอบครัว และผู้เกี่ยวข้อง 	<p>1. กลุ่มเป้าหมายควรมีส่วนร่วม โดย</p> <ul style="list-style-type: none"> • ให้ข้อมูลและเสนอปัญหาของเขาคอยตัวเขาเอง • ศึกษาและร่วมพิจารณาข้อมูลให้ถูกต้องความดีกับความสำคัญอย่าง เป็นอันล้น

กระบวนการปฏิบัติ การพยาบาลเนชมุขชน	การประสานประสาน การสาธารณสุขมูลฐาน
<p>2. ประเมินความพร้อมของบุคคล/ประชาชนเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบต่อสุขภาพของตน ครอบครัว กลุ่ม และชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> • ความเข้าใจถึงการดูแลสุขภาพสุขภาพ • ความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับความเจ็บป่วย และการดูแลตนเอง • ระดับการศึกษา • สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง • สภาวะสังคมเศรษฐกิจ • ความเชื่อ • ศาสนา • ลักษณะความเป็นอยู่ • การทำเนชมุขวิถ • อิทธิพลของครอบครัว หรือผู้เกี่ยวข้อง • สภาพจิตใจ 	<p>2. กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วม โดย</p> <ul style="list-style-type: none"> • ให้ข้อมูล • อภิปรายปัญหา • เสนอความคิดเห็น • ร่วมพิจารณาหาวิธีการที่ เหมาะสมถ้าจำเป็นก่อให้เกิด • ร่วมพิจารณาแหล่งทรัพยากร และการนำมาใช้ให้เกิด ประโยชน์ถ้าจำเป็นก่อให้เกิด เช่น การใช้สารส้มละลาย น้ำให้สะอาด
<p>3. วินิจฉัยการพยาบาล</p> <ul style="list-style-type: none"> • ปัญหาสุขภาพ • ความต้องการการพยาบาล ของกลุ่มเป้าหมาย 	<p>3. ร่วมพิจารณา วินิจฉัยความ ต้องการ หรือปัญหา</p> <ul style="list-style-type: none"> • ให้โอกาสแก่กลุ่มเป้าหมาย ในการแสดงความคิดเห็น

แผนภาพที่ 1 ขั้นตอนการปฏิบัติในการประเมินปัญหา

2.2 วางแผนและปฏิบัติการตามแผน

จุดประสงค์ของการปฏิบัติ

- 1) สร้างจุดประสงค์การพยาบาลให้ครอบคลุมตามความต้องการการพยาบาลของกลุ่มเป้าหมาย
- 2) พัฒนาการพยาบาลตามวิจักษณ์การพยาบาลและอภิปรายแผนการพยาบาลร่วมกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อปรับปรุงหรือแก้ไขแผนการพยาบาลให้กลุ่มเป้าหมายสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงทั้งด้านวิทยาการ (technology) และทรัพยากรที่ก่อให้เกิดการปฏิบัติตามแผน เพื่อการส่งเสริม คุณผล และในสุขภาพ
- 3) อภิปรายและชี้แจงเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายนำไปปฏิบัติและตกลง เวลาเพื่อการติดตามผลการปฏิบัติ ว่ากลุ่มเป้าหมายเห็นด้วยหรือไม่อย่างไรจะแก้ไขแผนอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับการนำไปปฏิบัติ
- 4) วิเคราะห์และนำแผนการรักษามากำหนดในกิจกรรมการพยาบาล เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถนำไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง เพื่อการบำบัดอาการของโรค

แผนการพยาบาลที่นักศึกษาจะเขียนไว้มีอยู่ 2 กรณีคือ

1. แผนสนับสนุน เป็นแผนการพยาบาลที่นักศึกษาสำรวจข้อมูลและวินิจฉัยปัญหาแล้วพบว่า กลุ่มเป้าหมายไม่มีปัญหาหรือความต้องการการพยาบาลในเรื่องของกิจกรรมปฏิบัติการที่นักศึกษาใช้ เป็นแนวทางการศึกษาปฏิบัติ ในนักศึกษาเขียน เป็นแผนการพยาบาลเพื่อการสนับสนุนหรือ เสริมให้สิ่งที่กลุ่มเป้าหมายมีอยู่แล้วดีขึ้น

2. แผนแก้ปัญหา เป็นแผนการพยาบาลที่จะกำหนดตามความต้องการการพยาบาลของกลุ่มเป้าหมายเป็นหลัก เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพความหัวข้อกิจกรรมปฏิบัติการที่นักศึกษาเลือกศึกษาให้เป็นประโยชน์แก่กลุ่มเป้าหมาย แผนนี้จะกำหนดขึ้นเมื่อกลุ่มเป้าหมายมีปัญหา หรือมีความต้องการการพยาบาล

หลักการปฏิบัติเกี่ยวกับแผนการพยาบาล

1. จากผลการวินิจฉัยความต้องการ ให้นักศึกษาวางแผนการพยาบาลตามหลักวิชาการไปก่อนเพื่อนำเสนอแก่กลุ่มเป้าหมายเพื่อพิจารณา
2. ให้นักกลุ่มเป้าหมายพิจารณาและแก้ไขแผนร่วมกับท่าน
3. ทดสอบความเข้าใจใจของกลุ่มเป้าหมายถึงการปฏิบัติตามแผน
4. บันทึกทัศนคติและประเมินผล (กรณีเวลาจำกัดให้นักครึ่งออกไปที่จะมาพบกลุ่มเป้าหมายเป็นเกณฑ์คิดเวลาประเมินผล)

ขั้นตอนการวางแผนจะเขียนแผนเป็นดังนี้

ขั้นวางแผน	การเขียนแผน
<p>1. ความต้องการ ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายคืออะไร</p>	<p>เขียนความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้ภาษาที่เข้าใจชัดเจน</p>
<p>2. จุดประสงค์ แผนที่วางนี้จะให้อะไรแก่กลุ่มเป้าหมาย</p>	<p>กำหนดจุดประสงค์ให้ตรงกับความต้องการ ใช้ประโยคที่กระชับ และให้โฟกัสความ ครอบคลุมถึงเป้าหมายได้</p>
<p>3. ทรัพยากร จะใช้ทรัพยากรใดในการวางแผน เช่น คน วัสดุพื้นบ้าน เงิน สิ่งของ เครื่องมือ</p>	<p>บ่งทรัพยากรที่ใช้ ซึ่งจะต้องมาจาก ท้องถิ่น ถ้าเป็นเทคโนโลยีต้องเป็นเทคโนโลยี ที่เหมาะสมและเป็นไปได้</p>
<p>4. วิธีดำเนินการหรือปฏิบัติ ถ้าจะทำให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ นี้ทั้งไว้จะทำอย่างไร</p>	<p>เขียนวิธีปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายแต่ละ อย่างให้ชัดเจน ในกรณีมีเครื่องมือประกอบ ต้องเตรียมให้พร้อม และกำหนดรายการ เครื่องมือไว้ในแผนด้วย</p>
<p>5. ผลของแผน ถ้าปฏิบัติตามแผน</p>	<p>เขียนเกมหรือผลลัพธ์ที่ชัดเจนว่าจะดูจากอะไร บ้าง</p>
<p>6. การประเมินผล จะใช้วิธีการประเมินผลอย่างไร</p>	<p>บ่งชี้การประเมินผลและเวลาที่ประเมิน ผล</p>

2

วางแผนการพยาบาล

หลังจากที่นักศึกษาฝึกชั้นประเมินปัญหาแล้ว จะก็นำข้อมูลที่ได้ออกมาวางแผนปฏิบัติการตามกิจกรรมของแต่ละสมรรถนะที่นักศึกษาเลือก

แผนการพยาบาลแต่ละแผนจะมีข้อความสมรรถนะดังนี้

แผนการปรับตัวเข้ากับชุมชน

แผนส่งเสริมอนามัย

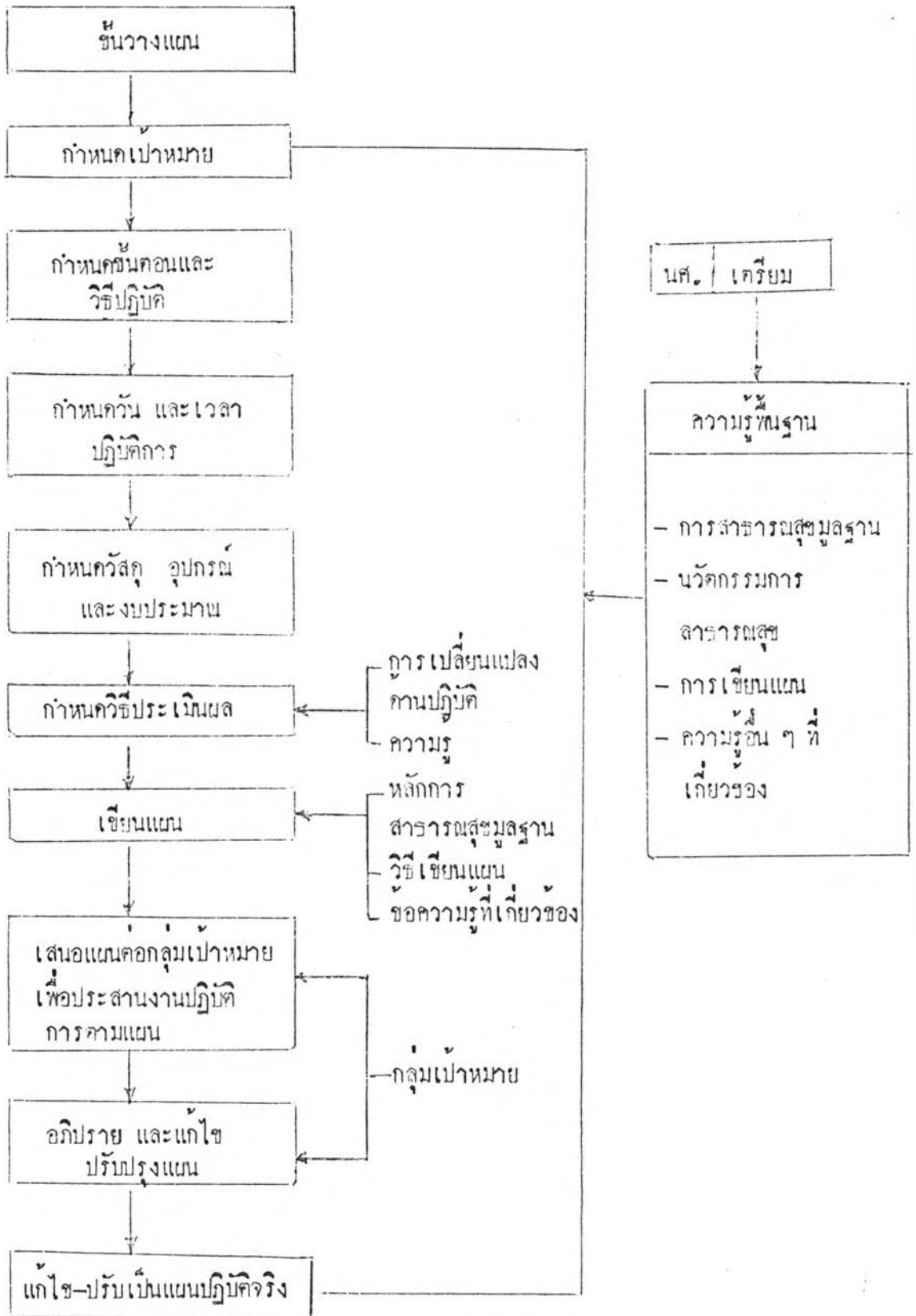
แผนส่งเสริมการดูแลตนเอง

แผนสนับสนุนการช่วยตนเอง

แผนแนวปฏิบัติการประสานบริการ

กระบวนการปฏิบัติ การพยาบาลในชุมชน	การประสานประสาน การสาธารณสุขมูลฐาน
<ul style="list-style-type: none"> กำหนด เป้าหมายของแผน กำหนดขั้นตอนปฏิบัติและวิธีการ กำหนดวันและเวลาปฏิบัติการ กำหนดวัตถุประสงค์และงบประมาณ กำหนดตัวบุคคล และงานที่รับผิดชอบ (ในกรณีฝึกเป็นกลุ่ม) กำหนดวิธีประเมินผล เขียนแผน เสนอแผนแก่บุคคล ครอบครัว หรือชุมชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย แก้ไขปรับปรุงแผนเพื่อให้พร้อม ในการปฏิบัติ 	<ul style="list-style-type: none"> มุ่งให้กลุ่มเป้าหมายพึ่งตนเอง ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้มากที่สุด ถ้าจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีพิจารณา ควรใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ให้กลุ่มเป้าหมายพิจารณาแผนก่อน ปฏิบัติ ให้เวลาแก่กลุ่มเป้าหมายอภิปรายแผน

แผนภาพที่ 2 ขั้นตอนการปฏิบัติในการวางแผนการพยาบาล

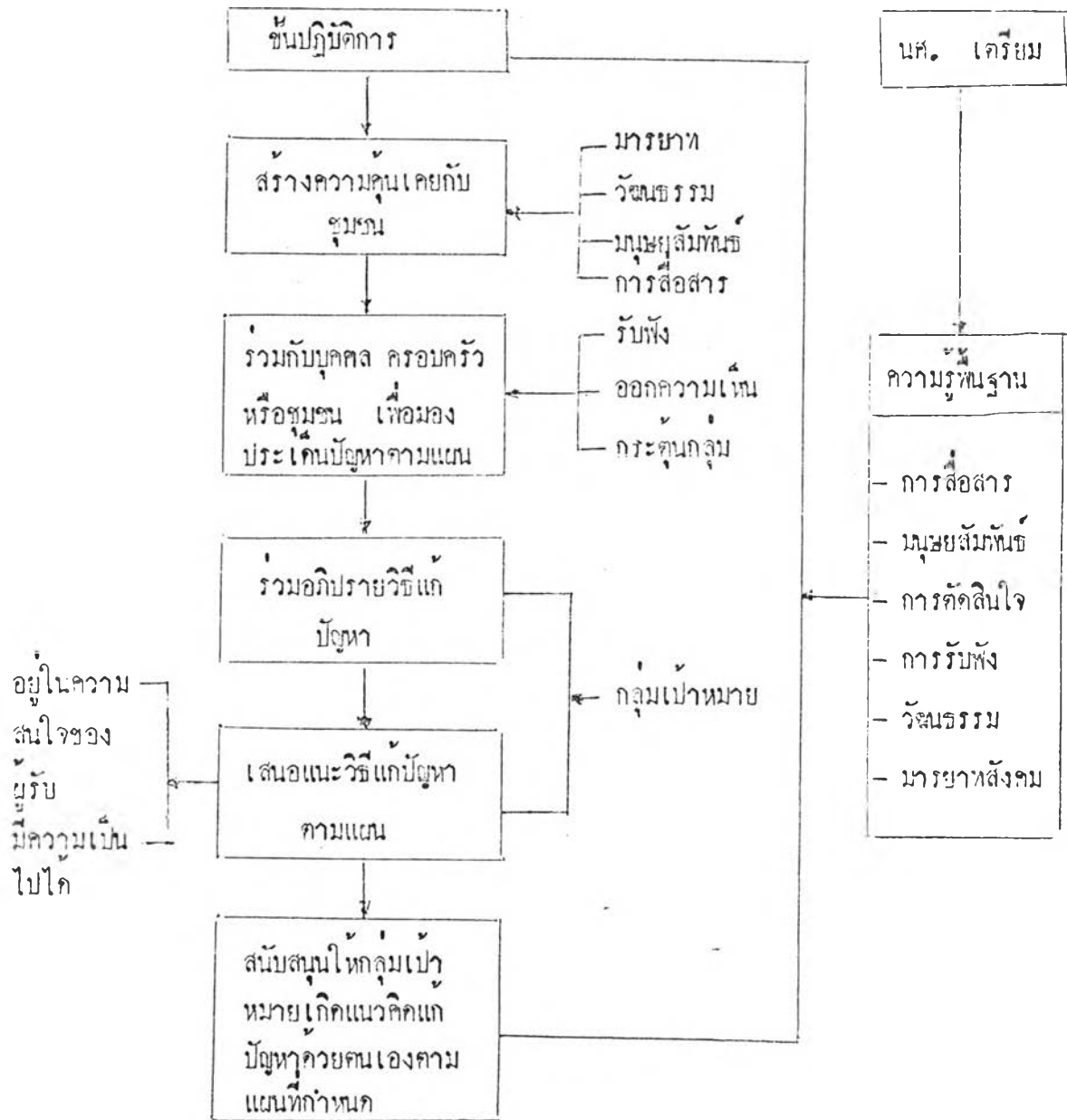
3

ปฏิบัติการตามแผน

นักศึกษาทำเนิการตามแผนการปฏิบัติที่กำหนด

กระบวนการปฏิบัติ การพยาบาลในชุมชน	การประเมินผล การพยาบาลสาธารณสุขชุมชน
<ul style="list-style-type: none"> • สร้างความคุ้นเคย มารยาท วัฒนธรรม การสื่อสาร มนุษยสัมพันธ์ การเข้าสู่ชุมชน • การดำเนินการตามกำหนด ของแผน โดยให้ผู้รับบริการ มีส่วนร่วม • เสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาตามแผน • ศึกษาปัญหาของการปฏิบัติการตามแผน เพื่อให้การสนับสนุน 	<p>ใช้หลักการสาธารณสุขชุมชน 4 ประการ เป็นแกนสนับสนุนการปฏิบัติ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้มีส่วนร่วม 2. ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม 3. ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น 4. ให้พึ่งตนเอง

แผนภาพที่ 3 ขั้นตอนปฏิบัติในการปฏิบัติการความแผน

2.3 ทักษะและประเมินผล

จุดประสงค์ของการประเมินผล การฝึกปฏิบัติประเมินผลนี้มีจุดประสงค์หลัก 2 ประการคือ

1. ฝึกให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการประเมินการตอบสนองของกลุ่มเป้าหมายต่อการขยายขนาดโดยใช้หลักการสาธารณสุขมูลฐานเพื่อบ่งบอกถึงความสามารถในการปฏิบัติเพื่อการดูแล และส่งเสริมสุขภาพ โดย

- (1) พึ่งตนเอง
- (2) ใช้เทคโนโลยีหรือวิทยาการที่เหมาะสม
- (3) การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลและแก้ปัญหาสุขภาพ
- (4) ใช้ทรัพยากรท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์
- (5) มีความรู้ ความเข้าใจและพร้อมหรือเปลี่ยนพฤติกรรม

2. ประเมินปัญหาการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายและการค้นหาแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหานั้นอย่างถ่องแท้

3. ฝึกให้นักศึกษารูจักการเขียนรู้ และสรุปข้อความรู้ที่ได้จากการฝึกปฏิบัติ ควบคู่กันที่ตกลงในแบบฝึกหัดปฏิบัติการ

การประเมินผล คืออะไร หลายคนคงคุ้นเคยกับการประเมินผลมาแล้ว โดยเฉพาะการประเมินผลผลการเรียน ความความหมายการประเมินผลก็คือ การประมาณค่าว่างานหรืองานนั้นมีผลเป็นอย่างไร โดยมีขั้นตอนดำเนินการที่สำคัญ 3 ขั้นตอนคือ

- 1) รวบรวมข้อมูล
- 2) วิเคราะห์ข้อมูล โดยเปรียบเทียบกับจุดประสงค์ หรือ เป้าหมาย หรือเกณฑ์ที่กองการ
- 3) สรุปผลการประเมิน และแก้ไขสิ่งที่บกพร่อง

จุดประสงค์ของการปฏิบัติเพื่อประเมินผลการปฏิบัติตามแผนคือ

1. การประเมินการตอบสนองของกลุ่มเป้าหมายปฏิบัติคือการขยายขนาดว่ามีความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติได้หรือ เปลี่ยนพฤติกรรมตรงความความคองการของกลุ่ม

เป้าหมายหรือไม่

2. ประเมินระบบการปฏิบัติการพยาบาลที่นักศึกษาจัดให้กระทำร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย และหาวิธีการแก้ไข เพื่อสนับสนุนให้กลุ่มเป้าหมายบรรลุวัตถุประสงค์ของแผนที่กองการ

เมื่อนักศึกษานำความคิดมาแล้ว เมื่อถึงกำหนดนักศึกษาจะต้องไปติดตามผลตามเวลานัก ทั้งนี้โดยไปตรวจสอบว่ากลุ่มเป้าหมายมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร หรือมีปัญหาที่ จะคงแก้ไข ในการประเมินอาจจะเป็นการสอบถามความรู้ คุณลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น สอนให้เก็บบ้านให้เป็นระเบียบ ว่าเป็นระเบียบจริงตามที่สอนหรือไม่ ถ้าพบว่าบ้านยังสกปรกของวางเงอะกะ ควรสนทนากับหรืออธิบายกับกลุ่มเป้าหมายว่าเพราะเหตุใดและนำมาวิเคราะห์ใหม่ แต่งานบางอย่างนักศึกษาอาจไม่เห็นเห็นความก้าวหน้า เช่น ให้อุณหภูมิในห้อง 1 สัปดาห์ไปเยี่ยม หรือไปเยี่ยมตามเวลาที่ทางสถาบันการศึกษากำหนดไม่เห็นผล ให้ใช้วิธีประเมินความรู้ความเข้าใจ ถ้าเขาสามารถตอบได้ถูกต้องตามที่ได้อธิบายไปแสดงว่าเขาเข้าใจ

วิธีการประเมินอาจจะทำได้ดังนี้

- 1) สังเกตการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อดูว่าเขาได้กระทำสิ่งใดบ้าง และมีการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ถูกแบบอย่างไร อาจสังเกตโดยใช้เครื่องมือตรวจวัดก็ได้ (ถ้ามี)
- 2) สนทนากับกลุ่มเป้าหมายถึงการปฏิบัติ ปัญหา ข้อขัดข้องที่เขาไม่สามารถปฏิบัติได้
- 3) สรุปปัญหา และผลของการปฏิบัติ

สำหรับการประเมินผลตนเองนั้น ในนักศึกษาบททวนและสำรวจตนเองว่าถ้าแผนการพยาบาลที่ทำนั้นไม่ประสบความสำเร็จ ส่วนหนึ่งอาจมีผลมาจากตัวนักศึกษาเองก็เป็นได้ ฉะนั้นนักศึกษาควรประเมินผลงานที่ปฏิบัติทุก ๆ ระยะตั้งแต่ก่อนลงมือปฏิบัติ ขณะปฏิบัติ และหลังจากปฏิบัติแล้ว จากการประเมินนั้นนักศึกษาจะได้เรียนรู้ในสิ่งที่มีความรู้ความเข้าใจ และมีเจตคติต่องานที่กำลังปฏิบัติอยู่ และมีการประเมินตนเองนั้นทำได้ไม่ยากหรือลำบากอะไรเลย

เพียงแต่ให้ทราบว่า นักศึกษาสามารถทำงานนั้นอย่างไร โดยสปรการใด คำตอบที่ข้องการ
คือ

เราให้กลุ่มเป้าหมายร่วมคิดหาวิธีการและการแก้ปัญหาด้วยหรือไม่

เราวินิจฉัยการพยาบาล หรือปัญหาถูกไหม

การวางแผนใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมหรือไม่

แผนของเรานำไปใช้ได้ไหม

กลุ่มเป้าหมายยอมรับแผนเรากว่าใจจริงหรือไม่

เราพอใจผลงานเราหรือเปล่า

คำถามต่าง ๆ เหล่านี้ที่สำคัญควรประเมินคุณเจตคติของกลุ่มเป้าหมายเป็นหลักว่า
เขามีเจตคติต่อเราในทางบวกหรือทางลบ หรือเฉย ๆ ถ้าได้ผลทางลบมากกว่าทางบวกมาก
แสดงว่าเราเองก็ยังไม่เข้าหา (approach) เขาไม่ถูกทาง ต้องมีการแก้ไขปรับปรุงตนเอง
เป้าหมายสำคัญของการประเมินผล การปรับปรุงกิจกรรมมีส่วนร่วมจะนำไปสู่การพึ่งตนเอง
และเพื่อตนเอง

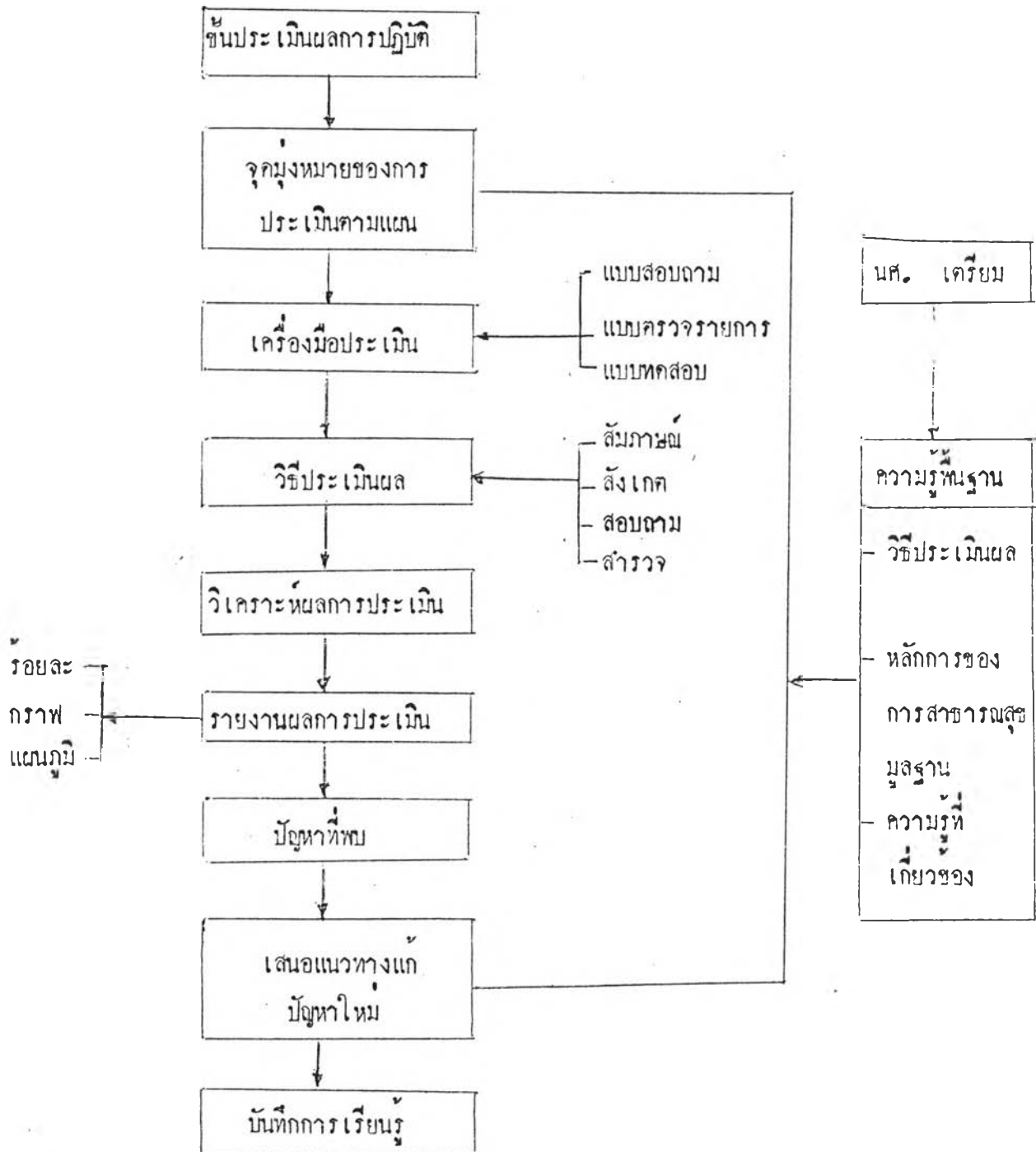

4

การศึกษาคำและประเมินผล

กระบวนการปฏิบัติ การพยาบาลในชุมชน	ประสมประสาน การสาธารณสุขมูลฐาน
1. สังเกตพฤติกรรมต่อไปนี้ (ยกเว้น สมรรถนะที่ 1) <ul style="list-style-type: none"> • การปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งกระทำ โดยใช้หลักการ สาธารณสุขมูลฐาน • ลักษณะการเปลี่ยนแปลง • ปัญหาที่พบ 	<ul style="list-style-type: none"> • ให้กลุ่มเป้าหมายร่วมประเมิน • อภิปรายปัญหาการปฏิบัติ • ค้นหาแนวทางร่วมกัน เพื่อให้ดีที่สุด • ให้กลุ่มเป้าหมายช่วยตนเองมากที่สุด
2. ทดสอบความรู้วิธีการอาจเป็น (ยกเว้นสมรรถนะการปรับตัว) <ul style="list-style-type: none"> • สอบถามความเข้าใจ หรือ • แบบสอบถาม หรือ • แบบสัมภาษณ์ 	
3. บันทึกข้อความที่เลิกจากการเรียนรู้ ในการฝึกปฏิบัติลงในแบบฝึกหัดปฏิบัติการ	
สำหรับสมรรถนะการปรับตัว เข้ากับชุมชน ทำเฉพาะข้อ 3	

แผนภาพที่ 4 ขั้นตอนประเมินผลการปฏิบัติ

ขั้นที่ 3 อภิปรายผลการเรียนรู้

เมื่อสิ้นสุดคาบกระบวนการพยาบาลคือ งานขั้นที่ 1 - 3 แล้ว ให้นักศึกษาลับ
เขากลุ่มนักศึกษาด้วยกัน เพื่ออภิปรายขอความรู้ที่ไ้จากการฝึกภาคปฏิบัติ และแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็น การอภิปรายผลการเรียนรู้นี้ นักศึกษาอาจทำในรูปประชุมปรึกษา (conference)
อภิปรายประสบการณ์ (discussion) หรือแสดงนิทรรศการก็ได้แล้วแต่ข้อตกลงร่วมกัน
แต่ต้องใช้เวลาที่เหมาะสมตามที่ทางสถาบันการศึกษากำหนด และจะคงให้ได้คำตอบแบบ
บันทึกการเรียนรู้ด้วย

หลักการสำคัญของการฝึกปฏิบัติ

1. นักศึกษาจะคงทำแบบฝึกหัดปฏิบัติการให้สมบูรณ์ก่อนผ่านชั้นตอนแต่ละชั้น
2. ระหว่างฝึกปฏิบัติ ให้นักศึกษาทำแบบประเมินทักษะ เพื่อประเมินตนเอง
ไปด้วย เพื่อเป็นการตรวจสอบปัญหาของตน และนำไปปรึกษากับครู
3. นักศึกษากองทัพทบทวนผลงานทุกชั้นในรายละเอียด ถ้าพบประเด็นปัญหาใด
ควรรนำปรึกษาครูทันที
4. การพยาบาลเน้นชุมชน ไม่ใช่การพยาบาลอนามัยชุมชน แต่เป็นการกระทำ
เพื่อให้คน ซึ่งเป็นหน่วยของชุมชนนั้น ๆ หรือครอบครัว หรือชุมชน มีสุขภาพที่ดีขึ้น รู้จัก
ดูแลและรักษาสุขภาพของตนเอง ด้วยตนเอง ฉะนั้น ผลสำเร็จของการพยาบาลจึงอยู่ที่งาน
ทุกชั้นตอนที่นักศึกษาปฏิบัตินั้น จะคงให้กลุ่มเป้าหมายรับรู้ และร่วมคิดเห็นใจด้วยตัวของ เขา
เอง นักศึกษาจะมีบทบาทสำคัญ แต่เพียง เป็นผู้สนับสนุนความรู้ และการใช้หลักการทาง
วิชาชีพที่ถูกต้องและเหมาะสม

หลักการประสานงานการสาธารณสุขมูลฐาน

1. ต้องจำไว้เสมอว่า การพยาบาลเน้นชุมชนคือการปฏิบัติการพยาบาลที่คงตรงกับ
กับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และประสานงานสาธารณสุขมูลฐาน ให้เป็นไปตาม
กระบวนการพยาบาล งานนั้นจึงจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่กลุ่มเป้าหมายพึงไว้

2. คำนึงถึงความสนใจ ความกระตือรือร้น และการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย ตลอดระยะเวลาของการปฏิบัติการของนักศึกษาที่จะนำไปสู่การดูแลและการส่งเสริมสุขภาพเป็นหลักการสำคัญ

3. เพิ่มพูนทักษะของสมรรถนะแกนหลักของการพยาบาลเนชุมชน ในการหาข้อมูลประเมินปัญหา วางแผน และติดตามประเมินผล โดยการประสานประสานการสาธารณสุขมูลฐานด้วยการ เรียนรู้ด้วยตนเอง และจากเพื่อนนักศึกษา

4. ระวังเสมอว่า การสร้างความมีสุขภาพที่ดีวันหน้าจะต้อง เกิดจากกลุ่มเป้าหมายมองเห็นปัญหาของเขา เรียนรู้ที่จะเปลี่ยนแปลงและนำไปปฏิบัติด้วยตนเองด้วยความพร้อมอย่างถูกต้องเหมาะสม และมีใจ

5. นักศึกษาคงพบทวนผลงานทุกชั้นในรายละเอียด ถ้าพบประเด็นปัญหาใดควรรำลึกวิชาครูทันที

6. การพยาบาลเนชุมชน ไม่ใช่การพยาบาลอนามัยชุมชน แต่เป็นการกระทำเพื่อให้คน ซึ่งเป็นหน่วยของชุมชนนั้น ๆ หรือครอบครัว หรือชุมชน มีสุขภาพที่ดีวันหน้า รู้จักดูแลและรักษาสุขภาพของตนเอง ด้วยตนเอง ฉะนั้น ผลสำเร็จของการพยาบาลจึงอยู่ที่งานทุกชั้นของกลุ่มเป้าหมายยอมรับและร่วมตัดสินใจด้วยตัวของเขาเอง นักศึกษาจะมีบทบาทสำคัญ แต่เพียง เป็นผู้สนับสนุนด้านความรู้ และการใช้หลักการทางวิชาชีพที่ถูกต้องและเหมาะสม

7. ในการปฏิบัติการพยาบาลตลอดกระบวนการพยาบาลแบบร่วมมือปฏิบัติ กลุ่มเป้าหมายจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่อไปนี้

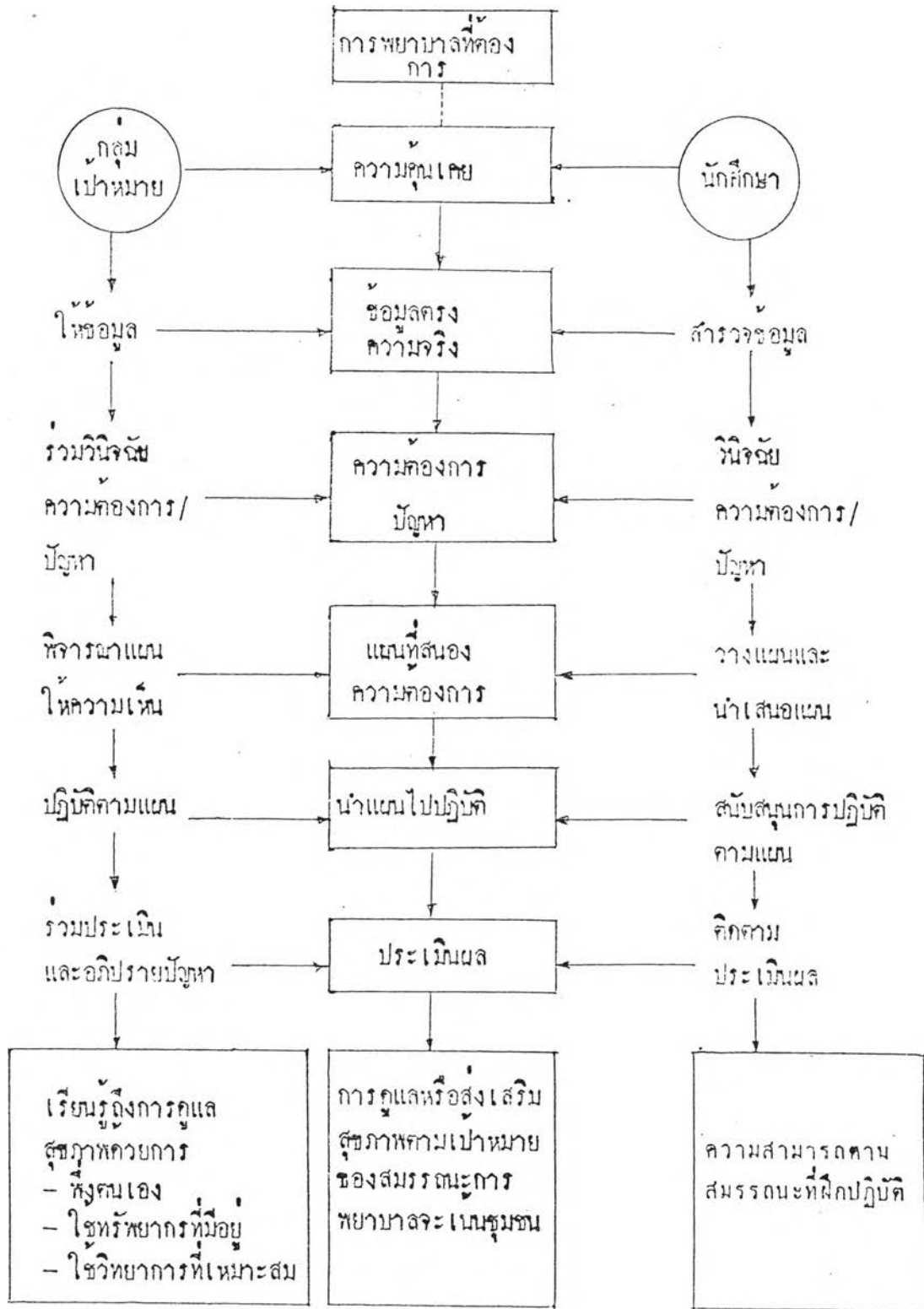
- 1) ให้ข้อมูลเพื่อการประเมินข้อมูล
- 2) วิเคราะห์ข้อมูล
- 3) วินิจฉัยการพยาบาลอันได้แก่ความข้องการ/ปัญหา
- 4) พิจารณาแผนการพยาบาล
- 5) เสนอความเห็น เพื่อการปรับปรุงแผนการพยาบาลให้เหมาะสมเป็นไป

ได้ในทางปฏิบัติ

6) นำแผนการพยาบาลไปปฏิบัติด้วยความเข้าใจและยอมรับ

7) ร่วมประเมินผลการปฏิบัติตามแผนพิจารณาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความรู้และความเข้าใจ

8) ร่วมแสดงความคิดเห็น ตลอดการปฏิบัติร่วมกันในการดำเนินการพยาบาลโดยบรรลุเป้าหมาย

กลไกการปฏิบัติการพยาบาลตามรูปแบบกระบวนการพยาบาลแบบร่วมมือ ปฏิบัติ

หลักการปฏิบัติคนระหว่างฝึกปฏิบัติสำหรับนักศึกษา

ในการปฏิบัตินักศึกษาต้องใช้หลักการ 3 ประการคือ

1. ใช้กระบวนการขยายผลแบบร่วมมือปฏิบัติ
2. ใช้หลักการการสื่อสารผสมผสาน
3. ใช้หลักการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายแบบไม่เป็นทางการและเป็นกันเอง

ก. เตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติ

1. ทบทวนเนื้อหาวิชาบังคับก่อนฝึกปฏิบัติให้เข้าใจชัดเจน
2. เลือกกิจกรรมปฏิบัติการศึกษาให้เข้าใจ
3. ศึกษาแนวทางการปฏิบัติ วิธีการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย การพูด การสนทนา การใช้ภาษา และมารยาทที่ถูกต้อง ที่สำคัญคือการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

ข. การเยี่ยมพบกลุ่มเป้าหมาย

1. ในการเยี่ยมพบกลุ่มเป้าหมายนักศึกษาคงใช้หลักการปฏิสัมพันธ์คือไปนี้
การใจคำถาม ให้ใจคำถามดังนี้
  - 1) ใจคำถามที่เบื่อกว้าง มีอิสระในการตอบ
  - 2) วิธีการซักถามใจการสนทนาต่าง ๆ ไม่เป็นพิธีการ สร้างความสบายและเป็นกันเองให้กับผู้ตอบ
  - 3) คำถามชัดเจน

การตอบสนองการสนทนา (feedback technic)

- 1) ทบทวนคำพูดเมื่อต้องการตรวจสอบความตรงของข้อมูลเมื่อไม่แน่ใจ
- 2) สนุกใจความสนทนาเป็นกอน ๆ
- 3) ฟังอย่างตั้งใจ

4) พังและให้ความเห็นในภาวะที่สมควร ความเห็นที่ให้ต้องเป็นไปอย่าง ถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยเน้นการให้คะแนนในการทางบวก

5) เสนอความคิดวิจารณ์เชิงสร้างสรรค์

สิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติ

- 1) บอกขอมุมหรือตั้งใจ เป็นผู้ให้ขอมุมหรือผู้สอนแก่เพียงฝ่ายเดียว
- 2) ชี้แนะและนำทางตามความคิดเห็นของคนเป็นหลัก
- 3) เป็นผู้ที่กลั่นใจและสาธิทให้ดู

2. การพบกลุ่มเป้าหมายครั้งที่ 1 ต้องทำการสำรวจปัญหาและวินิจฉัยปัญหาให้ แล้วเสร็จพร้อมลงบันทึกรายงานให้เรียบร้อย

3. การพบกลุ่มเป้าหมายครั้งที่ 2 เมื่อนักศึกษาได้ขอมุมจากครั้งที่ 1 แล้วให้นักศึกษามาลองวางแผนด้วยตนเองก่อนแล้วนำแผนนี้ไปพบครั้งที่ 2 (ครั้งนี้) เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายพิจารณาและแก้ไขแผนเพื่อที่จะนำไปใช้ให้จริง เสร็จแล้วมอบหมายให้กลุ่มเป้าหมายนำไปปฏิบัติและบันทึกประเมิน

4. การพบกลุ่มเป้าหมายครั้งที่ 3 หลังจากให้กลุ่มเป้าหมายรับแผนจากการพบครั้งที่ 2 ไปปฏิบัติ แล้วให้ออกติดตาม ประเมินผลงานขั้นที่ 3 นี้คือ

- 1) สังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย
- 2) ถ้าไม่สามารถปฏิบัติข้อ 1 ได้ให้ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย

- 3) สอบถามปัญหาอื่น ๆ

บันทึกผลการประเมินค่านกลุ่มเป้าหมายและตัวนักศึกษาเองในรูปแบบฝึกหัด

ค. การอภิปรายผลการเรียนรู้

1) นักศึกษาทุกคนต้องเข้าอภิปรายผลการเรียนรู้ร่วมกับเพื่อน ๆ ตามหัวข้อบันทึก การเรียนรู้ท้ายแบบฝึกหัด

- 2) พิจารณาหาข้อสรุปร่วมกันตามกลุ่ม
- 3) สรุปรายงานทั้งหมดส่งครู

ง. การพบครู ให้นักศึกษาระเบิดครู โดยนัดหรือตามเวลาที่ครูกำหนดเพื่อ

- 1) ขอคำแนะนำปรึกษา
- 2) ประเมินทักษะปฏิบัติการร่วมกัน
- 3) อภิปรายผลการเรียนรู้ : ทำในรูปอภิปราย (งานข้อ ค.)

ชื่อนักศึกษา.....

เลขประจำตัว.....

ชั้นปีที่.....

แบบฝึกหัดปฏิบัติการ

การส่งเสริมอนามัย

"นิสัยการออกกำลังกาย"

ขั้นตอนการปฏิบัติของนักศึกษา

1. เลือกกิจกรรมปฏิบัติ
2. ประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล
  - 2.1 สํารวจข้อมูลเพื่อประเมินปัญหา
  - 2.2 สํารวจข้อมูลเพื่อประเมินความต้องการพร้อมของกลุ่มเป้าหมายในการแก้ปัญหา
  - 2.3 วินิจฉัยการพยาบาล
3. วางแผนการพยาบาลและปฏิบัติการ
  - 3.1 วางแผนการพยาบาล
  - 3.2 เสนอแผนแกกลุ่มเป้าหมาย
  - 3.3 ปรับปรุงแผนร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย
  - 3.4 แนะนำและทดลองให้กลุ่มเป้าหมายปฏิบัติตามแผน
4. อภิปรายและประเมินผล
  - 4.1 ประเมินผลการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายตามแผน
  - 4.2 ประเมินผลการปฏิบัติงานของตัวนักศึกษาเอง
5. อภิปรายผลการเรียนรู้
  - 5.1 รวมเสนอข้อค้นพบและอภิปรายกับเพื่อนนักศึกษา
  - 5.2 สรุปผลการเรียนรู้ พร้อมส่งรายงานแก่ครู

การเตรียมการก่อนลงฝึกปฏิบัติ

เมื่อนักศึกษา เลือกกิจกรรมปฏิบัติแล้ว
ให้ดำเนินการดังนี้

1. อ่านความหมายของกิจกรรมปฏิบัติ
การที่เลือกให้เข้าใจ

2. ถ้าครูมีใ้กำหนดมอบหมายงานให้ :
ให้นักศึกษา เลือกกลุ่มเป้าหมายที่สนใจ เองแล้ว

    ก. ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ
กลุ่มเป้าหมาย ลงบันทึกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ
การปฏิบัติ

    ข. ตรวจสอบเนื้อหาวิชาที่ต้องเรียน
มาก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ โดยลงบันทึกในตาราง
เนื้อหาวิชาบังคับ

ขอให้โชคดี

ข้อมูลเบื้องต้นของนักศึกษาเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติ

กิจกรรมปฏิบัติการที่นักศึกษาเลือกคือ เรื่อง .....

กลุ่มเป้าหมายของนักศึกษา ..... จำนวน..... คน/ครอบครัว/ชุมชน

แหล่งฝึกปฏิบัติ

หอผู้ป่วย ..... โรงพยาบาล .....

หรือบ้านเลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ซอย .....

ถนน ..... ตำบล .....

อำเภอ ..... จังหวัด .....

หรือแฟลค ..... หรือหมู่บ้าน .....

ตำบล ..... อำเภอ .....

จังหวัด .....

นักศึกษาเดินทางไปแหล่งฝึกปฏิบัติ โดย

เดินไป

รถโดยสารประจำทาง

เรือ

อื่น ๆ .....

แผนที่ไปแหล่งฝึกปฏิบัติ (ยกเว้นหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลไม่ต้องทำแผนที่)

การประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล

ปัญหาที่มีความสำคัญ การสำรวจข้อมูลได้ถูกต้องและ
ครอบคลุม จะช่วยให้การวินิจฉัยการพยาบาลมีความ
ถูกต้อง

ในการปฏิบัติ นักศึกษาคงทำเนืองงานเกี่ยวกับ
การประเมินปัญหาและวินิจฉัยดังนี้

1. สำรวจข้อมูลเพื่อประเมินปัญหา
2. สำรวจข้อมูลเพื่อประเมินความพร้อมในการ
แก้ปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย
3. วินิจฉัยการพยาบาล

พลิกหน้าต่อไป

แบบประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล

แบบบันทึกข้อมูล

เรื่อง นิสัยการออกกำลังกายก. ข้อมูลทั่วไป

ที่อยู่ของกลุ่มเป้าหมาย .....

อาชีพหลัก ..... อาชีพรอง .....

ระดับการศึกษา .....

ศาสนา .....

ลักษณะของการทำงาน ..... ชม./วัน

ข. ข้อมูลส่วนบุคคล (สำหรับการศึกษาเป็นรายบุคคลให้เพิ่มข้อมูลต่อไปนี้)

นอนวันละ ..... ชม./โดยเฉลี่ย

ทำงานวันละ ..... ชม./โดยเฉลี่ย

ปกติออกกำลังกาย ..... ครั้ง/สัปดาห์

ปัญหาหรือข้อจำกัดของการออกกำลังกาย มี ไม่มี

เริ่มออกกำลังกายเมื่ออายุ .....

ปัจจุบันมีการออกกำลังกายหรือไม่ มี ไม่มี

ค. ข้อมูลเกี่ยวกับการออกกำลังกาย

วิธีการออกกำลังกายที่ใช่ประจำคือ .....

สถานที่ออกกำลังกาย บ้าน สนาม

ช่วงเวลาที่ใช้ในการออกกำลังกาย เช้า เย็น ตามสะดวก

ระยะเวลาของการออกกำลังกายแต่ละครั้งนาน ..... นาที

ลักษณะการออกกำลังกายเป็นกลุ่ม หรือ คนเดียว

ง. ข้อมูลการออกกำลังกายสำหรับผู้ป่วย (สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ป่วย)

ชนิดของการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับผู้ป่วย .....

ข้อจำกัดของการออกกำลังกายเนื่องจากความเจ็บป่วย .....

จุดมุ่งหมายของการออกกำลังกาย .....

.....

การวินิจฉัยโรค .....

อาการและปัญหาปัจจุบัน .....

ประเมินความพร้อมของกลุ่มเป้าหมายในการแก้ปัญหา

คำถามประเมินความพร้อม	คำตอบหรือข้อค้นพบจากกลุ่มเป้าหมาย
1. กลุ่มเป้าหมายความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังกายเป็นอย่างไร	....
2. กลุ่มเป้าหมายมีความสนใจในการออกกำลังกายหรือไม่	....
3. กลุ่มเป้าหมายเลขออกกำลังกายหรือไม่	....
4. ปัจจัยใดที่นำไปสู่จะมีผลต่อการออกกำลังกายของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ <ul style="list-style-type: none"> • ระยะเวลาการศึกษา • ความเชื่อ • สถานะเศรษฐกิจ • สิ่งแวดล้อม • สภาพจิตใจ • อื่น ๆ 	....

วินิจฉัยการพยาบาล

จากข้อมูลที่ได้ ให้นักศึกษาวินิจฉัยว่า กลุ่มเป้าหมายมีปัญหาการออกกำลังกายหรือไม่
อย่างไร

ไม่มี เพราะ .....

มี เพราะ .....

หลักการวางแผนและเขียนแผน

ขั้นวางแผน	การเขียนแผน
1. ชื่อแผน แผนที่วางขึ้นนี้เรียกว่าแผนอะไร	เขียนชื่อแผนให้ชัดเจน
2. จุดประสงค์ แผนที่วางนี้จะให้อะไรแก่กลุ่มเป้าหมาย	กำหนดจุดประสงค์ให้ตรงกับความต้องการ ใ้ประโยชน์ที่กระตือรือร้น และให้ใจความสามารถถึงเป้าหมายได้
3. การปฏิบัติ ถ้าจะทำให้เกิดผลตามจุดประสงค์จะทำอย่างไร	เขียนวิธีปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายแต่ละอย่างให้ชัดเจน ในกรณีมีเครื่องมือประกอบต้องเตรียมให้พร้อม และบอกรายการเครื่องมือไว้ในแผนด้วย
4. ทรัพยากร จะใช้ทรัพยากรใดในการวางแผน เช่น คน เงิน สิ่งของ เครื่องมือ	บ่งทรัพยากรที่ใช้ ซึ่งจะต้องมาจากท้องถิ่น ถ้าเป็นเทคโนโลยีต้องเป็นเทคโนโลยีที่เหมาะสมและเป็นไปได้
5. เกณฑ์ประเมิน ถ้าปฏิบัติตามแผนจะมีผลอะไรเกิดขึ้น	เขียนเกณฑ์วัดผลที่ชัดเจนว่าจะถูกจากอะไรบ้าง
6. การประเมินผล จะใช้วิธีการประเมินผลอย่างไร	บ่งชี้การประเมินผลและเวลาที่ประเมินผล

แผนการพยาบาล

แผนการพยาบาลนี้เป็นแผนประเภท ☐ แผนสนับสนุน ☐ แผนแก้ปัญหา			
ก. ชื่อแผน (ให้นักศึกษาตั้งชื่อแผนของตนเอง)			
ข. จุดประสงค์			
.....			
.....			
ค. การปฏิบัติ			
แผนตามความคิดเห็นของ นักศึกษา		ความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อ แผนการพยาบาลของนักศึกษา	
สิ่งในกลุ่มเป้าหมายต้องปฏิบัติ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	แก้ไขเป็น
กำหนดวันคิดความประเมินผล วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ.			

การติดตามประเมินผล

การประเมินผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการพยาบาล เพราะการประเมินผลจะบอกให้พยาบาลทราบว่า แผนการพยาบาลที่กำหนดขึ้นมานั้นตรงกับปัญหาของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ และบรรลุจุดประสงค์เพียงใด

งานการประเมินผลในการปฏิบัติครั้งนี้มี 3 งานคือ

1. ประเมินการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย
2. ประเมินผลการปฏิบัติของนักศึกษา
3. ประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษาที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติ

อย่างไรก็ตาม วิธีการประเมินควรได้จากการสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย หรือความรู้ความเข้าใจของกลุ่มเป้าหมาย ความเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแผนการพยาบาล

แบบประเมินการปฏิบัติงาน

ก. การปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย

รายการประเมิน	ระดับการเปลี่ยนแปลง				หมายเหตุ
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ไม่เปลี่ยน	
1. ความรู้ของกลุ่มเป้าหมาย 2. การปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย ความถูกต้องของแผน 3. ความพึงพอใจของกลุ่ม เป้าหมายคอกการพยาบาลที่ ปฏิบัติ					

ปัญหาในการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย

.....
 .....
 .....

ข้อเสนอแนะของนักศึกษาในการแก้ปัญหา

.....
 .....
 .....

๑. การปฏิบัติของนักศึกษา

การปฏิบัติกาพยาบาลเนชุมชนมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อใ้กลุ่มเป้าหมาย
เป็นผู้แก้ปัญหาด้วยตนเอง ตามหลักการสาธารณสุขมูลฐาน ฉะนั้น
นักศึกษาต้องประเมินตนเองว่าใ้้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการ
พยาบาลมากน้อย

รายการปฏิบัติของกลุ่ม เป้าหมายตามขั้นตอน ของกระบวนการพยาบาล	ระดับความร่วมมือของกลุ่มเป้าหมาย					ถ้าความร่วมมือ ไม่ทันแก้ปัญหา อย่างไร
	ก็ มาก	ก็	ปาน กลาง	พอ ใช้	ไม่ก็	
1. การให้ข้อมูล						
2. การวิเคราะห์ข้อมูล						
3. การวินิจฉัยความ ต้องการ/ปัญหา						
4. การพิจารณาแผน การพยาบาล						
5. การให้ความคิดเห็น ต่อแผนงาน						
6. การปฏิบัติตามแผน						
7. การประเมินผลการ ปฏิบัติตามแผนการ พยาบาล						
8. การแสดงความคิดเห็น ตลอดการปฏิบัติร่วมกัน						

กา^รประ^{เม}ิน^หัก^ษะ^ปฏิ^บัติ

การ^ปัก^ฎิบ^{ัติ}การ^ทษา^บาล^{เน}น^รุ^มชน^แล^{ละ}สม^รร^ณะ
นัก^ศึก^ษา^{จะ}ต^อง^{มี}คว^าม^สา^มา^รด^หัง^คำ^ยอ^วระ^วณ^{การ}ท^{ษา}บ^{าล} แ^ละ
การ^ประ^สม^ประ^สาน^{การ}สา^ธาร^ณสุ^มม^ลฐาน^ใน^{การ}ท^{ษา}บ^{าล}

ค[ิ]ง^เน^{นัก}ศ^{ึก}ษ^าจะ^ตอ^งศ^รว^จล^อบ^คน^เอง^แล^ะแ^มอ^วา^{ทำ}ไ^{ด้}หรือ^{ไม่}
คว^าม^สา^มา^รด^{อยู่}ใ^นระ^คิ^บใ^กใ^นการ^ปัก^ฎิบ^{ัติ}ป^{ระ}ส^มการ^ณแ^ละ^คร^{ัง}
ใ^กย^ใ้^แบ^บประ^{เม}ิน^หัก^ษะ^ปฏิ^บัติ^{นี้} ค^{ือ}

1. แ^บบ^{ประ}เม^{ิน}ห^{ัก}ษ^ะป^{ฏิ}บ^{ัติ}การ^วณ^{การ}ป^{ฏิ}บ^{ัติ}
การ^ทษา^บาล^{เน}น^รุ^มชน
2. แ^บบ^{ประ}เม^{ิน}ห^{ัก}ษ^ะป^{ฏิ}บ^{ัติ}การ^ประ^สม^ประ^สาน
การ^{สา}ธ^าร^ณสุ^มม^ลฐาน

ขอ^แบ^บประ^{เม}ิน^หัก^ษะ^ปฏิ^บัติ^ใ้^จาก^คร[ุ] ขอ^ใ้^ใช^คที่

บันทึกการเรียนรู้

บันทึกการเรียนรู้เป็นหัวข้อของการอภิปรายผล
การเรียนรู้ที่นักศึกษาได้รับจากการฝึกภาคปฏิบัติ ซึ่งนักศึกษา
แต่ละคนจะต้องเตรียมคำตอบของตนให้เรียบร้อยก่อนการเข้า
ร่วมอภิปรายในชั้นเรียน

หลักการตอบ

คำตอบของนักศึกษาต้องมาจากประสบการณ์การ
ฝึกภาคปฏิบัติเท่านั้น อย่านำความรู้ความทฤษฎีหรือตำรามาใช้
ในการตอบ เพราะจะทำให้ให้นักศึกษามีได้เรียนรู้ นอกจาก
การจำอย่างเดียว

"ทักษะทางปัญญาจะพัฒนาได้
ต้องมาจากการทำ การ
คิด การพูด และการเขียน
ด้วยตนเอง"

บันทึกการเรียนรู้

สมรรถนะ : การส่งเสริมอนามัย

ข้อปฏิบัติ ให้นักศึกษาเตรียมคำทออบ ความข้อคำถามข้างล่างนี้ เพื่อนำไปอภิปรายในชั้นเรียน ให้ตอบตามประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกภาคปฏิบัติ

1. พฤติกรรมอนามัยคืออะไร

.....
.....

2. พัฒนาการนิสัยของชนเกิดขึ้นได้อย่างไร และมีผลอย่างไรต่อการศึกษาบาล

.....
.....

3. จากการปฏิบัตินักศึกษาพบว่า บุคคลหรือชุมชนใช้วิธีการแก้ปัญหาอนามัยของเขาอย่างไรบ้าง

.....
.....

4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมอนามัยมีอะไรบ้าง

.....
.....

5. จปฐ. สามารถนำมาวิเคราะห์พฤติกรรมอนามัยท่านใดได้บ้าง

.....
.....

การประเมินทักษะปฏิบัติ

การฝึกปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชนแต่ละสมรรถนะ
นักศึกษาจะต้องมีความสามารถทั้งด้านกระบวนการพยาบาล และ
การประเมินประสิทธิผลการสาธารณสุขมูลฐานในการพยาบาล

ดังนั้นนักศึกษาจะต้องตรวจสอบตนเอง เสมอว่าทำได้หรือไม่
ความสามารถอยู่ในระดับใดในการฝึกปฏิบัติประสบการณ์แต่ละครั้ง
โดยใช้แบบประเมินต่อไปนี้ คือ

1. แบบประเมินทักษะปฏิบัติกระบวนการปฏิบัติ
การพยาบาลเน้นชุมชน
2. แบบประเมินทักษะปฏิบัติการประเมินประสิทธิ
การสาธารณสุขมูลฐาน

ขอแบบประเมินทักษะปฏิบัติได้จากครู ขอให้โชคก็

ชื่อนักศึกษา.....

เลขประจำตัว.....

ชั้นปีที่.....

แบบฝึกหัดตบฏขิตการ

การส่งเสริมหอหมับ

"นิตยสารกัณ"

ขั้นตอนการปฏิบัติของนักศึกษา

1. เลือกกิจกรรมปฏิบัติการ
2. ประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล
  - 2.1 สํารวจข้อมูลเพื่อประเมินปัญหา
  - 2.2 สํารวจข้อมูลเพื่อประเมินความต้องการพร้อมของกลุ่มเป้าหมายในการแก้ปัญหา
  - 2.3 วินิจฉัยการพยาบาล
3. วางแผนการพยาบาลและปฏิบัติการ
  - 3.1 วางแผนการพยาบาล
  - 3.2 เสนอแผนแกกลุ่มเป้าหมาย
  - 3.3 ปรับปรุงแผนร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย
  - 3.4 แนะนำและทดลองให้กลุ่มเป้าหมายปฏิบัติตามแผน
4. ติดตามและประเมินผล
  - 4.1 ประเมินผลการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายตามแผน
  - 4.2 ประเมินผลการปฏิบัติงานของตัวนักศึกษาเอง
5. อภิปรายผลการเรียนรู้
  - 5.1 ร่วมเสนอข้อค้นพบและอภิปรายกับเพื่อนนักศึกษา
  - 5.2 สรุปผลการเรียนรู้ พร้อมส่งรายงานแก่ครู

การเตรียมการก่อนลงฝึกปฏิบัติ

ให้นักศึกษา เลือกกิจกรรมปฏิบัติแล้ว
ให้คำใบ้การดังนี้

1. อ่านความหมายของกิจกรรมปฏิบัติ
การที่เลือกให้เข้าใจ
2. ศึกษารูปที่กำหนดมอบหมายงานให้ :
ให้นักศึกษา เลือกกลุ่มเป้าหมายที่สนใจเองแล้ว
  - ก. ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ
กลุ่มเป้าหมาย ลงบันทึกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ
การปฏิบัติ
  - ข. ตรวจสอบเนื้อหาวิชาที่ควรเรียน
มาก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ โดยลงบันทึกในตาราง
เนื้อหาวิชาบังคับ

ขอให้โชคดี

ข้อมูลเบื้องต้นของนักศึกษาเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติ

กิจกรรมปฏิบัติการที่นักศึกษาเลือกคือ เรื่อง .....

กลุ่มเป้าหมายของนักศึกษา ..... จำนวน..... คน/ครอบครัว/ชุมชน

แหล่งฝึกปฏิบัติ

หอผู้ป่วย ..... โรงพยาบาล .....

หรือบ้านเลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ซอย .....

ถนน ..... ตำบล .....

อำเภอ ..... จังหวัด .....

หรือเขต ..... หรือหมู่บ้าน .....

ตำบล ..... อำเภอ .....

จังหวัด .....

นักศึกษาเดินทางมาแหล่งฝึกปฏิบัติ โดย

- เดินไป
- รถโดยสารประจำทาง
- เรือ
- อื่น ๆ .....

แผนที่ไปแหล่งฝึกปฏิบัติ (ยกเว้นหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลไม่ต้องทำแผนที่)

การประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล

ปัญหาที่มีความสำคัญ การสำรวจข้อมูลได้ถูกต้องและครอบคลุม จะช่วยให้การวินิจฉัยการพยาบาลมีความถูกต้อง

ในการปฏิบัตินี้ นักศึกษาคงดำเนินงานเกี่ยวกับการประเมินปัญหาและวินิจฉัยดังนี้

1. สำรวจข้อมูลเพื่อประเมินปัญหา
2. สำรวจข้อมูลเพื่อประเมินความพร้อมในการแก้ปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย
3. วินิจฉัยการพยาบาล

พลิกหน้าต่อไป

แบบประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล

แบบบันทึกข้อมูล

เรื่อง นิสัยการกิน

ก. ข้อมูลทั่วไป

ที่อยู่ของกลุ่มเป้าหมาย .....

อาชีพหลัก ..... อาชีพรอง .....

ระดับการศึกษา .....

ศาสนา .....

ความเชื่อ (ที่เกี่ยวข้องกับอาหาร) .....

อาหารประจำท้องถิ่น .....

งบประมาณค่าอาหาร/วัน .....

แหล่งอาหารส่วนใหญ่ที่กลุ่มเป้าหมายใช้เป็นประจำ

- ที่จากตลาด
- ทำเองจากหมักตามธรรมชาติ
- เลี้ยงหรือปลูกเอง

ข. ข้อมูลเฉพาะบุคคล (สำหรับการศึกษาเป็นรายบุคคล) ให้เติมข้อมูลต่อไปนี้

รับประทานอาหารวันละ ..... มื้อ

ปัญหาการกิน (ถ้ามี เช่น การเคี้ยว การกลืน) มีหรือไม่ .....

แพ้อาหาร .....

ชอบอาหาร .....

ไม่กินอาหาร .....

ถ้า ศึกษาเป็นครอบครัวหรือหมู่บ้าน ให้เติมเติมข้อมูลต่อไปนี้

อาหารสำหรับเด็กส่วนใหญ่เป็น .....

อาหารสำหรับผู้ใหญ่ส่วนใหญ่เป็น .....

ง. ข้อมูลการกินสำหรับผู้ป่วย (สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ป่วย)

ชนิดของอาหาร เหลว อ่อน ธรรมดา

อาหารที่คองงค .....
 .....
 .....

อาหารที่คองเสริม .....
 .....
 .....

การวินิจฉัยโรค .....
 .....
 .....

อาการและปัญหาปัจจุบันของโรค .....
 .....
 .....

จ. ความเจ็บป่วยของกลุ่มเป้าหมายเนื่องจากอาหาร

ความเจ็บป่วยเนื่องจากอาหารในกลุ่มเป้าหมายประสงค์ข้อใด (ตอบได้มากกว่า

1 ข้อ) ขาดอาหาร

ท้องเกิน

โสฬกลาง

บิด

อหิวาตกโรค

อื่น ๆ .....
 .....

ความบ่อยครั้งของความเจ็บป่วยดังกล่าว .....
 .....

กลุ่มเป้าหมายใช้วิธีการรักษา โดย .....
 .....

ฉ. ประเภทอาหารและชนิดอาหารที่บริโภคประจำ					
	กิน	ไม่กิน	ความบ่อยของการบริโภค		
			วันละกี่มื้อ	สัปดาห์ละกี่ครั้ง	เดือนละกี่ครั้ง
เนื้อสัตว์	.....	.....	.....	.....	.....
แป้ง	.....	.....	.....	.....	.....
ไขมัน	.....	.....	.....	.....	.....
วิตามิน	.....	.....	.....	.....	.....
เกลือแร่	.....	.....	.....	.....	.....
อื่น ๆ	.....	.....	.....	.....	.....

ง. ข้อมูลอื่น ๆ ที่นักศึกษาคนพบและ เห็นว่าจะ เป็นปัญหาสุขภาพแก่กลุ่มเป้าหมาย

ประเมินความพร้อมของกลุ่มเป้าหมายในการแก้ปัญหา

คำถามประเมินความพร้อม	คำตอบหรือข้อค้นพบจากกลุ่มเป้าหมาย
1. กลุ่มเป้าหมายความเข้าใจเกี่ยวกับการกินที่ถูกต้องที่มากน้อย	....
2. กลุ่มเป้าหมายรู้จักประเภทและชนิดอาหารที่ควรใช้แทนกันหรือไม่	....
3. ปัจจัยต่อไปนี้ส่งผลต่อการกินของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ <ul style="list-style-type: none"> • ระดับการศึกษา • ความเชื่อ • ศาสนา • ฐานะเศรษฐกิจ • สิ่งแวดล้อม • สภาพจิตใจ • อื่น ๆ 	....

จากข้อมูลทั้งหมดนี้ นักศึกษาประมวล
เพื่อวินิจฉัยการพยาบาล

วินิจฉัยการพยาบาล

ในการวินิจฉัยการพยาบาลนี้ให้นักศึกษาใช้เกณฑ์ต่อไปนี้ประกอบการพิจารณา

(1) ประเมินความเพียงพอของอาหารตามแนวการบริโภคหลัก 4 ประการ (Basic - Four food guides) ในกรณีนี้ทางสถาบันมีเกณฑ์ที่นักเรียนสามารถใช้ได้ (ศึกษารายละเอียดท้ายแบบฝึกหัด)

(2) ประเมินสุขนิสัยการกิน การเตรียม การปรุง และลักษณะการกิน จากข้อมูลที่นักศึกษาสำรวจมา

สรุป กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาค่านิยมการกินหรือไม่

มี คือ .....

.....

ไม่มี เพราะ .....

.....

หลักการวางแผนและเขียนแผน

ขั้นวางแผน	การเขียนแผน
<p>1. ชื่อแผน แผนที่วางขึ้นนี้เรียกว่าแผนอะไร</p>	เขียนชื่อแผนให้ชัดเจน
<p>2. จุดประสงค์ แผนที่วางนี้จะให้อะไรแก่กลุ่มเป้าหมาย</p>	กำหนดจุดประสงค์ให้ตรงกับความต้องการ ใ้ประโยชน์ที่กระตือรือร้น และให้ใจความสามารถถึงเป้าหมายได้
<p>3. การปฏิบัติ ถ้าจะทำให้เกิดผลตามจุดประสงค์จะทำอย่างไร</p>	เขียนวิธีปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายแต่ละอย่างให้ชัดเจน ในกรณีมีเครื่องมือประกอบต้องเตรียมให้พร้อม และบอกรายการเครื่องมือไว้ในแผนด้วย
<p>4. ทรัพยากร จะใช้ทรัพยากรใดในการวางแผน เช่น คน เงิน สิ่งของ เครื่องมือ</p>	บ่งทรัพยากรที่ใช้ ซึ่งจะต้องมาจากท้องถิ่น ถ้าเป็นเทคโนโลยีต้องเป็นเทคโนโลยีที่เหมาะสมและเป็นไปได้
<p>5. เกณฑ์ประเมิน ถ้าปฏิบัติตามแผนจะมีผลอะไรเกิดขึ้น</p>	เขียนเกณฑ์วัดผลที่ชัดเจนว่าจะถูกจากอะไรบ้าง
<p>6. การประเมินผล จะใช้วิธีการประเมินผลอย่างไร</p>	บ่งชี้การประเมินผลและเวลาที่ประเมินผล

แผนการพยาบาล

แผนการพยาบาลนี้เป็นแผนประเภท ☐ แผนสนับสนุน ☐ แผนแก้ปัญหา ก. ชื่อแผน (ให้นักศึกษาค้นชื่อแผนของตนเอง) ..... ข. จุดประสงค์ .... ค. การปฏิบัติ			
แผนความคิดเห็นของ นักศึกษา		ความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อ แผนการพยาบาลของนักศึกษา	
สิ่งในกลุ่มเป้าหมายต้องปฏิบัติ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	แลใจเป็น
กำหนดวันติดตามประเมินผล วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ.			

การคิดคามประเมินผล

การประเมินผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญตอนหนึ่งของกระบวนการพยาบาล เพราะการประเมินผลจะบอกให้พยาบาลทราบว่า แผนการพยาบาลที่กำหนดขึ้นมานั้นตรงกับปัญหาของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ และบรรลุจุดประสงค์เพียงใด

งานการประเมินผลในการปฏิบัติครั้งนี้มี 3 งานคือ

1. ประเมินการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย
2. ประเมินผลการปฏิบัติของนักศึกษา
3. ประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ได้จากการฝึกปฏิบัติ

อย่าลืม วิธีการประเมินควรได้จากการสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย หรือความรู้ความเข้าใจของกลุ่มเป้าหมาย ความเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแผนการพยาบาล

แบบประเมินการปฏิบัติงาน

ก. การปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย

รายการประเมิน	ระดับการเปลี่ยนแปลง				หมายเหตุ
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ไม่เปลี่ยน	
1. ความรู้ของกลุ่มเป้าหมาย 2. การปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย ความรักประสงคของแผน 3. ความพึงพอใจของกลุ่ม เป้าหมายต่อการศึกษาชาติ ปฏิบัติ					

ปัญหาในการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะของนักศึกษาในการแก้ปัญหา

.....

.....

.....

ข. การปฏิบัติของนักศึกษา

การปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชนมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย
เป็นผู้แก้ปัญหาด้วยตนเอง ตามหลักการสาธารณสุขมูลฐาน ฉะนั้น
นักศึกษาต้องประเมินตนเองว่าให้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการ
พยาบาลก็มากน้อย

รายการปฏิบัติของกลุ่ม เป้าหมายตามขั้นตอน ของกระบวนการพยาบาล	ระดับความร่วมมือของกลุ่มเป้าหมาย					ถ้าความร่วมมือ ไม่ถึงท่านแก้ปัญหา อย่างไร
	มาก	ก	ปาน กลาง	พอ ใช้	ไม่	
1. การให้ข้อมูล						
2. การวิเคราะห์ข้อมูล						
3. การวินิจฉัยความ ต้องการ/ปัญหา						
4. การพิจารณาแผน การพยาบาล						
5. การให้ความคิดเห็น ต่อแผนงาน						
6. การปฏิบัติตามแผน						
7. การประเมินผลการ ปฏิบัติตามแผนการ พยาบาล						
8. การแสดงความคิดเห็น ตลอดการปฏิบัติร่วมกัน						

บันทึกการเรียนรู้

บันทึกการเรียนรู้เป็นหัวข้อของการอภิปรายผล
การเรียนรู้ที่นักศึกษาได้รับจากการฝึกภาคปฏิบัติ ซึ่งนักศึกษา
แต่ละคนจะต้องเตรียมคำตอบของตนให้เรียบร้อยก่อนการเข้า
ร่วมอภิปรายในชั้นเรียน

หลักการตอบ

คำตอบของนักศึกษาต้องมาจากประสบการณ์การ
ฝึกภาคปฏิบัติเท่านั้น อย่านำความรู้ความทฤษฎีหรือตำรามาใช้
ในการตอบ เพราะจะทำให้ให้นักศึกษามีได้เรียนรู้ นอกจาก
การจำอย่างผิวเผิน

"ทักษะทางปัญญาจะพัฒนาได้
ต้องมาจากการทำ การ
คิด การพูด และการเขียน
ด้วยตนเอง"

บันทึกการเขียน

สมรรถนะ : การส่งเสริมอนามัย

ขอปฏิบัติ ให้นักศึกษาเตรียมคำตอบ ตามข้อคำถามข้างล่างนี้ เพื่อนำไปอภิปรายใน
ชั้นเรียน ให้ตอบตามประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกภาคปฏิบัติ

1. พฤติกรรมอนามัยคืออะไร

.....
.....

2. พัฒนาการนิสัยของชนเกิดขึ้นได้อย่างไร และมีผลอย่างไรต่อการพัฒนา

.....
.....

3. จากการปฏิบัติงานศึกษาพบว่า บุคคลหรือชุมชนใช้วิธีการแก้ปัญหาอนามัยของเขาอย่างไร
บ้าง

.....
.....

4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมอนามัยมีอะไรบ้าง

.....
.....

5. จปฐ. สามารถนำมาวิเคราะห์พฤติกรรมอนามัยคนใดได้บ้าง

.....
.....

การประเมินทักษะปฏิบัติ

การฝึกปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชนแต่ละสมรรถนะ
นักศึกษาจะต้องมีความสามารถทั้งด้านกระบวนการพยาบาล และ
การประเมินประสิทธิภาพการสาธารณสุขมูลฐานในการพยาบาล

ดังนั้นนักศึกษาจะต้องตรวจสอบตนเอง เสมอว่าทำไถ่หรือไม่
ความสามารถอยู่ในระดับใดในการฝึกปฏิบัติประสบการณ์แต่ละครั้ง
โดยใช้แบบประเมินต่อไปนี้ คือ

1. แบบประเมินทักษะปฏิบัติกระบวนการปฏิบัติ
การพยาบาลเน้นชุมชน
2. แบบประเมินทักษะปฏิบัติการประเมินประสิทธิภาพ
การสาธารณสุขมูลฐาน

ขอแบบประเมินทักษะปฏิบัติได้จากครู   ขอในโซเชียล

การวิเคราะห์และประเมินข้อมูลนัยการกิน

กฤษยา ตันคินลาชีวะ

การวิเคราะห์และประเมินข้อมูลนัยการกิน การประเมินอาหารที่รับประทานอาจมองได้ทั้งด้านโภชนาการ หรืออาหาร หรือทั้งอาหารและโภชนาการ เครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์มีหลายชนิด ตั้งแต่ง่ายที่สุดคือสารอาหาร แนวการบริโภคหลัก 4 ประการ การคำนวณส่วนประกอบอาหาร หรือแม้แต่วิเคราะห์ลวดนประกอบทางเคมี แต่ในการฝึกปฏิบัติจะเน้นข้อความรู้เบื้องต้น เพื่อให้สามารถฝึกปฏิบัติได้จริง

สารอาหาร 5 ประเภท

1. โปรตีน เป็นสารอาหารที่ช่วยสร้างร่างกายให้เจริญเติบโตและซ่อมแซมร่างกายส่วนที่สึกหรอ อาหารที่ให้สารอาหารประเภทนี้ได้แก่ เนื้อ นม ไข่
2. คาร์โบไฮเดรต เป็นสารอาหารสำคัญในการสร้างพลังงานให้แก่ร่างกาย อาหารที่ให้สารอาหารประเภทนี้ได้แก่ ข้าว แป้ง น้ำตาล
3. ไขมัน เป็นสารอาหารที่จำเป็นต่อการให้ความอบอุ่น และกำลังงานแก่ร่างกาย แต่ในขณะเดียวกันก็มีผลต่อสุขภาพเมื่อมีการสะสมในร่างกายด้วย อาหารที่ให้สารนี้ได้แก่ น้ำมัน ลีคว์ และพืช นม เนย เป็นต้น
4. เกลือแร่ เป็นสารสำคัญต่อการควบคุมสภาวะความสมดุลของน้ำและอิเล็กโทรไลต์ของร่างกาย ช่วยไขร่างกายทำงานได้ปกติ และยังเสริมการทำงานของสารอาหารอื่นด้วย สารอาหารนี้ได้แก่ ไอโอดีน เหล็ก แคลเซียม ซึ่งจะได้จากผักต่าง ๆ ปลา ปู หอย เป็นต้น
5. วิตามิน ช่วยบำรุงร่างกายและสร้างความต้านทานโรค คนเราต้องการวิตามินหลายอย่าง ที่สำคัญคือ วิตามินเอ วิตามินบี วิตามินซี และวิตามินดี ผักผลไม้ต่าง ๆ จะเป็นแหล่งของสารอาหารวิตามินที่ดี

กลุ่มอาหารที่ควรรับประทานแต่ละวัน

สารอาหารเป็นสารเคมีที่ได้จากการย่อยของอาหารที่คนเรารับประทานเข้าไป เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการสร้างและรักษาเซลล์ของร่างกาย ควบคุมการทำงานของร่างกาย และที่สำคัญให้พลังงานแก่ร่างกายด้วย ในแต่ละวันร่างกายเราต้องการสารอาหารกว่า 50 ชนิด รวมทั้งน้ำด้วย ฉะนั้น การกินอาหารเราจะจึงเพียงอย่างเดียวอย่างใดอย่างหนึ่ง จึงไม่เป็นการเพียงพอ อย่างน้อย ๆ สารอาหารที่ร่างกายควรได้ ควรเป็นสารอาหาร 10 ประการดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สารอาหารเพื่อสุขภาพ

สารอาหาร	แหล่งอาหารสำคัญ
โปรตีน	เนื้อ สัตว์ปีก ปลา ถั่วเมล็ดแข็ง ไข่ เนย นม
คาร์โบไฮเดรต	ข้าว มันฝรั่ง ถั่วเมล็ดแข็ง ข้าวโพด ขนมปัง น้ำตาล
ไขมัน	อาหารทอดกรอบ น้ำมัน เนย น้ำมันสลัด ไขมัน
วิตามินเอ	ตับ หัวแครอท มันฝรั่งหวาน ผักใบเขียว เนย
วิตามินซี	บรอกโคลี คะน้า ส้ม องุ่น มะละกอ มะม่วง สตรอเบอร์รี่
วิตามินบี 1	เนื้อหมูไม่ติดมัน ถั่วลิสง ข้าวหอมมะลิ

สารอาหาร	แหล่งอาหารสำคัญ
วิตามินบี 2	คั๊บ นม โยเกิร์ต เนยแข็งจากสัตว์
ไนอะซิน	คั๊บ เนื้อ สัตว์ปีก ปลา ถั่วเมล็ดแห้ง ข้าวซ้อมมือ
แคลเซียม	นม โยเกิร์ต เนยแข็ง ปลาซาร์ดีน และแซลมอน พร้อมกระดูก ปลาไส้ตัน
เหล็ก	คั๊บ ผักโขม ถั่วเมล็ดแห้ง เนื้อแดง น้ำลูกพรุน

จากตารางที่ 2 นักศึกษาอาจจำแนกชนิดและแนะนำกลุ่มอาหารที่คุ้นกับคนไทยที่จะให้อาหารทั้ง 10 อย่าง ดังตารางต่อไปนี้

กลุ่มอาหาร	สารอาหารที่ได้	จำนวนครั้งที่ควรรับประทาน
อาหารเนื้อ เนื้อ ปลา สัตว์ปีก นม เนยแข็ง หรือ ผลิตภัณฑ์จากนมแทนเนื้อ	โปรตีน ไนอะซิน เหล็ก วิตามินบี 1	วันละ 2 ครั้ง ครั้งละประมาณ 1 ช้อน
ผักผลไม้ ผักใบเขียว สม และ ผลไม้อื่น ๆ	วิตามินเอ วิตามินบี	สัปดาห์ละ 3 - 4 ครั้ง
ข้าว ข้าวต่าง ๆ ข้าวหอมมะลิ ขนมปัง	คาร์โบไฮเดรต วิตามินบี 1 เหล็ก ไนอะซิน	วันละ 4 ถ้วย
นม นม ผลิตภัณฑ์นมรูปแบบอื่น ๆ	แคลเซียม วิตามินบี 2 โปรตีน	วันละ 2 แก้ว

แนวการบริโภคหลัก 4 ประการ

ตารางแนวการบริโภคหลัก 4 ประการ ที่นำเสนอ อาจจะไม่สมบูรณ์พอ แต่สะดวกและง่ายที่จะใช้เพื่อประเมินโภชนาการให้ใคร่ครวญว่าใน 1 วันคนทั่วไปควรจะได้รับประทานก็มากน้อย นอกจากนั้นสามารถใช้ได้ทั้งกลุ่มผู้รับประทานอาหารปกติ และอาหารมังสะวิรัต โดยใช้ในการเปรียบเทียบอาหารที่ทดแทนกัน อาหารในตารางจะแยกเป็น 4 หมู่ดังตารางต่อไปนี้

แนวการบริโภคหลัก 4 ประการ

กลุ่มอาหาร	ปริมาณจำเป็นที่
นม และอาหารประเภทเดียวกัน	เล็กควรได้วันละ 3 - 4 แก้ว ผู้ใหญ่ควรได้วันละ 2 แก้วหรือมากกว่า
ผลไม้และผัก	
ผักใบเขียวและใบเหลือง	1 ครั้ง
ผักไม่รดเปรี้ยวและคะนาคิน	1 ครั้ง
มันฝรั่ง ผัก และผลไม้อื่น ๆ	1 ครั้ง
เนื้อสัตว์ สัตว์ปีก ปลา และไข่	2 ครั้ง หรือมากกว่า
ขนมปัง แป้ง และธัญ	4 ครั้ง หรือมากกว่า

ที่มา

Kalanos, Lois. et.al. Health Assessment. St. Louise :
The C.V. Mosby Company, 1981, p. 96.

สุขนิสัยการกิน

การกินดี กินถูกคอง กินสะอาด จะทำให้ร่างกายมีสุขภาพดี สุขนิสัยการกินที่ดี

ก็คือ

1. กินอาหารตรงเวลา
2. กินอาหารแต่พอดีและเป็นอาหารที่มีประโยชน์
3. ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร
4. ใช้ช้อนกลางสำหรับรับประทานอาหารที่เป็นจานรวม
5. เลือกลงและเตรียมอาหารที่สะอาด ปราศจากการนำโรค และสารพิษ

มาใช้ในการปรุงอาหาร ไม่เจิมสี หรือใส่สารเคมีที่ไม่จำเป็นต่อร่างกายในการปรุงอาหาร

ชื่อนักศึกษา.....

เลขประจำตัว.....

ชั้นปี.....

แบบฝึกหัดปฏิบัติการ

การส่งเสริมอนามัย

"อนามัยสิ่งแวดล้อม"

ขั้นตอนการปฏิบัติของนักศึกษา

1. เลือกกิจกรรม รมปฏิบัติการ
2. ประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล
  - 2.1 สํารวจข้อมูลเพื่อประเมินปัญหา
  - 2.2 สํารวจข้อมูลเพื่อประเมินความต้องการพร้อมของกลุ่มเป้าหมายในการแก้ปัญหา
  - 2.3 วินิจฉัยการพยาบาล
3. วางแผนการพยาบาลและปฏิบัติการ
  - 3.1 วางแผนการพยาบาล
  - 3.2 เสนอแผนแกกลุ่มเป้าหมาย
  - 3.3 ปรับปรุงแผนร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย
  - 3.4 แนะนำและทดลองให้กลุ่มเป้าหมายปฏิบัติตามแผน
4. อภิคตคามและประเมินผล
  - 4.1 ประเมินผลการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายตามแผน
  - 4.2 ประเมินผลการปฏิบัติงานของตัวนักศึกษาเอง
5. อภิปรายผลการเรียนรู้
  - 5.1 ร่วมเสนอข้อค้นพบและอภิปรายกับเพื่อนนักศึกษา
  - 5.2 สรุปผลการเรียนรู้ พร้อมส่งรายงานแก่ครู

การเตรียมการก่อนลงฝึกปฏิบัติ

เมื่อนักศึกษา เลือกกิจกรรมปฏิบัติการแล้ว
ให้ดำเนินการดังนี้

1. อ่านความหมายของกิจกรรมปฏิบัติ
การที่เลือกให้เข้าใจ
2. ศึกษามีข้อกำหนดมอบหมายงานให้ :
ให้นักศึกษา เลือกกลุ่มเป้าหมายที่สนใจเองแล้ว
  - ก. ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ
กลุ่มเป้าหมาย ลงบันทึกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ
การปฏิบัติ
  - ข. ตรวจสอบเนื้อหาวิชาที่ต้องเรียน
มาก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ โดยลงบันทึกในตาราง
เนื้อหาวิชาบังคับ

ขอให้โชคดี

ข้อมูลเบื้องต้นของนักศึกษาเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติ

กิจกรรมปฏิบัติการที่นักศึกษาเลือกคือ เรื่อง .....

กลุ่มเป้าหมายของนักศึกษา ..... จำนวน..... คน/ครอบครัว/ชุมชน

แหล่งฝึกปฏิบัติ

หอผู้ป่วย ..... โรงพยาบาล .....

หรือบ้านเลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ซอย .....

ถนน ..... ตำบล .....

อำเภอ ..... จังหวัด .....

หรือแพทย์ ..... หรือหมู่บ้าน .....

ตำบล ..... อำเภอ .....

จังหวัด .....

นักศึกษา เดินทางไปแหล่งฝึกปฏิบัติ โดย

เดินไป

รถโดยสารประจำทาง

เรือ

อื่น ๆ .....

แผนที่ไปแหล่งฝึกปฏิบัติ (ยกเว้นหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลไม่ต้องทำแผนที่)

การประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล

ปัญหาที่มีความสำคัญ การสำรวจข้อมูลได้ถูกต้องและครอบคลุม จะช่วยให้การวินิจฉัยการพยาบาลมีความถูกต้อง

ในการปฏิบัตินี้ นักศึกษาต้องดำเนินงานเกี่ยวกับการประเมินปัญหาและวินิจฉัยดังนี้

1. สำรวจข้อมูลเพื่อประเมินปัญหา
2. สำรวจข้อมูลเพื่อประเมินความพร้อมในการแก้ปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย
3. วินิจฉัยการพยาบาล

พลิกหน้าต่อไป

แบบประเมินปัญหาและการวินิจฉัยการพยาบาล

แบบบันทึกข้อมูล

เรื่อง อนามัยสิ่งแวดล้อม

ก. ข้อมูลทั่วไป

ที่อยู่ของกลุ่มเป้าหมาย .....

อาชีพหลัก ..... อาชีพรอง .....

ระดับการศึกษา .....

ศาสนา .....

ความเชื่อ (เพิ่มเติมจากการจัดสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัย) .....

รายได้ครอบครัว .....

ข. ข้อมูลส่วนบุคคล (สำหรับการศึกษาเป็นรายบุคคล) ให้เติมข้อมูลต่อไปนี้

พัฒนาการนิสัยเกี่ยวกับความสะอาด .....

ความสนใจต่ออนามัยสิ่งแวดล้อม .....

สุขวิทยาส่วนบุคคล .....

ค. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอนามัยสิ่งแวดล้อม

ลักษณะบ้าน บ้านตึก บ้านไม้

บ้านจากหรือแฝก อื่น ๆ .....

สิ่งแวดล้อมรอบบ้านอยู่ใน ชุมชนแออัด หมู่บ้านจัดสรร

คึกแฉว อื่น ๆ .....

ส่วน ชนิด .....

น้ำดื่ม น้ำใช้ .....

การรักษาความสะอาดบ้านเรือน .....

ระเบียบของการจัดเก็บในบ้าน .....

การระบายน้ำ .....

การเลี้ยงสัตว์ ใต้อาคาร ในบ้าน นอกบ้าน

การกำจัดขยะ ฝัง เผา ทิ้งลงขยะ อื่น ๆ

ง. ขอมูลอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับผู้ป่วย (สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ป่วย)

การแยกโรค คองแยก ไม่คองแยก

ถ้าแยกโรคคองแยกอย่างไร .....

สิ่งแวดล้อมที่ควรจะเป็นสำหรับผู้ป่วย .....

การวินิจฉัยโรค .....

อาการและปัญหาปัจจุบัน .....

ประเมินความพร้อมของกลุ่มเป้าหมายในการแก้ปัญหา

คำถามประเมินความพร้อม	คำตอบหรือข้อค้นพบจากกลุ่มเป้าหมาย
<ul style="list-style-type: none"> • ความรู้เกี่ยวกับอนามัยสิ่งแวดล้อมของกลุ่มเป้าหมายเป็นอย่างไร 	<p>.....</p> <p>.....</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ทัศนคติเกี่ยวกับความสะอาดส่วนบุคคลของกลุ่มเป้าหมายเป็นอย่างไร 	<p>.....</p> <p>.....</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ปัจจัยต่อไปนี้มีผลต่อกลุ่มเป้าหมายในการแก้ปัญหาอนามัยสิ่งแวดล้อมหรือไม่ <ul style="list-style-type: none"> • ระดับการศึกษา • ความเชื่อ •ฐานะ เศรษฐกิจ • สภาพจิตใจ • อื่น ๆ 	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

วินิจฉัยการพยาบาล

จากข้อมูลที่ได้ ให้นักศึกษาวินิจฉัยว่ากลุ่มเป้าหมายมีอนามัยสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างไร โดยใช้การพิจารณาเป็น 2 ประการดังนี้

1. การวินิจฉัยโดยใช้เกณฑ์ จปฐ. หมวดที่ 2

จปฐ.	เทียบเกณฑ์	
	เข้าเกณฑ์	ไม่เข้าเกณฑ์
1. บ้านเรือนมีสภาพทนอย่างน้อย 5 ปี 2. ครอบครัวมีการจัดบ้านเรือนและบริเวณบ้านเรือนให้เป็นที่เรียบร้อย สะอาด สุจริต 3. ครอบครัวมีส่วนร่วมดูแลสุขภาพตำบล 4. ครอบครัวมีน้ำสะอาดดื่มเพียงพอตลอดปี		
รวม		

2. วินิจฉัยโดยประเมินเป็นระดับดี และไม่ดี โดยอาศัยหลักความรู้ของนักศึกษา

อนามัยสิ่งแวดล้อมของกลุ่มเป้าหมายอยู่ในเกณฑ์

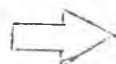
ดี เพราะ .....

.....

ไม่ดี เพราะ .....

.....

หลักการวางแผนและเขียนแผน	
ขั้นวางแผน	การเขียนแผน
1. ชื่อแผน แผนที่วางขึ้นเรียกว่าแผนอะไร	เขียนชื่อแผนให้ชัดเจน
2. จุดประสงค์ แผนที่วางนี้จะให้อะไรแก่กลุ่มเป้าหมาย	กำหนดจุดประสงค์ให้ตรงกับความต้องการ ใ้ประโยชน์ที่กระตักรัด และให้ใจความสามารถถึงเป้าหมายได้
3. การปฏิบัติ ถ้าจะทำให้เกิดผลตามจุดประสงค์ จะทำอย่างไร	เขียนวิธีปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายแต่ละอย่างให้ชัดเจน ในกรณีเครื่องมือประกอบต้องเตรียมให้พร้อม และบอกรายการเครื่องมือไว้ในแผนด้วย
4. ทรัพยากร จะใช้ทรัพยากรใดในการวางแผน เช่น คน เงิน สิ่งของ เครื่องมือ	บ่งทรัพยากรที่ใช้ ซึ่งจะต้องมาจากท้องถิ่น ถ้าเป็นเทคโนโลยีต้องเป็นเทคโนโลยีที่เหมาะสมและเป็นไปได้
5. เกณฑ์ประเมิน ถ้าปฏิบัติตามแผนจะมีผลอะไรเกิดขึ้น	เขียนเกณฑ์วัดผลที่ชัดเจนว่าจะดูจากอะไรบ้าง
6. การประเมินผล จะใช้วิธีการประเมินผลอย่างไร	บ่งชี้การประเมินผลและเวลาที่ จะประเมินผล

แผนการพยาบาล

แผนการพยาบาลนี้เป็นแผนประเภท แผนสนับสนุน แผนแก้ปัญหา

ก. ชื่อแผน (ให้นักศึกษาค้นชื่อแผนของตนเอง) .....

ข. จุดประสงค์

.....

.....

ค. การปฏิบัติ

<p>แผนความความคิดเห็นของ นักศึกษา</p>	<p>ความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อ แผนการพยาบาลของนักศึกษา</p>		
<p>สิ่งที่กลุ่มเป้าหมายต้องปฏิบัติ</p>	<p>เห็นด้วย</p>	<p>ไม่เห็นด้วย</p>	<p>แก้ไขเป็น</p>
<p></p>	<p></p>	<p></p>	<p></p>

กำหนดวันติดตามประเมินผล วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ.....

การติดตามประเมินผล

การประเมินผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญของกระบวนการพยาบาล เพราะการประเมินผลจะบอกให้พยาบาลทราบว่า แผนการพยาบาลที่กำหนดขึ้นมานั้นตรงกับปัญหาของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ และบรรลุจุดประสงค์เพียงใด

งานการประเมินผลในการปฏิบัติครั้งนี้มี 3 งานคือ

1. ประเมินการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย
2. ประเมินผลการปฏิบัติของนักศึกษา
3. ประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ได้จากการฝึกปฏิบัติ

อย่าลืม วิธีการประเมินควรได้จากการสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย หรือความรู้ ความเข้าใจของกลุ่มเป้าหมาย ความเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแผนการพยาบาล

แบบประเมินการปฏิบัติงาน

ก. การปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย

รายการประเมิน	ระดับการเปลี่ยนแปลง				หมายเหตุ
	ดี มาก	ดี	พอใช้	ไม่ เปลี่ยน	
1. ความรู้ของกลุ่มเป้าหมาย 2. การปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย ความถูกต้องของแผน 3. ความพึงพอใจของกลุ่ม เป้าหมายต่อกา วิทยาลัย ปฏิบัติ					

ปัญหาในการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะของนักศึกษาในการแก้ปัญหา

.....

.....

.....

๗. การปฏิบัติของนักศึกษา

การปฏิบัติกรพยาบาลเน้นชุมชนมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย
เป็นผู้แก้ปัญหาด้วยตนเอง ความหลักการสาธารณสุขมูลฐาน ฉะนั้น
นักศึกษาต้องประเมินตนเองว่าได้ให้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการ
พยาบาลมากน้อย

รายการปฏิบัติของกลุ่ม เป้าหมายตามขั้นตอน ของกระบวนการพยาบาล	ระดับความร่วมมือของกลุ่มเป้าหมาย					ถ้าความร่วมมือ ไม่ทันแก้ปัญห อย่างไร
	ที่ มาก	ที่	ปาน กลาง	พอ ใช้	ไม่ ดี	
1. การให้ข้อมูล						
2. การวิเคราะห์ข้อมูล						
3. การวินิจฉัยความ ต้องการ/ปัญหา						
4. การพิจารณาแผน การพยาบาล						
5. การให้ความคิดเห็น ต่อแผนงาน						
6. การปฏิบัติตามแผน						
7. การประเมินผลการ ปฏิบัติตามแผนการ พยาบาล						
๘. การแสดงความคิดเห็น ตลอดการปฏิบัติร่วมกัน						

บันทึกการเรียนรู้

บันทึกการเรียนรู้เป็นหัวข้อของการอภิปรายผล
การเรียนรู้ที่นักศึกษาได้รับจากการฝึกภาคปฏิบัติ ซึ่งนักศึกษา
แต่ละคนจะคงเตรียมคำตอบของตนให้เรียบร้อยก่อนการเข้า
ร่วมอภิปรายในชั้นเรียน

หลักการตอบ

คำตอบของนักศึกษาต้องมาจากประสบการณ์การ
ฝึกภาคปฏิบัติเท่านั้น อายนำความรู้ความทฤษฎีหรือตำรามาใช้
ในการตอบ เพราะจะทำให้ศึกษามีได้เรียนรู้ นอกจาก
การจำอย่างเดียว

"ทักษะทางปัญญาจะพัฒนาได้
ต้องมาจากการทำ การ
คิด การพูด และการเขียน
ด้วยตนเอง"

บันทึกการเรียนรู้

สมรรถนะ : การส่งเสริมอนามัย

ข้อปฏิบัติ ให้นักศึกษาเตรียมคำตอบ ตามข้อคำถามข้างล่างนี้ เพื่อนำไปอภิปรายในชั้นเรียน ให้ตอบตามประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกภาคปฏิบัติ

1. พฤติกรรมอนามัยคืออะไร
 .....
 .....
2. พัฒนาการนิสัยของคนเกิดขึ้นได้อย่างไร และมีผลอย่างไรต่อการพยาบาล
 .....
 .....
3. จากการปฏิบัตินักศึกษาพบว่า บุคคลหรือชุมชนใช้วิธีการแก้ปัญหาอนามัยของเขาอย่างไร
 ่าง
 .....
 .....
4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมอนามัยมีอะไรบ้าง
 .....
 .....
5. จปฐ. สามารถนำมาวิเคราะห์พฤติกรรมอนามัยท่านใดได้บ้าง
 .....
 .....

กาประเมินทักษะปฏิบัติ

การฝึกปฏิบัติกาพยาบาลเนนชุมชนแต่ละสมรรถนะ
นักศึกษาจะต้องมีความสามารถทั้งด้านกระบวนการพยาบาล และ
การประสมประสานการสาธารณสุขมูลฐานในการพยาบาล

ดังนั้นนักศึกษาจะต้องตรวจสอบตนเอง เสมอว่าทำได้หรือไม่
ความสามารถอยู่ในระดับใดในการฝึกปฏิบัติประสมภาณแต่ละครั้ง
โดยใช้แบบประเมินต่อไปนี้ คือ

1. แบบประเมินทักษะปฏิบัติกระบวนการปฏิบัติ
การพยาบาลเนนชุมชน
2. แบบประเมินทักษะปฏิบัติการประสมประสาน
การสาธารณสุขมูลฐาน

ขอแบบประเมินทักษะปฏิบัติได้จากครู ขอให้โชคคิ

ชื่อนักศึกษา.....

เลขประจำตัว.....

ชั้นปีที่.....

แบบฝึกหัดปฏิบัติการ

การส่งเสริมอนามัย

"การดูแลสุขภาพตนเอง"

ขั้นตอนการปฏิบัติของนักศึกษา

1. เลือกกิจกรรมปฏิบัติการ
2. ประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล
  - 2.1 สํารวจข้อมูลเพื่อประเมินปัญหา
  - 2.2 สํารวจข้อมูลเพื่อประเมินความต้องการพร้อมของกลุ่มเป้าหมายในการแก้ปัญหา
  - 2.3 วินิจฉัยการพยาบาล
3. วางแผนการพยาบาลและปฏิบัติการ
  - 3.1 วางแผนการพยาบาล
  - 3.2 เสนอแผนแก่กลุ่มเป้าหมาย
  - 3.3 ปรับปรุงแผนร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย
  - 3.4 แนะนำและทดลองใช้กลุ่มเป้าหมายปฏิบัติตามแผน
4. คึกคามและประเมินผล
  - 4.1 ประเมินผลการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายตามแผน
  - 4.2 ประเมินผลการปฏิบัติงานของคํวนักศึกษาเอง
5. อภิปรายผลการเรียนรู้
  - 5.1 ร่วมเสนอขอสนทนและอภิปรายกับเพื่อนนักศึกษา
  - 5.2 สรุปผลการเรียนรู้ พร้อมส่งรายงานแก่ครู

การเตรียมการก่อนลงฝึกปฏิบัติ

เมื่อนักศึกษาเลือกกิจกรรมปฏิบัติการแล้ว
ให้ดำเนินการดังนี้

1. อ่านความหมายของกิจกรรมปฏิบัติการ
การที่เลือกให้เข้าใจ
2. ภาครุมีให้กำหนดมอบหมายงานให้ :
ให้นักศึกษาเลือกกลุ่มเป้าหมายที่สนใจเองแล้ว
  - ก. ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ
กลุ่มเป้าหมาย ลงบันทึกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ
การปฏิบัติ
  - ข. ตรวจสอบเนื้อหาวิชาที่ควรเรียน
มาก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ โดยลงบันทึกในตาราง
เนื้อหาวิชาบังคับ

ขอให้โชคดี

ข้อมูลเบื้องต้นของนักศึกษาเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติ

กิจกรรมปฏิบัติการที่นักศึกษาเลือกคือ เรื่อง .....

กลุ่มเป้าหมายของนักศึกษา ..... จำนวน..... คน/ครอบครัว/ชุมชน

แหล่งฝึกปฏิบัติ

หอผู้ป่วย ..... โรงพยาบาล .....

หรือบ้านเลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ตำบล .....

ถนน ..... ตำบล .....

อำเภอ ..... จังหวัด .....

หรือแพทย์ ..... หรือหมู่บ้าน .....

ตำบล ..... อำเภอ .....

จังหวัด .....

นักศึกษาเดินทางไปแหล่งฝึกปฏิบัติ โดย

- เดินไป
- รถโดยสารประจำทาง
- เรือ
- อื่น ๆ .....

แผนที่ไปแหล่งฝึกปฏิบัติ (ยกเว้นหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลไม่ต้องทำแผนที่)

การประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล

ปัญหาที่มีความสำคัญ การสำรวจข้อมูลได้ถูกต้องและครอบคลุม จะช่วยให้การวินิจฉัยการพยาบาลมีความถูกต้อง

ในการปฏิบัติ นักศึกษาต้องทำเนื้องานเกี่ยวกับ การประเมินปัญหาและวินิจฉัยดังนี้

1. สำรวจข้อมูลเพื่อประเมินปัญหา
2. สำรวจข้อมูลเพื่อประเมินความพร้อมในการแก้ปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย
3. วินิจฉัยการพยาบาล

พลิกหน้าต่อไป

แบบประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล

แบบบันทึกข้อมูล

เรื่อง การดูแลสุขภาพตนเอง

- ก. ข้อมูลทั่วไป
  - ที่อยู่ของกลุ่มเป้าหมาย .....
  - อาชีพหลัก ..... อาชีพรอง .....
  - ระดับการศึกษา .....
  - ศาสนา .....
  - ความเชื่อ .....
  - รายได้ต่อปี .....
- ข. ข้อมูลส่วนบุคคล (สำหรับการศึกษารายบุคคล) ได้เพิ่มข้อมูลต่อไปนี้
  - มีการตรวจสุขภาพ ..... ครั้ง/ปี
  - มีการควบคุมอาหาร (ชนิดอาหารที่จำกัด) .....
  - มีการควบคุมน้ำหนัก มี ไม่มี
  - มีการสังเกตและป้องกันความเจ็บป่วย .....
  - โรคประจำตัว .....
  - การได้รับภูมิคุ้มกัน .....
- ค. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพตนเอง
  - การป้องกันโรคทำอย่างไร .....
  - วิธีการบำรุงรักษาสุขภาพทำอย่างไร .....
  - การปฏิบัติเมื่อเจ็บป่วยทำอย่างไร .....
  - การพักผ่อนใช้วิธีใด .....

การออกกำลังกายสม่ำเสมอหรือไม่ .....

กลุ่มเป้าหมายคืออะไร เผลอ บหรี ซา
 กาแฟ อื่น ๆ _____

การตรวจร่างกายประจำปี .....

ง. ข้อมูลการดูแลสุขภาพตนเองสำหรับผู้ป่วย (สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ป่วย)

การกินมีข้อจำกัดไหม .....

การออกกำลังกายทำอย่างไร .....

การใช้ชีวิตประจำวันทำอย่างไร .....

โซยาประเภทใดเป็นประจำ .....

ข้อจำกัดทางร่างกาย มี ไม่มี

การวินิจฉัยโรค .....

อาการและปัญหาปัจจุบัน .....

บันทึกข้อมูลของคนพบอื่น ๆ

ประเมินความพร้อมของกลุ่มเป้าหมายในการแก้ปัญหา

คำถามประเมินสำหรับการสำรวจข้อมูล	คำตอบหรือข้อสังเกตจากกลุ่มเป้าหมาย
1. ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพตนเองของกลุ่มเป้าหมายเป็นอย่างไร มีมากน้อยเพียงใด	....
2. ปัจจัยต่อไปนี้จะมีส่วนต่อความรับผิดชอบต่อการดูแลสุขภาพตนเองของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่	....
• ระดับการศึกษา	.....
• ความเชื่อ	.....
•ฐานะเศรษฐกิจ	.....
• สภาพจิตใจ	.....
• อื่น ๆ	.....

วินิจฉัยการพยาบาล

การประเมินความต้องการให้จำแนกว่ากลุ่มเป้าหมายมีปัญหาคืออะไร จำนวนครั้งของการตรวจร่างกายให้ศึกษาได้จากข้อมูลในหนังสือคู่มือปฏิบัติการ

จากข้อมูลที่ได้ ให้นักศึกษาสรุปผลการวินิจฉัยว่า กลุ่มเป้าหมายมีการดูแลสุขภาพตนเองอย่างไร

- คือ เพราะ .....
- .....
- ไม่ใช่ เพราะ .....
- .....

หลักการวางแผนและเขียนแผน

ขั้นวางแผน	การเขียนแผน
1. <u>ชื่อแผน</u> แผนที่วางขึ้นนี้เรียกว่าแผนอะไร	เขียนชื่อแผนให้ชัดเจน
2. <u>จุดประสงค์</u> แผนที่วางนี้จะทำอะไรเพื่ออะไรกลุ่มเป้าหมาย	กำหนดจุดประสงค์ให้ตรงกับ ความต้องการ ใ้ประโยชน์ กระทัดรัด และให้ใจความ สามารถถึงเป้าหมายได้
3. <u>การปฏิบัติ</u> ถ้าจะทำให้เกิดผลตามจุดประสงค์ จะทำอย่างไร	เขียนวิธีปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย แต่ละอย่างให้ชัดเจน ในกรณี เครื่องมือประกอบต้องเตรียมให้ พร้อม และบอกรายการเครื่องมือ ไว้ในแผนด้วย
4. <u>ทรัพยากร</u> จะใช้ทรัพยากรใดในการวางแผน เช่น คน เงิน สิ่งของ เครื่องมือ	บ่งทรัพยากรที่ใช้ ซึ่งจะต้องมาจาก ท้องถิ่น ถ้าเป็นเทคโนโลยีต้องเป็น เทคโนโลยีที่เหมาะสมและเป็นไปได้
5. <u>เกณฑ์ประเมิน</u> ถ้าปฏิบัติตามแผนจะมีผลอะไรเกิดขึ้น	เขียนเกณฑ์วัดผลที่ชัดเจนว่าจะดู จากอะไรบ้าง
6. <u>การประเมินผล</u> จะใช้วิธีการประเมินผลอย่างไร	บ่งชี้การประเมินผลและเวลาที่ จะประเมินผล

แผนการพยาบาล

แผนการพยาบาลนี้เป็นแผนประเภท ☐ แผนสามัญ ☐ แผนแก้ไข			
ก. ชื่อแผน (ให้นักศึกษาลงชื่อแผนของตนเอง)			
ข. จุดประสงค์			
ค. การปฏิบัติ			
แผนตามความคิดเห็นของ นักศึกษา	ความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อ แผนการพยาบาลของนักศึกษา		
สิ่งกลุ่มเป้าหมายของปฏิบัติ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	แก้ไขเป็น
กำหนดวันที่ติดตามประเมินผล วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ.			

การคิดค่าประเมินผล

การประเมินผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการพยาบาล เพราะการประเมินผลจะบอกให้พยาบาลทราบว่า แผนการพยาบาลที่กำหนดขึ้นมานั้นตรงกับปัญหาของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ และบรรลุจุดประสงค์เพียงใด

งานการประเมินผลในการปฏิบัติครั้งนี้มี 3 งานคือ

1. ประเมินการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย
2. ประเมินผลการปฏิบัติของนักศึกษา
3. ประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ได้จากการสังเกตปฏิบัติ

อธิบาย วิธีการประเมินควรได้จาก การสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ของกลุ่มเป้าหมาย หรือความรู้ ความเข้าใจของกลุ่มเป้าหมาย ความเกณฑ์กำหนดไว้ในแผนการพยาบาล

แบบประเมินการปฏิบัติงาน

ก. การปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย

รายการประเมิน	ระดับการเปลี่ยนแปลง				หมายเหตุ
	มากที่สุด	คือ	พอใช้	ไม่เปลี่ยน	
1. ความรู้ของกลุ่มเป้าหมาย 2. การปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย ความถูกต้องของแผน 3. ความพึงพอใจของกลุ่ม เป้าหมายคือ การพยาบาลที่ ปฏิบัติ					

ปัญหาในการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย

.....
 .....
 .....

ข้อเสนอแนะของนักศึกษาในการแก้ปัญหา

.....
 .....
 .....

ข. การปฏิบัติของนักศึกษา

การปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชนมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย
เป็นผู้แก้ปัญหาด้วยตนเอง ความเล็งการสาธารณสุขมูลฐาน จะเน้น
นักศึกษาต้องประเมินตนเองว่าได้ให้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการ
พยาบาลสักมากน้อย

รายการปฏิบัติของกลุ่ม เป้าหมายตามขั้นตอน ของกระบวนการพยาบาล	ระดับความร่วมมือของกลุ่มเป้าหมาย					ถ้าความร่วมมือ ไม่เพียงพอ อย่างไร
	ที่ มาก	ที่	ปาน กลาง	พอ ใช้	ไม่ ดี	
1. การให้ข้อมูล						
2. การวิเคราะห์ข้อมูล						
3. การวินิจฉัยความ ต้องการ/ปัญหา						
4. การพิจารณาแผน การพยาบาล						
5. การให้ความคิดเห็น ต่อแผนงาน						
6. การปฏิบัติตามแผน						
7. การประเมินผลการ ปฏิบัติตามแผนการ พยาบาล						
8. การแสดงความคิดเห็น ตลอดการปฏิบัติร่วมกัน						

บันทึกการเรียนรู้

บันทึกการเรียนรู้เป็นหัวข้อของการอภิปรายผล
การเรียนรู้ที่นักศึกษาได้รับจากการฝึกภาคปฏิบัติ ซึ่งนักศึกษา
แต่ละคนจะคงเตรียมคำตอบของสทให้เรียบร้อยก่อนการเข
รวมอภิปรายในชั้นเรียน

หลักการตอบ

คำตอบของนักศึกษาต้องมาจากประสบการณ์การ
ฝึกภาคปฏิบัติเท่านั้น อธิบายความรู้อันเหตุหรือทำมาเข้าใจ
ในการตอบ เพราะจะทำให้ศึกษามีได้เรียนรู้ นอกจาก
การจำอย่างผิวเผิน

"ทักษะทางปัญญาจะพัฒนาได้
ต้องมาจากการทำ การ
คิด การหัด และการเขียน
ด้วยตนเอง"

บันทึกการ วิชา

สมรรถนะ : การส่งเสริมอนามัย

ข้อปฏิบัติ ให้นักศึกษาเตรียมคำตอบ ตามข้อคำถามข้างล่างนี้ เพื่อนำไปอภิปรายใน
ชั้นเรียน ให้ตอบตามประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกภาคปฏิบัติ

1. พฤติกรรมอนามัยคืออะไร
.....
.....
2. พัฒนาการนิสัยของคนเกิดขึ้นได้อย่างไร และมีผลอย่างไรต่อการพัฒนา
.....
.....
3. จากการปฏิบัตินักศึกษาพบว่า บุคคลหรือชุมชนใช้วิธีการแก้ปัญหาอนามัยของเขาอย่างไร
บ้าง
.....
.....
4. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมอนามัยมีอะไรบ้าง
.....
.....
5. จปฐ. สามารถนำมาวิเคราะห์พฤติกรรมอนามัยกันใดได้บ้าง
.....
.....

การประเมินทักษะปฏิบัติ

การฝึกปฏิบัติการพยาบาลในชุมชนแต่ละสมรรถนะ
 นักศึกษจะต้องมีความสามารถทั้งด้านกระบวนการพยาบาล และ
 การประเมินสถานการณ์สาธารณสุขมูลฐานในการพยาบาล

ทั้งนี้นักศึกษจะต้องตรวจสอบตนเอง เสมอว่าทำไ้หรือไม่
 ความสามารถอยู่ในระดับใดในการฝึกปฏิบัติประเภทนี้แต่ละครั้ง
 โดยใ้แบบประเมินต่อไปนี้ คือ

1. แบบประเมินทักษะปฏิบัติกระบวนการปฏิบัติ
 การพยาบาลในชุมชน
2. แบบประเมินทักษะปฏิบัติการประเมินสถานการณ์
 สาธารณสุขมูลฐาน

ขอแบบประเมินทักษะปฏิบัติได้จากครู ขอให้โชคก็

การดูแลสุขภาพตนเอง

มีผู้ให้ความหมาย คำว่า "สุขภาพ" ไว้มาก ๆ กัน บางหมายถึง การไม่เป็นโรค บางหมายถึง ภาวะสมดุลของร่างกายและจิตใจ แต่องค์การอนามัยโลกได้กำหนดความหมายของสุขภาพไว้ในปี ค.ศ. 1946 ว่า สุขภาพหมายถึง การมีร่างกายสมบูรณ์ จิตใจที่ดี สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และไม่เป็นโรคหรือเจ็บป่วย

การรักษาสุขภาพเป็นหน้าที่ที่ทุกคนต้องรับผิดชอบที่จะมีให้เกิดความเจ็บป่วย หรือ ความเสื่อมของสุขภาพ เพราะการเสื่อมของสุขภาพมีผลโดยตรงต่อสังคมที่เป็นอยู่ หลักของการดูแลสุขภาพกาย ๆ มี 4 ประการคือ (เกษม ศันติลาชีวะ และ กุสุมา ศันติลาชีวะ 2528 : 22)

1. กินเป็น หมายถึง การกินอาหารถูกต้อง ใกล้เคียงกับความต้องการของร่างกาย ไม่มากเกินไปหรือน้อยเกินไป หลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารประเภทที่ทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพหากกินมากเกินไป เช่น อาหารไขมัน งดเว้นสิ่งเสพติดไม่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย เช่น ชา กาแฟ และสุรา การประเมินสภาพการกินเป็นทั้งายที่สุดคือ การประเมินความสมดุลของการกิน นำหนักมาตรฐานตามอายุ และส่วนสูง การรักษาสภาพน้ำหนักให้อยู่อัตราโดยเฉลี่ย หรือใกล้เคียงเกณฑ์เฉลี่ยเป็นหลักการเบื้องต้นของการกินเป็น

2. นอนเป็น การนอนมีความสำคัญต่อสุขภาพ การนอนหลับเต็มที่และเพียงพอจะทำให้ตื่นขึ้นมาทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระทบกระเปาะ คุณภาพการนอนจะขึ้นอยู่กับจิตใจ สิ่งแวดล้อมและท่านอน คนที่มีจิตใจอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่สับสน ไม่เคร่งเครียด ท่านอนสบายจะทำให้หลับได้ดี การนอนผิดท่านอกจากทำให้เมื่อยขบแล้ว บางครั้งอาจทำให้ฝันร้ายหรือรู้สึกมีอาการอึดอัดเนื่องจากการไหลเวียนของโลหิตไม่ดี มีการเกร็งของกล้ามเนื้อ จำนวนชั่วโมงการนอนหลับขึ้นอยู่กับความแข็งแรงของร่างกายของแต่ละคน ไม่มีกำหนดมาตรฐานแน่นอนว่าเป็น 8 หรือ 10 ชั่วโมง

3. อยู่เป็น การอยู่เป็นนอกจากการรักษาสุขภาพที่คิดแล้ว ยังหมายถึงการรักษาออกกำลังกายสม่ำเสมอเพื่อให้อวัยวะมีความทนทานและคงความสดชื่น การรักษาให้น้ำหนักตัวอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน หลีกเลี่ยงการเป็นโรค รู้จักรักษาความเครียดทางจิตใจ การมี

อารมณ์ที่ จิตใจแจ่มใส มองโลกในแง่ดี มีการพักผ่อนที่เหมาะสม เป็นหลักของการอยู่เป็น การอยู่ไม่เป็นเป็นการทำลายสุขภาพ เพราะมุ่งเอาแต่สิ่งที่ตนต้องการจนลืมถึงความทนของ ร่างกาย นับเป็นอันตรายยิ่ง

4. สังคมเข้ม หมายถึง การปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมในระยะแรก ๆ ของ การปรับตัวอาจสร้างความคับข้องใจอยู่บ้าง แต่การใช้เหตุผล ความเข้าใจและการยอมรับจะ ทำให้การปรับตัวดีขึ้น และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ข้อสำคัญอย่าไปคาดหวังจากสังคม มากเกินไป จงคิดใหม่ว่าเราควรทำอะไรแก่สังคมโดยการให้มันไม่รบกวนต่อสภาพจิตใจหรือ ฐานะเศรษฐกิจของคุณ

หลักการประเมินภาวะสุขภาพของร่างกาย

สิ่งที่คนเราจะคงติดตามและประเมินสภาวะสุขภาพของตนเองอยู่เสมอคือ

1. น้ำหนัก ควรควบคุมน้ำหนักของตนให้อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย น้ำหนักมากหรือ ฐาน ความคายน และส่วนสูง ไม่ยอมหรืออ้วนมากเกินไป
2. การกิน ดินอาหารที่ถูกของตามส่วนของหลักโภชนาการ ไม่มากหรือน้อย เกินไป
3. การขับถ่าย ต้องตรวจสอบให้เป็นไปปกติสม่ำเสมอ ระวังการท้องผูก หรือ อาการท้องเดิน เป็นต้น และให้รวมถึงความปกติของการมีสภาวะคายน
4. การพักผ่อนและการออกกำลังกาย คนทุกคนควรมีการออกกำลังกายอย่าง สม่าเสมอ เพื่อเพิ่มความแข็งแรงและการสังเคราะห์ของกล้ามเนื้อในขณะที่เรานอนให้อยู่ในที่อากาศ ถ่ายเทดี สงบ จิตใจไม่เครียด
5. การตรวจร่างกาย การพบแพทย์เพื่อตรวจร่างกายเป็นสิ่งจำเป็นเพราะการ ตรวจร่างกายจะทำให้เรารู้จักสภาพร่างกายของตนเองมากขึ้น และยังเป็นการค้นหาสมุญฐาน บางอย่างของโรคได้ด้วย ช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมแก่การตรวจร่างกายที่เหมาะสมดังแสดงใน ตารางต่อไปนี้

อายุ/ปี	ความบ่อยครั้งของการตรวจสุขภาพ
35	ทุก 4 - 5 ปี
35 - 45	ทุก 2 - 3 ปี
45	ทุกปี

ที่มา Malasonos, Lois, et.al. Health Assessment. St. Louise:
The C.V. Mosby Company, 1981, p.5.

หนังสืออ้างอิง

เกษม คันทิชลาชีวะ และ กุลยา คันทิชลาชีวะ. การรักษาสุขภาพในวัยสูงอายุ. กรุงเทพฯ
มหานคร : ทางทุนส่วนจักษุการุณการพิมพ์, 2528.

Malasonos, Lois, et.al. Health Assessment. St. Louise : The C.V.
Mosby Company, 1981 .

ชื่อเด็กศึกษา.....
เลขประจำตัว.....
ชั้นที่.....

แบบฝึกหัดตบฏขัตการ

การส่บเสร์หมอหมย

"สขทพมย"

ขั้นตอนการปฏิบัติของนักศึกษา

1. เลือกกิจกรรม รมปฏิบัติการ
2. ประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล
  - 2.1 สํารวจข้อมูล เชื้อประ เมีนปัญหา
  - 2.2 สํารวจข้อมูล เพื่อประ เมีนความตองการพรอมของ
กลุ่มเป้าหมายในการแก้ปัญหา
  - 2.3 วินิจฉัยการพยาบาล
3. วางแผนการพยาบาลและปฏิบัติการ
  - 3.1 วางแผนการพยาบาล
  - 3.2 เสนอแผนแกกลุ่มเป้าหมาย
  - 3.3 ปรับปรุงแผนรวมกับกลุ่มเป้าหมาย
  - 3.4 แนะนำและทดลองใ้กลุ่มเป้าหมายปฏิบัติตามแผน
4. อีความและประเมินผล
  - 4.1 ประ เมีนผลกร ปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายตามแผน
  - 4.2 ประ เมีนผลกร ปฏิบัติงานของคัวนักศึกษาเอง
5. อภิปรายผลการเรียนรู้
  - 5.1 รวม เสนอข้อค้นพบและอภิปรายกับเพื่อนนักศึกษา
  - 5.2 สรุปผลการเรียนรู้ พร้อมส่งรายงานแก่ครู

การเตรียมการก่อนลงฝึกปฏิบัติ

ให้นักศึกษา เลือกกิจกรรมปฏิบัติการแล้ว
ให้ทำเนียบการดังนี้

1. อ่านความหมายของกิจกรรมปฏิบัติการ
การที่เลือกให้เข้าใจ
2. ถ้าครูมีข้อกำหนดมอบหมายงานให้ :
ให้นักศึกษา เลือกกลุ่มเป้าหมายที่สนใจเองแล้ว
  - ก. ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ
กลุ่มเป้าหมาย ลงบันทึกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ
การปฏิบัติ
  - ข. ตรวจสอบเนื้อหาวิชาที่สอน ว่าจะ
มาก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ โดยลงบันทึกในตาราง
เนื้อหาวิชาบังคับ

ขอให้โชคดี

ข้อมูลเบื้องต้นของนักศึกษาเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติ

กิจกรรมปฏิบัติการที่นักศึกษาเลือกคือ เรื่อง .....

กลุ่มเป้าหมายของนักศึกษา ..... จำนวน..... คน/ครอบครัว/ชุมชน

แหล่งฝึกปฏิบัติ

หอผู้ป่วย ..... โรงพยาบาล .....

หรือบ้านเลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ซอย .....

ถนน ..... ตำบล .....

อำเภอ ..... จังหวัด .....

หรือแฟลค ..... หรือหมู่บ้าน .....

ตำบล ..... อำเภอ .....

จังหวัด .....

นักศึกษาเดินทางไปที่แหล่งฝึกปฏิบัติ โดย

- เดินไป
- รถโดยสารประจำทาง
- เรือ
- อื่น ๆ .....

แผนที่ไปแหล่งฝึกปฏิบัติ (ยกเว้นหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลไม่ต้องทำแผนที่)

การประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล

ปัญหาที่มีความสำคัญ การสำรวจข้อมูลได้ถูกต้องและ
ครอบคลุม จะช่วยให้การวินิจฉัยการพยาบาลมีความ
ถูกต้อง

ในการปฏิบัตินี้ นักศึกษาต้องทำเนื้องานเกี่ยวกับ
การประเมินปัญหาและวินิจฉัยดังนี้

1. สำรวจข้อมูลเพื่อประเมินปัญหา
2. สำรวจข้อมูลเพื่อประเมินความพร้อมในการ
แก้ปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย
3. วินิจฉัยการพยาบาล

พลิกหน้าต่อไป

แบบประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล

แบบบันทึกข้อมูล

เรื่อง สุขภาพฟัน

ก. ข้อมูลทั่วไป

ที่อยู่ของกลุ่มเป้าหมาย .....

อาชีพหลัก ..... อาชีพรอง .....

ระดับการศึกษา .....

รายได้ต่อปี .....

การตรวจสุขภาพประจำปี ตรวจทุก 6 เดือน ตรวจทุก 1 ปี
 อื่น ๆ .....

ข. ข้อมูลส่วนบุคคล (สำหรับการศึกษาเป็นรายบุคคล) ให้เพิ่มข้อมูลต่อไปนี้

สุขภาพฟัน บน .....

ล่าง .....

ปัญหาที่พบบ่อย ฟันโยก ฟันผุ ฟันหัก อื่น ๆ .....

ค. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพฟัน

การแปรงฟัน เฉพาะเช้า เฉพาะก่อนนอน หลังอาหาร
 อื่น ๆ .....ยาที่รับประทาน ไซเตร่ง ไซม่อนน้ำเกลือบ้วนปากวิธีการแปรงฟัน ไซเตร่ง ไซม่อนน้ำเกลือบ้วนปาก
 อื่น ๆ .....เลือกออกความไวฟัน บ่อย ไม่มีการตรวจสอบสุขภาพฟัน ตรวจทุกเดือน/ปี ไม่เคยตรวจ

การแก้ปัญหาสุขภาพฟัน เมื่อปวด เสียว หรือ หัก พบแพทย์

แก้ไขเอง

การใช้ฟันปลอม (ถ้ามี) ไซแบบถอดได้ ไซแบบถาวร

ไซเฉพาะซี่ ไซทั้งปาก

อื่น ๆ .....

ถ้าศึกษาเป็นครอบครัว หรือหมู่บ้าน ให้เพิ่มเติมข้อมูลต่อไปนี้

ปริมาณจำนวนผู้มีฟันผุ โดยประมาณ .....

อายุเฉลี่ยที่มีฟันผุมาก .....

สาเหตุของฟันหักมาจาก .....

ง. ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพฟันสำหรับผู้ป่วย (สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ป่วย)

ให้เติมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโรค

ปัญหาฟัน .....

การตรวจรักษาฟัน .....

การวินิจฉัยโรค .....

อาการและปัญหาปัจจุบัน .....

บันทึกข้อมูลของคนอื่น ๆ

ประเมินความพร้อมของกลุ่มเป้าหมายในการแก้ปัญหา

คำถามประเมินความพร้อม	คำตอบหรือข้อค้นพบจากกลุ่มเป้าหมาย
1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่และ และการดูแลสุขภาพพื้นที่ของกลุ่ม เป้าหมาย	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
2. ความสนใจต่อสุขภาพพื้นที่เป็นอย่างไร การแปร่งพื้นที่ การพบทันตแพทย์ การรักษาพื้นที่เมื่อมีปัญหา	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

วินิจฉัยการขยายผล

จากข้อมูลที่ได้นี้ นักศึกษาวินิจฉัยว่ากลุ่มเป้าหมายมีสุขภาพพื้นที่และการดูแลอย่างไร

ก็ เพราะ .....

.....

ไม่ก็ เพราะ .....

.....

หลักการวางแผนและเขียนแผน	
ขั้นวางแผน	การเขียนแผน
1. ชื่อแผน แผนที่วางขึ้นนี้เรียกว่าแผนอะไร	เขียนชื่อแผนให้ชัดเจน
2. จุดประสงค์ แผนที่วางนี้จะให้อะไรแก่กลุ่มเป้าหมาย	กำหนดจุดประสงค์ให้ตรงกับความต้องการ ใ้ประโยชน์ที่กระตือรือร้น และให้ใจความสามารถถึงเป้าหมายได้
3. การปฏิบัติ ถ้าจะทำให้เกิดผลตามจุดประสงค์จะทำอย่างไร	เขียนวิธีปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายแต่ละอย่างให้ชัดเจน ในกรณีมีเครื่องมือประกอบต้องเตรียมให้พร้อม และบอกรายการเครื่องมือไว้ในแผนด้วย
4. ทรัพยากร จะใช้ทรัพยากรใดในการวางแผน เช่น คน เงิน สิ่งของ เครื่องมือ	บ่งทรัพยากรที่ใช้ ซึ่งจะต้องมาจากท้องถิ่น ถ้าเป็นเทคโนโลยีต้องเป็นเทคโนโลยีที่เหมาะสมและเป็นไปได้
5. เกณฑ์ประเมิน ถ้าปฏิบัติตามแผนจะมีผลอะไรเกิดขึ้น	เขียนเกณฑ์วัดผลที่ชัดเจนว่าจะดูจากอะไรบ้าง
6. การประเมินผล จะใช้วิธีการประเมินผลอย่างไร	บ่งชี้การประเมินผลและเวลาที่ประเมินผล

แผนการพยาบาล

แผนการพยาบาลนี้เป็นแผนประเภท ☐ แผนต้นแบบ ☐ แผนแก้ปัญหา ก. ชื่อแผน (ให้นักศึกษาตั้งชื่อแผนของตนเอง) ..... ข. จุดประสงค์ .... ค. การปฏิบัติ			
แผนตามความคิดเห็นของ นักศึกษา	ความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อ แผนการพยาบาลของนักศึกษา		
สิ่งในกลุ่มเป้าหมายต้องปฏิบัติ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	แก้ไขเป็น
....	....	....	....
กำหนดวันศึกษาประเมินผล วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ.			

การติดตามประเมินผล

การประเมินผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญต่อเนื่องของกระบวนการพยาบาล เพราะการประเมินผลจะบอกให้พยาบาลทราบว่า แผนการพยาบาลที่กำหนดขึ้นมานั้นตรงกับปัญหาของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ และบรรลุจุดประสงค์เพียงใด

งานการประเมินผลในการปฏิบัติครั้งนี้มี 3 งานคือ

1. ประเมินการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย
2. ประเมินผลการปฏิบัติของนักศึกษา
3. ประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ได้จากการฝึกปฏิบัติ

อย่าลืม วิธีการประเมินควรไต่จากทรร
สังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
ของกลุ่มเป้าหมาย หรือความรู้
ความเข้าใจของกลุ่มเป้าหมาย

พยาบาล

แบบประเมินการปฏิบัติงาน

ก. การปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย

รายการประเมิน	ระดับการเปลี่ยนแปลง				หมายเหตุ
	ที่ มาก	ที่	พอใช้	ไม่ เปลี่ยน	
1. ความรู้ของกลุ่มเป้าหมาย 2. การปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย ความถูกต้องของแผน 3. ความพึงพอใจของกลุ่ม เป้าหมายต่อการศึกษาภายใต้ ปฏิบัติ					

ปัญหาในการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะของนักศึกษาในการแก้ปัญหา

.....

.....

.....

ข. การปฏิบัติของนักศึกษา

การปฏิบัติกรพยาบาลเน้นชุมชนมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย
 เป็นอยู่แก้ปัญหาด้วยตนเอง ตามหลักการสาธารณสุขมูลฐาน ฉะนั้น
 นักศึกษาคงประเมินตนเองว่าได้ให้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการ
 พยาบาลก็มากน้อย

รายการปฏิบัติของกลุ่ม เป้าหมายตามขั้นตอน ของกระบวนการพยาบาล	ระดับความร่วมมือของกลุ่มเป้าหมาย					ถ้าความร่วมมือ ไม่ทำานแก้ปัญหา อย่างไร
	ก มาก	ค ค	ปาน กลาง	ห ง ง	ไม่ค ค	
1. การให้ข้อมูล						
2. การวิเคราะห์ข้อมูล						
3. การวินิจฉัยความ ต้องการ/ปัญหา						
4. การพิจารณาแผน การพยาบาล						
5. การให้ความคิดเห็น ต่อแผนงาน						
6. การปฏิบัติตามแผน						
7. การประเมินผลการ ปฏิบัติตามแผนการ พยาบาล						
8. การแสดงความคิดเห็น ตลอดการปฏิบัติร่วมกัน						

บันทึกการเรียนรู

บันทึกการเรียนรู เป็นหัวข้อของการอภิปรายผล
การเรียนรูที่นักศึกษาได้รับจากการฝึกภาคปฏิบัติ ซึ่งนักศึกษา
แต่ละคนจะต้องเตรียมคำตอบของกรณีให้เรียนรยก่อนการเข
รวมอภิปรายในชั้นเรียน

หลักการตอบ

คำตอบของนักศึกษาต้องมาจากประสบการณ์การ
ฝึกภาคปฏิบัติเท่านั้น อย่านำความรู้จากทฤษฎีหรือตำรามาใช้
ในการตอบ เพราะจะทำให้ศึกษามีได้เรียนรู นอกจาก
การจำอย่างผิว

"ทักษะทางปัญญาจะพัฒนาได้
ต้องมาจากการทำ การ
คิด การพูด และการเขียน
ด้วยตนเอง"

บันทึกการวิจัย

สมรรถนะ : การส่งเสริมอนามัย

ข้อปฏิบัติ ให้นักศึกษาเตรียมคำตอบ ตามข้อคำถามข้างล่างนี้ เพื่อนำไปอภิปรายในชั้นเรียน ให้ตอบตามประสบการณ์ที่ได้รับจากการสังเกตปฏิบัติ

1. พฤติกรรมอนามัยคืออะไร
.....
.....
2. พัฒนาการนิสัยของคนเกิดขึ้นได้อย่างไร และมีผลอย่างไรต่อการพยาบาล
.....
.....
3. จากการปฏิบัตินักศึกษาพบว่า บุคคลหรือชุมชนใช้วิธีการแก้ปัญหาอนามัยของเขาอย่างไรบ้าง
.....
.....
4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมอนามัยมีอะไรบ้าง
.....
.....
5. จปฐ. สามารถนำมาวิเคราะห์พฤติกรรมอนามัยกันใดได้บ้าง
.....
.....

การประเมินทักษะปฏิบัติ

การฝึกปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชนแต่ละสมรรถนะ
นักศึกษาจะต้องมีความสามารถทั้งด้านกระบวนการพยาบาล และ
การประเมินสถานการณ์สาธารณสุขมูลฐานในภาวะพยาบาล

ทั้งนี้ นักศึกษาจะต้องตรวจสอบตนเอง เสมอว่าทำได้หรือไม่
ความสามารถอยู่ในระดับใดในการฝึกปฏิบัติสถานการณ์แต่ละครั้ง
โดยใช้แบบประเมินต่อไปนี้ คือ

๑. แบบประเมินทักษะปฏิบัติกระบวนการปฏิบัติ
การพยาบาลเน้นชุมชน
๒. แบบประเมินทักษะปฏิบัติการประเมินสถานการณ์
การสาธารณสุขมูลฐาน

ขอแบบประเมินทักษะปฏิบัติได้จากครู ขอให้โชค

ชื่อนักศึกษา.....

เลขประจำตัว.....

ชั้นปีที่.....

แบบฝึกหัดปฏิบัติการ

การส่งเสริมการตลาดตนเอง

ขั้นตอนการปฏิบัติของนักศึกษา

1. เลือกกิจกรรมปฏิบัติการ
2. ประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล
  - 2.1 สํารวจข้อมูลเพื่อประเมินปัญหา
  - 2.2 สํารวจข้อมูลเพื่อประเมินความต้องการหรือของ
กลุ่มเป้าหมายในการแก้ปัญหา
  - 2.3 วินิจฉัยการพยาบาล
3. วางแผนการพยาบาลและปฏิบัติการ
  - 3.1 วางแผนการพยาบาล
  - 3.2 เสนอแผนแกกลุ่มเป้าหมาย
  - 3.3 ปรับปรุงแผนร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย
  - 3.4 แนะนำและทดลองใช้กลุ่มเป้าหมายปฏิบัติตามแผน
4. ติดตามและประเมินผล
  - 4.1 ประเมินผลการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายตามแผน
  - 4.2 ประเมินผลการปฏิบัติงานของตัวนักศึกษาเอง
5. อภิปรายผลการเรียนรู้
  - 5.1 ร่วมเสนอขอค้นพบและอภิปรายกับเพื่อนนักศึกษา
  - 5.2 สรุปผลการเรียนรู้ พร้อมส่งรายงานแก่ครู

การเตรียมการก่อนลงฝึกปฏิบัติ

เมื่อนักศึกษา เลือกกิจกรรมปฏิบัติการแล้ว
ให้ดำเนินการดังนี้

1. อ่านความหมายของกิจกรรมปฏิบัติการ
การที่เลือกให้เข้าใจ
2. ถ้าครูมีใบกำกับมอบหมายงานให้ :
ให้นักศึกษา เลือกกลุ่มเป้าหมายที่สนใจเองแล้ว
  - ก. ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ
กลุ่มเป้าหมาย ลงบันทึกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ
การปฏิบัติ
  - ข. ตรวจสอบเนื้อหาวิชาที่ต้องเรียน
มาก่อนการฝึกปฏิบัติ โดยลงบันทึกในตาราง
เนื้อหาวิชาบังคับ

ขอให้โชคดี

ข้อมูลเบื้องต้นของนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติ

กิจกรรมปฏิบัติที่นักศึกษาเลือกคือ เรื่อง .....

กลุ่มเป้าหมายของนักศึกษา ..... จำนวน..... คน/ครอบครัว/ชุมชน

แหล่งปฏิบัติ

ที่อยู่ ..... โรงพยาบาล .....

หรือบ้านเลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ซอย .....

ถนน ..... ตำบล .....

อำเภอ ..... จังหวัด .....

หรือพื้นที่ ..... หรือหมู่บ้าน .....

ตำบล ..... อำเภอ .....

จังหวัด .....

นักศึกษาเดินทางไปแหล่งปฏิบัติ โดย

- เดินไป
- รถโดยสารประจำทาง
- เรือ
- อื่น ๆ .....

แผนที่ไปแหล่งปฏิบัติ (ยกเว้นผู้ป่วยในโรงพยาบาลไม่ต้องทำแผนที่)

การประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล

ปัญหาที่มีความสำคัญ การสำรวจข้อมูลได้ถูกต้องและครอบคลุม จะช่วยให้การวินิจฉัยการพยาบาลมีความถูกต้อง

ในการปฏิบัติ นักศึกษาคงดำเนินงานเกี่ยวกับการประเมินปัญหาและวินิจฉัยดังนี้

1. สำรวจข้อมูลเพื่อประเมินปัญหา
2. สำรวจข้อมูลเพื่อประเมินความพร้อมในการแก้ปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย
3. วินิจฉัยการพยาบาล

พลิกหน้าต่อไป

แบบประเมินปัญหาและการวินิจฉัยการพยาบาล

รายการสำรวจข้อมูล	ข้อมูลที่ไ้จากการสังเกต จากกลุ่มเป้าหมาย	ระดับความเป็น ปัญหา	
		เป็น	ไม่เป็น
<u>สภาพร่างกาย</u>			
สุขภาพทางกายเป็นอย่างไร	.....		
.....	.....		
สภาวะความเจ็บป่วยในอดีตเคยมี หรือไม่	.....		
.....	.....		
ปัจจุบันมีความเจ็บป่วยอย่างไร	.....		
ภาวะโภชนาการเป็นอย่างไร	.....		
การดูแลรักษาสุขภาพ			
• การดูแลพื้นที่หรือไม่	.....		
• การป้องกันโรคทำถูกต้องไหม	.....		
• การตรวจสอบสุขภาพทำอย่างไร	.....		
การแพ้สารต่าง ๆ			
• ยาที่แพ้อะไร	.....		
• อาหารอะไรที่แพ้	.....		
<u>สภาพทางจิตใจ</u>			
ความรู้สึกหรือปฏิกิริยาต่อความเจ็บ ป่วยเป็นอย่างไร	.....		
.....	.....		
การแก้ปัญหาเมื่อเจ็บป่วยทำอย่างไร	.....		
.....	.....		
ปฏิกิริยาของครอบครัวต่อความเจ็บ ป่วยเป็นอย่างไร	.....		
.....	.....		

รายการสำรวจข้อมูล	ข้อมูลที่ไ้จากการสังเกต จากกลุ่มเป้าหมาย	ระดับความเป็น ปัญหา	
		เป็น	ไม่เป็น
<u>สภาพทางสังคม</u>			
1. สภาพครอบครัว			
ฐานะของกลุ่มเป้าหมายในครอบครัว คือข้อใด	☐ หัวหนา ☐ สมาชิก ☐ ผู้อาศัย		
จำนวนบุตรที่ตอง รับผิดชอบ/คน	.....		
จำนวนผู้ที่มาอาศัยควย/คน	.....		
ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว เป็นอย่างไร	.....		
ปัญหาของครอบครัวมีไหม	.....		
2. สิ่งแวดล้อม			
ลักษณะบ้านที่อยู่อาศัย	.....		
สภาพของชุมชนที่อยู่อาศัย	.....		
ภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อม	.....		
ย้ายมาจากถิ่นอื่นหรือไม่	.....		
สถานที่พักผ่อนของชุมชนที่อยู่อาศัย มีไหม	.....		
3. อาชีพ			
กลุ่มเป้าหมายมีอาชีพอะไร	.....		
ความพึงพอใจในการทำงาน	☐ พอใจมาก ☐ ไม่พอใจ		

รายการสำรวจข้อมูล	ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต จากกลุ่มเป้าหมาย	ระดับความเป็นปัญหา	
		เป็น	ไม่เป็น
<p>ความสะดวกในการไปทำงาน</p> <p>4. ฐานะทางการเงิน</p> <p>แหล่งรายได้</p> <p>รายได้เฉลี่ย/เดือน</p> <p>ผลกระทบของปัญหาสุขภาพกับรายได้</p> <p>ผู้รับผิดชอบการใช้จ่ายในครอบครัว</p> <p>เป็นใคร</p> <p>5. ระดับการศึกษา</p> <p>ระดับการศึกษา</p> <p>ความสามารถทางสติปัญญา</p> <p>เปรียบเทียบกับอายุ</p> <p>อ่านออกไหม</p> <p>เขียนได้ไหม</p> <p>6. การดำเนินชีวิตประจำวัน</p> <p>การพักผ่อนหย่อนใจทำอย่างไร</p> <p>กิจกรรมทางสังคมที่สนใจเข้าร่วม</p> <p>คือกิจกรรมลักษณะใด</p>	<p>☐ สะดวก</p> <p>☐ ไม่สะดวก</p> <p>☐ เงินเดือน</p> <p>☐ ค่างานรายวัน</p> <p>☐ ค้าขาย</p> <p>☐ อื่น ๆ .....</p> <p>.....บาท/เดือน</p> <p>☐ มี ☐ ไม่มี</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>		

รายการสำรวจข้อมูล	ข้อมูลที่ไต่จากการสังเกต จากกลุ่มเป้าหมาย	ระดับความเป็น ปัญหา	
		เป็น	ไม่เป็น
กิจกรรมวันหยุดสุดสัปดาห์ที่ชอบ การใช้ชีวิตประจำวันส่วนใหญ่ ทำอะไร การออกกำลังกาย เป็นอย่างไร งานอดิเรกคืออะไร	....		
7. ศาสนา ขอจำกัดศาสนากับสุขภาพ ศาสนิกกิจทำบ่อยไหม	☐ มี คือ ..... ☐ ไม่มี		
8. ความเชื่อ ความเชื่อที่มีผลต่อสุขภาพคืออะไร	.....		

ข้อมูลสำหรับผู้ป่วย (สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ป่วย) ให้เติมข้อความต่อไปนี้

อาการเรื้อรังของโรค คือ .....

ความพิการจากโรคมีหรือไม่ .....

การรักษาต่อเนื่องมีหรือไม่ .....

ไขยาอะไรประจำ คือ .....

ข้อจำกัดหลังการเจ็บป่วย คือ .....

สิ่งที่ต้องปฏิบัติหลังการเจ็บป่วย คือ .....

ปัญหาและอาการปัจจุบันคือ .....

การวินิจฉัยโรค .....

ประเมินความพร้อมของกลุ่มเป้าหมายในการแก้ปัญหา

คำถามประเมินความพร้อม	คำตอบหรือข้อค้นพบจากกลุ่มเป้าหมาย
1. กลุ่มเป้าหมายมีความเข้าใจถึงการดูแลตนเอง มากน้อยเพียงใด	.....
2. กลุ่มเป้าหมายมีความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเอง มากน้อย (ในเรื่องที่นักศึกษาศึกษา)	.....
3. ปัจจัยต่อไปนี้มีผลลดความรับผิดชอบในการ ดูแลตนเองของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่	
• อายุ	.....
• ระดับการศึกษา	.....
• วัฒนธรรม	.....
• ความเชื่อ	.....
• ศาสนา	.....
•ฐานะเศรษฐกิจ	.....
• สิ่งแวดล้อม	.....
• สภาพจิตใจ	.....
• ครอบครัว	.....
• อื่น ๆ	.....

การวินิจฉัยการพยาบาล

จากข้อมูลที่ศึกษา สามารถวินิจฉัยได้ว่ากลุ่มเป้าหมาย

มีปัญหา เพราะ .....

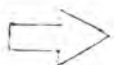
.....

ไม่มีปัญหา เพราะ .....

.....

หลักการวางแผนและเขียนแผน

ขั้นวางแผน	การเขียนแผน
<p>1. ชื่อแผน แผนที่วางขั้นนี้เรียกว่าแผนอะไร</p>	<p>เขียนชื่อแผนให้ชัดเจน</p>
<p>2. จุดประสงค์ แผนที่วางนี้จะให้อะไรแก่กลุ่มเป้าหมาย</p>	<p>กำหนดจุดประสงค์ให้ตรงกับความต้องการ ใ้ประโยชน์ที่กระตือรือร้น และให้ใจความสามารถถึงเป้าหมายได้</p>
<p>3. การปฏิบัติ ถ้าจะทำให้เกิดผลตามจุดประสงค์จะทำอย่างไร</p>	<p>เขียนวิธีปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายแต่ละอย่างให้ชัดเจน ในกรณีเครื่องมือประกอบต้องเตรียมให้พร้อม และบอกรายการเครื่องมือไว้ในแนบด้วย</p>
<p>4. ทรัพยากร จะใช้ทรัพยากรใดในการวางแผน เช่น คน เงิน สิ่งของ เครื่องมือ</p>	<p>บ่งทรัพยากรที่ใช้ ซึ่งจะต้องมาจากท้องถิ่น ถ้าเป็นเทคโนโลยีต้องเป็นเทคโนโลยีที่เหมาะสมและเป็นไปได้</p>
<p>5. เกณฑ์ประเมิน ถ้าปฏิบัติตามแผนจะมีผลอะไรเกิดขึ้น</p>	<p>เขียนเกณฑ์วัดผลที่ชัดเจนว่าจะดูจากอะไรบ้าง</p>
<p>6. การประเมินผล จะใช้วิธีการประเมินผลอย่างไร</p>	<p>บ่งชี้การประเมินผลและเวลาที่ประเมินผล</p>

แผนการพยาบาล

แผนการพยาบาลนี้เป็นแผนประเภท ☐ แผนสนับสนุน ☐ แผนแก้ไขข้อหา ก. ชื่อแผน (ให้นักศึกษาค้นชื่อแผนของตนเอง) ..... ข. จุดประสงค์ .... ค. การปฏิบัติ			
แผนตามความคิดเห็นของ นักศึกษา	ความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่เลือก แผนการพยาบาลของนักศึกษา		
สิ่งในกลุ่มเป้าหมายของปฏิบัติ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	แก้ไขเป็น
กำหนดวันติดตามประเมินผล วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ.			

การติดตามประเมินผล

การประเมินผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญหนึ่งของกระบวนการพยาบาล เพราะการประเมินผลจะบอกให้พยาบาลทราบว่า แผนการพยาบาลที่กำหนดขึ้นมานั้นตรงกับปัญหาของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ และบรรลุจุดประสงค์เพียงใด

งานการประเมินผลในการปฏิบัติครั้งนี้มี 3 งานคือ

1. ประเมินการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย
2. ประเมินผลการปฏิบัติของนักศึกษา
3. ประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ได้จากการฝึกปฏิบัติ

อย่าลืม วิธีการประเมินควรได้จากการสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย หรือความรู้ความเข้าใจของกลุ่มเป้าหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแผนการพยาบาล

แบบประเมินการปฏิบัติงาน

ก. การปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย

รายการประเมิน	ระดับการเปลี่ยนแปลง				หมายเหตุ
	ดี มาก	ดี	พอใช้	ไม่ เปลี่ยน	
1. ความรู้ของกลุ่มเป้าหมาย 2. การปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย ความถูกต้องของแผน 3. ความพึงพอใจของกลุ่ม เป้าหมายต่อการขยายงาน ปฏิบัติ					

ปัญหาในการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะของนักศึกษาในการแก้ปัญหา

.....

.....

.....

ข. การปฏิบัติของนักศึกษา

การปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชนมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย
เป็นผู้แก้ปัญหาด้วยตนเอง ความลึกของการสำรวจชุมชนและใน
นักศึกษาต้องประเมินตนเองว่าได้ให้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการ
พยาบาลมากน้อย

รายการปฏิบัติของกลุ่ม เป้าหมายตามขั้นตอน ของกระบวนการพยาบาล	ระดับความร่วมมือของกลุ่มเป้าหมาย					ถ้าความร่วมมือ ไม่ถึงท่านแก้ปัญหา อย่างไร
	ดีมาก	ดี	ปาน กลาง	พอ ใช้	ไม่ดี	
1. การให้ข้อมูล						
2. การวิเคราะห์ข้อมูล						
3. การวินิจฉัยความ ต้องการ/ปัญหา						
4. การพิจารณาแผน การพยาบาล						
5. การให้ความคิดเห็น ต่อแผนงาน						
6. การปฏิบัติตามแผน						
7. การประเมินผลการ ปฏิบัติตามแผนการ พยาบาล						
8. การแสดงความคิดเห็น ตลอดการปฏิบัติร่วมกัน						

บันทึกการเรียนรู้

บันทึกการเรียนรู้ เป็นหัวข้อของการอภิปรายผล
การเรียนรู้ที่นักศึกษาได้รับจากการฝึกภาคปฏิบัติ ซึ่งนักศึกษา
แต่ละคนจะต้องเตรียมคำตอบของตนให้เรียบร้อยก่อนการเข
รวมอภิปรายในชั้นเรียน

หลักการตอบ

คำตอบของนักศึกษาคงมาจากประสบการณ์การ
ได้ภาคปฏิบัติเท่านั้น อย่างนำความรู้ความเข้าใจหรือสำรา
มาใช้ในการตอบ เพราะจะทำให้ให้นักศึกษามีได้เรียนรู้ นอกจาก
การจำอย่างเห็นว

"ทักษะทางปัญญาจะพัฒนาได้
ต้องมาจากการทำ การ
คิด การพูด และการเขียน
ด้วยตนเอง"

บันทึกการเรียนรู้

สมรรถนะ : การส่งเสริมการดูแลสุขภาพตนเอง

ข้อปฏิบัติ ให้นักศึกษาเตรียมคำตอบ ตามข้อคำถามข้างล่างนี้เพื่อนำไปอภิปราย
ในชั้นเรียน ให้ตอบตามประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกภาคปฏิบัติ

1. ให้นักศึกษาสรุปหลักการการส่งเสริมการดูแลสุขภาพตนเองมาเป็นข้อ ๆ โดยแต่ละข้อนั้นสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

2. จงบอกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดูแลสุขภาพตนเองมา 5 อันดับ ให้เรียงความสำคัญ

  1. ....
  2. ....
  3. ....
  4. ....
  5. ....

3. ตอบคำถามต่อไปนี้สั้น ๆ ให้ได้ใจความ

  1. ความต้องการการพยาบาลคืออะไร
  2. การแก้ปัญหาคืออะไร
  3. ความเชื่อกับการแก้ปัญหาทางสุขภาพเกี่ยวข้องกันอย่างไร
  4. อิทธิพลของครอบครัวมีผลอย่างไรต่อการดูแลสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว

การประเมินทักษะปฏิบัติ

การฝึกปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชนแต่ละสมรรถนะ
นักศึกษาจะต้องมีความสามารถทั้งด้านกระบวนการพยาบาล และ
การประสมประสานการสาธารณสุขมูลฐานในการพยาบาล

ดังนั้นนักศึกษาจะต้องตรวจสอบตนเอง เสมอว่าทำได้หรือไม่
ความสามารถอยู่ในระดับใดในการฝึกปฏิบัติประสบการณ์แต่ละครั้ง
โดยใช้แบบประเมินต่อไปนี้ คือ

1. แบบประเมินทักษะปฏิบัติกระบวนการปฏิบัติ
การพยาบาลเน้นชุมชน
2. แบบประเมินทักษะปฏิบัติการประสมประสาน
การสาธารณสุขมูลฐาน

ขอแบบประเมินทักษะปฏิบัติได้จากครู ขอโทโชคกี

ชื่อนักศึกษา.....

เลขประจำตัว.....

ชั้นปีที่.....

แบบฝึกหัดตปฏบัติการ

สนับสนุนการช่วยเหลือ

ขั้นตอนการปฏิบัติของนักศึกษา

1. เลือกกิจกรรม ระเบียบวิธีการ
2. ประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล
  - 2.1 สํารวจข้อมูลเพื่อประเมินปัญหา
  - 2.2 สํารวจข้อมูลเพื่อประเมินความต้องการพร้อมของกลุ่มเป้าหมายในการแก้ปัญหา
  - 2.3 วินิจฉัยการพยาบาล
3. วางแผนการพยาบาลและปฏิบัติการ
  - 3.1 วางแผนการพยาบาล
  - 3.2 เสนอแผนแก่กลุ่มเป้าหมาย
  - 3.3 ปรับปรุงแผนร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย
  - 3.4 แนะนำและทดลองใช้กลุ่มเป้าหมายปฏิบัติตามแผน
4. ศึกษาและประเมินผล
  - 4.1 ประเมินผลการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายตามแผน
  - 4.2 ประเมินผลการปฏิบัติงานของตัวนักศึกษาเอง
5. อภิปรายผลการเรียนรู้
  - 5.1 รวมเสนอข้อค้นพบและอภิปรายกับเพื่อนนักศึกษา
  - 5.2 สรุปผลการเรียนรู้ พร้อมส่งรายงานแก่ครู

การเตรียมการก่อนลงฝึกปฏิบัติ

เมื่อนักศึกษาเลือกกิจกรรมปฏิบัติแล้ว
ให้คำเนื่งกำรดังนี้

1. อ่านความหมายของกิจกรรมปฏิบัติ
การที่เลือกให้เขาใจ
2. ถ้าครูมีใจกำรมอบหมายงานให้ :
ให้นักศึกษาเลือกกลุ่มเป้าหมายที่สนใจเองแล้ว
  - ก. ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ
กลุ่มเป้าหมาย ลงบันทึกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ
การปฏิบัติ
  - ข. ตรวจสอบเนื้อหาวิชาที่ต้องเรียน
มาก่อนการฝึกปฏิบัติ โดยลงบันทึกในตาราง
เนื้อหาวิชาบังคับ

ขอให้โชคดี

ข้อมูลเบื้องต้นของนักศึกษาเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติ

กิจกรรมปฏิบัติการที่นักศึกษาเลือกคือ เรื่อง .....

กลุ่มเป้าหมายของนักศึกษา ..... จำนวน..... คน/ครอบครัว/ชุมชน

แหล่งฝึกปฏิบัติ

หอผู้ป่วย ..... โรงพยาบาล .....

หรือบ้านเลขที่ ..... หมู่ที่ ..... รอย .....

ถนน ..... ตำบล .....

อำเภอ ..... จังหวัด .....

หรือเทศบาล ..... หรือหมู่บ้าน .....

ตำบล ..... อำเภอ .....

จังหวัด .....

นักศึกษาเดินทางไปยังแหล่งฝึกปฏิบัติ โดย

- เดินไป
- รถโดยสารประจำทาง
- เรือ
- อื่น ๆ .....

แผนที่ไปแหล่งฝึกปฏิบัติ (ยกเว้นหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลไม่ต้องทำแผนที่)

การประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล

ปัญหาที่มีความสำคัญ การสำรวจข้อมูลได้ถูกต้องและ
ครอบคลุม จะช่วยให้การวินิจฉัยการพยาบาลมีความ
ถูกต้อง

ในการปฏิบัตินี้ นักศึกษาคงดำเนินงานเกี่ยวกับ
การประเมินปัญหาและวินิจฉัยดังนี้

1. สำรวจข้อมูลเพื่อประเมินปัญหา
2. สำรวจข้อมูลเพื่อประเมินความพร้อมในการ
แก้ปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย
3. วินิจฉัยการพยาบาล

พลิกหน้าต่อไป

แบบประเมินปัญหาและการวินิจฉัยการพยาบาล

แบบบันทึกข้อมูล

ก. ข้อมูลทั่วไป

ที่อยู่ของกลุ่มเป้าหมาย .....

อาชีพหลัก ..... อาชีพรอง .....

ระดับการศึกษา .....

ศาสนา .....

ความเชื่อเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล .....

การให้บริการจากสถานอนามัยหรือโรงพยาบาล บ่อย บางครั้ง ไม่ใช้ .....

ข. ข้อมูลส่วนบุคคล (สำหรับการศึกษาเป็นรายบุคคล) ให้เพิ่มเติมข้อมูลต่อไปนี้

ประวัติสุขภาพส่วนบุคคล ไม่เคยเจ็บ เจ็บไข้เล็กน้อย เป็นโรคเรื้อรัง พิการที่ปรึกษาเมื่อมีโรคทางสุขภาพ แพทย์ พยาบาล ชูชาติ อื่น ๆ .....

โรคประจำตัว .....

การดูแลสุขภาพตนเอง ให้ความสนใจเกี่ยวกับ อาหาร การออกกำลังกาย อื่น ๆ .....

สารที่แพ้ .....

การเสพยา บุหรี่ สุรา กาแฟหรือชา อื่น ๆ .....

ค. ข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ปัญหาความเจ็บป่วย

การดูแลสุขภาพตนเองในภาวะปกติทำอย่างไร .....

.....

การดูแลตนเองเมื่อเจ็บป่วยทำอย่างไร .....

.....

สถานที่กลุ่มเป้าหมายนิยมเข้ารับการรักษา

- วัด
- คลินิก
- สถานีอนามัย
- โรงพยาบาล
- อื่น ๆ .....

ชอบรักษากับผู้ใด

- รักษาเอง
- เพื่อนบ้านหรือคนรู้จัก
- หมอชาวบ้าน
- เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย
- แพทย์
- อื่น ๆ .....

โรคที่กลุ่มเป้าหมายเป็นบ่อยคือ .....

การได้รับภูมิคุ้มกัน .....

ง. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ป่วย (สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ป่วย)

ปัญหาและอาการปัจจุบัน .....

อาการของโรคที่คงได้รับการดูแลต่อเนื่อง .....

.....

ปัญหาความเจ็บป่วยอันอาจจะเกิดขึ้น เช่น โรคแทรก.....

การวินิจฉัยโรค .....

ความสนใจตนเองของผู้ป่วยหรือญาติ .....

- การรักษาโรคปัจจุบันของผู้ป่วย
- รักษาทางยา
  - รักษาโดยการผ่าตัด
(ซอกการผ่าตัด) .....
  - รักษาทางรังสีโดย .....
  - .....
  - อื่น ๆ .....

จ. ข้อมูลอื่น ๆ ที่นักศึกษาค้นพบและจะเป็นปัญหาสุขภาพ

ประเมินความพร้อมของกลุ่มเป้าหมายในการแก้ปัญหา

คำถามประเมินความพร้อม	คำตอบหรือข้อค้นพบจากกลุ่มเป้าหมาย		
1. ความเข้าใจของกลุ่มเป้าหมายและการ ตระหนักถึงความสำคัญที่จะมีแผนช่วย ตนเองถ้ามีปัญหาทางสุขภาพเป็นอย่างไร	.....	.....	.....
2. กลุ่มเป้าหมายรู้จักบทบาทหน้าที่ของ บุคลากรสาธารณสุข แหล่งบริการ ทางสุขภาพมากน้อย	.....	.....	.....
3. ปัจจุบันจะไปไหนจะมีผลต่อการช่วยเหลือ ตนเองของกลุ่มเป้าหมายเมื่อมีปัญหา สุขภาพหรือไม่	มี	ไม่มี	เหตุผล
• ระบุการศึกษา	☐	☐	.....
• ความเชื่อ	☐	☐	.....
• ความเคยชินที่สะสมมาแต่เด็ก	☐	☐	.....
• ฐานะเศรษฐกิจ	☐	☐	.....
• การเดินทาง	☐	☐	.....
• สิ่งแวดล้อม	☐	☐	.....
• สภาพจิตใจ	☐	☐	.....
• อื่น ๆ	☐	☐	.....

การวินิจฉัยการพบาบาล ให้นักศึกษาตอบคำถามต่อไปนี้

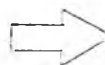
- 1. สมรรถนะที่นักศึกษาฝึกปฏิบัติคือการสนับสนุนให้กลุ่มเป้าหมายช่วยตนเองทำน
 .....
 .....
- 2. จากการสำรวจข้อมูล นักศึกษาพบว่ากลุ่มเป้าหมายมีปัญหาในเรื่องสุขภาพ
 กังนี้ (เรียงตามลำดับความสำคัญของปัญหา)
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
- 3. จากข้อ 2. ปัญหาที่ทองการแก้ไขและสำคัญมากคือ

ปัญหา	สาเหตุของปัญหา
-------	----------------

- 1. ....
- 2. ....
- 3. ....
- 4. ....
- 5. ....

หลักการวางแผนและเขียนแผน

ขั้นวางแผน	การเขียนแผน
1. ชื่อแผน แผนที่วางขึ้นนี้เรียกว่าแผนอะไร	เขียนชื่อแผนให้ชัดเจน
2. จุดประสงค์ แผนที่วางนี้จะให้อะไรแก่กลุ่มเป้าหมาย	กำหนดจุดประสงค์ให้ตรงกับความต้องการ ใ้ประโยชน์ที่กระตือรือร้น และให้ใจความสามารถถึงเป้าหมายได้
3. การปฏิบัติ ถ้าจะทำให้เกิดผลตามจุดประสงค์จะทำอย่างไร	เขียนวิธีปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายแต่ละอย่างให้ชัดเจน ในกรณีมีเครื่องมือประกอบต้องเตรียมให้พร้อม และบอกรายการเครื่องมือไว้ในแผนด้วย
4. ทรัพยากร จะใช้ทรัพยากรใดในการวางแผน เช่น คน เงิน สิ่งของ เครื่องมือ	บ่งทรัพยากรที่ใช้ ซึ่งจะคงมาจากท้องถิ่น ถ้าเป็นเทคโนโลยีต้องเป็นเทคโนโลยีที่เหมาะสมและเป็นไปได้
5. เกณฑ์ประเมิน ถ้าปฏิบัติตามแผนจะมีผลอะไรเกิดขึ้น	เขียนเกณฑ์วัดผลที่ชัดเจนว่าจะดูจากอะไรบ้าง
6. การประเมินผล จะใช้วิธีการประเมินผลอย่างไร	บ่งชี้การประเมินผลและเวลาที่ประเมินผล

แผนการพยาบาล

แผนการพยาบาลนี้เป็นแผนประเภท ☐ แผนฉบับสมบูรณ์ ☐ แผนแก้ปัญหา ก. ชื่อแผน (ให้นักศึกษาลงชื่อแผนของตนเอง) ..... ข. จุดประสงค์ .... ค. การปฏิบัติ			
แผนตามความคิดเห็นของ นักศึกษา		ความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อ แผนการพยาบาลของนักศึกษา	
สิ่งในกลุ่มเป้าหมายต้องปฏิบัติ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	แฉใจเห็น
กำหนดวันติดตามประเมินผล วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ.....			

การติดตามประเมินผล

การประเมินผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการพยาบาล เพราะการประเมินผลจะบอกให้พยาบาลทราบว่า แผนการพยาบาลที่กำหนดขึ้นมานั้นตรงกับปัญหาของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ และบรรลุจุดประสงค์เพียงใด

งานการประเมินผลในการปฏิบัติครั้งนี้มี 3 งานคือ

1. ประเมินการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย
2. ประเมินผลการปฏิบัติของนักศึกษา
3. ประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ได้จากการฝึกปฏิบัติ

อย่าลืม วิธีการประเมินควรได้จากการสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย หรือความรู้ความเข้าใจของกลุ่มเป้าหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแผนการพยาบาล

แบบประเมินการปฏิบัติงาน

ก. การปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย

รายการประเมิน	ระดับการเปลี่ยนแปลง				หมายเหตุ
	ที่ มาก	ที่	พอใช้	ไม่ เปลี่ยน	
1. ความรู้ของกลุ่มเป้าหมาย 2. การปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย ความรู้สึกประสงคของแผน 3. ความพึงพอใจของกลุ่ม เป้าหมายต่อการศึกษา ปฏิบัติ					

ปัญหาในการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย

.....
 .....
 .....

ข้อเสนอแนะของนักศึกษาในการแก้ปัญหา

.....
 .....
 .....

ซ. การปฏิบัติของนักศึกษา

การปฏิบัติการพยาบาลในชุมชนมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย
เป็นผู้แก้ปัญหาด้วยตนเอง ความหลักการสาธารณสุขมูลฐาน ฉะนั้น
นักศึกษาต้องประเมินตนเองว่าได้ให้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการ
พยาบาลมากน้อย

รายการปฏิบัติของกลุ่ม เป้าหมายตามขั้นตอน ของกระบวนการพยาบาล	ระดับความร่วมมือของกลุ่มเป้าหมาย					ถ้าความร่วมมือ ไม่ถึงท่านแก้ปัญหา อย่างไร
	ดีมาก	ดี	ปาน กลาง	พอ ใช้	ไม่ดี	
1. การให้ข้อมูล						
2. การวิเคราะห์ข้อมูล						
3. การวินิจฉัยความ ต้องการ/ปัญหา						
4. การพิจารณาแผน การพยาบาล						
5. การให้ความคิดเห็น ต่อแผนงาน						
6. การปฏิบัติตามแผน						
7. การประเมินผลการ ปฏิบัติตามแผนการ พยาบาล						
8. การแสดงความคิดเห็น ตลอดการปฏิบัติร่วมกัน						

บันทึกการเรียนรู

บันทึกการเรียนรูเป็นหัวข้อของการอภิปรายผล
การเรียนรูที่นักศึกษาได้รับจากการฝึกภาคปฏิบัติ ซึ่งนักศึกษา
แต่ละคนจะคงเตรียมคำตอบของตนให้เรียบรอก่อนการเข
รวมอภิปรายในชั้นเรียน

หลักการตอบ

คำตอบของนักศึกษาต้องมาจากประสบการณ์การ
ฝึกภาคปฏิบัติเท่านั้น อย่างนำความรู้จากทฤษฎีหรือตำรามาใช้
ในการตอบ เพราะจะทำให้ศึกษามีได้เรียนรู นอกจาก
การจำอย่างเดียว

"ทักษะทางปัญญาจะพัฒนาได้
ก็องมาจากการทำ การ
คิด การพูด และการเขียน
ด้วยตนเอง"

บันทึกการเรียนรู้

สมรรถนะ : สนับสนุนการช่วยตนเอง

ข้อปฏิบัติ ให้นักศึกษาเตรียมคำตอบ ตามข้อคำถามข้างล่างนี้ เพื่อนำไป
อภิปรายในชั้นเรียน ให้ตอบจากประสบการณ์

- จากการฝึกปฏิบัติกับกลุ่มเป้าหมายที่นักศึกษาเลือกศึกษานั้น นักศึกษาพบว่าสาเหตุที่ทำให้
กลุ่มเป้าหมายของนักศึกษาให้ความสนใจต่อบุคลากรทางการสาธารณสุข สถานบริการ
ทางสุขภาพ และการบริการการรักษาพยาบาลนั้น เพราะอะไร

- จากการฝึกปฏิบัติท่านได้ค้นพบว่าปัญหาของการปฏิบัติการพยาบาลในเรื่องต่อไปนี้อยู่ที่ใด
การตั้งใจประชาชน ปัญหาอยู่ที่

การกักสนใจ ปัญหาอยู่ที่

การมีส่วนร่วม
ของประชาชน ปัญหาอยู่ที่

---

3. จงบอกวิธีแก้ปัญหาทางสุขภาพที่สืบเนื่องมาจากอิทธิพลต่อไปนี้ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายช่วยตนเองได้

ความเชื่อของประชาชน _____

_____

ความเคยชินมาแต่เด็ก _____

_____

อิทธิพลของบุคคลในครอบครัว _____

_____

ก่อกำเนิดปัญหาสุขภาพ _____

_____

โครงสร้างของสังคมที่ _____

_____

เกี่ยวข้องกับ _____

_____

_____

ขอให้ศึกษานำข้อความที่
บันทึกนี้ไปอภิปรายแลกเปลี่ยน
กับเพื่อนในชั้นเรียนด้วย

การประเมินทักษะปฏิบัติ

การฝึกปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชนแต่ละสมรรถนะ
นักศึกษาจะต้องมีความสามารถทั้งด้านกระบวนการพยาบาล และ
การประเมินประสานการสาธารณสุขมูลฐานในการพยาบาล

ดังนั้นนักศึกษาจะต้องตรวจสอบตนเอง เสมอว่าทำไ้หรือไม่
ความสามารถอยู่ในระดับใดในการมีปฏิบัติประสบการณ์แต่ละครั้ง
โดยใช้แบบประเมินต่อไปนี้ คือ

1. แบบประเมินทักษะปฏิบัติกระบวนการปฏิบัติ
การพยาบาลเน้นชุมชน
2. แบบประเมินทักษะปฏิบัติการประเมินประสาน
การสาธารณสุขมูลฐาน

ขอแบบประเมินทักษะปฏิบัติได้จากครู ขอให้โชคก็

ชื่อหนังสือ.....

เลขประจำตัว.....

ชั้นปีที่.....

แบบฝึกหัดปฏิบัติการ

การปรับตัวเข้ากับชุมชน

ขั้นตอนการปฏิบัติของนักศึกษา

1. ทำกิจกรรม รมปฏิบัติการ
2. ประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล
  - 2.1 สํารวจข้อมูลเพื่อประเมินปัญหา
  - 2.2 สํารวจข้อมูลเพื่อประเมินความต้องการพร้อมของกลุ่มเป้าหมายในการแก้ปัญหา
  - 2.3 วินิจฉัยการพยาบาล
3. วางแผนการพยาบาลและปฏิบัติการ
  - 3.1 วางแผนการพยาบาล
  - 3.2 เสนอแผนแก่กลุ่มเป้าหมาย
  - 3.3 ปฏิบัติร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย
  - 3.4 ประเมินและหาคงใจให้กลุ่มเป้าหมายปฏิบัติตามแผน
4. ติดตามและประเมินผล
  - 4.1 ประเมินผลการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายตามแผน
  - 4.2 ประเมินผลการทำงานของตัวเอง
5. อภิปรายผลการเรียนรู้
  - 5.1 ร่วมเสนอข้อค้นพบและอภิปรายกับเพื่อนนักศึกษา
  - 5.2 สรุปผลการเรียนรู้ พร้อมส่งรายงานแก่ครู

การเตรียมการก่อนลงฝึกปฏิบัติ

เมื่อนักศึกษาเลือกกิจกรรมปฏิบัติแล้ว
ให้ดำเนินการดังนี้

1. อ่านความหมายของกิจกรรมปฏิบัติ
การที่เลือกให้เข้าใจ
2. ถ้าครูมีใบกำหนดมอบหมายงานให้ :
ให้นักศึกษาเลือกกลุ่มเป้าหมายที่สนใจเองแล้ว
  - ก. ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ
กลุ่มเป้าหมาย ลงบันทึกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ
การปฏิบัติ
  - ข. ตรวจสอบเนื้อหาวิชาที่ควรเรียน
มาก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ โดยลงบันทึกในตาราง
เนื้อหาวิชาบังคับ

ขอให้โชคดี

ข้อมูลเบื้องต้นของนักศึกษาเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติ

กิจกรรมปฏิบัติการที่นักศึกษาเลือกคือ เรื่อง .....

กลุ่มเป้าหมายของนักศึกษา ..... จำนวน..... คน/ครอบครัว/ชุมชน
แหล่งฝึกปฏิบัติ

ที่อยู่ ..... โรงพยาบาล .....

หรือบ้านเลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ซอย .....

ถนน ..... ตำบล .....

อำเภอ ..... จังหวัด .....

หรือเขต ..... หรือหมู่บ้าน .....

ตำบล ..... อำเภอ .....

จังหวัด .....

นักศึกษาเดินทาง去何แหล่งฝึกปฏิบัติ โดย

- เดินไป
- รถโดยสารประจำทาง
- เรือ
- อื่น ๆ .....

แผนที่去何แหล่งฝึกปฏิบัติ (ยกเว้นที่อยู่ภายในโรงพยาบาลไม่ต้องทำแผนที่)

<p>การประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล</p>
<p>ปัญหาที่มีความสำคัญ การสำรวจข้อมูลได้ถูกต้องและครอบคลุม จะช่วยให้การวินิจฉัยการพยาบาลมีความถูกต้อง</p> <p>ในการปฏิบัติ นักศึกษาคงดำเนินงานเกี่ยวกับการประเมินปัญหาและวินิจฉัยดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none">
1. สำรวจข้อมูลเพื่อประเมินปัญหา
2. สำรวจข้อมูลเพื่อประเมินความพร้อมในการแก้ปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย
3. วินิจฉัยการพยาบาล
<p>ผลึกหน้าต่อไป</p>

2.2 ประเมินกลุ่มเป้าหมาย

2.2.1 ให้นักศึกษาใช้คำถามต่อไปนี้ประเมินข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมาย
เพื่อใช้เป็นแนวทางของการปรับตัวเพื่อศึกษากิจกรรมปฏิบัติการที่นักศึกษาเลือกศึกษา

คำถามประเมินความพร้อม	คำตอบหรือข้อค้นพบที่นักศึกษาได้จาก กลุ่มเป้าหมาย
1. พุทธศาสนาอะไร	.....
2. มีอาชีพอะไร	.....
3. เวลาว่างและสัปดาห์ที่สุขเมื่อใด	.....
4. การศึกษาสูงสุดระดับใด	.....
5. มีลักษณะ เป็นนิคมมากน้อยเพียงใด	.....
6. มีปัญหาในการสื่อสารหรือไม่อย่างไร	.....
7. กลุ่มเป้าหมายมีความสนใจต่อกิจกรรม ปฏิบัติการที่ท่านศึกษามากน้อย	....

2.2.2 ให้นักศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ศึกษาแล้วให้ตอบคำถามต่อไปนี้

1. ปัญหาของกลุ่มเป้าหมายที่นักศึกษาคงต้องทำความเข้าใจเพื่อปรับตัว
ใหญ่ที่สุดคืออะไร

- ภาษา   วัฒนธรรมประเพณี   ระดับความรู้
 ความเชื่อ   อาหาร   อื่น ๆ .....

2. ปัญหาของตัวนักศึกษาในการปรับตัวคืออะไร

- การพูด   ความมั่นใจ   อื่น ๆ .....

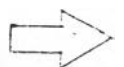
3. วินิจฉัยการพยาบาล

หลักการปรับตัวสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่   ศึกษานี้คือ .....

.....

หลักการวางแผนและเขียนแผน

ขั้นวางแผน	การเขียนแผน
1. ชื่อแผน แผนที่วางขึ้นมีเรียกว่าแผนอะไร	เขียนชื่อแผนให้ชัดเจน
2. จุดประสงค์ แผนที่วางนี้จะให้อะไรแก่กลุ่มเป้าหมาย	กำหนดจุดประสงค์ให้ตรงกับความต้องการ ใช้ประโยคที่กระชับ และให้ใจความสามารถถึงเป้าหมายได้
3. การปฏิบัติ ถ้าจะทำให้เกิดผลตามจุดประสงค์จะทำอย่างไร	เขียนวิธีปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายแต่ละอย่างให้ชัดเจน ในกรณีเครื่องมือประกอบต้องเตรียมให้พร้อม และบอกรายการเครื่องมือไว้ในแผนด้วย
4. ทรัพยากร จะใช้ทรัพยากรใดในการวางแผน เช่น คน เงิน สิ่งของ เครื่องมือ	บ่งทรัพยากรที่ใช้ ซึ่งจะต้องมาจากท้องถิ่น ถ้าเป็นเทคโนโลยีต้องเป็นเทคโนโลยีที่เหมาะสมและเป็นไปได้
5. เกณฑ์ประเมิน ถ้าปฏิบัติตามแผนจะมีผลอะไรเกิดขึ้น	เขียนเกณฑ์วัดผลที่ชัดเจนว่าจะดูจากอะไรบ้าง
6. การประเมินผล จะใช้วิธีการประเมินผลอย่างไร	บ่งชี้การประเมินผลและเวลาที่ประเมินผล

แผนการปรับตัวเข้ากับชุมชน
(สมรรถนะอื่น ๆ เรียกแผนการพยาบาล)

แผนการพยาบาลนี้เป็นแผนประเภท แผนสนับสนุน แผนแก้ปัญหา

ก. ชื่อแผน (ให้นักศึกษาตั้งชื่อแผนของตนเอง) .....

ข. จุดประสงค์ (ให้เลือกข้อใดข้อหนึ่ง)

เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย เรื่อง .....

เพื่อแนะนำกลุ่มเป้าหมาย เรื่อง .....

อื่น ๆ .....

ค. การปฏิบัติ

สิ่งที่นักศึกษาของปฏิบัติในการดำเนินกิจกรรมกับกลุ่มเป้าหมาย	ปัญหาที่พบจากการปฏิบัติของนักศึกษา	ปฏิกิริยาของกลุ่มเป้าหมาย
หัวข้อสัมภาษณ์/แนะนำ .... เวลาเข้าพบกลุ่มเป้าหมาย ☐ เช้า ☐ บ่าย ☐ เย็น อื่น ๆ ..... ภาษาที่ใช้ ..... วิธีการสื่อสาร ..... วิธีการอื่น ๆ ที่ใช้ในการปรับตัว	....	....
บันทึกผลการปฏิบัติ		

การติดตามประเมินผล

การประเมินผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญของกระบวนการพยาบาล เพราะการประเมินผลจะบอกให้พยาบาลทราบว่า แผนการพยาบาลที่กำหนดขึ้นมานั้นตรงกับปัญหาของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ และบรรลุจุดประสงค์เพียงใด

งานการประเมินผลในการปฏิบัติครั้งนี้มี 3 งานคือ

1. ประเมินการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย
2. ประเมินผลการปฏิบัติของนักศึกษา
3. ประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ได้จากการฝึกปฏิบัติ

อย่างลืม วิธีการประเมินควรได้จากการสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย หรือความรู้ความเข้าใจของกลุ่มเป้าหมาย ความแฉะที่กำหนดไว้ในแผนการพยาบาล

แบบประเมินการปฏิบัติงาน

การประเมินผลการปฏิบัติ

ให้นักศึกษาประเมินผลการปฏิบัติของนักศึกษาตามตารางดังนี้

รายการประเมิน	ระดับการตอบสนอง				หมายเหตุ
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ไม่ดี	
1. ความร่วมมือของกลุ่มเป้าหมาย					
2. ความสนใจของกลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์หรือแนะนำของท่าน					
3. เจตคติของกลุ่มเป้าหมายกับท่าน					
4. การสื่อสารและความเข้าใจตรงกัน					

ปัญหาในการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายที่ท่านพบจากการปฏิบัติ

.....

.....

.....

ขอเสนอแนะของนักศึกษาในการแก้ปัญหา

.....

.....

.....

บันทึกการเรียนรู้

บันทึกการเรียนรู้ เป็นหัวข้อของการอภิปรายผล
การเรียนรู้ที่นักศึกษาได้รับจากการฝึกภาคปฏิบัติ ซึ่งนักศึกษา
แต่ละคนจะต้องเตรียมคำตอบของตนให้เรียบร้อยก่อนการเข
ารวมอภิปรายในชั้นเรียน

หลักการตอบ

คำตอบของนักศึกษาต้องมาจากประสบการณ์การ
ฝึกภาคปฏิบัติเท่านั้น อย่างนำความรู้ความทฤษฎีหรือตำรามาใช้
ในการตอบ เพราะจะทำให้ในนักศึกษามีแค่เรียนรู้ นอกจาก
การจำอย่างผิวเผิน

"ทักษะทางปัญญาจะพัฒนาได้
ต้องมาจากการทำ การ
คิด การพูด และการเขียน
ด้วยตนเอง"

บันทึกการเรียนรู้

สมรรถนะ : การปรับตัวเข้ากับชุมชน

ข้อปฏิบัติ ให้นักศึกษาเตรียมคำตอบข้อคำถามข้างล่างนี้ เพื่อนำไปอภิปราย
 ในชั้นเรียน โดยให้ตอบตามประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติ

1. การปรับตัวเข้ากับชุมชนคืออะไร .....
2. ท่านจะคงรู้อะไรเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ท่านสามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้อง
 กับสภาพของกลุ่มเป้าหมายคนกลาง ๆ เพื่อให้สามารถเข้าถึง (approach) ได้

สภาพของกลุ่มเป้าหมาย	สิ่งที่ควรรู้เพื่อการปรับตัวให้ถูกต้อง
กาลเทศะ	....
ขนบธรรมเนียมท้องถิ่น	....
ภาษา	....
การสื่อสาร	....

3. ปัญหาของการปรับตัวเข้ากับบุคคลหรือชุมชน และวิธีแก้ปัญหา (อาจมีหลายวิธี) มีอะไรบ้าง

ปัญหา	วิธีแก้ปัญหา	เหตุผล
<u>กานตัวนักศึกษา</u>		
<u>กานตัวของกลุ่มเป้าหมาย</u>		

4. สรุปหลักการการปรับตัวเพื่อให้เข้าถึงชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ตอบเป็นข้อ ๆ)

.....

.....

.....

.....

การประเมินทักษะปฏิบัติ

การฝึกปฏิบัติการพยาบาลเนนชุมชนแต่ละสมรรถนะ
นักศึกษาจะต้องมีความสามารถทั้งด้านกระบวนการพยาบาล และ
การประเมินระสานการสาธารณสุขมูลฐานในการพยาบาล

ดังนั้นนักศึกษาจะต้องตรวจสอบตนเอง เสมอว่าทำได้หรือไม่
ความสามารถอยู่ในระดับใดในการฝึกปฏิบัติประเมินแต่ละครั้ง
โดยใช้แบบประเมินต่อไปนี้ คือ

1. แบบประเมินทักษะปฏิบัติกระบวนการปฏิบัติ
การพยาบาลเนนชุมชน
2. แบบประเมินทักษะปฏิบัติการประเมินระสาน
การสาธารณสุขมูลฐาน

ขอแบบประเมินทักษะปฏิบัติได้จากครู ขอให้โชคก็

ชื่อนักศึกษา.....

เลขประจำตัว.....

ชั้นปีที่.....

แบบฝึกหัดปฏิบัติการ

การประสาหมบริการ

ขั้นตอนการปฏิบัติของนักศึกษา

1. เลือกกิจกรรม รมปฏิบัติการ
2. ประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล
  - 2.1 สํารวจข้อมูลเพื่อประเมินปัญหา
  - 2.2 สํารวจข้อมูลเพื่อประเมินความต้องการพรอมของกลุ่มเป้าหมายในการแก้ปัญหา
  - 2.3 วินิจฉัยการพยาบาล
3. วางแผนการพยาบาลและปฏิบัติการ
  - 3.1 วางแผนการพยาบาล
  - 3.2 เสนอแผนแกกลุ่มเป้าหมาย
  - 3.3 ปรับปรุงแผนร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย
  - 3.4 แนะนำและทดลองใช้กลุ่มเป้าหมายปฏิบัติตามแผน
4. ติดตามและประเมินผล
  - 4.1 ประเมินผลการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายตามแผน
  - 4.2 ประเมินผลการปฏิบัติงานของตัวเอง
5. อภิปรายผลการเรียนรู้
  - 5.1 รวมเสนอขอคนพบและอภิปรายกับเพื่อนนักศึกษา
  - 5.2 สรุปผลการเรียนรู้ พร้อมส่งรายงานแก่ครู

การเตรียมการก่อนลงฝึกปฏิบัติ

เมื่อนักศึกษาเลือกกิจกรรมปฏิบัติแล้ว
ให้ดำเนินการดังนี้

1. อ่านความหมายของกิจกรรมปฏิบัติ
การที่เลือกให้เข้าใจ
2. ถ้าครูมีใ้กำหนดมอบหมายงานให้ :
ให้นักศึกษาเลือกกลุ่มเป้าหมายที่สนใจเองแล้ว
  - ก. ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ
กลุ่มเป้าหมาย ลงบันทึกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ
การปฏิบัติ
  - ข. ตรวจสอบเนื้อหาวิชาที่ต้องเรียน
มาก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ โดยลงบันทึกในตาราง
เนื้อหาวิชาบังคับ

ขอให้โชคดี

ข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนเกี่ยวกับการชั่งปฏิบัติ

กิจกรรมปฏิบัติที่นักเรียนเลือกคือ เรื่อง .....

กลุ่มเป้าหมายของนักเรียน ..... จำนวน..... คน/ครอบครัว/ชุมชน

แหล่งชั่งปฏิบัติ

หอผู้ป่วย ..... โรงพยาบาล .....

หรือบ้านเลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ทาย .....

ถนน ..... ตำบล .....

อำเภอ ..... จังหวัด .....

หรือแฟลค ..... หรือหมู่บ้าน .....

ตำบล ..... อำเภอ .....

จังหวัด .....

นักเรียนเดินทางไปยังชั่งปฏิบัติ โดย

- เดินไป
- รถโดยสารประจำทาง
- เรือ
- อื่น ๆ .....

แผนที่ไปแหล่งชั่งปฏิบัติ (ยกเว้นหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลไม่ต้องทำแผนที่)

<p>การประเมินปัญหาและวินิจฉัยการพยาบาล</p>
<p>ปัญหาที่มีความสำคัญ การสำรวจข้อมูลได้ถูกต้องและครอบคลุม จะช่วยให้การวินิจฉัยการพยาบาลมีความถูกต้อง</p> <p>ในการปฏิบัติ นักศึกษาคงดำเนินงานเกี่ยวกับ การประเมินปัญหาและวินิจฉัยดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สำรวจข้อมูลเพื่อประเมินปัญหา 2. สำรวจข้อมูลเพื่อประเมินความพร้อมในการแก้ปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย 3. วินิจฉัยการพยาบาล
<p>พลิกหน้าต่อไป</p>

แบบประเมินปัญหาและวินัจฉัยการพยาบาล

แบบบันทึกข้อมูล

ก. ข้อมูลทั่วไป

ที่อยู่ของกลุ่มเป้าหมาย .....

อาชีพหลัก ..... อาชีพรอง .....

ระดับการศึกษา .....

ระยะทางจากบ้าน หรือ หน่วยงานของกลุ่มเป้าหมายถึงแหล่งบริการสุขภาพ

..... กิโลเมตร

การคมนาคม สะดวก ไม่สะดวก ส่วนใหญ่ใช้การเดินทางโดย

.....

แหล่งบริการสุขภาพในรัศมีที่สามารถจะไปถึงได้สะดวกคือ

1) .....

2) .....

3) .....

4) .....

พาหนะในท้องที่ที่ใช้กันมากคือ .....

ข. ข้อมูลส่วนบุคคล (สำหรับการศึกษารายบุคคล) ให้เพิ่มข้อมูลต่อไปนี้

ประวัติความเจ็บป่วย .....

ความรู้ด้านการปฐมพยาบาล มี ไม่มีความรู้ด้านแหล่งบริการสุขภาพ มี ไม่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับโรค มี ไม่มี

ค. ข้อมูลสำหรับผู้เจ็บป่วย (สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ป่วย)

ปัญหาและอาการของโรคปัจจุบัน .....

อาการสำคัญที่ต้องนำส่งโรงพยาบาล .....

ยาประจำตัว .....

วิธีการช่วยเหลือขณะนำส่งโรงพยาบาล .....

การวินิจฉัยโรค .....

บันทึกข้อมูลทัศนคติอื่น ๆ

- ง. ปัญหาการประสานบริการการรักษาพยาบาลของกลุ่มเป้าหมาย ด้วยการช่วยตนเอง เพื่อให้ผู้ป่วยมีความปลอดภัยและได้รับการรักษาพยาบาลได้ทันเวลาที่

ให้นักศึกษาประเมินความเป็นปัญหาของกลุ่มเป้าหมายจากตารางต่อไปนี้

รายการประเมิน	ระดับความเป็นปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	ไม่มี
1. ไม่รู้จักโรค				
2. ไม่สามารถจำแนกอาการอันตรายได้				
3. มีความเห็นว่าอาการเริ่มแรกไม่สำคัญ อาจรักษาให้หายเองได้				
4. ให้การปฐมพยาบาลไม่เป็น				
5. ไม่รู้วิธีการปฐมพยาบาล				
6. ไม่รู้วิธีเคลื่อนย้ายผู้ป่วย				
7. ไม่ทราบว่าใช้บริการการสาธารณสุขที่มีในหมู่บ้านอย่างไร				
8. มีความสนใจขอการบริการการรักษาพยาบาลของรัฐน้อย				
9. สถานบริการทางสุขภาพอยู่ไกลมาก				
10. แก้ปัญหาสุขภาพโดยใช้ความสะดวกเป็นหลัก				

ประเมินความพร้อมของกลุ่มเป้าหมายในการแก้ปัญหา

คำถามประเมินความพร้อม	คำตอบหรือข้อค้นพบจากกลุ่มเป้าหมาย
1. ระบุถึงความพร้อมความเข้าใจในการช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยของกลุ่มเป้าหมาย มีมากน้อย	.....
2. ปัจจัยต่อไปนี้จะส่งผลต่อการช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ <ul style="list-style-type: none"> • ระดับการศึกษา • สถานะเศรษฐกิจ • สิ่งแวดล้อม • อื่น ๆ 	....

วินิจฉัยการพยาบาล

สรุปปัญหาและสาเหตุที่ต้องแก้ไข

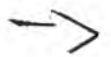
ปัญหา

สาเหตุของปัญหา

1. ....
2. ....
3. ....

หลักการวางแผนและ เขียนแผน

ขั้นวางแผน	การเขียนแผน
<p>1. ชื่อแผน แผนที่วางขึ้นนี้เรียกว่าแผนอะไร</p>	<p>เขียนชื่อแผนให้ชัดเจน</p>
<p>2. จุดประสงค์ แผนที่วางนี้จะให้อะไรแก่กลุ่มเป้าหมาย</p>	<p>กำหนดจุดประสงค์ให้ตรงกับความต้องการ ใ้ประโยชน์ที่กระทัดรัด และให้โรความ สามารถถึงเป้าหมายได้</p>
<p>3. การปฏิบัติ จะทำให้เกิดผลตามจุดประสงค์ จะทำอย่างไร</p>	<p>เขียนวิธีปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย แต่ละอย่างให้ชัดเจน ในกรณีมี เครื่องมือประกอบต้องเตรียมให้พร้อม และบอกรายการเครื่องมือไว้ในแผนด้วย</p>
<p>4. ทรัพยากร จะใช้ทรัพยากรใดในการวางแผน เช่น คน เงิน สิ่งของ เครื่องมือ</p>	<p>บ่งทรัพยากรที่ใช้ ซึ่งจะต้องมาจาก หองเงิน ถ้าเป็นเทคโนโลยีต้องเป็น เทคโนโลยีที่เหมาะสมและเป็นไปได้</p>
<p>5. เกณฑ์ประเมิน ถ้าปฏิบัติตามแผนจะมีอะไรเกิดขึ้น</p>	<p>เขียนเกณฑ์วัดผลที่ชัดเจนว่าจะถูก จากอะไรบ้าง</p>
<p>6. การประเมินผล จะใช้วิธีการประเมินผลอย่างไร</p>	<p>บ่งชี้การประเมินผลและเวลาที่ จะประเมินผล</p>

แผนการพยาบาล

แผนการพยาบาลนี้ เป็นแผนประเภท แผนฉบับสมบูรณ์ แผนแก้ไขฉุกเฉิน

ก. ชื่อแผน (ให้นักศึกษาตั้งชื่อแผนของตนเอง) .....

ข. จุดประสงค์
 .....
 .....

ค. การปฏิบัติ

<p>แผนความวิตกกังวลเห็นของ นักศึกษา</p>	<p>ความวิตกกังวลของกลุ่มเป้าหมายหรือ แผนการพยาบาลของนักศึกษา</p>		
<p>สิ่งที่กลุ่มเป้าหมายต้องปฏิบัติ</p>	<p>เห็นด้วย</p>	<p>ไม่เห็นด้วย</p>	<p>แก้ไขเป็น</p>
<p>กำหนดวันติดตามประเมินผล วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....</p>			

การติดตามประเมินผล

การประเมินผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการพยาบาล เพราะการประเมินผลจะบอกให้พยาบาลทราบว่า แผนการพยาบาลที่กำหนดขึ้นมานั้นตรงกับปัญหาของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ และบรรลุจุดประสงค์เพียงใด

งานการประเมินผลในการปฏิบัติครั้งนี้มี 3 งานคือ

1. ประเมินการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย
2. ประเมินผลการปฏิบัติของนักศึกษา
3. ประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ได้จากการฝึกปฏิบัติ

อย่าลืม วิธีการประเมินควรได้จากการสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย หรือความรู้ความเข้าใจของกลุ่มเป้าหมาย ความเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแผนการพยาบาล

แบบประเมินการปฏิบัติงาน

ก. การปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย

รายการประเมิน	ระดับการเปลี่ยนแปลง				หมายเหตุ
	ที่ มาก	ที่	พอใช้	ไม่ เปลี่ยน	
1. ความรู้ของกลุ่มเป้าหมาย 2. การปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย ความถูกต้องของแผน 3. ความพึงพอใจของกลุ่ม เป้าหมายต่อการศึกษาภายใต้ ปฏิบัติ					

ปัญหาในการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย

.....
 .....
 .....

ข้อเสนอแนะของนักศึกษาในการแก้ปัญหา

.....
 .....
 .....

๘. การปฏิบัติของนักศึกษา

การปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชนมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย
เป็นอยู่ดีมีความสุขด้วยตนเอง ตามหลักการนำธารมสุขมูลฐาน ฉะนั้น
นักศึกษาต้องประเมินตนเองว่า ได้ให้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการ
พยาบาลมากน้อย

รายการปฏิบัติของกลุ่ม เป้าหมายตามขั้นตอน ของกระบวนการพยาบาล	ระดับความร่วมมือของกลุ่มเป้าหมาย					ค่าความร่วมมือ ไม่ใช้คะแนนแต่ปัญหา อย่าลืม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ทำ	
1. การให้ข้อมูล						
2. การวิเคราะห์ข้อมูล						
3. การวินิจฉัยความ ต้องการ/ปัญหา						
4. การพิจารณาแผน การพยาบาล						
5. การให้ความคิดเห็น ต่อแผนงาน						
6. การปฏิบัติตามแผน						
7. การประเมินผลการ ปฏิบัติตามแผนการ พยาบาล						
8. การแสดงความคิดเห็น ตลอดการปฏิบัติร่วมกัน						

บันทึกการเรียนรู้

บันทึกการเรียนรู้เป็นหัวข้อของการอภิปรายผล
การเรียนรู้ที่นักศึกษาได้รับจากการฝึกภาคปฏิบัติ ซึ่งนักศึกษา
แต่ละคนจะต้องเตรียมคำตอบของตนให้เรียบร้อยก่อนการเข้า
ร่วมอภิปรายในวันเรียน

หลักการตอบ

คำตอบของนักศึกษารองมาจากประสบการณ์การ
ฝึกภาคปฏิบัติเท่านั้น อย่านำความรู้จากทฤษฎีหรือตำรามาใช้
ในการตอบ เพราะจะทำให้ให้นักศึกษามีแค่การเรียนรู้
การจำอย่างผิวเผิน

"ทักษะทางปัญญาจะพัฒนาได้
ต้องมาจากการทำงาน การ
คิด การพูด และการเขียน
ด้วยตนเอง"

บันทึกการเรียนรู้

สมรรถนะ : การประสานบริการ

ข้อปฏิบัติ ให้นักศึกษาเตรียมคำตอบ ตามข้อคำถามข้างล่างนี้ เพื่อนำไปอภิปรายในชั้นเรียน
ให้ตอบตามประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติ

1. จงอธิบายว่าทำไมจึงต้องสนับสนุนการประสานบริการด้วยการช่วยตนเอง เมื่อมีการเจ็บป่วยเกิดขึ้น
2. จงบอกเหตุผลว่าทำไมประชาชนจึงจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับโรคและการปฐมพยาบาล เพื่อที่จะช่วยตนเองได้เมื่อต้องการ (ให้ตอบเป็นข้อ ๆ)
3. ให้เขียนหลักการสนับสนุนให้ประชาชนช่วยตนเองในการนำผู้เจ็บป่วยส่งโรงพยาบาล
4. บัญหาการคมนาคมและระยะทางจากบ้านของผู้เจ็บป่วยถึงสถานีอนามัย หรือโรงพยาบาล มีผลต่อประชาชนหรือผู้เจ็บป่วยอย่างไร ให้กา ✓ หน้าข้อที่ท่านเห็นว่ามือหรือผลต่อการตัดสินใจไปขอรับบริการ
  - ..... ผู้ป่วยเสียชีวิตหรือพิการทั้งทีน่าจะช่วยได้
  - ..... ศรีษาคอบริการลดลง เพราะความยุ่งยากในการเดินทาง
  - ..... ค่าใช้จ่ายสูงจนกระทั่งคนหันไปพึ่งหมอชาวบ้าน
  - ..... หารถยากและการเดินทางไม่ปลอดภัย

การประเมินทักษะปฏิบัติ

การฝึกปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชนแต่ละสมรรถนะ
นักศึกษาจะต้องมีความสามารถทั้งด้านกระบวนการพยาบาล และ
การประเมินประเด็นการสาธารณสุขมูลฐานในการพยาบาล

ดังนั้นนักศึกษาจะต้องตรวจสอบตนเอง เสมอว่าทำไ้หรือไม่
ความสามารถอยู่ในระดับใดในการฝึกปฏิบัติประเด็นการแต่ละครั้ง
โดยใช้แบบประเมินต่อไปนี้ คือ

1. แบบประเมินทักษะปฏิบัติกระบวนการปฏิบัติ
การพยาบาลเน้นชุมชน
2. แบบประเมินทักษะปฏิบัติการประเมินประเด็น
การสาธารณสุขมูลฐาน

ขอแบบประเมินทักษะปฏิบัติได้จากครู ขอให้โชคก็

ประวัติผู้เขียน

ผู้เขียน

นางกุลยา คันทิตลาชีวะ

เกิดเมื่อวันที่

30 พฤษภาคม 2490 ที่ อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี

ปีที่สำเร็จการศึกษา

- 2512 ประกาศนียบัตรพยาบาล ๓ กรุงเทพมหานครและอนามัย
วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ กระทรวงสาธารณสุข
- 2516 ครุศาสตร์บัณฑิต (การพยาบาลอายุรกรรมและศัลยกรรม)
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2521 ครุศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารการพยาบาล)
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การทำงาน

- 2512 พยาบาลประจำการศึกษายุรกรรม โรงพยาบาลราชวิถี
- 2516 ครูพยาบาลตรี วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ กระทรวงสาธารณสุข
- 2529 - ปัจจุบัน นักวิชาการศึกษา งานพัฒนาหลักสูตรและหนังสือฝ่ายวิชาการ
กองงานวิทยาลัยพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข

ผลงานทางวิชาการ

- เขียนตำราทางการพยาบาล 6 ชื่อเรื่อง
- เขียนตำราทางการพยาบาลและสุขภาพร่วมกับผู้อื่น 3 ชื่อเรื่อง
- แปลและเรียบเรียงตำราทางการพยาบาล 1 ชื่อเรื่อง

